

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΣΩΤΕΡΙΚΩΝ, ΔΗΜΟΣΙΑΣ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ ΚΑΙ ΑΠΟΚΕΝΤΡΩΣΗΣ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΞΩΤΕΡΙΚΩΝ

Η Ευρώπη των πόλεων και των πολιτών

*Πρακτικός Οδηγός για τις Διεθνείς Συνεργασίες
των Ο.Τ.Α.*

ΑΘΗΝΑ 2007

Ο Οδηγός αυτός συντάχθηκε τον Απρίλιο του 2007 στην ελληνική και την αγγλική γλώσσα από συντακτική ομάδα με επικεφαλής τον *Γενικό Γραμματέα του Υπουργείου Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης Πάτροκλο Γεωργιάδη* και αποτελούμενη από τους:

Γρηγόριο Φρέσκο, Γενικό Διευθυντή Τοπικής Αυτοδιοίκησης του Υπουργείου Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης.

Βίκυ Γιαβή, Προϊσταμένη της Διεύθυνσης Οργάνωσης και Λειτουργίας ΟΤΑ του Υπουργείου Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης.

Δρ. Αντώνιο Καρβούνη, Στέλεχος της Διεύθυνσης Οργάνωσης και Λειτουργίας ΟΤΑ του Υπουργείου Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης.

Δημήτριο Τζανάκη, Πολιτιστικό Σύμβουλο της Ε1 Διεύθυνσης Μορφωτικών και Πολιτιστικών Υποθέσεων του Υπουργείου Εξωτερικών.

Την γραμματειακή υποστήριξη της συντακτικής ομάδας είχε η *Αλεξάνδρα Ηλιοπούλου, Στέλεχος της Διεύθυνσης Οργάνωσης και Λειτουργίας ΟΤΑ του Υπουργείου Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης.*

Ευχαριστούμε θερμά τον Διοικητή της Γεωγραφικής Υπηρεσίας Στρατού Συνταγματάρχη Γιάννη Κολοβό για για την πολύτιμη βοήθειά του στην έκδοση του Οδηγού.

Ευχαριστούμε, επίσης, θερμά τον διεθνή εκδοτικό οίκο AND Data Solutions B.V. για την δωρεάν παραχώρηση των δικαιωμάτων διανομής της βάσης δεδομένων των χαρτών των κρατών-μελών της Ε.Ε.

Copyright © 2007 Υπουργείο Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης και Υπουργείο Εξωτερικών, πρώτη έκδοση Απρίλιος 2007. Το παρόν έργο πνευματικής ιδιοκτησίας προστατεύεται κατά τις διατάξεις της ελληνικής νομοθεσίας (ν. 2121/1983 όπως ισχύει) και τις διεθνείς συμβάσεις περί πνευματικής ιδιοκτησίας.

Πρόλογος

Με δεδομένο ότι οι Οργανισμοί Τοπικής Αυτοδιοίκησης αποτελούν ισχυρό μοχλό περιφερειακής ανάπτυξης και κορυφαίο φορέα τοπικής δημοκρατίας, η ουσιαστική προώθηση της συνεργασίας τους τόσο σε ευρωπαϊκό όσο και σε διεθνές επίπεδο αποτελεί όχι μόνο αναγκαιότητα, αλλά και εγγύηση για την αποτελεσματικότερη εκπλήρωση της αποστολής τους. Τη σημασία της συνεργασίας και του συνεταιρισμού των Οργανισμών Τοπικής Αυτοδιοίκησης αναγνωρίζει ως δικαίωμά τους και την κατοχυρώνει και το άρθρο 10 παρ. 3 του Ευρωπαϊκού Χάρτη Τοπικής Αυτονομίας, ο οποίος κυρώθηκε με τον ν. 1850/1989.

Η διαμόρφωση σύγχρονου θεσμικού πλαισίου για τις διεθνείς συνεργασίες και αδελφοποιήσεις των ΟΤΑ πρώτου και δεύτερου βαθμού αποτελούσε αίτημα εδώ και πολλά χρόνια, οδηγώντας τους ΟΤΑ να προχωρούν σε μορφώματα που, όμως, στερούνταν ολοκληρωμένου θεσμικού πλαισίου. Στο πεδίο της στρατηγικής μας για θεσμική θωράκιση και ενίσχυση της αυτοτέλειας της Τοπικής Αυτοδιοίκησης, με γνώμονα ιδίως τις επιταγές του άρθρου 102 του Συντάγματος, την τελευταία τριετία μεριμνήσαμε ως προς τη διασφάλιση των προϋποθέσεων που είναι αναγκαίες για την προώθηση και διευκόλυνση των διεθνών και ευρωπαϊκών συνεργασιών.

Ειδικότερα, όσον αφορά τους Δήμους και τις Κοινότητες, με τον νέο Κώδικα Δήμων και Κοινοτήτων, οι συνεργασίες αντιμετωπίστηκαν σε νέα βάση, καθώς δεν περιορίζονται πλέον στο στενό επίπεδο των πολιτιστικών και καλλιτεχνικών εκδηλώσεων και ανταλλαγών αποστολών, αλλά καλύπτουν ευρέως και τη συνεργασία για την εν γένει αντιμετώπιση θεμάτων κοινού ενδιαφέροντος, με στόχο την προαγωγή των κάθε είδους

οικονομικών, πολιτιστικών, μορφωτικών και κοινωνικών σχέσεων. Για τον σκοπό αυτό δημιουργούνται δίκτυα πόλεων και ενώσεων που διασφαλίζουν τη διαπεριφερειακή συνεργασία σε διεθνές επίπεδο, ενώ, παράλληλα, ρυθμίζονται όλα τα θέματα, που αφορούν την οργανωμένη συμμετοχή των ΟΤΑ σε προγράμματα και πρωτοβουλίες της Ευρωπαϊκής Ένωσης και του Συμβουλίου της Ευρώπης, προς την κατεύθυνση της διευκόλυνσής της. Επίσης καθιερώνεται θεσμικώς και η πρωτοβουλία των αδελφοποιήσεων, η εισαγωγή της οποίας αποτελεί το επιστέγασμα και τη δικαίωση μίας μακρόχρονης συνεργασίας μεταξύ ημεδαπών και αλλοδαπών ΟΤΑ, που είχε προωθηθεί στην πράξη χωρίς, όπως ήδη τονίστηκε, να υπάρχει σχετικό θεσμικό πλαίσιο. Έτσι, καθίσταται πλέον δυνατή η ανάπτυξη συντονισμένης δράσης τους για την αντιμετώπιση προβλημάτων κοινού ενδιαφέροντος, με ιδιαίτερη έμφαση στους τομείς της οικονομίας, του πολιτισμού και της παιδείας.

Αλλά και για τις Νομαρχιακές Αυτοδιοικήσεις, με τον ν. 3345/2005, θεσμοθετήθηκε, για πρώτη φορά με τρόπο ολοκληρωμένο, η διασυνοριακή συνεργασία τους με αντίστοιχες διοικητικές μονάδες άλλων χωρών, με σκοπό την αντιμετώπιση θεμάτων κοινού ενδιαφέροντος, ιδίως στους τομείς της ανάπτυξης, αξιοποίησης προγραμμάτων, δημόσιας υγείας, έκτακτων φυσικών φαινομένων – όπως συμβαίνει στην περίπτωση του ποταμού Έβρου - καθώς και της προστασίας του περιβάλλοντος. Παράλληλα προωθήθηκε και διευκολύνθηκε η συμμετοχή τους στη νομοπαρασκευαστική διαδικασία της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Στο πλαίσιο αυτό εντάσσεται και ο πρακτικός αυτός Οδηγός, ο οποίος αποτελεί ένα εύχρηστο εργαλείο, που προωθεί και διευκολύνει τη συνεργασία των Οργανισμών Τοπικής Αυτοδιοίκησης, παρέχοντάς τους χρήσιμες κατευθύνσεις και συμβάλλοντας, με τον τρόπο αυτόν, στη διεύρυνση της συμμετοχής των πολιτών, στην ενίσχυση της τοπικής δημοκρατίας καθώς και στην πρόοδο των τοπικών υποθέσεων, μέσα από τη δημιουργική συνύπαρξη της πολυμορφίας, την ανταλλαγή επιτυχημένων εμπειριών και πρακτικών, αλλά και την ανάπτυξη πνεύματος αλληλεγγύης.

Καθηγητής Προκόπης Παυλόπουλος
Υπουργός Εσωτερικών, Δημόσιας
Διοίκησης και Αποκέντρωσης

Η Ευρώπη των πόλεων και των πολιτών
Πρακτικός Οδηγός για τις Διεθνείς Συνεργασίες των Ο.Τ.Α.

Πρόλογος

Πριν από πενήντα χρόνια, οι θεμελιωτές της Ευρώπης έθεσαν τα θεμέλια του μεγάλου ευρωπαϊκού εγχειρήματος, με την υπογραφή της Συνθήκης της Ρώμης. Στο προσκήνιο της, η Συνθήκη δίνει έμφαση, μεταξύ άλλων, σε δύο πολύ σημαντικές αρχές. Πρώτον, ότι τα συμβαλλόμενα κράτη είναι «αποφασισμένα να θέσουν τις βάσεις μιας διαρκώς στενότερης ενώσεως μεταξύ των λαών της Ευρώπης». Δεύτερον, ότι θα «μεριμνήσουν να ενισχύσουν την ενότητα των οικονομιών τους και να προωθήσουν την αρμονική τους ανάπτυξη, μειώνοντας τις υφιστάμενες ανισότητες μεταξύ των διαφόρων περιοχών». Αυτός ο πρακτικός οδηγός για τις διεθνείς συνεργασίες των Οργανισμών Τοπικής Αυτοδιοίκησης καταπιάνεται με την ουσία των δύο παραπάνω αρχών. Πρόκειται για μία εξαιρετικά χρήσιμη συμβολή στη σύγχρονη ευρωπαϊκή προσπάθεια να φέρουμε την Ευρώπη πιο κοντά στους πολίτες της.

Ο Αριστοτέλης έγραψε ότι «αν η ελευθερία και η ισότητα, όπως θεωρείται από πολλούς, είναι θεμέλια της δημοκρατίας, μπορούν να επιτευχθούν καλύτερα όταν όλοι συμμετέχουν όσο το δυνατό περισσότερο στην διακυβέρνηση». Πράγματι, ο ανά χείρας οδηγός προσφέρει χρήσιμη πληροφόρηση για τους τρόπους με τους οποίους μπορούμε να πετύχουμε την αποκέντρωση της λήψης αποφάσεων, μέσω της ομοιογενούς ανάπτυξης των τοπικών θεσμών και της διασφάλισης γόνιμου και εποικοδομητικού διαλόγου μεταξύ των τοπικών αρχών και αυτών τους οποίους εκπροσωπούν. Περιλαμβάνει επίσης παραδείγματα επιτυχημένων πρακτικών, παρέχοντας, με τον τρόπο αυτό, χειροπιαστές προϋποθέσεις για την αποτελεσματική και διαρκή αποκέντρωση της λήψης αποφάσεων.

Ο οδηγός αυτός αποτελεί πράγματι μια πολύτιμη συμβολή για να χειριστούμε την ευρύτερη ευρωπαϊκή πρόκληση με την οποία είμαστε σήμερα αντιμέτωποι: να κάνουμε την Ευρώπη πιο «εληκυστική» για τους πολίτες της. Οι λαοί της Ευρώπης ζητούν μεγαλύτερη διαφάνεια, επιθυμούν μια Ευρώπη πιο συμμετοχική. Μια Ευρώπη λιγότερο απόμακρη και με λιγότερες διαχωριστικές γραμμές. Ενδυναμώνοντας τις τοπικές αυτοδιοικήσεις, τους δίνουμε τα μέσα και τα εργαλεία για να προωθήσουν την δραστηριοποίηση των πολιτών σε τοπικούς πυρήνες λήψης αποφάσεων. Επιπρόσθετα, η αποτελεσματική και αποδοτική συνεργασία μεταξύ τοπικών αρχών σε ευρωπαϊκό, και, ευρύτερα, σε διεθνές επίπεδο, συμβάλλει στη δημιουργία στενότερων δεσμών φιλίας μεταξύ των λαών. Στον σύγχρονο, αλληλεξαρτώμενο κόσμο, η συνεργασία και η δημιουργία δεσμών στο τοπικό και το περιφερειακό επίπεδο βρίσκονται στην καρδιά της επιδίωξης για την επίτευξη ειρήνης και ασφάλειας. Η συνεργασία και η κατανόηση μεταξύ διαφορετικών πολιτισμών αποτελούν τα θεμέλια ενός μέλλοντος που θα χαρακτηρίζεται από σταθερότητα, ειρήνη και ασφάλεια. Αποτελούν επίσης την επιτομή αυτού που πάντα υποστηρίξαμε όλοι εμείς στην Ευρώπη: ότι η πολυμορφία μας αποτελεί για την Ένωσή μας παράγοντα ισχύος.

Ντόρα Μπακογιάννη

Υπουργός Εξωτερικών

Περιεχόμενα

ΕΙΣΑΓΩΓΗ	15
1. Η ΕΝΝΟΙΑ ΤΩΝ ΑΔΕΛΦΟΠΟΙΗΣΕΩΝ	17
1.1 Γενικά	19
1.2 Ιστορική διαδρομή του θεσμού	19
1.2.1 Ευρώπη	19
1.2.2 Αμερική	23
1.2.3 Ελλάδα	23
1.3 Οι Αδελφοποιήσεις ως ευέλικτο πλαίσιο συνεργασιών και εργαλείο αλληλεγγύης	24
1.4 Συμπεράσματα	25
2. Η ΠΡΑΚΤΙΚΗ ΤΩΝ ΑΔΕΛΦΟΠΟΙΗΣΕΩΝ	27
2.1 Γενικά	29
2.2 Τα οφέλη από τις αδελφοποιήσεις	29
2.2.1 Οφέλη για τους Ο.Τ.Α.	29
2.2.2 Οφέλη για τα μέλη των τοπικών κοινωνιών	30
2.2.3 Γενικότερα οφέλη	31
2.3 Πρακτικά βήματα για τη σύναψη σχέσης αδελφοποίησης	32
2.3.1 Προετοιμασία	32
2.3.1.1 Ανεύρεση εταίρου	32
2.3.1.2 Σύσταση Επιτροπής Αδελφοποιήσεων	35
2.3.2 Υλοποίηση	36
2.3.2.1 Κατάρτιση ενός σχεδίου δράσης	36
2.3.2.2 Απόφαση Συμβουλίου της τοπικής αρχής	38
2.3.2.3 Χορήγηση σύμφωνης γνώμης από τον αρμόδιο φορέα της κεντρικής διοίκησης	38
2.3.2.4 Επισήμοποίηση της σχέσης	38
Παράδειγμα: αδελφοποίηση με πόλη της Γαλλίας	39
Μεθοδολογία	39
Αποτελέσματα	39

2.4 Η κατάσταση των αδελφοποιήσεων στην Ευρωπαϊκή Ένωση	39
2.5 Συμπεράσματα	39
3. ΔΙΚΤΥΑ ΠΟΛΕΩΝ	41
3.1 Γενικά	43
3.2 Η έννοια του δικτύου πόλεων	43
3.3 Τα χαρακτηριστικά του δικτύου πόλεων	43
3.4 Τα οφέλη από τη συμμετοχή σε ένα δίκτυο πόλεων	44
3.5 Πρακτικά βήματα για τη σύσταση ενός δικτύου πόλεων	45
3.5.1 Προσδιορισμός του επιδιωκόμενου στόχου (rationale)	45
3.5.2 Εξασφάλιση υποστήριξης (support)	45
3.5.3 Ανεύρεση εταίρων (partners)	45
3.5.4 Επισημοποίηση της σχέσης (agreement)	45
3.5.5 Κατανομή αρμοδιοτήτων και οργανωτική δομή (responsibilities - structure)	46
3.5.6 Δημοσιοποίηση της συνεργασίας (communication)	48
3.5.7 Παρακολούθηση-αξιολόγηση δράσεων (monitor-review)	49
3.6 Συμπεράσματα	49
4. ΕΥΡΩΠΑΪΚΟΣ ΟΜΙΛΟΣ ΕΔΑΦΙΚΗΣ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑΣ (Ε.Ο.Ε.Σ.)	51
4.1 Γενικά	53
4.2 Τα χαρακτηριστικά των Ε.Ο.Ε.Σ.	53
4.3 Οι λειτουργίες των Ε.Ο.Ε.Σ.	53
4.4 Τα οφέλη από τη συμμετοχή σε Ε.Ο.Ε.Σ.	55
4.5 Το νομικό καθεστώς των Ε.Ο.Ε.Σ.	57
4.6 Η σύνθεση των Ε.Ο.Ε.Σ.	57
4.7 Πρακτικά βήματα για τη σύσταση ενός Ε.Ο.Ε.Σ.	57
4.7.1 Προσδιορισμός του επιδιωκόμενου στόχου (mission)	57
4.7.2 Προσδιορισμός του εύρους των δράσεων (scope)	58
4.7.3 Επιλογή εταίρων (partners)	58
4.7.4 Ορισμός της έδρας (seat)	58
4.7.5 Κατάρτιση της σύμβασης (convention)	58
4.7.6 Σύνταξη του καταστατικού (statutes)	58
4.7.7 Αίτηση χορήγησης έγκρισης για συμμετοχή σε Ε.Ο.Ε.Σ. (authorisation)	59
4.7.8 Απόκτηση νομικής προσωπικότητας (legal personality)	59
4.7.9 Η οργάνωση του Ε.Ο.Ε.Σ. (institutions)	60
4.7.10 Η λειτουργία του Ε.Ο.Ε.Σ. (functioning)	60
4.8 Συμπεράσματα	61

5. ΓΕΝΙΚΕΣ ΑΡΧΕΣ ΔΙΕΘΝΩΝ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΩΝ ΚΑΙ Η ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΠΕΡΙΠΤΩΣΗ	63
5.1 Γενικά	65
5.2 Αρχές διεθνούς συνεργασίας	65
5.3 Πρακτικά θέματα διεθνών συνεργασιών	66
5.3.1 Κώδικας συμπεριφοράς	66
5.3.2 Διαφάνεια στις οικονομικές συναλλαγές	66
5.4 Ενεργοποίηση παρελθούσας συνεργασίας	66
5.4.1 Επανεκπαίδευση των κατοίκων	66
5.4.2 Εκδηλώσεις με έντονο τοπικό στοιχείο	67
5.4.3 Δράσεις με συμμετοχικό χαρακτήρα	67
5.4.4 Προγράμματα νεολαίας	67
5.4.5 Στόχευση νέων ομάδων	67
5.4.6 Νέες συνεργασίες με πόλεις του εξωτερικού	67
5.4.7 Νέες συνεργασίες στο εσωτερικό	67
5.5 Το θεσμικό πλαίσιο των διεθνών συνεργασιών των Ο.Τ.Α. στην Ελλάδα	67
5.5.1 Το κανονιστικό πλαίσιο των αδελοποιήσεων και των δικτύων πόλεων των Ο.Τ.Α. α' βαθμού	67
5.5.2 Το κανονιστικό πλαίσιο των διεθνών συνεργασιών και δικτύων των Ο.Τ.Α. β' βαθμού	68
5.5.3 Διαδικασία υποβολής προτάσεων για πρωτοβουλίες και δράσεις διεθνών συνεργασιών στην Επιτροπή του άρθρου 4 παρ.2β του ν.3345/2005	69
6. ΔΙΕΘΝΕΙΣ ΕΝΩΣΕΙΣ ΚΑΙ ΔΙΚΤΥΑ ΥΠΟΕΘΝΙΚΩΝ ΑΡΧΩΝ	71
6.1 Συμβούλιο των Ευρωπαϊκών Δήμων και Περιφερειών (CEMR)	73
6.2 Δίκτυο EUROCITIES	74
6.3 Δίκτυο Τηλε-Περιφερειών (TNR)	75
6.4 Ένωση των πόλεων της Βαλτικής (UBC)	76
6.5 Ευρωπαϊκό δίκτυο των Πόλεων και Περιφερειών για την κοινωνική οικονομία (REVES)	76
6.6 Ηνωμένες Πόλεις και Τοπικές Αυτοδιοικήσεις (UCLG)	77
6.7 Διεθνής Ένωση Τοπικών Αρχών (IULA)	78
6.8 Παγκόσμια ομοσπονδία ενωμένων πόλεων (FMCU)	78
6.9 Δίκτυο Μεγάλων Βαλκανικών Πόλεων (BALCINET)	78
6.10 «Προάστια της Ευρώπης» (Banlieues d'Europe)	79
6.11 Ενεργειακές Πόλεις («Energies-Cities»)	79
6.12 Δίκτυο Metropolis	79
6.13 Δίκτυο Polis	80
6.14 Ευρωπαϊκό Φόρουμ για την ασφάλεια των Πόλεων (EFUS)	80

6.15 Δίκτυο Euromontana	80
6.16 Δίκτυο Ευρωπαϊκών Μητροπολιτικών Περιφερειών και Περιοχών (EUROMETREX)	81
6.17 Ευρωπαϊκό Δίκτυο Ενέργειας (ENR)	81
6.18 Δίκτυο Ευρωπαϊκών Νέων Πόλεων (ENTP)	81
6.19 Ένωση Τοπικών και Περιφερειακών αρχών της λατινικής περιφέρειας (ARCOLATINO)	82
6.20 Δίκτυο Παραθαλάσσιων Περιφερειών της Ευρώπης (CRPM)	82
6.21 Ένωση Ευρωπαϊκών Παραμεθόριων Περιφερειών (AEBR)	83
6.22 Ένωση Regioeuropa	83
6.23 Δίκτυο Megaroles	83
6.24 Συνέλευση Ευρωπαϊκών Περιφερειών (AER)	84
6.25 Δίκτυο Q-CITIES	84
6.26 Ένωση Αρχαίων Ελληνικών Λιμανιών της Μεσογείου και του Ευξείνου Πόντου (ΕΑΕΛ)	85
6.27 Δίκτυο Πόλεων της μυθικής «Αργούς»	87
6.28 Ευρωπαϊκές Πρωτεύουσες Πολιτισμού (ECOC)	87
6.29 Δίκτυο Πόλεων «Ιωάννης Καποδίστριας»	88
6.30 Ένωση Φορέων για την Τοπική Δημοκρατία (ALDAs)	89
6.31 Δίκτυο EUREGIO	89
6.32 Δίκτυο Τοπικών Κυβερνήσεων Κεντρικής και Ανατολικής Ευρώπης (CEEC-LOGON)	89
6.33 Διεθνές Συμβούλιο για Πρωτοβουλίες Τοπικού Περιβάλλοντος (ICLEI)	90
6.34 Δίκτυο Υγιών Πόλεων του Παγκόσμιου Οργανισμού Υγείας	90
6.35 Οργανισμός Πόλεων Παγκόσμιας Κληρονομιάς (OWHC)	90
6.36 Ευρωπαϊκή Ένωση Ορεινών Περιοχών (ΑΕΜ)	91
6.37 Δίκτυο Ευρωπαϊκών Πόλεων του Κρασιού (RECEVIN)	91
6.38 «Διάλογος Παγκόσμιων Πόλεων»	91
6.39 Συνέδριο Περιφερειών με Αεροδρόμια (ARC)	91
6.40 Δίκτυο Συνεργασίας Ευρωπαϊκών Τοπικών Αρχών (PARTENALIA)	92
6.41 Δίκτυο Douzelage	92
6.42 Ευρωπαϊκό δίκτυο FEDARENE	92
6.43 Τα Πολιτιστικά Χωριά της Ευρώπης	93
6.44 Δίκτυο «Πολιτισμός στην Γειτονιά»	93
6.45 Δίκτυο Πρωτοβουλίας «Ολυμπιακή Εκκεχειρία»	93
6.46 Ένωση Πρωτευουσών Κεντρικής και Νοτιοανατολικής Ευρώπης	94

<i>6.47 Δίκτυο Πόλεων Μαραθωνίου Δρόμου (World Marathon Majors)</i>	94
<i>6.48 Παγκόσμια Συμμαχία Πόλεων κατά της Φτώχειας (WACAP)</i>	94
<i>6.49 Ευρωπαϊκές Πόλεις κατά των Ναρκωτικών (ECAD)</i>	95
<i>6.50 Δίκτυο Eurotowns</i>	95
7. ΤΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ «Η ΕΥΡΩΠΗ ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΠΟΛΙΤΕΣ, 2007-2013»	97
<i>7.1 Γενικά</i>	99
<i>7.2 Οι Στόχοι του Προγράμματος</i>	99
<i>7.3 Τα Θέματα Προτεραιότητας του Προγράμματος</i>	100
<i>7.4 Οι Δράσεις του Προγράμματος</i>	102
<i>7.5 Ο Προϋπολογισμός του Προγράμματος</i>	102
<i>7.6 Αδελφοποίηση Πόλεων: Συναντήσεις Πολιτών</i>	
<i>και Δίκτυα Αδελφοποιημένων Πόλεων</i>	102
<i>7.6.1 Συναντήσεις Πολιτών</i>	103
<i>7.6.1.1 Υποβολή αίτησης</i>	104
<i>7.6.1.1.1 Ποιος υποβάλλει αίτηση</i>	104
<i>7.6.1.1.2 Πώς υποβάλλεται ορθά μια αίτηση</i>	105
<i>7.6.1.1.3 Πότε υποβάλλεται μια αίτηση</i>	107
<i>7.6.1.1.4 Πώς να υποβάλλετε ένα καλό σχέδιο</i>	107
<i>7.6.1.1.5 Υπολογισμός επιδότησης</i>	108
<i>7.6.1.1.6 Πώς γίνεται η επιλογή των σχεδίων</i>	109
<i>7.6.1.1.7 Πότε και πως ενημερώνονται</i>	
<i>οι αιτούντες σχετικά με την επιλογή</i>	110
<i>7.6.2 Θεματική δικτύωση Αδελφοποιημένων Πόλεων</i>	111
<i>7.6.2.1 Υποβολή αιτήσεων</i>	113
<i>7.6.2.1.1 Ποιος υποβάλλει αίτηση</i>	113
<i>7.6.2.1.2 Πώς υποβάλλεται ορθά μια αίτηση</i>	113
<i>7.6.2.1.3 Πότε υποβάλλεται μια αίτηση</i>	115
<i>7.6.2.1.4 Πώς να υποβάλλετε ένα καλό σχέδιο</i>	115
<i>7.6.2.1.5 Υπολογισμός επιδότησης</i>	116
<i>7.6.2.1.6 Πώς γίνεται η επιλογή των σχεδίων</i>	118
<i>7.6.2.1.7 Πώς γίνεται η πληρωμή</i>	120
<i>7.6.2.2 Πολυετή σχέδια για δίκτυα αδελφοποιημένων πόλεων</i>	120
<i>7.6.2.2.1 Επιλέξιμοι υποψήφιοι</i>	120
<i>7.6.2.2.2 Επιλέξιμες δράσεις</i>	121
<i>7.6.2.2.3 Κριτήρια επιλογής πολυετών σχεδίων</i>	121
<i>7.6.2.2.4 Πώς γίνεται η πληρωμή</i>	122

8. Η ΤΟΠΙΚΗ ΚΑΙ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΗ ΔΟΜΗ ΤΩΝ ΚΡΑΤΩΝ ΜΕΛΩΝ ΤΗΣ Ε.Ε.	123
8.1 Αυστρία	124
8.2 Βέλγιο	128
8.3 Βουλγαρία	132
8.4 Γαλλία	136
8.5 Γερμανία	140
8.6 Δανία	144
8.7 Ελλάδα	148
8.8 Εσθονία	154
8.9 Ηνωμένο Βασίλειο	158
8.10 Ιρλανδία	164
8.11 Ισπανία	168
8.12 Ιταλία	172
8.13 Κάτω Χώρες	176
8.14 Κύπρος	180
8.15 Λετονία	184
8.16 Λιθουανία	188
8.17 Λουξεμβούργο	192
8.18 Μάλτα	196
8.19 Ουγγαρία	200
8.20 Πολωνία	204
8.21 Πορτογαλία	208
8.22 Ρουμανία	212
8.23 Σλοβακία	216
8.24 Σλοβενία	220
8.25 Σουηδία	224
8.26 Τσεχική Δημοκρατία	228
8.27 Φινλανδία	232
9. ΧΡΗΣΙΜΕΣ ΔΙΕΥΘΥΝΣΕΙΣ ΟΡΓΑΝΙΣΜΩΝ ΚΑΙ ΔΙΚΤΥΩΝ	237
9.1 Ευρωπαϊκή Ένωση	239
9.2 Θεσμοί της Ευρωπαϊκής Ένωσης	239
9.3 Γενικές Διευθύνσεις της Ε.Ε. και άλλες Υπηρεσίες	239
9.4 Συμβούλιο της Ευρώπης	242
9.5 Ευρωπαϊκά και Διεθνή Δίκτυα Τοπικών και Περιφερειακών Αρχών	242
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑΤΑ	247

Εισαγωγή

Στην εποχή των παγκοσμιοποιημένων αγορών και των περιφερειακών συσσωματώσεων και, εν προκειμένω, της ευρωπαϊκής ολοκλήρωσης, ο κόσμος γίνεται ολοένα και περισσότερο αλληλεξαρτώμενος. Πρόκειται για έναν κόσμο όπου ο ρόλος των πόλεων και των πολιτών βρίσκεται στο επίκεντρο της συζήτησης, ιδιαίτερα, σε σχέση με το ρόλο της τοπικής αυτοδιοίκησης στην ευρωπαϊκή ενοποίηση.

Η Ευρωπαϊκή Ένωση σήμερα αποτελεί ένα πυκνό δίκτυο θεσμικών, κοινωνικών και πολιτικών σχέσεων, το οποίο εμπλουτίστηκε ακόμα περισσότερο στο πλαίσιο της διευρυμένης Ευρώπης και θα συνεχίσει να εμπλουτίζεται με τις προσεχείς διευρύνσεις.

Οι ευρωπαίοι πολίτες βρίσκονται στον πυρήνα αυτής της διαδικασίας και η ενεργός συμμετοχή τους έχει ουσιαστική σημασία για την εξασφάλιση μιας δημοκρατικής και ισορροπημένης ανάπτυξης της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Ωστόσο, αυτή τη στιγμή η Ευρωπαϊκή Ένωση αντιμετωπίζει μια παράδοση κατάσταση: παρά τις επιτυχίες και τα επιτεύγματά της από την εποχή της δημιουργίας της, οι ευρωπαίοι πολίτες δείχνουν να κρατούν όλο και μεγαλύτερες αποστάσεις από τα ευρωπαϊκά θεσμικά όργανα και να δυσκολεύονται να ταυτιστούν με τις διαδικασίες της ευρωπαϊκής ολοκλήρωσης.

Το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο έχει αναγνωρίσει κατά καιρούς την ανάγκη να προσεγγίσει η Ευρωπαϊκή Ένωση και τα θεσμικά της όργανα τους πολίτες των κρατών μελών και έχει παροτρύνει τα θεσμικά όργανα να προωθήσουν τη συμμετοχή των πολιτών στον δημόσιο βίο και στις διαδικασίες λήψης αποφάσεων.

Η Επιτροπή έχει καθορίσει τρία διαφορετικά είδη επίλυσης του προβλήματος αυτού, τα οποία πρόκειται να εφαρμοστούν μέσω των διαφόρων πρωτοβουλιών της. Πρώτον, υπάρχει ανάγκη για καλύτερη ενημέρωση των πολιτών σχετικά με τα ευρωπαϊκά θεσμικά όργανα και καλύτερη επικοινωνία σχετικά με τα ευρωπαϊκά ζητήματα γενικότερα. Δεύτερον, οι πολίτες πρέπει να γνωρίζουν πλήρως τα δικαιώματά τους ως πολίτες της Ευρωπαϊκής Ένωσης και να κάνουν πλήρη χρήση των δικαιωμάτων αυτών, όπως περιγράφονται στο άρθρο 17 της συνθήκης ΕΚ, καθώς και των θεμελιωδών δικαιωμάτων τους, δυνάμει του Χάρτη των θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ένωσης. Τρίτον, οι πολίτες πρέπει, επίσης, να έχουν επίγνωση των καθηκόντων

τους και να συμμετέχουν ενεργά στη διαδικασία της ευρωπαϊκής ολοκλήρωσης, αναπτύσσοντας το αίσθημα της ένταξής τους στην ευρωπαϊκή κοινωνία και της ευρωπαϊκής ταυτότητάς τους¹.

Εν προκειμένω, το νέο Πρόγραμμα της Ευρωπαϊκής Επιτροπής «Η Ευρώπη για τους Πολίτες, 2007-2013» τοποθετεί τους πολίτες στον πυρήνα της ενοποιητικής διαδικασίας, τους δίνει την ευκαιρία να αναλάβουν πλήρως τις ευθύνες τους ως ευρωπαίοι πολίτες και ανταποκρίνεται στην ανάγκη για βελτίωση της συμμετοχής τους στην οικοδόμηση της Ευρώπης. Το πρόγραμμα αυτό ενθαρρύνει τη συνεργασία μεταξύ πολιτών και των οργανώσεών τους από διάφορες χώρες, επιτρέποντάς τους να συναντηθούν, να δράσουν μαζί και να αναπτύξουν τις δικές τους ιδέες σε ένα ευρωπαϊκό περιβάλλον που υπερβαίνει την εθνική προσέγγιση, ενώ παράλληλα σέβεται την πολυμορφία τους. Οι αδελφοποιήσεις των Ο.Τ.Α. και τα δίκτυα πόλεων συνιστούν, όχι απλώς εργαλεία για την υλοποίηση των κυριότερων στόχων του Προγράμματος, αλλά την καλύτερη απόδειξη ότι η τοπική αυτοδιοίκηση δεν μπορεί να παραμείνει αμέτοχη και εσωστρεφής σε όσα συμβαίνουν σε πανευρωπαϊκό και παγκόσμιο επίπεδο.

Η έκδοση του παρόντος οδηγού συμπίπτει χρονικά με την συμπλήρωση των 50 χρόνων από την υπογραφή της Συνθήκης της Ρώμης (25/3/1957) και στόχος του είναι να ενθαρρύνει τους Ο.Τ.Α. να αναπτύξουν μεγαλύτερη δραστηριότητα σε ευρωπαϊκό και διεθνές επίπεδο, παρέχοντας, αφενός, πρακτικές συμβουλές για τη σύναψη σχέσεων αδελφοποίησης, τη δημιουργία δικτύων πόλεων και Ευρωπαϊκών Ομίλων Εδαφικής Συνεργασίας (Ε.Ο.Ε.Σ.), με αλληλοδοπούς οργανισμούς και, αφετέρου, παραδείγματα προτύπων διεθνών συνεργασιών μεταξύ φορέων και ενώσεων υποεθνικών αρχών (περιφερειακών και τοπικών), καθώς και ιδιαίτερα χρήσιμων πληροφοριών, τόσο για τις δυνατότητες χρηματοδότησης που παρέχονται μέσα από το ανωτέρω Πρόγραμμα της Ευρωπαϊκής Επιτροπής για τέτοιου είδους πρωτοβουλίες, όσο και για τις αυτοδιοικητικές δομές των κρατών μελών της Ένωσης.

Οι διεθνείς συνεργασίες μεταξύ των ΟΤΑ, εκτός από το να καθιστούν την ιδέα της Ευρώπης πιο απτή για τους πολίτες της, μέσω της προώθησης και της ανάδειξης των ευρωπαϊκών αξιών και να συμβάλουν στην προβολή της κοινής πολιτιστικής κληρονομιάς, με την κατάλληλη προετοιμασία και τακτική παρακολούθηση, μπορούν να αποδειχθούν επωφελείς τόσο για τις τοπικές αρχές όσο και για τις κοινότητές τους. Οι διεθνείς ενώσεις των Ο.Τ.Α. και τα δίκτυα πόλεων, μέσα από τη συνεχή επικοινωνία και την ανταλλαγή ιδεών και πρακτικών και την άσκηση πίεσης στα εθνικά και κοινοτικά όργανα λήψης αποφάσεων, γίνονται αρωγοί για ένα καλύτερο περιβάλλον για τους κατοίκους των τοπικών κοινωνιών, αλλά και συντελεστές βελτίωσης της επιχειρησιακής αποτελεσματικότητας των τοπικών αρχών. Αυτές οι πρωτοβουλίες συνιστούν τις αναγκαίες προϋποθέσεις για οποιαδήποτε σοβαρή προσπάθεια εκσυγχρονισμού της τοπικής αυτοδιοίκησης στις μέρες μας.

1. Βλ. Επιτροπή Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων, *Απόφαση του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και Συμβουλίου, για τη θέσπιση του Προγράμματος «Πολίτες για την Ευρώπη» για την περίοδο 2007-2013 με σκοπό την προώθηση της ενεργού συμμετοχής του ευρωπαίου πολίτη στα κοινά*, Βρυξέλλες, 2005, σ.2.

Κεφάλαιο 1

Η έννοια των αδεληφοποιήσεων

1.1 Γενικά

«Μια αδελφοποίηση είναι μια συνάντηση μεταξύ δύο δήμων για να δράσουν μαζί σε ευρωπαϊκό επίπεδο, αντιμετωπίζοντας από κοινού προβλήματα και δημιουργώντας στενότερους, και σε πιο φιλικό κλίμα, δεσμούς μεταξύ τους». Με αυτά τα λόγια ο Jean Barteth, ο πρώτος Γενικός Γραμματέας του Συμβουλίου των Ευρωπαϊκών Δήμων και Περιφερειών (CEMR), όρισε τις αδελφοποιήσεις μετά το τέλος του Β΄ Παγκοσμίου Πολέμου το 1951². Άλλωστε, η αρχική ιδέα που οδήγησε στις αδελφοποιήσεις πόλεων στην Ευρώπη, λίγο μετά το Δεύτερο Παγκόσμιο Πόλεμο, όπως επισημαίνεται στην επίσημη ιστοσελίδα της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, ήταν «να γνωρίσουμε και να καταλάβουμε ο ένας τον άλλον καλύτερα»³. Σήμερα, με τον αριθμό των αδελφοποιήσεων να ξεπερνά τις 30.000 σε πανευρωπαϊκό επίπεδο⁴, γνωρίζουμε πλέον ότι αυτός ο θεσμός έχει συνεισφέρει σημαντικά στην εξασφάλιση της ειρήνης μεταξύ των λαών, στην δημιουργία των προϋποθέσεων ύπαρξης μιας πολυεπίπεδης δημοκρατικής διακυβέρνησης, και στην προσπάθεια εμπέδωσης μιας κοινής ευρωπαϊκής συνείδησης σε ολόκληρη την ευρωπαϊκή ήπειρο, όπως καταδεικνύεται από την ιστορική πορεία του.

1.2 Η ιστορική διαδρομή του θεσμού

Η ιστορία του θεσμού των αδελφοποιήσεων ανατρέχει στο πρώτο μισό του 19^{ου} αιώνα. Το 1836 η γερμανική πόλη του Paderborn και η γαλλική πόλη της Le Mans προχώρησαν στην σύναψη της πρώτης ανεπίσημης πράξης αδελφοποίησης. Έπρεπε να διανυθεί ένας αιώνας (1930) για να καταγραφεί επίσημα η πρώτη σύγχρονη αδελφοποίηση μεταξύ της γερμανικής πόλης του Wiesbaden και της αυστριακής πόλης του Klagenfurt. Παρ' όλα αυτά, οι ιστορικοί αναφέρουν την αδελφοποίηση της Ορλεάνης (Γαλλία) με το Νταντί (Σκωτία) το 1946 ως την πρώτη σύγχρονη αδελφοποίηση. Η συγκεκριμένη αδελφοποίηση πραγματοποιήθηκε με σκοπό να αναβιώσει την συμμαχία 700 χρόνων μεταξύ των δύο πόλεων (Auld Alliance)⁵.

1.2.1 Ευρώπη

Ο θεσμός των αδελφοποιήσεων, ως ένα ειρηνευτικό ρεύμα, κυριάρχησε στην Ευρώπη την επαύριον της καταστροφής του Β΄ Παγκοσμίου Πολέμου. Ένα πρώιμο παράδειγμα αδελφοποίη-

2. Βλ. CEMR, A Europe of Citizens. *Tomorrow's Europe*, CCRE/CEMR, Paris 2003.

3. Βλ. European Commission, 'Town-twinning', *Official Home Page of European Commission*, [http://ec.europa.eu/towntwinning/index_el.html].

4. Σύμφωνα με τα τελευταία στοιχεία του Συμβουλίου των Ευρωπαϊκών Δήμων και Περιφερειών ο αριθμός των αδελφοποιήσεων ανέρχεται στις 30.967. Βλ. CEMR, *89200 Sub-national Authorities in the European Union*, CCRE/CEMR, Paris, 2006.

5. Το 1295 υπογράφηκε σύμφωνο αμοιβαίας βοήθειας ανάμεσα στη Σκωτία και στη Γαλλία, σύμφωνα με το οποίο κάποια από τις δύο θα εισέβαλε στο αγγλικό έδαφος, εάν δεχόταν επίθεση από τους Άγγλους. Βλ. European Commission, An Old Phenomenon Expanding Fast, στο *The Magazine. Belonging to the European Union*, τεύχος 20, Office for Official Publications of the European Communities, Brussels, 2003, σ.8.

σος, σύμβολο συμφιλίωσης και αλληλεγγύης, ήταν το Συμβούλιο του Bristol που το 1947 έστειλε πέντε «πολίτες καθοδηγητές» σε μια αποστολή καλής θέλησης στο Ανόβερο. Ακολούθησαν οι αδελφοποιήσεις μεταξύ Bordeaux και Bristol και της Velettes-sur-mer με την Greenock το 1947. Από τότε ο θεσμός των αδελφοποιήσεων και η διάδοση της ευρωπαϊκής ιδέας προχώρησαν χέρι χέρι, με την στήριξη του CEMR και του Οργανισμού Ηνωμένων Πόλεων (UTO), αναπτύχθηκε σταθερά, πλην όμως, όχι τόσο θεαματικά. Πράγματι, τον Ιανουάριο του 1951 πενήντα δήμαρχοι ένωσαν τις δυνάμεις τους, ενσωματώνοντας την τοπική διάσταση στο εγχείρημα της οικοδόμησης της Ευρώπης και δημιούργησαν μια εθελοντική οργάνωση το Συμβούλιο των Ευρωπαϊκών Δήμων και Περιφερειών (CEMR) που έμελλε να γίνει το μεγαλύτερο φόρουμ των τοπικών και περιφερειακών αρχών (βλ. κεφ. 5.1).

Λίγα χρόνια μετά την ίδρυση του CEMR, στο προοίμιο της Συνθήκης της Ρώμης, το 1957, επισημαίνεται ότι τα κράτη-μέλη της Κοινότητας «είναι αποφασισμένα να θέσουν τα θεμέλια μιας στενότερης ένωσης μεταξύ των λαών της Ευρώπης». Αυτός ήταν ο στόχος που τέθηκε σε κοινοτικό επίπεδο. Την ίδια χρονιά, το Κογκρέσο των Τοπικών και Περιφερειακών Αρχών (CLRAE) του Συμβουλίου της Ευρώπης υιοθέτησε την έκθεση για την συμμετοχή των τοπικών αρχών στη διάδοση της ευρωπαϊκής ιδέας, όπου, μεταξύ άλλων, τονίζεται ότι «το σύστημα των αδελφοποιημένων δήμων είναι αναμφίβολα ένα από τα πλέον ισχυρά και αποτελεσματικά όπλα που κατέχουν οι τοπικές αρχές για τον επηρεασμό της κοινής γνώμης υπέρ του ευρωπαϊκού ιδεώδους». Ακολούθησε μια σειρά αποφάσεων του Κογκρέσου που αναγνώρισε τη σημασία των αδελφοποιήσεων για την ευρωπαϊκή υπόθεση⁶. Η σύσταση μάλιστα του Ευρωπαϊκού Αναπτυξιακού Προγράμματος Διαδημοτικών Ανταλλαγών, αν και υποχρηματοδοτούμενο από την Κοινοβουλευτική Συνέλευση του Συμβουλίου της Ευρώπης, συνέβαλε, έτι περαιτέρω, στην εμπέδωση της ιδιαίτερης σημασίας των διεθνών ανταλλαγών μεταξύ των τοπικών αρχών σε πανευρωπαϊκό επίπεδο.

Το 1979 η καθιέρωση της άμεσης εκλογής των μελών του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου ενδυνάμωσε τη φωνή του αντιπροσωπευτικού σώματος των ευρωπαϊκών κοινωνιών. Την ίδια χρονιά το CLRAE, σε μια από τις σημαντικότερες αποφάσεις του για το θεσμό των αδελφοποιήσεων, συνέστησε στις τοπικές και περιφερειακές αρχές των χωρών μελών του Συμβουλίου της Ευρώπης, μεταξύ άλλων, την «εντατικοποίηση των προσπαθειών οργάνωσης νέων αδελφοποιήσεων, κυρίως με νησιωτικές και περιφερειακές χώρες, ...την χρησιμοποίηση των αδελφοποιήσεων ως βάση για την διαδημοτική παροχή και ανταλλαγή βοήθειας τεχνικής, οικονομικής, πολιτιστικής ή ηθικής φύσης ...την ενθάρρυνση των κατοίκων να συμμετέχουν στις διάφορες δράσεις που συνδέονται με τις αδελφοποιήσεις...την οργάνωση αδελφοποιήσεων

6. Βλ. CLRAE, *Resolutions 4, 5, 6*, 1958· *ibid*, *Resolution 29*, 1962· *ibid*, *Resolutions 55, 57*, 1966· *ibid*, *Resolution 61*, 1968· *ibid*, *Resolution 72*, 1972.

σε περιφερειακό επίπεδο, κατά προτίμηση μεταξύ περιφερειών με παραπλήσια προβλήματα... την αξιοποίηση των μεταναστών εργατών για την δημιουργία αδελφοποιήσεων με πόλεις της χώρας προέλευσής τους»⁷. Τον Ιανουάριο του 1984 στο Fontainebleau, το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο δημιούργησε μια επιτροπή για την διερεύνηση των δράσεων που πρέπει να αναλάβει η Κοινότητα, αφενός, για να ικανοποιήσει τις προσδοκίες των ευρωπαίων πολιτών και, αφετέρου, να προτείνει μέτρα προώθησης της ταυτότητας της Ε.Κ. σε ευρωπαϊκό και παγκόσμιο επίπεδο. Η έκθεση Adonnino που υπέβαλε η επιτροπή στα κοινοτικά όργανα υπογράμμισε ότι «η αλληλεγγύη μεταξύ των πολιτών των κρατών-μελών και η αμοιβαία κατανόηση και συνεργασία – σημαντικές για την δημιουργία της Ευρώπης – έχουν ευρέως υποστηριχθεί και διευκολυνθεί από την αδελφοποίηση των πόλεων, η οποία, σε αρκετές περιπτώσεις, οργανώνεται υπό την αιγίδα των διεθνών αντιπροσωπευτικών οργανώσεων των περιφερειακών και τοπικών αρχών». Το 1988 το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο υιοθέτησε την έκθεση της Nicole Fontaine για τις αδελφοποιήσεις, η οποία σημείωνε ότι οι αδελφοποιήσεις διαδίδουν την ιδέα της ευρωπαϊκής ενοποίησης και συνδράμουν στην δημιουργία ενός ευρωπαϊκού πολιτιστικού ιστού. Ωστόσο, στην έκθεσή της, η Ν. Fontaine υπογράμμισε επίσης ότι η επέκταση των αδελφοποιήσεων συναντούσε, αφενός, προβλήματα γλωσσικά, γεωγραφικών αποστάσεων, ή δήμων με μικρό μέγεθος, και, αφετέρου, άνιση κατανομή των εν λόγω πρωτοβουλιών που, σε μεγάλο ποσοστό, συγκεντρώνονταν κυρίως στα ιδρυτικά κράτη-μέλη της Κοινότητας. Αυτό δεν εμπόδιζε την Ευρωπαϊκή Επιτροπή, στη βάση της απόφασης του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου για τα σχέδια αδελφοποίησης μεταξύ ευρωπαϊκών τοπικών και περιφερειακών αρχών (1988), να προβλέψει χρηματική επιχορήγηση ('European Commission Grant for Twinning') για σχέδια αδελφοποιήσεων από το 1989.

Οι στόχοι των επιχορηγούμενων σχεδίων αδελφοποίησης της Ευρωπαϊκής Επιτροπής συνίστανται στην υποστήριξη (α) εκδηλώσεων μεταξύ αδελφοποιημένων πόλεων που συνεισφέρουν στην στενότερη προσέγγιση ευρωπαίων πολιτών και ενθαρρύνουν την ενεργό ιδιότητα του ευρωπαίου πολίτη, και (β) της συνεργασίας και των δεσμών ανάμεσα σε τοπικές αρχές σε ευρωπαϊκό επίπεδο, κάτι που αποτελεί σημαντική συνεισφορά προς την ευρωπαϊκή ολοκλήρωση.

Πρόσφατα, δημοσιεύτηκε από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή το Πρόγραμμα «Η Ευρώπη για τους Πολίτες 2007-2013»⁸, το οποίο αποτελεί συνέχεια του προηγούμενου προγράμματος για την προώθηση της ενεργού ιδιότητας του ευρωπαίου πολίτη («Πολίτες για την Ευρώπη 2004-2006»), διαμέσου κυρίως του θεσμού των αδελφοποιήσεων των Ο.Τ.Α. Μέσω των συγκεκριμένων προγραμμάτων, η Επιτροπή ενθαρρύνει τις ανταλλαγές μεταξύ πόλεων των

7. Βλ. CLRAE, *Resolution 112, On Past Record and Future Prospects of Twinning Between Local and Regional Authorities*, Council of Europe, 18 Οκτωβρίου 1979.

8. Βλ. παρακάτω κεφ. 6.

κρατών μελών της Ε.Ε. Συνήθως, τρία είναι τα επιλέξιμα σχέδια: οι ανταλλαγές μεταξύ πολιτών αδελφοποιημένων ή υπό αδελφοποίηση πόλεων· οι διασκέψεις και συνεδριάσεις για ευρωπαϊκά θέματα και δραστηριότητες που στόχο έχουν να τονώσουν την ιδέα της σύμπραξης· και, τα επιμορφωτικά σεμινάρια για υπευθύνους σχεδίων αδελφοποίησης πόλεων. Εκτός, όμως, από την αδελφοποίηση πόλεων, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή χρηματοδοτεί και τα λεγόμενα «χρυσά αστέρια αδελφοποιήσεων».

Πράγματι, από το 1993, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή έχει θεσπίσει ένα βραβείο για τα πιο αξιόλογα σχέδια αδελφοποίησης πόλεων. Τα «χρυσά αστέρια αδελφοποιήσεων» («Golden Stars») απονέμονται πλέον κάθε χρόνο σε εκείνες τις πόλεις που επιδεικνύουν τη δέσμευσή τους στην ευρωπαϊκή ολοκλήρωση και λειτουργούν ως γέφυρα επικοινωνίας μεταξύ των λαών εντός και εκτός της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Η συμμετοχή των νέων ανθρώπων, η πραγματοποίηση εκδηλώσεων σε περισσότερες από δύο χώρες, δράσεις μεταξύ πόλεων που τις χωρίζει μεγάλη γεωγραφική απόσταση αποτελούν μερικά από τα κριτήρια επιλογής για το συγκεκριμένο βραβείο. Από το 2006 το βραβείο πλέον απονέμεται και για σχέδια της κοινωνίας πολιτών και γι' αυτό το λόγο μετονομάστηκε σε «Χρυσά Αστέρια της Ευρωπαϊκής Ιδιότητας του Πολίτη».

Ωστόσο, η πιο σημαντική εξέλιξη τα τελευταία χρόνια στην ιστορική πορεία του θεσμού των αδελφοποιήσεων στην ευρωπαϊκή ήπειρο υπήρξε η σύναψη σχέσεων αδελφοποίησης μεταξύ πόλεων των κρατών-μελών της Ε.Ε. και εκείνων των χωρών της Κεντρικής και Ανατολικής Ευρώπης μετά την πτώση του τείχους του Βερολίνου, συνεισφέροντας τα μέγιστα στην είσοδο των συγκεκριμένων χωρών στην Ε.Ε. και στη γεφύρωση του υφιστάμενου, κατά τη διάρκεια του ψυχρού πολέμου, χάσματος που χαρακτήριζε την Ευρώπη. Προς αυτήν την κατεύθυνση, ο ρόλος του Συμβουλίου της Ευρώπης ήταν ιδιαίτερα σημαντικός. Το CLRAE του Συμβουλίου, αναγνωρίζοντας ότι «σκοπός των αδελφοποιήσεων μεταξύ πόλεων και δήμων είναι η υποκίνηση των συναντήσεων μεταξύ όλων των λαών για να γνωρίσουν ο ένας τον άλλο καλύτερα, να υπερκεράσουν προκαταλήψεις, να γίνουν κοινωνοί μιας κοινής κληρονομιάς – ο Ευρωπαϊκός πολιτισμός – και των συγκληνόντων συμφερόντων των ευρωπαϊκών εθνών και να πληροφορήσουν για το ύψιστο διακύβευμα μιας ενωμένης Ευρώπης»,⁹ κάλεσε τα μέλη των τοπικών κοινοτήτων, και ιδιαίτερα τους αιρετούς εκπροσώπους των τοπικών αρχών και των ενώσεων των δήμων «να αναπτύξουν τις αδελφοποιήσεις μεταξύ ανατολικών και δυτικών ευρωπαϊκών πόλεων με στόχο την ενδυνάμωση της τοπικής δημοκρατίας και της οικονομικής κατάστασης στις χώρες της Κεντρικής και Ανατολικής Ευρώπης»¹⁰.

9. Βλ. CLRAE, *Recommendation 4. On Partnerships Between Towns and Municipalities – An Efficient Instrument for Co-operation in the Larger Europe*, Council of Europe, 3 Ιουνίου 1994.

10. Βλ. CLRAE, *Resolution 7. On Partnerships Between Towns and Municipalities – An Efficient Instrument for Co-operation in the Larger Europe*, Council of Europe, 3 Ιουνίου 1994.

1.2.2 Αμερική

Στην άλητη πηλευρά του Ατλαντικού ο θεσμός των «Αδελφών Πόλεων» (Sister Cities) έκανε τα πρώτα του βήματα το 1956, επί Προεδρίας του Dwight Eisenhower, υπό την αιγίδα της Εθνικής Ενώσεως των Πόλεων. Είχαν προηγηθεί, ωστόσο, η «αδελφική» σχέση μεταξύ της πόλης του Τολέδο της Ισπανίας και της πόλης Τολέδο του Οχάιο των ΗΠΑ το 1931, καθώς και η αδελφοποίηση της πόλης του Βανκούβερ (Καναδάς) με την ουκρανική πόλη της Οδησσού το 1944, στο πλαίσιο της συμμαχικής βοήθειας, στη διάρκεια του Β΄ Παγκοσμίου Πολέμου. Από το 1967 η πρωτοβουλία διάδοσης του θεσμού των αδελφοποιήσεων μεταξύ αμερικανικών πόλεων και τοπικών κοινοτήτων σε διεθνές επίπεδο ανήκε στην Διεθνή Οργάνωση Αδελφών Πόλεων (SCI), η οποία αποτελεί ένα μη κερδοσκοπικό δίκτυο πολιτών. Αποστολή του δικτύου είναι η ενδυνάμωση της παγκόσμιας συνεργασίας σε τοπικό επίπεδο, η προώθηση πολιτιστικής σύμνηοιας και η τόνωση της επιχειρηματικής και οικονομικής ανάπτυξης.

1.2.3 Ελλάδα

Τα θεμέλια του θεσμού των αδελφοποιήσεων στην Ελλάδα τέθηκαν λίγο πριν το 1949, όταν έφτασε στα Τρίκαλα ανθρωπιστική βοήθεια από την Tucson της Αριζόνα (ΗΠΑ). Το αρχικό γράμμα Τ στην ονομασία των Τρικάλων και ο πεδινός γεωγραφικός τους χαρακτήρας ήταν τα κριτήρια με βάση τα οποία η Tucson επέλεξε τα Τρίκαλα για την αποστολή βοήθειας στο πλαίσιο του σχεδίου Μάρσαλ. Οι δύο πόλεις ανέπτυξαν στενούς δεσμούς και αδελφοποιήθηκαν, ενώ η αμερικανική πόλη κάλυψε τα έξοδα σπουδών για τέσσερα παιδιά από τα Τρίκαλα, τα οποία επέστρεψαν επιστήμονες μετά από χρόνια σπουδών στις ΗΠΑ. Από τότε μέχρι σήμερα έχουν γίνει, σύμφωνα με στοιχεία της ΚΕΔΚΕ, συνολικά πάνω από 530 αδελφοποιήσεις από τουλάχιστον 265 δήμους και 59 κοινότητες της χώρας. Η χώρα, με πόλεις της οποίας έχουν γίνει οι περισσότερες αδελφοποιήσεις, είναι η Ιταλία, ενώ ακολουθούν η Κύπρος και η Βουλγαρία.

Η σύντομη ιστορική αναδρομή καταδεικνύει ότι στην εποχή των δικτύων, της περιφερειακής ολοκλήρωσης και της ανάδειξης των υποεθνικών επιπέδων διοίκησης σε βασικούς πρωταγωνιστές του σύγχρονου μοντέλου πολυεπίπεδης διακυβέρνησης σε παγκόσμιο επίπεδο, ο θεσμός των αδελφοποιήσεων αποτελεί την πλέον πρόσφορη υποδομή για την ανάπτυξη και περαιτέρω σύσφιξη των σχέσεων μεταξύ πόλεων και πολιτών από διαφορετικές χώρες, συμβάλλοντας, συγχρόνως, στην ανεύρεση κοινών λύσεων σε προβλήματα τοπικής εμβέλειας¹¹.

Πιο συγκεκριμένα, (α) οι αδελφοποιήσεις στηρίζονται, καταρχήν, στην εθελοντική συμμετοχή των πολιτών, σε συνεργασία με τις τοπικές αρχές και ενώσεις των Ο.Τ.Α., και, επομένως, αποτελούν ένδειξη και κίνητρο για ενεργό συμμετοχή· (β) οι αδελφοποιήσεις ενθαρρύνουν

11. Βλ. European Commission, A Europe of Towns and Cities. A Practical Guide to Town-Twinning, Brussels, 1997, σ.18· ibid, Implementation of the Europe For Citizens Programme. Work Plan 2007, The European Commission, Brussels, 2007, σ.11.

ανταλλαγές εμπειριών σε μια σειρά θεμάτων κοινού ενδιαφέροντος, συμβάλλοντας στην επίγνωση των πλεονεκτημάτων της εύρεσης συγκεκριμένων λύσεων για τοπικά προβλήματα σε ευρωπαϊκό επίπεδο· (γ) οι αδελφοποιήσεις παρέχουν μοναδική ευκαιρία να γνωρίσει κάποιος τον τρόπο ζωής των κατοίκων άλλων χωρών και να αναπτύξει φιλικές σχέσεις. Χάριν του συνδυασμού των ανωτέρω στοιχείων, οι αδελφοποιήσεις συνιστούν ένα εργαλείο επίτευξης αμοιβαίας κατανόησης μεταξύ πολιτών, πόλεων και χωρών, δημιουργώντας τις συνθήκες ανάδυσης ενός κοινού συστήματος αξιών.

1.3

Οι Αδελφοποιήσεις ως ευέλικτο πλαίσιο συνεργασιών και εργαλείο αλληλεγγύης

(α) Ένα ευέλικτο πλαίσιο συνεργασιών

Φυσικά, οι αδελφοποιήσεις δεν αποτελούν το μοναδικό κανάλι επικοινωνίας και ανταλλαγών στο επίπεδο των διεθνών συνεργασιών· ωστόσο, διαθέτουν το ιδιαίτερο πλεονέκτημα να συνδυάζουν δεσμούς φιλίας και ανταλλαγής σε πολυάριθμους τομείς. Για παράδειγμα, όπως σημειώθηκε παραπάνω, το έργο της συμφιλίωσης των κρατών της Γαλλίας και της Γερμανίας μετά το 1945 έγινε πιο ευχερές λόγω του μεγάλου αριθμού των αδελφοποιήσεων που πραγματοποιήθηκαν μεταξύ των πόλεων των δύο πλευρών του Ρήνου. Σήμερα, πλέον, σε θέματα περιφερειακής ανάπτυξης και λειτουργίας των τοπικών υπηρεσιών συνεισφέρουν δημιουργικά μέσα από την ανταλλαγή εμπειριών και βέλτιστων πρακτικών. Πάνω απ' όλα, λοιπόν, μια αδελφοποίηση αποτελεί το επιστέγασμα πολυμερών και μακρόχρονων συνεργασιών και όχι την απαρχή μιας συνεργασίας που πραγματοποιείται με γνώμονα το όφελος των τοπικών κοινωνιών, των μελών τους, και κατ' επέκταση των χωρών τους. Οι αδελφοποιήσεις δεν αποτελούν αυτοσκοπό, αλλά μέσο προώθησης μόνιμων στόχων πολιτικής και ανταλλαγών.

(β) Ένα εργαλείο αλληλεγγύης

Όπως τονίστηκε προηγουμένως, πολλὰ οφείλει η ίδια η διαδικασία της ευρωπαϊκής ολοκλήρωσης στο θεσμό των αδελφοποιήσεων τα τελευταία πενήντα χρόνια. «Δεν δημιουργούμε συμμαχίες μεταξύ κρατών, αλλά μια ένωση μεταξύ λαών», σημείωνε ο Jean Monnet, αποτυπώνοντας με αυτό τον τρόπο την ουσία του ευρωπαϊκού ιδεώδους¹². Αρχικά η γαλλο-γερμανική συμφιλίωση, στη συνέχεια η διάδοση της ευρωπαϊκής ιδέας, αργότερα η διεύρυνση των επαφών με τις χώρες της Κεντρικής και Ανατολικής Ευρώπης, και, σήμερα, η οικονομική και κοινωνική συνοχή, στο πλαίσιο της ευρωπαϊκής ολοκλήρωσης, αποτέλεσαν στόχους για την υλοποίηση των οποίων οι αδελφοποιήσεις έχουν προσφέρει πολλὰ. Άλλωστε, η κατευθυντήρια αρχή που καθοδηγούσε την Κοινή Αγορά από τα πρώτα της βήματα ήταν να φέρει σε επαφή ανθρώπους που προέρχονται από διαφορετικά κοινωνικο-οικονομικά, πολιτιστικά και εθνικά περιβάλλοντα. Οι κοινές εμπειρίες μεταξύ των λαών της Ευρώπης δημιουργούν αμοιβαία κατανόηση και μεγαλύτερη ανοχή απέναντι στους ξένους. Αυτό συνεπάγεται τη

12. Βλ. European Commission, *A Europe of Towns...*, ο.π.

δημιουργία μιας αίσθησης του ανήκειν σε μια κοινότητα, η οποία αντανakλάται σε μεγαλύτερη αλληλεγγύη μεταξύ των μελών της. Τα σχήματα των αδελφοποιήσεων στον ευρωπαϊκό χώρο αναδύθηκαν και εξακολουθούν να αναδύονται μέσα από την ίδια οπτική. Το αίσθημα αλληλεγγύης εκφράζεται σε τοπικό επίπεδο μέσα από την ανάληψη κοινών δράσεων για την αντιμετώπιση προβλημάτων που αφορούν την λειτουργία της τοπικής αυτοδιοίκησης, την ποιότητα ζωής, τον χωροταξικό σχεδιασμό των πόλεων, την μετανάστευση κ.ο.κ.¹³ Έτσι, οι τοπικές κοινωνίες οικοδομούν ουσιαστικά την Ευρώπη, έχοντας συνείδηση ότι οι ομοιότητες που τις ενώνουν είναι πιο ισχυρές από τις διαφορές που τις χωρίζουν, μετατρέποντας τις διεθνείς συνεργασίες και τις αδελφοποιήσεις σε μοχλό δημιουργίας κοινής ευρωπαϊκής συνείδησης, με σεβασμό πάντοτε στην ιστορία και στον πολιτισμό, που οικοδομείται πάνω στις ιδιαιτερότητες κάθε χώρας ή περιοχής.

1.4 Συμπεράσματα

Η ιστορική πορεία των αδελφοποιήσεων έχει κληροδοτήσει στην Ευρώπη μαθήματα, τα οποία αποτελούν παράλληλα και σύγχρονες προκλήσεις για το θεσμό των αδελφοποιήσεων και τα οποία συνοψίζονται στα εξής¹³:

- (α) Οι συναντήσεις πολιτών συνιστούν την ραχοκοκαλιά των αδελφοποιήσεων. Αυτό φάνηκε την επαύριον του Β΄ Παγκοσμίου Πολέμου, στο πλαίσιο της γαλλο-γερμανικής προσέγγισης, και εντονότερα στη διάρκεια της δεκαετίας του '90, στο πλαίσιο της ευρωπαϊκής διεύρυνσης προς τα κράτη της Κεντρικής και Ανατολικής Ευρώπης. Ο εθελοντισμός, επίσης, συμβάλει στην εμπέδωση του αισθήματος του ανήκειν και της κατοχής κοινής ταυτότητας μεταξύ των μελών των τοπικών κοινωνιών σε πανευρωπαϊκό επίπεδο.
- (β) Οι αδελφοποιήσεις δεν είναι μια διαδικασία από πάνω προς τα κάτω (top-down), αλλά μια διαδικασία από κάτω προς τα πάνω (bottom-up), θεμελιωμένη στην δέσμευση, πρωτοβουλία και αφοσίωση των μελών των τοπικών κοινωνιών.
- (γ) Κλειδί για τις αδελφοποιήσεις είναι η ευελιξία και η αυτονομία. Η γραφειοκρατία της κεντρικής διοίκησης ενδέχεται να δυσχεραίνει την ατομική πρωτοβουλία. Η σύσταση περιφερειακών δικτύων και συσσωματώσεων αποτελούν το νέο πλαίσιο ανάδειξης των διαδημοτικών συνεργασιών σε διεθνές επίπεδο.
- (δ) Στη διάρκεια της δεκαετίας του '90, οι αδελφοποιήσεις αποτέλεσαν το όχημα για μια σειρά συνεργασιών σε τομείς, όπως η χρηστή διακυβέρνηση και η περιφερειακή ανάπτυξη.
- (ε) Οι αδελφοποιήσεις χρειάζονται, πέραν της στήριξης από τα ευρωπαϊκά προγράμματα, και την εξωτερική οικονομική βοήθεια από χορηγίες και την πολύμορφη υποστήριξη από τις οργανώσεις της κοινωνίας πολιτών, ώστε να μην φαίνεται ότι απομυζούν τα χρήματα των φορολογουμένων.

13. Bλ. Anders Knappe, 'Development of Town Twinning Since 1989', *Europe for Citizens Forum*, Brussels, 28-29 Σεπτεμβρίου 2006.

Κεφάλαιο 2 Η πρακτική των αδελφοποιήσεων

2.1 Γενικά

Όπως έχει δείξει η μέχρι τώρα εμπειρία στη χώρα μας, οι διεθνείς συνεργασίες και αδελφοποιήσεις, προωθούνται πολλές φορές παρορμητικά, και, κυρίως, με κινητήριοις μοχλούς μεμονωμένες τοπικές προσωπικότητες. Έτσι, γρήγορα στερούνται της δυναμικής τους, ειδικά μετά την καθ' οιονδήποτε τρόπο αποχώρηση των προσωπικοτήτων αυτών από το τοπικό προσκήνιο, με αποτέλεσμα να απομένει από αυτές μόνο η ανάμνηση των αρχικών επαφών και των σχετικών διακηρύξεων. Οι προτεραιότητες των Ο.Τ.Α. που αφορούν τόσο στην επιχειρησιακή τους αποτελεσματικότητα όσο και στην προβολή της εικόνας της χώρας στο εξωτερικό επιβάλλουν συγκεκριμένες γεωγραφικές ιεραρχήσεις και περιφερειακές στοχεύσεις, καθώς και τη συνεκτίμηση παράπλευρων πολιτικών (οικονομικές σχέσεις, εξωτερικά θέματα, εθνικές προτεραιότητες στις ευρωπαϊκές πολιτικές). Ο θεσμός των αδελφοποιήσεων πρέπει να είναι απαλλαγμένος από τις εσωτερικές ιεραρχήσεις, την εντόπια δημοσιότητα και τις πιέσεις διαφόρων φορέων, που ενδεχομένως να τον αντιμετωπίζουν σαν πρόσθετο μηχανισμό πολιτικής εξυπηρέτησης, ή ακόμη και να υποκινείται από ψυχισμό, ιδιαίτερη συναισθηματική φόρτιση, ή υπό το βάρος συγκεκριμένων γεγονότων. Αντιθέτως, προϋποθέτει στρατηγικές κινήσεις και μελετημένα βήματα πριν την σύναψη μιας σχέσης αδελφοποίησης.

2.2 Τα οφέλη από τις αδελφοποιήσεις

Οι διεθνείς συνεργασίες μέσω του θεσμού των αδελφοποιήσεων συνεισφέρουν μια σειρά από οφέλη για τους εμπλεκόμενους Ο.Τ.Α., τα οποία μπορούν να ταξινομηθούν σε τρεις κατηγορίες, ως εξής¹⁴:

2.2.1 Οφέλη για τους Ο.Τ.Α.

α. *Βελτίωση της ποιότητας των παρεχόμενων υπηρεσιών και της διοικητικής αποτελεσματικότητας των Ο.Τ.Α.:*

Η ανταλλαγή πληροφοριών με τους αλλοδαπούς Ο.Τ.Α. μπορεί να συμβάλει στην βελτίωση της ποιότητας, της αποδοτικότητας και της αποτελεσματικότητας των υπηρεσιών. Πιο συγκεκριμένα, οι επαφές μεταξύ των εκπροσώπων των Ο.Τ.Α., αιρετών και προσωπικού, μπορεί να καταλήξουν στις εξής δράσεις:

- ❑ την ανταλλαγή εμπειριών στη διαμόρφωση πολιτικών και πρακτικών για διοικητικές καινοτομίες που οδηγούν στην βελτίωση της αμφίδρομης επικοινωνίας με τους δημότες και στην αναβάθμιση των παρεχόμενων υπηρεσιών,
- ❑ τον από κοινού σχεδιασμό πιλοτικών εφαρμογών για την αξιολόγηση των καινοτομιών πριν την γενίκευση εφαρμογής τους,

14. Βλ. S. Handley, *Take Your Partners. The Local Authority Handbook On International Partnerships*, Local Government International Bureau, Λονδίνο 2006, σ.6.

- ❑ την υλοποίηση συστηματικού benchmarking («πρωτυποποίηση»)¹⁵, ώστε να διευκολύνεται η διάχυση των καλύτερων πρακτικών,
- ❑ τον προσδιορισμό δεικτών μέτρησης αποτελεσματικότητας των υπηρεσιών,
- ❑ τη διαμόρφωση κωδίκων συμπεριφοράς του προσωπικού,
- ❑ την ανάληψη κοινών δράσεων ανάπτυξης του ανθρωπίνου δυναμικού μέσω ανταλλαγών ορισμένου χρόνου και κοινών προγραμμάτων εκπαίδευσης.

β. Διεύρυνση του παγκόσμιου και ευρωπαϊκού ορίζοντα των γνώσεων των Ο.Τ.Α.:

Η παγκοσμιοποίηση σημαίνει ότι οι τοπικές αρχές είναι απαραίτητο να εργάζονται σύμφωνα με τα ευρωπαϊκά και παγκόσμια πρότυπα και να λειτουργούν ανάλογα με τις απαιτήσεις των αγορών.

γ. Πρόσβαση σε ευρωπαϊκά προγράμματα χρηματοδότησης:

Τα χρηματοδοτικά προγράμματα της Ευρωπαϊκής Ένωσης συνήθως προϋποθέτουν την συνεργασία των τοπικών αρχών με τις αντίστοιχου επιπέδου διοικητικές αρχές του εξωτερικού. Οι αδελφοποιήσεις παρέχουν μια εξάριετη πηγή δυνητικών συνεργατών που μπορεί να βοηθήσουν στην απόσπαση οικονομικών πόρων για συγκεκριμένα τεχνικά ή άλλα έργα.

δ. Ανάπτυξη και επιμόρφωση ανθρωπίνου δυναμικού:

Οι διεθνείς συνεργασίες προσφέρουν καινοτόμες ευκαιρίες επιμόρφωσης όλων των κατηγοριών του προσωπικού σε μια σειρά πεδίων, που εκτείνονται από τη διαχείριση αναπτυξιακών προγραμμάτων και φθάνουν μέχρι τις πιο καθημερινές δεξιότητες διεκπεραίωσης διοικητικών υποθέσεων. Αυτό συμβάλλει και στην ενστάλαξη μιας διαφορετικής διοικητικής κουλτούρας και εργασιακής ηθικής για τα μέλη του προσωπικού των Ο.Τ.Α..

ε. Επιμόρφωση αιρετών:

Επίσης, και οι αιρετοί εκπρόσωποι των Ο.Τ.Α. μπορούν να επωφεληθούν από τις διεθνείς συνεργασίες, όσον αφορά στον τομέα της απόκτησης νέων δεξιοτήτων και εμπειριών.

2.2.2 Οφέλη για τα μέλη των τοπικών κοινωνιών

α. Προώθηση της ανοχής και του διαπολιτισμικού διαλόγου:

Οι διεθνείς συνεργασίες των Ο.Τ.Α. φέρνουν πιο κοντά τις πολιτιστικές ταυτότητες των λαών. Αυτό εμβαθύνει την κατανόηση των πολιτισμικών διαφορών του σύγχρονου κόσμου, διευρύνει τους ορίζοντες και καταπολεμά την εσωστρέφεια των τοπικών κοινωνιών. Πιο σημαντικό, προάγεται η ανοχή και ο σεβασμός των άλλων, θέτοντας στο περιθώριο τον ρατσισμό και την ξενοφοβία.

15. Με τον όρο benchmarking εννοούμε την συγκριτική αξιολόγηση βάσει ενός συστήματος εξειδικευμένων δεικτών που συνεχώς εμπλουτίζεται και ενημερώνεται για την όσο το δυνατόν καλύτερη παρακολούθηση μιας πολιτικής. Χρησιμοποιείται κυρίως στον χώρο του στρατηγικού μάντζμεντ, όπου οι οργανώσεις αξιολογούν τις διάφορες όψεις των διαδικασιών τους σε σχέση με υφιστάμενες βέλτιστες πρακτικές του τομέα τους.

β. Προώθηση ισχυρότερων κοινοτικών συνεργασιών:

Όλες οι δραστηριότητες αδελφοποιήσεων προϋποθέτουν την συμμετοχή ενός σημαντικού τμήματος της κοινότητας και αυτό φέρνει σε διάλογο ομάδες με αποκλίνοντα συμφέροντα στο εσωτερικό της χώρας, αλλά και με τους ομολόγους τους στο εξωτερικό. Οι εθνοτικές μειονότητες, για παράδειγμα, η νεολαία και οι πιο οικονομικά μειονεκτούσες ομάδες, που συνήθως δεν παίζουν ιδιαίτερο ρόλο στα κοινά, μπορεί να διαδραματίσουν καταλυτικό ρόλο στην πραγματοποίηση εκδηλώσεων με χαρακτήρα διαπολιτισμικό. Με αυτό τον τρόπο, οι αδελφοποιήσεις συντελούν στο ξεπέρασμα των προκαταλήψεων, της δυσπιστίας και των στερεοτύπων, καλλιεργώντας την αίσθηση της κοινότητας σε όλα τα μέλη των τοπικών κοινωνιών των Ο.Τ.Α. που συμμετέχουν σε διεθνείς συνεργασίες.

γ. Αναβάθμιση της ποιότητας των δραστηριοτήτων της νεολαίας:

Οι διεθνείς συνεργασίες και ανταλλαγές δίνουν στους νέους ανθρώπους τις πρώτες εμπειρίες τους από τη ζωή στο εξωτερικό. Οι ανταλλαγές νέων ή η εμπειρία από το εργασιακό περιβάλλον μπορεί να αποδειχθούν διασκεδαστικές, αλλά και να αυξήσουν τις πρακτικές δεξιότητες και να βοηθήσουν τη νεολαία να ανταποκριθεί στις απαιτήσεις της παγκόσμιας αγοράς εργασίας. Επίσης, η επαφή με νέους του εξωτερικού θέτει την συνειδητοποίηση των κοινωνικών, πολιτικών και οικονομικών ζητημάτων σε μια άλλη προοπτική.

2.2.3 Γενικότερα οφέλη

α. Προώθηση της ευημερίας της κοινότητας:

Η επαφή με ξένους οργανισμούς, ειδήμονες και ομάδες συμφερόντων που απασχολούνται στους τομείς της πρόνοιας, της υγείας και της κοινωνικής πολιτικής συμβάλλει στη βελτίωση των παρεχομένων κοινωνικών υπηρεσιών. Η αποκόμιση εμπειρίας από το εξωτερικό σε θέματα, όπως η ανεργία, ο αλκοολισμός και η φροντίδα των ηλικιωμένων ανθρώπων, αποδεικνύεται χρήσιμη για τις αναγκαίες μεταρρυθμίσεις σε τοπικό επίπεδο και για την βελτίωση της ποιότητας ζωής των κατοίκων.

β. Πληροφόρηση και γνώση των διεθνών εξελίξεων:

Η συμμετοχή σε διεθνείς συνεργασίες εφιστά την προσοχή του κοινού και ενθαρρύνει τον διάλογο σε σημαντικά, παγκοσμίου ενδιαφέροντος ζητήματα, όπως το περιβάλλον, ο ρατσισμός ή η φτώχεια. Οι αδελφοποιήσεις μπορεί να χρησιμεύσουν ως εργαλείο μάθησης για όλες τις ηλικιακές ομάδες, καθιστώντας εφικτή την κατανόηση των κοινωνικών, πολιτικών, περιβαλλοντικών και οικονομικών θεμάτων που απασχολούν άλλα μέρη του πλανήτη.

γ. Εκπαίδευση:

Παρέχοντας ένα ρεαλιστικό πλαίσιο για εκμάθηση, οι επαφές των τοπικών αρχών μπορεί να αποτελέσουν πηγές γνώσεων και μέσο ανταλλαγών εκπαιδευτικού υλικού.

δ. Απόκτηση ευρωπαϊκής συνείδησης και ταυτότητας:

Μέσα από το θεσμό των αδελφοποιήσεων η Ευρώπη έχει πάψει να είναι μια αφηρημένη

οντότητα και ένα σύστημα θεσμικών οργάνων και περίπλοκων διαδικασιών λήψης αποφάσεων. Τα μέλη των τοπικών κοινωνιών, συμμετέχοντας, έστω και σε ένα αθλητικό τουρνουά, θέτουν τα θεμέλια περισσότερο της Ευρώπης των Λαών και των Πολιτών, παρά της Ευρώπης των Εθνών, δηλαδή, την κινητήριο δύναμη για την πολιτική και οικονομική Ε.Ε. σε θεσμικό επίπεδο. Η Ευρώπη των Λαών είναι πιθανόν το πρώτο βήμα, και ίσως το πιο δύσκολο, για ένα κοινό ευρωπαϊκό σπίτι, στο οποίο ο καθένας θα νιώθει ότι ανήκει. Οι αδελφοποιήσεις έχουν συμβολική αξία, διότι είναι το κυριότερο μέσο για την καλλιέργεια αυτού του αισθήματος μεταξύ των λαών των εθνικών και τοπικών κοινωνιών της Ένωσης, κυρίως των μικρότερων σε μέγεθος και πόρους Ο.Τ.Α. που δεν αντέχουν το οικονομικό κόστος φιλοξενίας αντιπροσωπειών και διεξαγωγής διαλόγου με τους αλλοδαπούς Ο.Τ.Α..

ε. Οικονομική και επιχειρηματική πρόοδος:

Οι αδελφοποιήσεις επιτρέπουν σε μικρότερης ή μεγαλύτερης κλίμακας οργανισμούς, τόσο του δημοσίου όσο και του ιδιωτικού τομέα, να διερευνήσουν δυνητικά οικονομικά οφέλη, μέσω του εμπορίου ή της ανταλλαγής τεχνογνωσίας για να βελτιώσουν την επιχειρηματική αποδοτικότητα τους. Ο τουρισμός αναγνωρίζεται ως κρίσιμη παράμετρος για την εθνική ανάπτυξη χωρών, όπως η Ελλάδα. Έρευνα σε 2018 ιταλικούς Ο.Τ.Α. έδειξε μια σημαντική αύξηση του αριθμού των τουριστών στο ιταλικό έδαφος, λόγω των προγραμμάτων αδελφοποίησης και των εκπαιδευτικών και πολιτιστικών ανταλλαγών. Επίσης, οι αδελφοποιήσεις βοήθησαν ιταλικές βιομηχανίες να διαφημιστούν μέσα από ένα επικερδές δίκτυο ανταλλαγών¹⁶.

2.3 Πρακτικά βήματα για τη σύναψη σχέσης αδελφοποίησης

Σε γενικές γραμμές υπάρχουν δύο φάσεις στο πλαίσιο της δημιουργίας μιας επιτυχημένης σχέσης αδελφοποίησης:

- Προετοιμασία,
- Υλοποίηση.

Ενώ η υλοποίηση φαίνεται το σημαντικότερο κομμάτι μιας συνεργασίας, η προσεκτική και λεπτομερής προετοιμασία είναι επίσης ζωτική πριν την ανάληψη οποιασδήποτε δράσης.

Η διεθνής πρακτική έχει καταδείξει τα εξής βήματα για την σύναψη σχέσεων αδελφοποίησης μεταξύ Ο.Τ.Α.:

2.3.1 Προετοιμασία

2.3.1.1 Ανεύρεση εταίρου

Υπάρχουν πολλὰ στοιχεία που πρέπει να ληφθούν υπόψη πριν αποφασιστεί η συμμετοχή σε μια αδελφοποίηση. Καταρχάς, οι τοπικές αρχές θα πρέπει να δώσουν πειστικές απαντήσεις στα παρακάτω ερωτήματα:

16. Βλ. AICRE, *Twinning and their added value*, σ.5.

- Τι ακριβώς επιθυμούν να επιτύχουν από την συγκεκριμένη διεθνή συνεργασία, σε γενικότερο και ειδικότερο επίπεδο;
- Επιθυμούν να συνεργαστούν με μια τοπική αρχή ή κοινότητα που έχει ίδια χαρακτηριστικά με την ίδια ή μπορούν να επωφεληθούν περισσότερο συνεργαζόμενοι με πόλεις ή κοινότητες με διαφορετικά χαρακτηριστικά;
- Πώς θα ανταποκριθούν στις προσδοκίες και στόχους ενός δυνητικού συνεργάτη;
- Σε πρακτικό επίπεδο, είναι διατεθειμένοι να επικοινωνήσουν, να σεβαστούν τη διαφορετικότητα των άλλων και να καταλήξουν σε συμβιβασμούς για να επιτύχουν τους στόχους της συνεργασίας;
- Ποιο είναι το όραμα και ο στόχος γι' αυτή την διεθνή συνεργασία;

Μετά την προσεκτική εξέταση των ανωτέρω ζητημάτων απαιτείται μια διερευνητική διαδικασία για την ανεύρεση του κατάλληλου εταίρου, κάτι που προϋποθέτει συλλογή πληροφοριών, είτε μέσω του διαδικτύου, είτε με απευθείας μετάβαση στην χώρα προέλευσης της πόλης με την οποία επιδιώκεται η αδελφοποίηση, είτε μέσω των εθνικών ενώσεων των Ο.Τ.Α., είτε με τη συνδρομή μιας συμβουλευτικής εταιρείας, είτε, ενδεχομένως, μέσω ομογενειακών οργανώσεων ή και με την συνδρομή των οικείων Αρχών Εξωτερικού (Πρεσβείες, Προξενεία) του Υπουργείου Εξωτερικών.

(α) Μέσω διαδικτύου

Η αγορά αδελφοποιήσεων (twinning market) συνιστά μια πρωτοβουλία των ενώσεων των τοπικών αρχών από χώρες της Ε.Ε., και αποτελεί μέρος του δικτύου αδελφοποιήσεων του CEMR που αποσκοπεί να βοηθήσει εκείνους τους Ο.Τ.Α., οι οποίοι αναζητούν εταίρο για να συνάψουν σχέσεις αδελφοποίησης. Η αγορά αδελφοποιήσεων εισάγει ένα νέο χώρο επαφής μεταξύ ενδιαφερομένων Ο.Τ.Α. με σκοπό να διευκολύνει την άμεση αναζήτηση εταίρου, την προώθηση νέων αδελφοποιήσεων, καθώς και να ενθαρρύνει τις άμεσες επαφές μεταξύ των Ο.Τ.Α.. Η ιδέα είναι πολύ απλή: εκπρόσωπος ενός Ο.Τ.Α., ανοίγοντας την ιστοσελίδα της αγοράς αδελφοποιήσεων (<http://www.twinnings.org>), συμπληρώνει ένα έντυπο παρουσίασης του προφίλ του, καθώς και τα χαρακτηριστικά που επιθυμεί να έχει ο εταίρος. Μόλις συμπληρωθεί το έντυπο αποστέλλεται, είτε άμεσα, είτε με το ηλεκτρονικό ταχυδρομείο. Μόλις ελεγχθεί το προφίλ του Ο.Τ.Α. δημοσιεύεται άμεσα στην ιστοσελίδα. Εναλλακτικά, ένας Ο.Τ.Α. μπορεί να επιλέξει να δει την λίστα με όλα τα προφίλ όλων των ενδιαφερομένων Ο.Τ.Α. βάσει πληθυσμού, χώρας προέλευσης του υποψηφίου ή χώρας στην οποία υπάρχει επιθυμία για σχέσεις αδελφοποίησης. Όλα τα προφίλ των Ο.Τ.Α. είναι στην αγγλική γλώσσα. Μόλις βρεθεί ο υποψήφιος Ο.Τ.Α., είτε επικοινωνεί άμεσα ο ενδιαφερόμενος μαζί του, είτε μέσω της εθνικής ένωσης στην οποία ανήκει.

(β) Με διερευνητική επίσκεψη

Στο πλαίσιο μιας διερευνητικής επίσκεψης, πρώτον, θα εξεταστούν κοινά στοιχεία

ενδιαφέροντος· δεύτερον, θα αποφασιστεί ο χαρακτήρας της σχέσης (επίσημη, ανεπίσημη, με ορισμένο χρονικό ορίζοντα, μονοθεματική)· και, τρίτον, θα καθοριστούν οι πιθανότητες *ανάληψης κοινών δραστηριοτήτων*. Συνήθως, η αρχική επαφή «συμπίπτει» με ένα πολιτιστικό ή αθλητικό γεγονός ή μια περιήγηση. Έχουν προηγηθεί επιστολές εκδήλωσης ενδιαφέροντος μεταξύ των ενδιαφερόμενων μερών. Σε κάθε περίπτωση, σε αυτό το προπαρασκευαστικό στάδιο, απαιτείται σχεδιασμός, όχι τόσο για την επίλυση οικονομικών θεμάτων ή, απλώς, για την προάσπιση των εκατέρωθεν συμφερόντων, όσο για την διασφάλιση της δέσμευσης και της συμμετοχής των μελών των δύο κοινοτήτων, κάτι που προϋποθέτει ότι οι εκδηλώσεις με εκπαιδευτικό περιεχόμενο θα πρέπει να κατέχουν υψηλή θέση στις προγραμματισμένες δράσεις μεταξύ των δύο πόλεων. Επίσης, η λήψη φωτογραφικού υλικού και ενός μικρού φιλμ, καθώς και η μελέτη ιστορικών πηγών θα ήταν χρήσιμη πριν την τελική λήψη της απόφασης ως προς την καταλληλότητα της συγκεκριμένης πόλης.

(γ) *Μέσω των εθνικών ενώσεων των Ο.Τ.Α.*

Ο ενδιαφερόμενος Ο.Τ.Α. μπορεί να αναζητήσει εταίρο με τη συνδρομή της ένωσης των τοπικών αρχών της χώρας του, που βρίσκεται σε άμεση επαφή με τον CEMR (στην περίπτωση της χώρας μας, μέσω της ΚΕΔΚΕ και της ΕΝΑΕ).

(δ) *Μέσω συμβουλευτικών οργανισμών*

Μια ακόμη επιλογή για τους Ο.Τ.Α. είναι η προσφυγή σε εταιρείες και οργανισμούς που διαθέτουν τεχνογνωσία και είναι πιστοποιημένοι σε πανευρωπαϊκό επίπεδο. Στην περίπτωση της Ελλάδας, η Ελληνική Εταιρεία Τοπικής Αυτοδιοίκησης και Ανάπτυξης (Ε.Ε.Τ.Α.Α.) διαδραματίζει κατά καιρούς τον φορέα διαμεσολάβησης για την εξεύρεση εταίρων (π.χ. περίπτωση του δικτύου REMO (Red European Municipalities of Olive) και, συγχρόνως, τον επιστημονικό σύμβουλο για τη διαμόρφωση του περιεχομένου των προτάσεων για την συμμετοχή των Ο.Τ.Α. σε κάποιο ευρωπαϊκό πρόγραμμα.

Όπως έχει δείξει η πρακτική των αδελφοποιήσεων, υπάρχει ένας αριθμός κριτηρίων που λαμβάνονται υπόψη πριν την επιλογή ενός εταίρου για τη σύναψη σχέσης αδελφοποίησης και, που ενδεχομένως, διαδραματίζουν κρίσιμο ρόλο για την επιτυχή έκβαση της αδελφοποίησης. Τα σημαντικότερα από αυτά είναι τα εξής:

- μέγεθος της πόλης,
- γεωγραφική εγγύτητα,
- κύρια οικονομική δραστηριότητα,
- ιστορικοί-πολιτισμικοί δεσμοί,
- ύπαρξη παροικίας και ομογένειας,
- πολιτιστικές και εκπαιδευτικές ανταλλαγές,
- πολιτικά κίνητρα (παροχή ανθρωπιστικής και αναπτυξιακής βοήθειας, αλληλεγγύη σε φτωχές περιοχές).

Αν και σε ευρωπαϊκό επίπεδο θεωρείται ότι ο θεσμός των αδελφοποιήσεων αφορά κυρίως γειτονικές χώρες, μια πιο προσεκτική ματιά στα σχετικά στατιστικά στοιχεία μας οδηγεί στο συμπέρασμα ότι τα τελευταία χρόνια το 34,6% των αδελφοποιήσεων αφορά πόλεις μη γειτονικών χωρών. Σε αυτό έχει συμβάλει η μεγαλύτερη κινητικότητα των ευρωπαϊών πολιτών, των επιχειρήσεων ή των τοπικών αρχών. Πιο συγκεκριμένα, στον τομέα των αδελφοποιήσεων τείνουν να παγιωθούν ορισμένες σταθερές, στο πλαίσιο των ανταλλαγών μεταξύ των ευρωπαϊκών πόλεων¹⁷:

- Οι πόλεις στις χώρες της Βαλτικής περιφέρειας έχουν δημιουργήσει ένα σημαντικό δίκτυο σχέσεων και ανταλλαγών μεταξύ τους.
- Επίσης, οι πόλεις από τις πέντε μεγαλύτερες χώρες της Ευρώπης (Γαλλία, Γερμανία, Ιταλία, Ισπανία και Ηνωμένο Βασίλειο) τείνουν να παγιώσουν σταθερές σχέσεις συνεργασίας μεταξύ τους, παρά με οποιεσδήποτε άλλες πόλεις της Ε.Ε.
- Οι πόλεις που προέρχονται από την περιφέρεια της Ευρώπης προτιμούν να συνάπτουν σχέσεις αδελφοποίησης με πόλεις από χώρες της Κεντρικής Ευρώπης, παρά με πόλεις από γειτονικές χώρες.
- Υπάρχουν ελάχιστοι δεσμοί μεταξύ πόλεων από χώρες της Βόρειας και της Νότιας Ευρώπης, κάτι που δείχνει πόσο δρόμο έχει ακόμα να διανύσει ο θεσμός για την σύσφιξη των σχέσεων μεταξύ αυτών των κρατών στο πλαίσιο της Ε.Ε.
- Σημαντική είναι η συνδρομή των μεταναστών στην προώθηση των αδελφοποιήσεων μεταξύ των πόλεων της κατοικίας τους και των πόλεων από τις χώρες προέλευσής τους (π.χ. πορτογαλικές με γαλλικές πόλεις).
- Μια από τις κινητήριες δυνάμεις του θεσμού είναι η θέληση των πολιτών να μάθουν ξένες γλώσσες. Για παράδειγμα, στην Ιρλανδία τα σχολεία διαδραμάτισαν σημαντικό ρόλο στην διάδοση του θεσμού των αδελφοποιήσεων.

2.3.1.2 Σύσταση Επιτροπής Αδελφοποιήσεων

Η οργάνωση και προώθηση των διαδικασιών αδελφοποίησης προϋποθέτει μια υποστηρικτική δομή. Αυτή μπορεί να αποτελεί μέρος της τοπικής αρχής ή να είναι μια ανεξάρτητη οργάνωση, γνωστή ως Επιτροπή Αδελφοποιήσεων. Η Επιτροπή Αδελφοποιήσεων αποτελεί το κύριο όργανο συντονισμού και υλοποίησης των δράσεων αδελφοποίησης, στις οποίες μετέχουν οι αιρετοί της τοπικής αρχής όσο και κάτοικοι σε εθελοντική βάση (εναλλακτικά και εκπρόσωποι Μ.Κ.Ο. ή άλλων ενώσεων πολιτών). Όπως σημειώθηκε προηγουμένως, ο *εθελοντισμός* είναι η κινητήριος δύναμη των διεθνών συνεργασιών μεταξύ των Ο.Τ.Α.. Οποιαδήποτε μορφή λάβει η Επιτροπή το σημαντικό στοιχείο είναι η εξασφάλιση της συμμετοχής των οργανώσεων της τοπικής κοινωνίας. Οι πολιτιστικές, αθλητικές, καλλιτεχνικές, εθελοντικές ενώσεις είναι πάντοτε ενεργές και πρόθυμες να οργανώσουν και να υλοποιήσουν δράσεις αδελφοποίησης στις οποίες

17. Βλ. European Commission, *Twinning in Figures. Participation in the EU scheme*, στο *The Magazine...* ο.π.σ.7.

συμμετέχει η τοπική κοινότητα. Επίσης, τα σχολεία, είτε μέσω του διδακτικού προσωπικού, είτε με τη συνδρομή των μαθητών (e-twinning)¹⁸, πρωτοστατούν στις ανταλλαγές μεταξύ των Ο.Τ.Α. Έργο της Επιτροπής Αδελφοποιήσεων είναι να διασφαλίσει:

- Την προετοιμασία και τον συντονισμό του προγράμματος δράσεων.
- Την εκτίμηση του οικονομικού κόστους των συγκεκριμένων δράσεων (έξοδα μετακινήσεων και διαμονής).
- Την αναζήτηση της αναγκαίας επιχορήγησης.
- Την εκπροσώπηση της τοπικής κοινωνίας.
- Την ενεργό συμμετοχή των κατοίκων.
- Την συνέχεια των δράσεων, ανεξαρτήτως αλλαγών σε επίπεδο τοπικής αρχής.

2.3.2 Υλοποίηση

2.3.2.1 Κατάρτιση ενός σχεδίου δράσης

Το Σχέδιο Δράσης ή Στρατηγικό Σχέδιο (action/strategic plan) αφορά τις *δραστηριότητες*, τα *χρηματοδοτικά μέσα* και ένα ευέλικτο *χρονοδιάγραμμα* για την υλοποίησή τους. Το Σχέδιο Δράσης, το οποίο εκπονείται και από τα δύο μέρη, δεν αντανακλά απλώς τους κοινούς στόχους, την μεθοδολογία (τρόπο υλοποίησης στόχων), την λίστα των προσδοκώμενων αποτελεσμάτων (εκκίνηση, αναθεώρηση, αξιολόγηση σχεδίου) και τους πόρους για την πραγματοποίηση των δράσεων (ανθρώπινοι και υλικοί) των υπό αδελφοποίηση πόλεων, αλλά συνιστά και ένα μέσο ενημέρωσης των άλλων εταίρων και των πληθυσμών των πόλεων για τους σκοπούς της συνεργασίας, συμβάλλοντας, έτσι, στη διαφάνεια και στη διεύρυνση των συμμετεχόντων μερών. Πιο συγκεκριμένα, το σχέδιο δράσης περιλαμβάνει τα εξής στοιχεία:

■ Τύποι προγραμματισμένων δραστηριοτήτων:

Είναι πολύ πιθανόν κάθε εταίρος να επιδιώκει την επίτευξη διαφορετικών στόχων μέσα από μια αδελφοποίηση. Στο βαθμό που έχει επιτευχθεί συμφωνία μεταξύ των μερών πάνω σε έναν θεματικό άξονα εκδηλώσεων, οι μικρές αποκλίσεις στη φιλοσοφία των στόχων δεν μπορεί να ακυρώσουν το εγχείρημα. Οι κυριότεροι τύποι εκδηλώσεων που εμπεριέχονται σε ένα στρατηγικό σχέδιο αδελφοποίησης είναι οι ακόλουθοι:

18. Το **eTwinning** έχει ως στόχο τη διασύνδεση των σχολείων της Ευρώπης και αποτελεί από τον Σεπτέμβριο του 2004 μία από τις πολλές δράσεις του προγράμματος eLearning της Ευρωπαϊκής Επιτροπής. Μέσω του eTwinning, σχολεία των κρατών της Ευρωπαϊκής Ένωσης αλλά και της Νορβηγίας, της Ισλανδίας, και πρόσφατα της Βουλγαρίας, θα υποστηριχθούν στην «αδελφοποίηση» σχολείων μέσω του Internet. Το eTwinning δεν σκοπεύει να αντικαταστήσει την παραδοσιακή μορφή ανταλλαγής μαθητών. Είναι μία συνεργατική δράση όπου 2 τουλάχιστον σχολεία από 2 τουλάχιστον ευρωπαϊκές χώρες, κάνοντας χρήση εργαλείων Τεχνολογιών Πληροφορίας και Επικοινωνιών, συνεργάζονται ώστε να αποκομίσουν παιδαγωγικά, κοινωνικά και πολιτισμικά οφέλη. Όλοι οι Ευρωπαίοι μαθητές και μαθήτριες, μέσω της δράσης eTwinning, θα έχουν τη δυνατότητα με την βοήθεια των εκπαιδευτών τους να συμμετάσχουν σε κοινά παιδαγωγικά projects με κάποιο σχολείο από άλλη Ευρωπαϊκή χώρα. Βλ. <http://etwinning.sch.gr/>.

- i. Αθλητικές εκδηλώσεις.
- ii. Καλλιτεχνικές εκδηλώσεις και φεστιβάλ.
- iii. Ανταθλητές μεταξύ μαθητών σχολείων.
- iv. Συναντήσεις μεταξύ κοινωνικών και οικονομικών φορέων.
- v. Εκδηλώσεις νεολαίας.
- vi. Ημερίδες και συνέδρια με θέμα την πορεία της ευρωπαϊκής ολοκλήρωσης.
- vii. Συνέδρια με θέμα το περιβάλλον, την ποιότητα ζωής, την ενσωμάτωση μεταναστών, το χωροταξικό σχεδιασμό, την ανεργία των νέων, τον αποκλεισμό και περιθωριοποίηση των ατόμων με ειδικές ανάγκες, την παραβατικότητα, τα ναρκωτικά, την φροντίδα των παιδιών, τις προκλήσεις και τους κινδύνους των νέων τεχνολογιών.

Η υλοποίηση των ανωτέρω δράσεων προϋποθέτει, όπως γίνεται αντιληπτό, την συμμετοχή και συνεργασία του συνόλου της τοπικής κοινότητας, όπως σχολεία, πολιτιστικοί οργανισμοί, περιβαλλοντικές οργανώσεις, αθλητικές ενώσεις, εθελοντικό τομέα, μη κυβερνητικούς οργανισμούς, βιομηχανικά και εμπορικά επιμελητήρια, συνδικάτα. Μέσα από την υλοποίηση μικρής κλίμακας δράσεων, οι συμμετέχοντες μαθαίνουν καλύτερα ο ένας τον άλλον και δημιουργούν μια νέα κοινότητα που δεν γνωρίζει γεωγραφικά και πολιτισμικά σύνορα.

■ Χρηματοδοτικά Μέσα:

- i. Τα έσοδα των τοπικών αρχών συνιστούν την πρωταρχική πηγή άντλησης πόρων.
- ii. Στο πλαίσιο της Ε.Ε. προβλέπεται επιχορήγηση από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή μέσω προγραμμάτων αδελφοποίησης ήδη από το 1989¹⁹.
- iii. Συνεισφορά σε είδος: χρήση κτιρίων της τοπικής αρχής και παροχή διοικητικών διευκολύνσεων από τις δημόσιες υπηρεσίες και τις επιχειρήσεις της πόλης (ταχυδρομικές υπηρεσίες, φωτοτυπικά μηχανήματα, τοπικές συγκοινωνίες, μειωμένα εισιτήρια σε μουσεία, εκπτώσεις σε καταστήματα και εστιατόρια). Επίσης, η εθελοντική εργασία με τη μορφή των μεταφράσεων, της φιλοξενίας εκπροσώπων των αλλοδαπών σε σπίτια μελών της τοπικής κοινωνίας και της προσφοράς μέσων μετακίνησης δεν μειώνουν απλώς το κόστος του προγράμματος εκδηλώσεων στο ελάχιστο, αλλά είναι μέρος του πνεύματος των αδελφοποιήσεων και δίνει την ευκαιρία στους φιλοξενούμενους να γνωρίσουν από κοντά τον τρόπο ζωής των κατοίκων της πόλης-εταίρου τους.
- iv. Χορηγίες (Sponsorship): αρκετές επιχειρήσεις συνεισφέρουν στις τοπικές κοινότητες στο πλαίσιο των στρατηγικών τους. Για την οικονομική ενίσχυση ενός προγράμματος αδελφοποίησης από μια μικρή ή μεγάλη επιχείρηση προϋποτίθεται η παροχή προς αυτήν πληροφοριών για τις εμπλεκόμενες δραστηριότητες με σαφή και ξεκάθαρο τρόπο και προφανώς για τα οφέλη που μπορεί να προκύψουν για τους συμμετέχοντες φορείς (π.χ. δημοσιότητα της επιχείρησης με την χρήση του εμβλήματός της στο διακινούμενο υλικό και την αναφορά της σε άρθρα στα τοπικά φύλλα).

19. Βλ. κεφ.6: «Η Ευρώπη για τους Πολίτες, 2007-2013».

■ *Χρονοδιάγραμμα εξέλιξης δράσεων:* Το χρονοδιάγραμμα θα πρέπει να είναι ευέλικτο, θέτοντας προθεσμίες για κάθε δράση/πρόγραμμα.

2.3.2.2 Απόφαση Συμβουλίου της τοπικής αρχής

Εκτός από την υποστήριξη σε επίπεδο κοινωνίας πολιτών, αναγκαία για την πραγματοποίηση των προβλεπόμενων δράσεων είναι η σύσσωμη πολιτική υποστήριξη των μελών του δημοτικού ή κοινοτικού συμβουλίου και των ανωτέρω στελεχών του προσωπικού των Ο.Τ.Α. Διότι, οι διεθνείς σχέσεις των Ο.Τ.Α. δεν μπορούν να επικαθορίζονται από τα αποτελέσματα των τοπικών εκλογών και την αλλαγή της ισορροπίας των πολιτικών δυνάμεων ή παρατάξεων που εκπροσωπούνται στο συμβούλιο της τοπικής αρχής. Περαιτέρω, η πολιτική νομιμοποίηση του εγχειρήματος είναι απαραίτητη και σε πρακτικό επίπεδο αφού οι επικεφαλής των τοπικών αρχών θα ηγηθούν από κοινού της αδελφοποίησης και θα κοινωνήσουν το περιεχόμενό της και στα υπόλοιπα επίπεδα διοίκησης των χωρών τους, σε βουλευτές, στις εθνικές κυβερνήσεις, σε Προξενεία, σε Πρεσβείες, σε διεθνείς Μ.Κ.Ο., καθώς και σε μια σειρά διεθνών οργανισμών των οποίων τα σχετικά προγράμματα παρέχουν τη δυνατότητα επιχορήγησης των δράσεων της αδελφοποίησης (CEMR, Επιτροπή Περιφερειών, Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, Ευρωπαϊκή Επιτροπή). Η αιτιολογία της απόφασης του συμβουλίου πρέπει να περιέχει με αναλυτικό τρόπο τους σκοπούς, τα θέματα κοινού ενδιαφέροντος, τους τομείς συνεργασίας, τις προβλεπόμενες δαπάνες και να συνοδεύεται με κάθε δυνατή λεπτομέρεια από στοιχεία για τον αντίστοιχο Ο.Τ.Α. με τον οποίο υπάρχει η βούληση συνεργασίας ή του δικτύου ή της ένωσης, στο οποίο προτίθεται να συμμετάσχει, καθώς και το Σχέδιο Δράσης.

2.3.2.3 Χορήγηση σύμφωνης γνώμης από τον αρμόδιο φορέα της κεντρικής διοίκησης (εφόσον κάτι τέτοιο προβλέπεται από την οικεία νομοθεσία της χώρας προέλευσης της πόλης)²⁰.

2.3.2.4 Επισήμοποίηση της σχέσης

Η επισήμοποίηση της σχέσης γίνεται σε μια τελετή όπου οι αιρετοί άρχοντες των υπό αδελφοποίηση Ο.Τ.Α. υπογράφουν την κοινή διακήρυξη αρχών ή τον όρκο αδελφοποίησης²¹, ενώπιον των υπολοίπων αιρετών, καθώς και μελών των τοπικών κοινωνιών. Συνηθίζεται η τελετή να πραγματοποιείται αρχικά στη μία πόλη και αργότερα στην άλλη. Το CEMR μπορεί να παρέχει οποιαδήποτε συμβουλή ως προς το οργανωτικό μέρος της εκδήλωσης, το περιεχόμενο του προγράμματος και τα σύμβολα που χρησιμοποιούνται.

20. Για την περίπτωση της Ελλάδας προβλέπεται, πριν την ανάληψη δράσης στο πλαίσιο των διεθνών συνεργασιών ή αδελφοποιήσεων, η λήψη της σύμφωνης γνώμης της τριμελούς Επιτροπής του ν. 3345/05. Βλ. παρακάτω.

21. Βλ. Παράρτημα 1: Ο όρκος αδελφοποίησης.

παράδειγμα: αδελφοποίηση με πόλη της Γαλλίας

στόχος

Η σύσφιξη των εκπαιδευτικών δεσμών, σε σχέση με την επέκταση της διδασκαλίας των γαλλικών και των κλασσικών κειμένων της αρχαίας ελληνικής γραμματείας σε μετάφραση στην πρωτοβάθμια εκπαίδευση.

μεθοδολογία

1. Διοργάνωση σεμιναρίου με θέμα τις σύγχρονες μεθόδους διδασκαλίας για μαθητές πρωτοβάθμιας εκπαίδευσης.
2. Συμμετοχή του εκπαιδευτικού προσωπικού στην επόμενη επίσκεψη στη Γαλλία.
3. Ανταλλαγές επισκέψεων μεταξύ των μαθητικών κοινοτήτων των Ο.Τ.Α.
4. Διοργάνωση ενός προγράμματος επισκέψεων σε σχολεία και αρχαιολογικούς χώρους του δήμου από την γαλλική αντιπροσωπεία.

αποτελέσματα

1. Ανάπτυξη σχέσεων φιλίας μεταξύ σχολείων μέχρι το τέλος του πρώτου έτους της συνεργασίας.
2. Συμμετοχή σε ευρωπαϊκά προγράμματα χρηματοδότησης που αφορούν την εκπαίδευση (π.χ. Comenius).

2.5 Συμπεράσματα

Η διαδικασία ολοκλήρωσης μιας σχέσης αδελφοποίησης περιλαμβάνει συγκεκριμένα στάδια, τα οποία απαιτούν προετοιμασία, σχεδιασμό και συντονισμένες δράσεις εκ μέρους των Ο.Τ.Α. Με βάση τα όσα αναφέρθηκαν στις προηγούμενες παραγράφους, μια αδελφοποίηση θα πρέπει να διέλθει τα εξής στάδια:

- Ανεύρεση πόλης-εταίρου.
- Κατάρτιση στρατηγικού σχεδίου.
- Προγραμματισμό δράσεων.

Με άλλα λόγια, μια αδελφοποίηση βασίζεται στις εξής λέξεις κλειδιά: διαβούλευση και σχεδιασμός.

2.4 Η κατάσταση των αδελφοποιήσεων στην Ευρωπαϊκή Ένωση

Πίνακας 1: Οι αδελφοποιήσεις μεταξύ πόλεων της Ε.Ε.

Χώρες	Αριθμός
ΑΥΣΤΡΙΑ	902
ΒΕΛΓΙΟ	718
ΒΟΥΛΓΑΡΙΑ	181
ΓΑΛΛΙΑ	5.953
ΓΕΡΜΑΝΙΑ	6.092
ΔΑΝΙΑ	932
ΕΛΛΑΔΑ	458
ΕΣΘΟΝΙΑ	249
ΗΝΩΜΕΝΟ ΒΑΣΙΛΕΙΟ	1.998
ΙΡΛΑΝΔΙΑ	249
ΙΣΠΑΝΙΑ	807
ΙΤΑΛΙΑ	2.096
ΚΥΠΡΟΣ	96
ΛΕΤΟΝΙΑ	294
ΛΙΘΟΥΑΝΙΑ	380
ΛΟΥΞΕΜΒΟΥΡΓΟ	119
ΜΑΛΤΑ	46
ΟΛΛΑΝΔΙΑ	722
ΟΥΓΓΑΡΙΑ	1.676
ΠΟΛΩΝΙΑ	2.041
ΠΟΡΤΟΓΑΛΙΑ	309
ΡΟΥΜΑΝΙΑ	1.072
ΣΛΟΒΑΚΙΑ	667
ΣΛΟΒΕΝΙΑ	192
ΣΟΥΗΔΙΑ	1.361
ΤΣΕΧΙΑ	1.124
ΦΙΝΛΑΝΔΙΑ	1.165
ΣΥΝΟΛΟ	30.967

Πηγή: CEMR/CCRE (2006)

Κεφάλαιο 3 Δίκτυα Πόλεων

3.1 Γενικά

Εκτός από το θεσμό των αδελφοποιήσεων, βασική συνιστώσα στις διεθνείς συνεργασίες των Ο.Τ.Α. αποτελούν και τα διεθνή δίκτυα πόλεων. Πράγματι, εκτός από τις θεσμικές μορφές παρέμβασης των τοπικών αρχών στην πολιτική διαδικασία της Ε.Ε. (συμμετοχή εκπροσώπων περιφερειακών αρχών στο Συμβούλιο Υπουργών, στην Επιτροπή των Περιφερειών και των Τοπικών Αρχών, στην Ομάδα Τοπικών και Περιφερειακών Αντιπροσώπων στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και ενεργοποίηση εταιρικής σχέσης στο πλαίσιο της πολιτικής συνοχής της Ε.Ε.), τα τελευταία χρόνια περιφερειακοί και τοπικοί φορείς διαθέτουν μια πληθώρα διαύλων συλλογικής εκπροσώπησης στις Βρυξέλλες. Προς αυτή την κατεύθυνση, τα δίκτυα πόλεων λειτουργούν ως μια ομάδα συμφερόντων εντός του πλαισίου του 'lobbying' στη διαδικασία λήψης αποφάσεων μαζί με τις υπόλοιπες οργανώσεις της κοινωνίας πολιτών. Αυτό έχει γίνει κατανοητό από την πλειοψηφία των ευρωπαϊκών τοπικών και περιφερειακών αρχών, οι οποίες οργανώνονται σύμφωνα, είτε με διάφορα γεωγραφικά κριτήρια, είτε με βάση τα οικονομικά και πολιτιστικά τους χαρακτηριστικά. Οι ομάδες αυτού του τύπου ενθαρρύνουν τη διάχυση μαθησιακών διαδικασιών πέρα από τα εθνικά σύνορα, και παράλληλα χρησιμεύουν ως δίαυλοι επικοινωνίας με την Επιτροπή.

3.2 Η έννοια του δικτύου πόλεων

Γενικά, δίκτυο πόλεων είναι μία ομάδα πόλεων που όλες μαζί ευθύνονται αλληλά και συμμερίζονται τους κοινούς σκοπούς με σκοπό την επικοινωνία, την συνεργασία, τον συνεταιρισμό. Ειδικότερα, ένα διεθνές δίκτυο

- αποτελεί μια πολυμερή συνεργασία και μια οργανωτική μέθοδο, η οποία βελτιώνει την λειτουργική δυναμική όλων των συμμετεχόντων μερών,
- συνδέει εταίρους από διαφορετικές χώρες, που επιδιώκουν έναν ή περισσότερους κοινούς στόχους και κανείς από αυτούς δεν αποβλέπει να επιβληθεί στους υπολοίπους,
- συνιστά ένα εργαλείο, το οποίο είναι προσαρμοσμένο σε ένα θέμα κοινού ενδιαφέροντος και προσανατολισμένο στην υλοποίηση βιώσιμων πρωτοβουλιών σε παγκόσμιο επίπεδο.

3.3 Τα χαρακτηριστικά του δικτύου πόλεων

Σύμφωνα με την κοινή εμπειρία και διεθνή πρακτική, τα κυριότερα χαρακτηριστικά ενός δικτύου πόλεων είναι τα εξής:

- α. Εθελοντικός χαρακτήρας και αυτονομία των μελών του δικτύου.
- β. Συμμετοχή εταίρων (Ο.Τ.Α., Μ.Κ.Ο., ενώσεις Ο.Τ.Α., πανεπιστήμια, ερευνητικά ινστιτούτα κ.α.) από διαφορετικά κράτη με διακριτό νομικό καθεστώς (δημόσιο, ιδιωτικό, ενώσεις).
- γ. Προσέγγιση σε κοινό ή κοινούς στόχους (μονοθεματικό ή πολυθεματικό δίκτυο) και στην

προετοιμασία μιας ή περισσότερων πρωτοβουλιών. Τα δίκτυα πόλεων δεν οργανώνονται πλέον μόνο με οικονομικούς όρους, αλλά διαδραματίζουν εξέχοντα ρόλο στο επίπεδο του διαπολιτισμικού διαλόγου και των εκπαιδευτικών ανταλλαγών.

- δ. Προαιρετική ή νομική κατοχύρωση του δικτύου. Στην περίπτωση που δεν είναι νομικά κατοχυρωμένο, το δίκτυο οφείλει να συσταθεί σύμφωνα με έναν Καταστατικό Χάρτη δεσμεύσεων, υπογεγραμμένο από κάθε εταίρο.
- ε. Τήρηση ενός συνόλου κανόνων οικονομικής διαχείρισης και διαφάνειας.
- στ. Σεβασμός των αρχών της αμοιβαίας κατανόησης και ανοχής μεταξύ των εταίρων και της συλλογικής ευθύνης κατά την υλοποίηση μιας πρωτοβουλίας.

3.4 Τα οφέλη από τη συμμετοχή σε ένα δίκτυο πόλεων

Σε γενικές γραμμές, τα οφέλη που μπορεί ένας Ο.Τ.Α. να αποκομίσει από τη συμμετοχή του σε ένα διεθνές δίκτυο προσδιορίζονται από τους εξής παράγοντες:

- Το λόγο ή λόγους σύστασης του δικτύου.
- Το αριθμητικό και ειδικό βάρος των μελών του δικτύου.
- Τους υλικούς και ανθρώπινους πόρους του δικτύου.
- Την περιφερειακή και διεθνή εμπέδωση του δικτύου.
- Την εμπειρία και τεχνογνωσία των μελών του δικτύου σε θέματα διεθνών συνεργασιών.

Με βάση τις ανωτέρω προϋποθέσεις και συνθήκες δημιουργίας και λειτουργίας ενός δικτύου, τα κυριότερα οφέλη που μπορεί ένας Ο.Τ.Α. ή η χώρα προέλευσής του να προσπορίσουν από την συμμετοχή του σε ένα διεθνές δίκτυο θα μπορούσαν να συνοψιστούν στα εξής:

- α. Συντονισμένη προώθηση και προβολή των επιδιώξεων μιας τοπικής αρχής ή τοπικής κοινωνίας.
- β. Δυναμική παρουσία, εκπροσώπηση, πρόσβαση και άσκηση πίεσης σε ευρωπαϊκά και διεθνή fora και οργανισμούς.
- γ. Πολυμερής και βιώσιμη συνεργασία με άλλους Ο.Τ.Α. ή ενώσεις Ο.Τ.Α. της αλληλοδαφής, με οργανώσεις της κοινωνίας πολιτών και με τον εθελοντικό τομέα.
- δ. Προετοιμασία ή συμμετοχή σε ευρωπαϊκά χρηματοδοτικά προγράμματα και πρωτοβουλίες τρίτων.
- ε. Απόκτηση τεχνογνωσίας, εμπειρίας, τεχνικών, βέλτιστων πρακτικών, αναγκαίων για την βελτίωση της ποιότητας των παρεχόμενων υπηρεσιών σε τοπικό επίπεδο.
- στ. Διευκόλυνση και παρακίνηση της απασχόλησης, αφού τα δίκτυα ορίζουν και παρέχουν θέσεις εργασίας σε εκπαιδευόμενους νέους και επαγγελματίες.
- ζ. Σημαντικό εργαλείο για τις εθνικές κυβερνήσεις για την κάλυψη συγκεκριμένων αναγκών σε τομεακές πολιτικές (π.χ. πολιτισμού, εκπαίδευσης).
- η. Παροχή αυξανόμενης επαγγελματικής εκπαίδευσης με σκοπό την ανάπτυξη επαγγελματικών δεξιοτήτων σε νέους σε διάφορους τομείς πολιτικής.

- θ. Διασπορά των τάσεων και των πληροφοριών για την σημερινή ανάπτυξη και τις εξελίξεις σε διάφορους τομείς της καθημερινής ζωής προς τους επαγγελματίες, περιλαμβάνοντας και τις εθνικές κυβερνήσεις.
- ι. Αναζωογόνηση των διεθνών συνεργασιών και σχέσεων μιας χώρας.

3.5 Πρακτικά βήματα για τη σύσταση ενός δικτύου πόλεων

Όπως στην περίπτωση των αδελφοποιήσεων, η δημιουργία ενός δικτύου πόλεων διανύει συγκεκριμένες φάσεις.

3.5.1 Προσδιορισμός του επιδιωκόμενου στόχου (*rationale*)

Πριν απ' οτιδήποτε άλλο, θα πρέπει να αποσαφηνιστεί επακριβώς το όραμα, ο λόγος που καθιστά αναγκαία την σύσταση ενός διεθνούς δικτύου. Με άλλα λόγια, να γίνει από όλους τους συμμετέχοντες κατανοητό τι είναι αυτό που επιδιώκουν να επιτύχουν σε βραχυπρόθεσμο, μεσοπρόθεσμο και μακροπρόθεσμο επίπεδο και πώς είναι δυνατό αυτό να γίνει τελικά εφικτό.

3.5.2 Εξασφάλιση υποστήριξης (*support*)

Η εξασφάλιση της υποστήριξης των τοπικών, περιφερειακών, εθνικών και διεθνών φορέων (π.χ. ενός διεθνούς δικτύου τοπικών και περιφερειακών αρχών) αποτελεί μια μορφή εγγύησης, όχι μόνο για τη βιωσιμότητα του δικτύου, αλλά και τη δυνατότητα υλοποίησης του επιδιωκόμενου στόχου του. Αυτό προϋποθέτει την αποσαφήνιση του στόχου και των επιμέρους επιδιώξεων του δικτύου προς κάθε ενδιαφερόμενο που επιθυμεί να στηρίξει ή ακόμη να συμμετάσχει ενεργά στο δίκτυο.

3.5.3 Ανεύρεση εταίρων (*partners*)

Η ανεύρεση εταίρων για την δημιουργία ενός δικτύου απαιτεί μια διερευνητική διαδικασία, ανάλογη με εκείνη που ακολουθείται στην περίπτωση των αδελφοποιήσεων. Όμως, στην περίπτωση ενός δικτύου θα πρέπει, για την επιλογή ενός εταίρου, να αποφασιστεί εξαρχής, εάν και σε ποιο βαθμό το δίκτυο θα έχει μονοθεματικό ή πολυθεματικό χαρακτήρα, ορισμένη χρονική διάρκεια ζωής, επίσημο ή ανεπίσημο τύπο. Επίσης, σκόπιμο θα ήταν, πριν την υποβολή οποιασδήποτε επίσημης πρότασης σε κάποιον εν δυνάμει εταίρο, να έχει προηγηθεί η ανάληψη μιας σειράς κοινών δράσεων και πρωτοβουλιών με τον ίδιο (π.χ. σύναψη σχέσεων αδελφοποίησης, από κοινού διοργάνωση ενός θεματικού συνεδρίου ή άλλων εκδηλώσεων με συμμετοχή μελών των τοπικών κοινοτήτων)²² που θα μπορούσαν να αποτελέσουν οδηγό για την περαιτέρω εμβάθυνση της συνεργασίας.

3.5.4 Επισημοποίηση της σχέσης (*agreement*)

Μετά την καταρχήν συμφωνία των ενδιαφερόμενων μερών ως προς το χαρακτήρα, τους

22. Συνήθως τα θεματικά συνέδρια πραγματοποιούνται στο πλαίσιο υφιστάμενης αδελφοποίησης πόλεων. Αυτό σημαίνει ότι κάθε συμμετέχων Ο.Τ.Α. συνδέεται με υφιστάμενη συμφωνία αδελφοποίησης ή με επίσημα προετοιμαζόμενη συνεργασία αδελφοποίησης.

στόχους, τα μέσα υλοποίησης των επιδιώξεών τους, ακολουθεί η υπογραφή μιας διακήρυξης αρχών, όπου αποτυπώνονται ξεκάθαρα τα εξής στοιχεία:

- α. η ονομασία του δικτύου,
- β. οι λόγοι που οδήγησαν τα συμμετέχοντα μέρη στη σύστασή του,
- γ. η αποστολή του δικτύου,
- δ. οι επιμέρους στόχοι και δράσεις του δικτύου (επιχειρησιακό σχέδιο),
- ε. τα μέσα υλοποίησης του δικτύου,
- στ. η έδρα του δικτύου.

3.5.5 Κατανομή αρμοδιοτήτων και οργανωτική δομή (responsibilities - structure)

Μετά την υπογραφή της διακήρυξης και την συμφωνία επί των επιχειρησιακών δράσεων, οι εταίροι προχωρούν στην εκλογή προσωρινής διοικούσας επιτροπής. Σε αυτήν συμμετέχουν εκπρόσωποι των εταίρων-πόλεων, οι οποίοι αναλαμβάνουν, εντός καθορισμένου χρονικού πλαισίου, να υλοποιήσουν τις εξής εργασίες:

- ☐ Την εκπόνηση του σχεδίου δράσεων για το πρώτο έτος λειτουργίας του δικτύου.
- ☐ Την σύνθεση του εσωτερικού κανονισμού του δικτύου.
- ☐ Την εκπόνηση επιχειρησιακού σχεδίου δράσεων.
- ☐ Την κατασκευή ιστοσελίδας.
- ☐ Την ανάπτυξη επαφών και του συστήματος δημοσίων και διεθνών σχέσεων.
- ☐ Τις ενέργειες διεύρυνσης του δικτύου

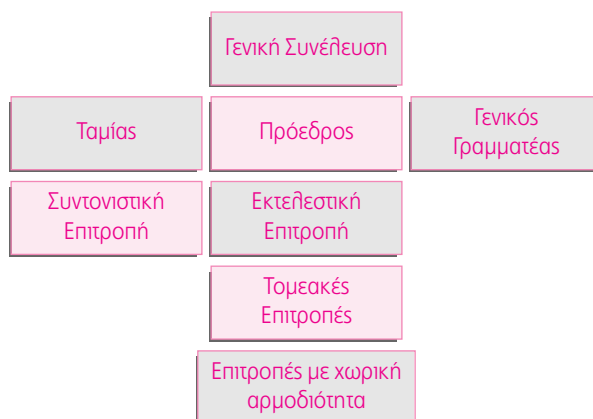
Στον εσωτερικό κανονισμό του δικτύου καθορίζονται τα εξής:

- ☐ Οι σκοποί του δικτύου.
- ☐ Οι όροι συμμετοχής στο δίκτυο (π.χ. ενεργά, επίτιμα, μόνιμα, προσωρινά, συνδεδεμένα μέλη, ύψος συνδρομής ανά κατηγορίας μελών, τερματισμός ιδιότητας μέλους, υποχρεώσεις και δικαιώματα μελών).
- ☐ Η οργανωτική διάρθρωση του δικτύου. Η διεθνής εμπειρία έχει καταδείξει ότι ένα δίκτυο διαθέτει, συνήθως, τα ακόλουθα όργανα:
 - *Ετήσια Γενική Συνέλευση*: Στην Συνέλευση συμμετέχουν τα πλήρη μέλη του δικτύου. Ρόλος της Συνέλευσης είναι να καθορίζει τις γενικότερες κατευθύνσεις και να παρέχει καθοδήγηση στα υπόλοιπα όργανα του δικτύου. Επίσης, είναι αρμόδια για την αναθεώρηση του εσωτερικού κανονισμού του δικτύου.
 - *Εκτελεστική Επιτροπή*: Η Επιτροπή είναι υπεύθυνη για τη διοίκηση και διαχείριση των θεμάτων του δικτύου. Αποφασίζει για το προσωπικό και τον προϋπολογισμό του δικτύου, την στελέχωση και τον συντονισμό της δράσης των Τομεακών Επιτροπών, τον ορισμό

ή την εκλογή του Ταμία και του Γενικού Γραμματέα του δικτύου, και τον ορισμό των μελών που εκπροσωπούν το δίκτυο σε διάφορους διεθνείς οργανισμούς.

- *Πρόεδρος*: Ο Πρόεδρος εκλέγεται από τη Γενική Συνέλευση με εντολή να εκπροσωπεί το δίκτυο στις εξωτερικές του σχέσεις και αποτελεί το εκτελεστικό όργανο των αποφάσεων της Συνέλευσης και της Εκτελεστικής Επιτροπής.
- *Γενικός Γραμματέας*: Ο Γενικός Γραμματέας εκλέγεται συνήθως από τη Γενική Συνέλευση, ή ορίζεται απευθείας από την Εκτελεστική Επιτροπή, και ασχολείται με την καθημερινή λειτουργία του δικτύου.
- *Ταμίας*: Ο Ταμίας είναι υπεύθυνος για την επίβλεψη της οικονομικής στρατηγικής και της διαχείρισης των πόρων του δικτύου.
- *Η Συντονιστική Επιτροπή ή το Γραφείο Συντονισμού* παρέχει την γραμματειακή υποστήριξη του δικτύου.
- *Τομεακές Επιτροπές*: Συστήνονται και οργανώνονται από την Εκτελεστική Επιτροπή και τον Γενικό Γραμματέα και αναλαμβάνει η καθεμιά έναν συγκεκριμένο τομέα πολιτικής.
- *Επιτροπές με χωρική αρμοδιότητα*: Συστήνονται κυρίως σε δίκτυα στα οποία συμμετέχουν, ως εταίροι, πόλεις ή οργανώσεις από διαφορετικές γεωγραφικές περιφέρειες (ευρωπαϊκή, ασιατική, αμερικανική, αφρικανική κ.ο.κ.).

διάγραμμα: Η Δομή ενός Δικτύου Πόλεων

3.5.6 Δημοσιοποίηση της συνεργασίας (communication)

Από τις πρώτες ενέργειες της διοικούσας επιτροπής είναι η δημοσιοποίηση της συνεργασίας προς άλλες πόλεις ή άλλα δίκτυα πόλεων που ενδεχομένως έχουν εμπειρία για την υλοποίηση ανάλογων δράσεων σε τοπικό επίπεδο ή θα επιθυμούσαν να συμμετάσχουν σε αυτό. Η δημιουργία ιστοσελίδας για το δίκτυο πόλεων, η έκδοση ενημερωτικού δελτίου (newsletter), η δημοσίευση άρθρων στον εθνικό Τύπο και η κάλυψη των εκδηλώσεων από τον ηλεκτρονικό εθνικό και διεθνές Τύπο αποτελούν τα κυριότερα μέσα δημοσιοποίησης της συνεργασίας.

Μια ολοκληρωμένη επικοινωνιακή εκστρατεία ενός δικτύου θα πρέπει να διαθέτει τα εξής χαρακτηριστικά:

- Να είναι συλλογική και οργανωμένη.
- Να είναι πολυκαναλική, δηλαδή να κάνει χρήση πολλών Μέσων για την κάλυψη οποιασδήποτε δραστηριότητας.
- Να είναι σκόπιμη, καθοδηγούμενη από συγκεκριμένους στόχους.
- Να απευθύνεται σε πολλές κατηγορίες κοινού με σκοπό την κινητοποίηση του συνόλου της τοπικής κοινωνίας.

Πάνω απ' όλα *εκστρατεία σημαίνει εμπιστοσύνη*. Η εμπιστοσύνη είναι το βασικό συστατικό της σύγχρονης πολιτικής, γι' αυτό και είναι δύσκολο να την αποκτήσεις και να την διατηρήσεις. Οι άνθρωποι έχουν γίνει ιδιαίτερα σκεπτικιστές, νιώθουν αποξενωμένοι και ξεκομμένοι. Για να κερδίσεις την εμπιστοσύνη τους χρειάζεσαι νέους και διαφορετικούς τρόπους επικοινωνίας και εκστρατείας. Οι παλιοί δεν αρκούν πλέον. Αυτό σημαίνει το πέρασμα από την ρητορική στη δράση. Επίσης, σημαίνει μεγαλύτερη συμμετοχή του κοινού στις δράσεις του δικτύου. Και, φυσικά, σημαίνει διαφάνεια στη διαχείριση του δημοσίου χρήματος και λογοδοσία των αιρετών σε μεγαλύτερη συχνότητα.

Παράλληλα, η διοικούσα επιτροπή θα πρέπει να μεριμνήσει ώστε να εξασφαλιστούν τα εξής:

- Στελέχωση του γραφείου δημοσίων και διεθνών σχέσεων του δικτύου με άτομα που διαθέτουν εμπειρία από επαφές με ξένες αντιπροσωπείες στο παρελθόν και έχουν καλλιεργήσει καλές σχέσεις με τα τοπικά ΜΜΕ.
- Ορισμό αιρετού ως εκπροσώπου του δικτύου για τα διεθνή θέματα.
- Τακτική και έγκαιρη έκδοση δελτίων Τύπου για την καλύτερη προώθηση των δραστηριοτήτων του δικτύου: μέχρι την Πέμπτη το πρωί για θέματα που μπορεί να δημοσιευθούν στα εθνικά κυριακάτικα φύλλα και μέχρι την Παρασκευή ή Δευτέρα για τα τοπικά εβδομαδιαία φύλλα. Τα περισσότερα ΜΜΕ προτιμούν την αποστολή των δελτίων με το ηλεκτρονικό ταχυδρομείο.
- Παραγωγή φωτογραφικού υλικού και αφισών που συνειρμικά να παραπέμπουν στην λειτουργία και στις δράσεις του δικτύου. Αυτά θα μπορούσαν να αναρτηθούν σε συγκεκριμένα σημεία των πόλεων που συμμετέχουν στο δίκτυο καθώς και στην ιστοσελίδα του.

3.5.7 Παρακολούθηση-αξιολόγηση δράσεων (*monitor-review*)

Βασική προϋπόθεση επιτυχίας του όλου εγχειρήματος συνιστά η συνεχής παρακολούθηση των δραστηριοτήτων, η αναθεώρηση και, αν κρίνεται αναγκαίο, η βελτίωση των διαδικασιών υλοποίησής τους. Προς τούτο, χρήσιμο είναι να γίνονται σε τακτική βάση οι παρακάτω ενέργειες:

- Διανομή ερωτηματολογίων και διενέργεια δημοσκοπήσεων στις τοπικές κοινωνίες για την καταγραφή προβλημάτων και ανίχνευση διάθεσης εκ μέρους του πληθυσμού για την παροχή εθελοντικής εργασίας.
- Σχεδιασμός δράσεων βάσει των ληφθέντων απαντήσεων.
- Συνεχής αναζήτηση πληροφοριών και τεχνογνωσίας για κάθε δράση.
- Συνεχής πληροφόρηση/ενημέρωση των τοπικών κοινοτήτων με σκοπό την διαρκή συμμετοχή και ευαισθητοποίησή τους.

3.6 Συμπεράσματα

Επομένως, η σύσταση και η λειτουργία των δικτύων πόλεων προϋποθέτουν τα εξής στοιχεία:

- Όραμα (vision).
- Υποστήριξη (support).
- Συνεργασία (partnership).
- Σχέδιο Δράσης (action plan).
- Δομή (structure).
- Επικοινωνία (communication).
- Παρακολούθηση (monitor)
- Συνεχή επαφή με τοπικές κοινωνίες (contact).

Κεφάλαιο 4 Ευρωπαϊκοί Όμιλοι Εδαφικής Συνεργασίας (Ε.Ο.Ε.Σ.)

4.1 Γενικά

Από 1^η Αυγούστου 2007 τίθενται σε ισχύ σε πανευρωπαϊκό επίπεδο οι διατάξεις του Κανονισμού 1082/2006²³ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της Ε.Ε., της 5^{ης} Ιουλίου 2006, για την σύσταση και λειτουργία των Ευρωπαϊκών Ομίλων Εδαφικής Συνεργασίας (Ε.Ο.Ε.Σ.). Στόχος των Ε.Ο.Ε.Σ. είναι να διευκολύνουν την προώθηση της διασυνοριακής, διακρατικής ή/και διαπεριφερειακής συνεργασίας (εδαφικής συνεργασίας) μεταξύ των μερών τους.

4.2 Τα χαρακτηριστικά των Ε.Ο.Ε.Σ.

Οι Ε.Ο.Ε.Σ. χαρακτηρίζονται από τα εξής στοιχεία:

- α. Τον διασυνοριακό χαρακτήρα τους, καθώς τα μέλη τους πρέπει να προέρχονται από δύο τουλάχιστον κράτη-μέλη της Ε.Ε.·
- β. Τη νομική προσωπικότητά τους, αφού ένας Ε.Ο.Ε.Σ. διέπεται από το κοινοτικό δίκαιο και, ανάλογα με το εύρος των αρμοδιοτήτων που του απονέμονται από τα μέλη του, μπορεί να αποκτά τη νομική προσωπικότητα που διαθέτουν τα νομικά πρόσωπα του κράτους μέλους στο οποίο έχει την καταστατική του έδρα·
- γ. Την καταστατική τους έδρα, η οποία καθορίζει το εφαρμοστέο δίκαιο που διέπει έναν Όμιλο και τα όργανά του·
- δ. Τη σύμβαση και το καταστατικό τους·
- ε. Τα όργανά τους, τα οποία καθορίζονται, χωρίς όμως περιοριστικό τρόπο, από τον Κανονισμό 1082/2006·
- στ. Τον ετήσιο προϋπολογισμό τους.

4.3 Οι λειτουργίες των Ε.Ο.Ε.Σ.

Οι Ε.Ο.Ε.Σ. στοχεύουν πρωτίστως στην εκπλήρωση τριών λειτουργιών:

- α. την διαχείριση πόρων από τα διαρθρωτικά ταμεία·
- β. την υλοποίηση μιας στρατηγικής συνεργασίας·
- γ. την διευκόλυνση της εδαφικής συνεργασίας, η οποία αποτελεί τον τρίτο στόχο προτεραιότητας της διαρθρωτικής πολιτικής για την προγραμματική περίοδο 2007-2013. Ωστόσο, οι Ε.Ο.Ε.Σ. μπορούν επίσης να προωθήσουν και άλλες δράσεις εδαφικής συνεργασίας χωρίς την οικονομική συνεισφορά της Κοινότητας.

Οι δράσεις συνεργασίας θα πρέπει να καλύπτουν τουλάχιστον τις εξής πρωτοβουλίες²⁴:

1. *Την ανάπτυξη διασυνοριακών οικονομικών, κοινωνικών και περιβαλλοντικών δραστηριοτήτων μέσω κοινών στρατηγικών για τη βιώσιμη εδαφική ανάπτυξη*, και πρωταρχικώς:

23. Βλ. Παράρτημα 5.

24. Βλ. Άρθρο 6 του Κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1080/2006 ΤΟΥ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟΥ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟΥ ΚΑΙ ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ της 5ης Ιουλίου 2006 για το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης και για την κατάργηση του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1783/1999.

- α) την ενθάρρυνση της επιχειρηματικότητας, ιδίως δε της ανάπτυξης των μικρομεσαίων επιχειρήσεων (ΜΜΕ), του τουρισμού, των πολιτιστικών δραστηριοτήτων και του διασυνοριακού εμπορίου·
- β) την βελτίωση της από κοινού προστασίας και διαχείρισης των φυσικών και πολιτιστικών πόρων, καθώς και της πρόληψης φυσικών και τεχνολογικών κινδύνων·
- γ) την υποστήριξη των δεσμών μεταξύ αστικών και αγροτικών περιοχών·
- δ) την μείωση της απομόνωσης μέσω της καλύτερης πρόσβασης στα δίκτυα και τις υπηρεσίες μεταφορών, πληροφοριών και επικοινωνιών και σε διασυνοριακά συστήματα και εγκαταστάσεις ύδρευσης, ενέργειας και διαχείρισης αποβλήτων·
- ε) την ανάπτυξη της συνεργασίας, των δυνατοτήτων και της κοινής χρήσης υποδομών, ιδίως σε τομείς όπως η υγεία, ο πολιτισμός, ο τουρισμός και η εκπαίδευση.

Επιπλέον, οι δράσεις εδαφικής συνεργασίας θα μπορούσαν να αποσκοπούν στην προαγωγή της νομικής και διοικητικής συνεργασίας, της ολοκλήρωσης των διασυνοριακών αγορών εργασίας, των τοπικών πρωτοβουλιών απασχόλησης, της ισότητας των φύλων και των ίσων ευκαιριών, της κατάρτισης και της κοινωνικής ένταξης, και της από κοινού χρήσης ανθρώπινων πόρων και εγκαταστάσεων για Έρευνα και Τεχνολογική Ανάπτυξη (Ε&ΤΑ).

2. *Τη σύσταση και ανάπτυξη διακρατικής συνεργασίας, συμπεριλαμβανομένης της διμερούς συνεργασίας μεταξύ θαλάσσιων περιφερειών*, μέσω της χρηματοδότησης δικτύων και δράσεων που συμβάλλουν στην ολοκληρωμένη εδαφική ανάπτυξη. Οι ενέργειες αυτές επικεντρώνονται κυρίως στις ακόλουθες θεματικές προτεραιότητες:

- α) καινοτομία: η δημιουργία και η ανάπτυξη επιστημονικών και τεχνολογικών δικτύων, και η ενίσχυση των περιφερειακών ικανοτήτων Ε&ΤΑ και καινοτομίας, στις περιπτώσεις που συμβάλλουν άμεσα στην ισόρροπη οικονομική ανάπτυξη διακρατικών περιοχών. Οι σχετικές δράσεις μπορούν να περιλαμβάνουν: τη σύσταση δικτύων μεταξύ κατάλληλων ιδρυμάτων τριτοβάθμιας εκπαίδευσης και έρευνας και ΜΜΕ· συνδέσμους για την καλύτερη πρόσβαση σε επιστημονικές γνώσεις και τη μεταφορά τεχνολογίας μεταξύ εγκαταστάσεων Ε&ΤΑ και διεθνών κέντρων αριστείας Ε&ΤΑ· την αδειοποίηση ιδρυμάτων μεταφοράς τεχνολογίας· και την ανάπτυξη κοινών χρηματοοικονομικών εργαλείων για την υποστήριξη της Ε&ΤΑ στις ΜΜΕ·
- β) περιβάλλον: δραστηριότητες διαχείρισης των υδάτων, ενεργειακής απόδοσης, πρόληψης κινδύνων και περιβαλλοντικής προστασίας με σαφή διακρατική διάσταση. Οι σχετικές δράσεις μπορούν να περιλαμβάνουν: την προστασία και τη διαχείριση λεκανών απορροής, παράκτιων ζωνών, θαλάσσιων πόρων, υπηρεσιών υδροδότησης και υγροβιότοπων· την πρόληψη πυρκαγιών, ξηρασίας και πλημμυρών· την προαγωγή της ασφάλειας της ναυσιπλοΐας και την προστασία κατά των φυσικών και των τεχνολογικών κινδύνων· και την προστασία

και βελτίωση της φυσικής κληρονομιάς προς υποστήριξη της κοινωνικοοικονομικής ανάπτυξης και του βιώσιμου τουρισμού·

- γ) προσβασιμότητα: δραστηριότητες για τη βελτίωση της πρόσβασης σε υπηρεσίες μεταφορών και τηλεπικοινωνιών και της ποιότητας των υπηρεσιών αυτών, όταν οι δραστηριότητες αυτές έχουν σαφή διακρατική διάσταση. Οι σχετικές δράσεις μπορούν να περιλαμβάνουν: επενδύσεις σε διασυννοριακά τμήματα διευρωπαϊκών δικτύων· βελτιωμένη τοπική και περιφερειακή πρόσβαση σε εθνικά και διακρατικά δίκτυα· βελτιωμένη διαλειτουργικότητα εθνικών και περιφερειακών συστημάτων· και προαγωγή προηγμένων τεχνολογιών πληροφοριών και επικοινωνιών·
- δ) βιώσιμη αστική ανάπτυξη: ενίσχυση της πολυκεντρικής σε διακρατικό, εθνικό και περιφερειακό επίπεδο, με σαφείς διακρατικές επιπτώσεις. Οι σχετικές δράσεις μπορούν να περιλαμβάνουν: τη δημιουργία και τη βελτίωση των αστικών δικτύων και των σχέσεων πόλης-υπαίθρου· στρατηγικές για την αντιμετώπιση κοινών προβλημάτων της πόλης και της υπαίθρου· διατήρηση και προαγωγή της πολιτιστικής κληρονομιάς, και τη στρατηγική ολοκλήρωση αναπτυξιακών ζωνών επί διακρατικής βάσεως.

3. Την ενίσχυση της αποτελεσματικότητας της περιφερειακής πολιτικής με την προαγωγή:

- α) διαπεριφερειακής συνεργασίας, εστιαζόμενης στην καινοτομία και την οικονομία της γνώσης και στο περιβάλλον και την πρόληψη κινδύνων·
- β) ανταλλαγής εμπειριών όσον αφορά τον εντοπισμό, τη μεταφορά και τη διάδοση βέλτιστων πρακτικών, μεταξύ άλλων, για τη βιώσιμη αστική ανάπτυξη, και
- γ) δράσεων που περιλαμβάνουν μελέτες, συλλογή δεδομένων καθώς και παρακολούθηση και ανάλυση των αναπτυξιακών τάσεων στην Κοινότητα.

4.4 Τα οφέλη από τη συμμετοχή σε Ε.Ο.Ε.Σ.

Αντίθετα με τους φορείς, που διαχειρίζονταν προγράμματα εδαφικής συνεργασίας, και δεδομένων των δυσχερειών που συναντούν τα κράτη μέλη και οι τοπικές και περιφερειακές αρχές τους στον τομέα της διασυννοριακής συνεργασίας, οι Ε.Ο.Ε.Σ. διαθέτουν νομική προσωπικότητα και συνιστούν ένα νέο όργανο συνεργασίας σε κοινотικό επίπεδο στο πλαίσιο της μεταρρύθμισης της περιφερειακής πολιτικής για την περίοδο 2007-2013.

Πράγματι, στη διάρκεια της προγραμματικής περιόδου 2000-2006, ελάχιστα προγράμματα της πρωτοβουλίας INTERREG διέθεταν διαχειριστικές αρχές με κοινές υποστηρικτικές δομές. Μόνο το 6% των προγραμμάτων της εν λόγω πρωτοβουλίας διέθετε τέτοια δομή, η οποία σημειωτέον, λειτουργούσε διαμεσοληθτικά. Τέτοια είναι η περίπτωση του Euregios/Eurpreregions που συχνά λειτουργούσε υποστηρικτικά σε ενδιαφερόμενους φορείς. Ωστόσο, πρόκειται για δομές που ποικίλλουν ως προς τις δράσεις, τη νομική προσωπικότητα και δεν διαθέτουν την

απαραίτητη νομική κατοχύρωση για να αναλάβουν εξολοκλήρου τη διαχείριση ενός προγράμματος, που μπορεί να απαιτεί την πρόσληψη προσωπικού, την απόκτηση περιουσίας ή την προσφυγή στην δικαιοσύνη²⁵.

Γι' αυτό τον λόγο, η σύσταση των Ε.Ο.Ε.Σ. αποβλέπει, σύμφωνα με το προοίμιο του Κανονισμού 1082/2006, κυρίως στα εξής:

- την υπέρβαση των σημαντικών δυσχερειών που αντιμετωπίζουν τα κράτη μέλη, και ιδίως οι περιφερειακές και τοπικές αρχές τους, κατά την εφαρμογή και τη διαχείριση δράσεων εδαφικής συνεργασίας, λόγω των διαφορετικών εθνικών νομοθεσιών και διαδικασιών. Πολλή μάλλον, λαμβάνοντας υπόψη την αύξηση του αριθμού των χερσαίων και θαλάσσιων συνόρων της Κοινότητας μετά τη διεύρυνση.
- την αντικατάσταση εκείνων των μηχανισμών που αποδείχθηκαν ανεπαρκείς για την οργάνωση συγκροτημένης συνεργασίας στο πλαίσιο της πρωτοβουλίας INTERREG κατά την προγραμματική περίοδο 2000-2006.
- την συμπλήρωση και όχι την παράκαμψη των δυνατοτήτων για τη διασυνοριακή συνεργασία των περιφερειακών και τοπικών αρχών που παρέχει το Συμβούλιο της Ευρώπης, ούτε την παροχή συνόλου συγκεκριμένων κοινών κανόνων οι οποίοι θα διέπουν κατά ομοιόμορφο τρόπο όλες τις συναφείς ρυθμίσεις σε ολόκληρη την Κοινότητα.
- την διευκόλυνση και παρακολούθηση της εφαρμογής προγραμμάτων ή έργων εδαφικής συνεργασίας που συγχρηματοδοτούνται από την Κοινότητα μέσω του Ευρωπαϊκού Ταμείου Περιφερειακής Ανάπτυξης, του Ευρωπαϊκού Κοινωνικού Ταμείου ή/και του Ταμείου Συνοχής αλλά και την ανάληψη πρωτοβουλιών για δράσεις χωρικής συνεργασίας μεταξύ των μελών τους χωρίς την οικονομική συμβολή της Ε.Ε..

Η εκτεταμένη λειτουργία των Ε.Ο.Ε.Σ. στη χώρα μας, η οποία διαθέτει σημαντική εμπειρία στην υλοποίηση Προγραμμάτων διασυνοριακής-διακρατικής συνεργασίας μέσω της Κοινοτικής πρωτοβουλίας INTERREG, θα συμβάλει στην ενίσχυση του ρόλου της στην ευρύτερη περιοχή, αναλαμβάνοντας διαμέσου των ενδιαφερόμενων φορέων (Περιφέρειες, Δήμοι, Νομαρχιακές Αυτοδιοικήσεις, κ.λ.π.) ενεργό ρόλο στην υλοποίηση έργων εδαφικής συνεργασίας. Επιπλέον θα προωθήσει τη μονιμοποίηση των δεσμών συνεργασίας, διευκολύνοντας την εφαρμογή και βελτιώνοντας την αποτελεσματικότητα των έργων διασυνοριακού ενδιαφέροντος. Τέλος, αναμένεται να βελτιώσει την εφαρμογή των συστημάτων διαχείρισης και ελέγχου στα έργα χωρικής συνεργασίας, λαμβάνοντας υπόψη ότι είναι πολύ πιο εύκολο να εμποτευτούν δραστηριότητες τελικών δικαιούχων με ανεξάρτητη νομική οντότητα που εκπροσωπούν όλους τους συνεργαζόμενους φορείς και έχουν συσταθεί κάτω από συγκεκριμένους όρους και προϋποθέσεις και για συγκεκριμένους σκοπούς.

25. Βλ. EGTC Regulation, <http://www.interact-eu.net>.

4.5 Το νομικό καθεστώς των Ε.Ο.Ε.Σ

Οι Όμιλοι αυτοί ιδρύονται, δυνάμει του τρίτου εδαφίου του άρθρου 159 της συνθήκης για την ίδρυση της Ευρωπαϊκής Κοινότητας, με πρωτοβουλία των μελών τους, έχουν ως έδρα χώρα της Ε.Ε και δρουν κάτω από το νομοθετικό πλαίσιο της χώρας αυτής, τις διατάξεις του Κανονισμού 1082/2006 και τους όρους της σύμβασης και του καταστατικού τους. Η σύσταση και η συμμετοχή Ε.Ο.Ε.Σ. μελών εκτός των συνόρων της Ε.Ε. είναι δυνατή, εφόσον η νομοθεσία των εκτός Ε.Ε. κρατών ή οι συμφωνίες τους με κράτη-μέλη της Ε.Ε. το επιτρέπουν.

Επιπλέον, οι Ε.Ο.Ε.Σ. μπορούν να αποκτούν ή να πωλούν κινητή και ακίνητη περιουσία και να απασχολούν προσωπικό.

4.6 Η σύνθεση των Ε.Ο.Ε.Σ.

Ένας Ε.Ο.Ε.Σ. αποτελείται από μέλη, εγκατεστημένα στο έδαφος τουλάχιστον δύο κρατών μελών της Ε.Ε., που, στο πλαίσιο των αρμοδιοτήτων τους, εμπίπτουν σε μια ή περισσότερες από τις ακόλουθες κατηγορίες:

- α. κράτη μέλη της Ε.Ε.·
- β. περιφερειακές αρχές·
- γ. τοπικές αρχές (Δήμοι, Κοινότητες, Νομαρχίες)·
- δ. ενώσεις τοπικών και περιφερειακών αρχών·
- ε. οργανισμοί δημοσίου δικαίου²⁶·
- στ. ενώσεις φορέων, οι οποίοι ανήκουν σε μία ή περισσότερες από τις κατηγορίες αυτές.

4.7 Πρακτικά βήματα για την σύσταση ενός Ε.Ο.Ε.Σ.

Η διαδικασία σύστασης ενός Ε.Ο.Ε.Σ. ακολουθεί τα εξής στάδια:

4.7.1 Προσδιορισμός του επιδιωκόμενου στόχου (*mission*)

Αυτό που θα πρέπει να αποσαφηνιστεί εξ αρχής είναι η αποστολή του Ε.Ο.Ε.Σ. που μπορεί να αφορά κάποιο πρόγραμμα εδαφικής συνεργασίας που συγχρηματοδοτείται από την Κοινότητα μέσω κάποιου από τα διαρθρωτικά ταμεία ή άλλου είδους συνεργασία εκτός διαρθρωτικών ταμείων.

26. Δημόσιες επιχειρήσεις και δημόσιοι φορείς, τα νομικά πρόσωπα ιδιωτικού δικαίου που ανήκουν στο κράτος ή επιχορηγούνται τακτικά, σύμφωνα με τις οικείες διατάξεις, από κρατικούς πόρους κατά το 50 % τουλάχιστον του ετήσιου προϋπολογισμού των ή των οποίων το εταιρικό κεφάλαιο ανήκει κατά 51 % τουλάχιστον στο κράτος, τα νομικά πρόσωπα ιδιωτικού δικαίου που ανήκουν σε νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου, σε φορείς τοπικής αυτοδιοίκησης οποιασδήποτε βαθμίδας, συμπεριλαμβανομένης της Κεντρικής Ένωσης Δήμων και Κοινοτήτων Ελλάδος (ΚΕΔΚΕ), σε τοπικές ενώσεις δήμων και κοινοτήτων (ΤΕΔΚ), καθώς και σε δημόσιες επιχειρήσεις και δημόσιους φορείς, και νομικά πρόσωπα, ή επιχορηγούνται τακτικά από αυτά, κατά το 50% τουλάχιστον του ετήσιου προϋπολογισμού των, σύμφωνα με τις οικείες διατάξεις ή με το καταστατικό τους, ή τα προαναφερόμενα νομικά πρόσωπα που κατέχουν τουλάχιστον το 51% του εταιρικού κεφαλαίου αυτών των νομικών προσώπων δημοσίου δικαίου. Βλ. Άρθρο 1 παρ.9 της Οδηγίας 2004/18/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 31ης Μαρτίου 2004, περί συντονισμού των διαδικασιών σύναψης δημόσιων συμβάσεων έργων, προμηθειών και υπηρεσιών.

4.7.2 Προσδιορισμός του εύρους των δράσεων (scope)

Το εύρος των σχεδιαζόμενων δράσεων ενός Ε.Ο.Ε.Σ. είναι εξορισμού περιορισμένο, επικεντρωμένο σε πρωτοβουλίες για την οικονομική και κοινωνική συνοχή του ευρωπαϊκού χώρου, στο πλαίσιο των καθηκόντων που του ανατίθενται και των αρμοδιοτήτων των μελών του. Ο ρόλος των Ε.Ο.Ε.Σ. δεν αφορά την άσκηση δημόσιας εξουσίας και αρμοδιοτήτων που αποσκοπούν στη διασφάλιση των γενικών συμφερόντων του κράτους ή άλλων δημοσίων αρχών, όπως είναι οι αστυνομικές και κανονιστικές εξουσίες, η δικαιοσύνη και η εξωτερική πολιτική.

4.7.3 Επιλογή εταίρων (partners)

Η λίστα των συμμετεχόντων μερών περιλαμβάνει τοπικές, περιφερειακές, εθνικές αρχές ή άλλους οργανισμούς δημοσίου δικαίου που προέρχονται από τουλάχιστον δύο κράτη-μέλη της Ε.Ε. Η συμμετοχή φορέων από τρίτες χώρες δεν αποκλείεται.

4.7.4 Ορισμός της έδρας (seat)

Ο προσδιορισμός της έδρας του Ε.Ο.Ε.Σ. καθορίζει και το δίκαιο στο οποίο υπόκεινται οι δράσεις και η λειτουργία του Ομίλου.

4.7.5 Κατάρτιση της σύμβασης (convention)

Τα ενδιαφερόμενα μέρη καθορίζουν από κοινού τους στόχους, το χαρακτήρα, και τα μέσα υλοποίησης των επιδιώξεών τους μέσω της δημιουργίας ενός Ε.Ο.Ε.Σ., καταρτίζοντας το προσχέδιο της σύμβασης, όπου αποτυπώνονται ξεκάθαρα τα εξής στοιχεία:

- α. η επωνυμία του Ε.Ο.Ε.Σ. και η έδρα του, η οποία βρίσκεται σε κράτος μέλος βάσει της νομοθεσίας του οποίου έχει συσταθεί τουλάχιστον ένα από τα μέλη·
- β. η έκταση του εδάφους στην οποία ο Ε.Ο.Ε.Σ. μπορεί να ασκεί τα καθήκοντά του·
- γ. ο συγκεκριμένος στόχος και τα καθήκοντα του Ε.Ο.Ε.Σ., η διάρκεια και οι προϋποθέσεις της λήψης του·
- δ. ο κατάλογος των μελών του·
- ε. το εφαρμοστέο δίκαιο για την ερμηνεία και εφαρμογή της σύμβασης, το οποίο είναι το δίκαιο του κράτους μέλους στο οποίο ο Ε.Ο.Ε.Σ. έχει την καταστατική του έδρα·
- στ. οι κατάλληλες ρυθμίσεις για την αμοιβαία αναγνώριση, μεταξύ άλλων, όσον αφορά τα ζητήματα του δημοσιονομικού ελέγχου, και
- ζ. οι διαδικασίες τροποποίησης της σύμβασης.

4.7.6 Σύμβαση του καταστατικού (statutes)

Μετά την καταρχήν συμφωνία επί του κειμένου της σύμβασης, οι εταίροι ενός Ε.Ο.Ε.Σ. προχωρούν στην κατάρτιση ενός προσχεδίου του καταστατικού, στο οποίο καθορίζονται τα εξής:

- α. οι διατάξεις της Σύμβασης·
- β. οι διαδικασίες λήψης αποφάσεων του Ε.Ο.Ε.Σ.·
- γ. η γλώσσα ή οι γλώσσες εργασίας·

- δ. οι ρυθμίσεις για τη λειτουργία του, ιδίως όσον αφορά τη διοίκηση του προσωπικού, τις διαδικασίες πρόσληψης και τη φύση των συμβάσεων του προσωπικού·
- ε. οι ρυθμίσεις που διέπουν τις οικονομικές συνεισφορές των μελών, τους εφαρμοστέους λογιστικούς κανόνες και κανόνες περί προϋπολογισμού, μεταξύ άλλων επί οικονομικών θεμάτων, εκάστου των μελών του σε σχέση με τον Ε.Ο.Ε.Σ.
- στ. οι ρυθμίσεις για το εύρος της ευθύνης των μελών·
- ζ. οι αρχές που είναι αρμόδιες για τον διορισμό ανεξαρτήτων εξωτερικών ελεγκτών·
- η. οι διαδικασίες τροποποίησης του καταστατικού, και
- θ. οι διατάξεις λειτουργίας των οργάνων και τις αρμοδιότητες του Ε.Ο.Ε.Σ., καθώς και ο αριθμός εκπροσώπων των μελών στα αρμόδια όργανα.

4.7.7 Αίτηση χορήγησης έγκρισης για συμμετοχή σε Ε.Ο.Ε.Σ. (authorisation)

Κάθε ενδιαφερόμενος φορέας γνωστοποιεί στο κράτος μέλος την πρόθεσή του να συμμετάσχει σε έναν Ε.Ο.Ε.Σ., και αποστέλλει στο εν λόγω κράτος μέλος ή την αρμόδια αρχή του το αντίγραφο της προτεινόμενης σύμβασης και του προτεινόμενου καταστατικού του Ομίλου.

Μετά τη γνωστοποίηση, το ενδιαφερόμενο κράτος μέλος ή η αρμόδια αρχή του κράτους μέλους εγκρίνει, λαμβάνοντας υπόψη την συνταγματική του δομή, τη συμμετοχή του προτεινόμενου μέλους στον Ε.Ο.Ε.Σ., εκτός εάν κρίνει ότι η συμμετοχή αυτή δεν είναι σύμφωνη με τις διατάξεις του Κανονισμού, ή το εθνικό δίκαιο, συμπεριλαμβανομένων των εξουσιών και των καθηκόντων του προτιθέμενου μέλους, ή ότι η συμμετοχή αυτή δεν δικαιολογείται για λόγους δημόσιου συμφέροντος ή δημόσιας πολιτικής του εν λόγω κράτους μέλους.

Η αρμόδια αρχή του κράτους μέλους κοινοποιεί την αιτιολόγηση της άρνησής της. Το κράτος μέλος ή η αρμόδια αρχή του, κατά κανόνα, λαμβάνουν την απόφαση εντός τριών (3) μηνών από την ημερομηνία παραλαβής παραδεκτής αίτησης. Κατά τη λήψη της απόφασης για τη συμμετοχή του προτιθέμενου μέλους στον Ε.Ο.Ε.Σ., τα κράτη μέλη και οι αρμόδιες αρχές τους μπορούν να εφαρμόζουν τους εθνικούς τους κανόνες. Κάθε τροποποίηση της σύμβασης και κάθε ουσιώδης τροποποίηση του καταστατικού εγκρίνονται από τις αρμόδιες αρχές των κρατών μελών.

4.7.8 Απόκτηση νομικής προσωπικότητας (legal personality)

Μετά την λήψη της έγκρισης από τους αρμόδιους φορείς του κράτους μέλους, τα ενδιαφερόμενα μέρη ομόφωνα κάνουν αποδεκτή την σύμβαση και εγκρίνουν τις διατάξεις του καταστατικού του Ε.Ο.Ε.Σ.

Ο Ε.Ο.Ε.Σ. αποκτά νομική προσωπικότητα από την ημερομηνία της καταχώρισης ή της δημοσίευσης του καταστατικού του. Τα μέλη του Ομίλου ενημερώνουν τα οικεία κράτη μέλη ή τις αρμόδιες αρχές τους και την Επιτροπή των Περιφερειών σχετικά με τη σύμβαση και με την καταχώριση ή/και δημοσίευση του καταστατικού.

Επιπλέον, ο Ε.Ο.Ε.Σ. διασφαλίζει ότι, εντός δέκα (10) εργάσιμων ημερών από την καταχώριση

ή/και δημοσίευση του καταστατικού, αποστέλλεται στην Υπηρεσία Επισήμων Εκδόσεων των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων αίτηση για τη δημοσίευση στην Επίσημη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης ανακοίνωσης σχετικά με την ίδρυση του Ε.Ο.Ε.Σ., η οποία περιέχει το όνομα, τους στόχους, τα μέλη και την καταστατική του έδρα.

4.7.9 Η οργάνωση του Ε.Ο.Ε.Σ. (institutions)

Σύμφωνα με τον Κανονισμό 1082/2006, ένας Ε.Ο.Ε.Σ. διαθέτει τουλάχιστον τα ακόλουθα όργανα:

- τη Συνέλευση, που αποτελείται από εκπροσώπους των μελών του·
- τον Διευθυντή, ο οποίος εκπροσωπεί τον Ε.Ο.Ε.Σ. και ενεργεί για λογαριασμό του.

Φυσικά, το καταστατικό ενός Ε.Ο.Ε.Σ. μπορεί να προβλέπει πρόσθετα όργανα με σαφώς καθορισμένες αρμοδιότητες (π.χ. Πρόεδρο, Γενικό Γραμματέα, Ταμία, Εκτελεστική Επιτροπή).

Ο Ε.Ο.Ε.Σ. φέρει την ευθύνη για τις πράξεις των οργάνων του έναντι τρίτων, ακόμη και όταν οι πράξεις αυτές δεν εμπίπτουν στα ρητά καθορισμένα από τη Σύμβαση καθήκοντα του Ε.Ο.Ε.Σ..

4.7.10 Η λειτουργία του Ε.Ο.Ε.Σ. (functioning)

Ο Κανονισμός 1082/2006 ορίζει τα βασικότερα στοιχεία σε σχέση με τη λειτουργία ενός Ε.Ο.Ε.Σ.:

- *Προϋπολογισμός*: Τα μέλη ενός Ε.Ο.Ε.Σ. συντάσσουν ετήσιο σχέδιο προϋπολογισμού, το οποίο αποτελεί αντικείμενο ετήσιας έκθεσης που πιστοποιείται από ανεξάρτητους εμπειρογνώμονες. Τα μέλη φέρουν οικονομική ευθύνη ανάλογη με τη συνεισφορά τους σε περίπτωση χρέους.
- *Διαχείριση δημόσιων κεφαλαίων (περιλαμβανομένων κοινοτικών πόρων) και ευθύνη του Ε.Ο.Ε.Σ.*: Ο έλεγχος της διαχείρισης δημόσιων κεφαλαίων από τον Ε.Ο.Ε.Σ. οργανώνεται από τις αρμόδιες αρχές του κράτους μέλους στο οποίο ο Ε.Ο.Ε.Σ. έχει την καταστατική του έδρα. Το κράτος μέλος στο οποίο έχει την έδρα του ο Ε.Ο.Ε.Σ. υποδεικνύει την αρμόδια για το έργο αυτό αρχή, πριν εγκρίνει τη συμμετοχή στον Ε.Ο.Ε.Σ., σύμφωνα με διεθνώς αποδεκτά πρότυπα λογιστικού ελέγχου. Παράλληλα, το κράτος μέλος στο οποίο ο Ε.Ο.Ε.Σ. έχει την καταστατική του έδρα ενημερώνει τα άλλα ενδιαφερόμενα κράτη μέλη όσον αφορά τις τυχόν δυσκολίες που ανακύπτουν κατά τη διάρκεια των ελέγχων.
- *Κατάρτιση λογαριασμών*: Αυτή η διαδικασία, συμπεριλαμβανομένης, εφόσον απαιτείται, της συνοδευτικής ετήσιας έκθεσης, και ο έλεγχος και η δημοσίευση των εν λόγω λογαριασμών διέπονται από τη νομοθεσία του κράτους μέλους στο οποίο έχει την καταστατική του έδρα ο Ε.Ο.Ε.Σ..
- *Εκκαθάριση, αφερεγγυότητα, παύση πληρωμών*: Όσον αφορά την εκκαθάριση, την αφερεγγυότητα, την παύση πληρωμών και συναφείς διαδικασίες, ο Ε.Ο.Ε.Σ. διέπεται από τους νόμους του κράτους μέλους στο οποίο έχει την καταστατική του έδρα.

- **Ευθύνη:** Ο Ε.Ο.Ε.Σ. είναι υπεύθυνος για τα χρέη του. Εάν ο Ε.Ο.Ε.Σ. αδυνατεί να ανταποκριθεί στις οικονομικές του υποχρεώσεις, τα μέλη του φέρουν την ευθύνη για τα κάθε φύσεως χρέη του, το δε μερίδιο της ευθύνης εκάστου μέλους ορίζεται ανάλογα με τη συνεισφορά του, εκτός εάν η εθνική νομοθεσία βάσει της οποίας συνεστήθη το μέλος αποκλείει ή περιορίζει την ευθύνη του μέλους αυτού. Δεν προκύπτει οικονομική ευθύνη των κρατών μελών όσον αφορά Ε.Ο.Ε.Σ. του οποίου δεν είναι μέλη.
- **Προστασία δημοσίου συμφέροντος:** Εφόσον Ε.Ο.Ε.Σ. πραγματοποιεί οποιαδήποτε δραστηριότητα κατά παράβαση της νομοθεσίας κράτους μέλους όσον αφορά τη δημόσια πολιτική, τη δημόσια ασφάλεια, τη δημόσια υγεία ή τη δημόσια ηθική, ή κατά παράβαση του δημοσίου συμφέροντος κράτους μέλους, ο αρμόδιος φορέας του εν λόγω κράτους μέλους μπορεί να απαγορεύει τη δραστηριότητα αυτή στο έδαφός του ή να απαιτεί από τα μέλη που συστάθηκαν βάσει του δικαίου του να αποχωρήσουν από τον Ε.Ο.Ε.Σ., εκτός εάν ο Ε.Ο.Ε.Σ. πάψει τη δραστηριότητα αυτή. Ωστόσο, είναι δυνατή η επανεξέταση της απόφασης του εν λόγω αρμόδιου φορέα από δικαστική αρχή.
- **Διάλυση του Ε.Ο.Ε.Σ.:** Όταν οι ενέργειες του Ε.Ο.Ε.Σ. δεν συνάδουν προς τα καθήκοντα που καθορίζονται στη σύμβαση, το αρμόδιο δικαστήριο ή η αρμόδια αρχή ενημερώνουν όλα τα κράτη μέλη βάσει της νομοθεσίας των οποίων συστάθηκαν τα μέλη του Ε.Ο.Ε.Σ. για οποιαδήποτε αίτηση λύσης του Ε.Ο.Ε.Σ.. Το αρμόδιο δικαστήριο ή η αρχή μπορούν να θέσουν στον Ε.Ο.Ε.Σ. προθεσμία για θεραπεία της κατάστασης. Εάν ο Ε.Ο.Ε.Σ. δεν συμμορφωθεί εντός της ταχθείσας προθεσμίας, το αρμόδιο δικαστήριο ή η αρμόδια διοικητική αρχή αποφασίζει τη λύση του.
- **Επίλυση διαφορών:** Για διαφορές στις οποίες εμπλέκεται Ε.Ο.Ε.Σ. εφαρμόζεται η κοινοτική νομοθεσία περί δικαιοδοσίας. Για κάθε περίπτωση που δεν εμπίπτει στην εν λόγω κοινοτική νομοθεσία, αρμόδια για την επίλυση των διαφορών θα είναι τα δικαστήρια του κράτους μέλους στο οποίο ο Ε.Ο.Ε.Σ. έχει την καταστατική του έδρα.

4.8 Συμπεράσματα

Οι Ε.Ο.Ε.Σ. έχουν πρωτοποριακό χαρακτήρα από την άποψη ότι καθιστούν δυνατή τη σύσταση ομίλου φορέων από διαφορετικά κράτη μέλη της Ε.Ε. για την προώθηση της εδαφικής συνεργασίας, διαθέτοντας νομική προσωπικότητα και υποσκελίζοντας διαφορετικά νομικά καθεστώτα, δίχως προηγουμένως να έχει υπογραφεί διεθνής σύμβαση επικυρωμένη από τα εθνικά κοινοβούλια. Με αυτό τον τρόπο, οι Ε.Ο.Ε.Σ. συνιστούν απαραίτητο εργαλείο ανάπτυξης για τους Ο.Τ.Α., και όχι μόνον, το οποίο μπορεί μελλοντικά να λειτουργήσει ανεξάρτητα και από τις κοινοτικές χρηματοδοτήσεις. Έτσι, η ταυτότητα των περιφερειών δεν θα καθορίζεται πια με κριτήριο τα σύνορα μεταξύ των κρατών μελών, αλλά με την ανάπτυξη λειτουργικών / στρατηγικών περιοχών με κοινές δυνατότητες, ανάγκες και ενδιαφέροντα.

Κεφάλαιο 5

Γενικές Αρχές Διεθνών Συνεργασιών και η ελληνική περίπτωση

5.1 Γενικά

Επειδή οι φορείς της Τοπικής Αυτοδιοίκησης δεν διαθέτουν διεθνή δικαιοπρακτική ικανότητα και οι συμφωνίες στις οποίες προβαίνουν συχνά, δεν μπορούν να θεωρηθούν, βάσει της ελληνικής και διεθνούς έννομης τάξης ως συμβάσεις, οι οποίες διέπονται από το διεθνές δίκαιο, η διαδικασία προώθησης διεθνών συνεργασιών, σύναψης σχέσεων αδελφοποίησης, δημιουργίας δικτύων πόλεων και διεθνών ενώσεων μεταξύ των Ο.Τ.Α. οφείλει να δημιουργεί, στο πλαίσιο ρεαλιστικών στόχων, μια σχέση συνέχειας και συνέπειας, χωρίς πολιτικές σκοπιμότητες τοπικού χαρακτήρα, έτσι ώστε να υπακούει σε συγκεκριμένες αρχές και να λαμβάνει υπόψη ορισμένες παραμέτρους, ιδιαίτερα σημαντικές, για την επιτυχή υλοποίηση των επιδιωκόμενων στόχων των συμμετεχόντων μερών.

5.2 Αρχές διεθνούς συνεργασίας

Μια διεθνή συνεργασία, ανεξαρτήτως μορφής, διάρκειας, εμβέλειας και σκοπού, οφείλει να διέπεται από τις εξής αρχές, ώστε να αποβεί επωφελής για τους συμμετέχοντες φορείς της τοπικής αυτοδιοίκησης:

- α) να αποτυπώνει μια *σαφή και συγκεκριμένη ιδέα των επιδιωκόμενων στόχων και οφελών*. Μια τέτοια ιδέα μπορεί να είναι η αμφίδρομη αξιοποίηση μιας υπάρχουσας συμπληρωματικότητας των τοπικών οικονομικών ιστών ή των βασικών κοινωνικο-πολιτιστικών δράσεων, προκειμένου να παραχθούν απτά οικονομικά και αναπτυξιακά οφέλη και για τα δύο μέρη.
- β) να αποβλέπει στην *προώθηση της εικόνας* της χώρας προέλευσης ενός Ο.Τ.Α. σε χώρες ιδιαίτερου εθνικού ενδιαφέροντος. Στόχος των προγραμμάτων αδελφοποίησης και των διεθνών συνεργασιών των Ο.Τ.Α. αποτελεί, πρώτον, η σύσταση δικτύων επικοινωνίας μεταξύ αποδήμων επιστημόνων, επαγγελματιών και επιχειρηματιών, καθώς και η προώθηση οικονομικών σχέσεων με τους απόδημους· δεύτερον, η προώθηση του πολιτισμού της χώρας προέλευσης της τοπικής αρχής και, ιδιαίτερα, της τοπικής ιστορίας, μέσω της ενθάρρυνσης πολιτιστικών ανταλλαγών και της ενίσχυσης του πολιτιστικού τουρισμού.
- γ) να *ανταποκρίνεται σε ουσιαστικές ανάγκες* των συνεργαζόμενων Ο.Τ.Α., διατηρώντας μία δυναμική η οποία θα της δώσει χρονική συνέχεια.
- δ) να *αναδεικνύει θεσμικές μορφές οργάνωσης και χρηματοδότησης* που θα είναι ανεξάρτητες προσώπων.
- ε) να δημιουργεί σχέσεις προσανατολισμένες σε συμφωνίες εταιρικών σχέσεων και *σε συγκεκριμένα προγράμματα της Ευρωπαϊκής Ένωσης*.
- στ) να *διέπεται από τις αρχές του Ευρωπαϊκού Χάρτη Τοπικής Αυτονομίας* του Συμβουλίου της Ευρώπης.

- ζ) να μην παραγνωρίζεται η αρχή της αμοιβαιότητας ως προς τη φύση και την αναλογία των πολιτιστικών εκδηλώσεων.

5.3 Πρακτικά θέματα διεθνών συνεργασιών

Εκτός από τις ανωτέρω αρχές, κάθε τοπική αρχή που συμμετέχει σε μια διεθνή συνεργασία θα πρέπει να λάβει υπόψη της ορισμένες πρακτικές παραμέτρους αυτής της σχέσης, ώστε να μην εκτεθεί τόσο η ίδια, κατά τη διάρκεια της υλοποίησης συγκεκριμένων πρωτοβουλιών, όσο και το κράτος και οι εθνικές αρχές τις οποίες εκπροσωπεί στο εξωτερικό.

5.3.1 Κώδικας συμπεριφοράς

Η διαχείριση του δημοσίου χρήματος, από τη μια μεριά, και η προβολή της εικόνας της χώρας στο εξωτερικό, από την άλλη, επιβάλλουν τη διατήρηση σε υψηλά επίπεδα της ηθικής συμπεριφοράς των αιρετών και του προσωπικού των Ο.Τ.Α., κατά τη διάρκεια των εκδηλώσεων, αλλά και των επαφών τους, στο πλαίσιο των σχέσεων αδελφοποίησης.

5.3.2 Διαφάνεια στις οικονομικές συναλλαγές

Οι τοπικές αρχές θα πρέπει να εξασφαλίσουν μια διαφανή διαδικασία διαχείρισης των προβλεπόμενων στον προϋπολογισμό τους πόρων για τις διεθνείς συνεργασίες, σύμφωνης με την κείμενη νομοθεσία για τον δημοσιονομικό έλεγχο των Ο.Τ.Α.. Κάθε μετακίνηση αιρετού ή υπαλλήλου θα πρέπει να δικαιολογείται με βάση το συμπεφωνημένο σχέδιο δράσης και τις προγραμματισμένες εκδηλώσεις.

5.4 Ενεργοποίηση παρελθούσας συνεργασίας

Σε αρκετές περιπτώσεις οι Ο.Τ.Α. προβαίνουν στη σύναψη συνεργασιών χωρίς όμως να υπάρχει συνέχεια λόγω αλλαγής της τοπικής αρχής ή εξάλειψης από το προσκήνιο του λόγου ή της προσωπικότητας που οδήγησε αρχικά δύο πόλεις σε διεθνή συνεργασία. Αποτέλεσμα αυτής της τακτικής είναι η αδυναμία της άμεσης ανασυγκρότησης του δικτύου ή ενεργοποίησης της αδελφοποίησης όταν προκύπτει η ανάγκη για κάτι τέτοιο. Η πρακτική έχει καταδείξει μερικούς τρόπους ανασυγκρότησης του ενδιαφέροντος για μια αδελφοποίηση ή διεθνή συνεργασία που παραμένει ανενεργή για πολλά χρόνια²⁷.

5.4.1 Επανεκπαίδευση των κατοίκων

Για αρκετούς ανθρώπους η έννοια της αδελφοποίησης, για παράδειγμα, είναι τελείως άγνωστη ή παρεξηγημένη. Επομένως, η αναθέρμανση του ενδιαφέροντος των κατοίκων μιας πόλης για μια παλιά σχέση αδελφοποίησης προϋποθέτει την δυναμική προώθηση της έννοιας μέσω εκδηλώσεων, εκθέσεων και ημερίδων, στις οποίες συμμετέχουν σχολεία, σύλλογοι, μέλη εκπροσώπων οικονομικών και κοινωνικών φορέων.

27. Βλ. Handley, ο.π.σ.23.

5.4.2 Εκδηλώσεις με έντονο τοπικό στοιχείο

Στο πλαίσιο της επανενεργοποίησης των μελών των τοπικών κοινωνιών, οι εκδηλώσεις θα πρέπει να σχεδιαστούν με γνώμονα την ανάδειξη των πολιτιστικών αξιών και παραδόσεων που αποτέλεσαν αφορμή για να συναφθεί στο παρελθόν η σχέση συνεργασίας.

5.4.3 Δράσεις με συμμετοχικό χαρακτήρα

Ο σχεδιασμός των εκδηλώσεων οφείλει να προκύψει μετά από άμεση διαβούλευση των τοπικών αρχών με τα μέλη της κοινότητας, ώστε να αποκτήσει την αναγκαία κοινωνική νομιμοποίηση το εγχείρημα.

5.4.4 Προγράμματα νεολαίας

Στο πλαίσιο της προσέληψης του ενδιαφέροντος της τοπικής κοινωνίας απαραίτητη είναι η συμμετοχή των μελών της νεολαίας μέσα από δράσεις και προγράμματα που αγγίζουν τα ενδιαφέροντά τους, όπως η σχεδίαση ιστοσελίδων, η διάδοση των χρήσεων των τεχνολογιών της επικοινωνίας και της πληροφορικής στη ζωή των κατοίκων, η οργάνωση αθλητικών και μουσικών εκδηλώσεων κ.α. Είναι αυτονόητο ότι η συμμετοχή των νέων στον σχεδιασμό των εκδηλώσεων είναι αναγκαία προϋπόθεση για την επιτυχία τους.

5.4.5 Στόχευση νέων ομάδων

Εάν μέχρι σήμερα αρκετές ομάδες κατοίκων δεν ενδιαφέρονταν για τις αδελφοποιήσεις και, γενικότερα, τις διεθνείς συνεργασίες, η εκστρατεία ενημέρωσης θα πρέπει να φτάσει στους χώρους εργασίας ή ψυχαγωγίας τους (π.χ. κέντρα ψυχαγωγίας, βιβλιοθήκες, δημόσιες υπηρεσίες).

5.4.6 Νέες συνεργασίες με πόλεις του εξωτερικού

Αφορμή για την αναθέρμανση μιας διεθνούς συνεργασίας μπορεί να είναι η επιδίωξη σύναψης σχέσεων με πόλη από τα νέα κράτη-μέλη της Ε.Ε. Ιδιαίτερα, όταν μεταξύ των δύο ξένων χωρών δεν υπήρχε παρελθόν συνεργασίας, η πρωτοβουλία ενός τρίτου θα μπορούσε να λειτουργήσει θετικά.

5.4.7 Νέες συνεργασίες στο εσωτερικό

Μέρος της επανενεργοποίησης μιας διεθνούς συνεργασίας μπορεί να αποτελεί η επιδίωξη συμμετοχής σε αυτήν ενός πολιτιστικού ή ακαδημαϊκού ιδρύματος, του οποίου η τεχνογνωσία και οι επαφές του με το εξωτερικό να συνεισφέρουν στην αλληλαγή των προοπτικών της εν λόγω συνεργασίας.

5.5 Το θεσμικό πλαίσιο των διεθνών συνεργασιών των Ο.Τ.Α. στην Ελλάδα

5.5.1 Το κανονιστικό πλαίσιο των αδελφοποιήσεων και των δικτύων πόλεων των Ο.Τ.Α. α' βαθμού

Στη χώρα μας, με το θεσμικό πλαίσιο του νέου Δημοτικού και Κοινοτικού Κώδικα²⁸ αντιμετωπίζονται, σε νέα βάση, οι αδελφοποιήσεις των πρωτοβάθμιων Ο.Τ.Α., καθώς εισάγεται

28. Άρθρο 220 του ΔΚΚ (ν.3463/2006).

νέα διαδικασία, νέοι τομείς δράσεων, αλλά και νέοι τύποι αδελφοποιήσεων, αφού πλέον αυτές μπορεί να διενεργούνται, όχι μόνο με αλληλοδαπούς οργανισμούς αντίστοιχου επιπέδου, αλλά και μεταξύ ημεδαπών Δήμων και Κοινοτήτων, για την προαγωγή οικονομικών, πολιτιστικών, μορφωτικών και κοινωνικών σχέσεων, ώστε να καθίσταται εφικτή η αξιοποίηση των ευκαιριών που δίνονται στους Δήμους και τις Κοινότητες της χώρας να συμμετέχουν σε διεθνή δίκτυα και προγράμματα. Έτσι, για την πραγματοποίηση πράξεων αδελφοποίησης, προβλέπεται πλέον, πέρα από τη λήψη της σχετικής απόφασης από τα οικεία δημοτικά ή κοινοτικά συμβούλια, η χορήγηση σύμφωνης γνώμης από την τριμελή Επιτροπή²⁹ που λειτουργεί στο ΥΠΕΣΔΔΑ και στην οποία συμμετέχουν εκπρόσωποι των Υπουργείων Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης, Εξωτερικών και της ΚΕΔΚΕ. Σημαντική παράμετρος του τομέα των αδελφοποιήσεων εξωτερικού συνιστούν οι συμβάσεις μεταξύ αδελφοποιημένων Οργανισμών Τοπικής Αυτοδιοίκησης. Το αντικείμενο αυτών των συμβάσεων δεν μπορεί να υπερβαίνει τους τομείς δράσεις των αδελφοποιήσεων και τις διεθνείς υποχρεώσεις της χώρας. Οι συμβάσεις αυτές καταρτίζονται ύστερα από τη σύμφωνη γνώμη της ανωτέρω Επιτροπής³⁰.

Επίσης, παρέχεται η δυνατότητα δημιουργίας δικτύων πόλεων και ενώσεων που διασφαλίζουν τη διαπεριφερειακή συνεργασία σε διεθνές επίπεδο, ενώ, παράλληλα, ρυθμίζονται όλα τα θέματα, που αφορούν την οργανωμένη συμμετοχή των Ο.Τ.Α. σε προγράμματα και πρωτοβουλίες της Ευρωπαϊκής Ένωσης και του Συμβουλίου της Ευρώπης. Με τον τρόπο αυτό, ικανοποιείται ένα πάγιο αίτημα της Τοπικής Αυτοδιοίκησης που εκκρεμούσε για αρκετά χρόνια, εξαναγκάζοντας τους πρωτοβάθμιους Ο.Τ.Α. να προβαίνουν σε συνεργασίες, οι οποίες στερούνταν νομιμοποίησης.

5.5.2 Το κανονιστικό πλαίσιο των διεθνών συνεργασιών και δικτύων των Ο.Τ.Α. β' βαθμού

Παράλληλα, όσον αφορά στους Ο.Τ.Α. β' βαθμού, ήδη προβλέπονται από τις διατάξεις του άρθρου 4, παρ.2 του ν.3345/2005 «Οικονομικά θέματα Νομαρχιακών Αυτοδιοικήσεων και ρύθμιση Διοικητικών θεμάτων» (ΦΕΚ Α' 138/16-6-2005) νέες ρυθμίσεις, αναφορικά με την ανάπτυξη διεθνών συνεργασιών των Νομαρχιακών Αυτοδιοικήσεων, σε θέματα που εμπίπτουν στις αρμοδιότητές τους. Στο πλαίσιο αυτής της συμβατότητας συστήθηκε με την αριθ.45203/2005 (ΦΕΚ Β' 1269) Κοινή Υπουργική Απόφαση των Υπουργών Εσωτερικών Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης και Εξωτερικών η τριμελής Επιτροπή του άρθρου 4 παρ.2 του ανωτέρω νόμου που λειτουργεί στο Υπουργείο Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης, και η οποία κρίνει τη συμβατότητα της δράσης που αναπτύσσουν οι Νομαρχιακές Αυτοδιοικήσεις με τις εθνικές πολιτικές και το εύρος των αρμοδιοτήτων τους, στο πλαίσιο της συμμετοχής τους σε διεθνή, ευρωπαϊκά και περιφερειακά δίκτυα αντίστοιχου ή παρεμφερούς διοικητικού επιπέδου και της πραγματοποίησης εκδηλώσεων και ανταλλαγών αποστολών για την αντιμετώπιση θεμάτων κοινού ενδιαφέροντος, στο πλαίσιο της εθνικής εξωτερικής πολιτικής, των διακρατικών και πολυμερών σχέσεων.

29. Επιτροπή του άρθρου 4 παρ.2β του ν.3345/2005.

30. Βλ. άρθρο 221 του ΔΚΚ.

5.5.3 Διαδικασία υποβολής προτάσεων για πρωτοβουλίες και δράσεις διεθνών συνεργασιών στην Επιτροπή του άρθρου 4 παρ.2β του ν.3345/2005

Η διαδικασία υποβολής προτάσεων για την σύσταση δικτύων συνεργασίας ή την σύναψη αδελφοποιήσεων των Ο.Τ.Α. α' και β' βαθμού με αλλοδαπούς Ο.Τ.Α. οφείλει να πληρεί τις ακόλουθες προϋποθέσεις:

1. Κάθε πρόταση των Ο.Τ.Α. για τη σύσταση ή συμμετοχή σε διεθνές δίκτυο συνεργασίας και την αδελφοποίηση με αντίστοιχο οργανισμό της αλλοδαπής συνοδεύεται από απόφαση του οικείου συμβουλίου.
2. Η απόφαση του συμβουλίου πρέπει να είναι επαρκώς αιτιολογημένη. Η αιτιολογία της απόφασης του συμβουλίου πρέπει να περιέχει με αναλυτικό τρόπο τους σκοπούς, τα θέματα κοινού ενδιαφέροντος, τους τομείς συνεργασίας, τις προβλεπόμενες δαπάνες και να συνοδεύεται με κάθε δυνατή λεπτομέρεια από στοιχεία για τον αντίστοιχο οργανισμό με τον οποίο υπάρχει η βούληση συνεργασίας ή του δικτύου ή της ένωσης, στο οποίο προτίθεται να συμμετάσχει, καθώς και το ενδεικτικό Σχέδιο Δράσης.
3. Οι Ο.Τ.Α. έχουν ως στόχο την προστασία, την ανάπτυξη και τη συνεχή βελτίωση των συμφερόντων και της ποιότητας ζωής της τοπικής κοινωνίας. Κατά συνέπεια, οι τομείς συνεργασίας και τα ζητήματα κοινού ενδιαφέροντος με αλλοδαπούς αντίστοιχους οργανισμούς θα πρέπει:
 - να μην υπερβαίνουν τους τομείς και το εύρος των αρμοδιοτήτων τους και όταν υπάρχει αμφισβήτηση ως προς αυτό να απευθύνεται σχετικό ερώτημα προς την τριμελή Επιτροπή.
 - να επικεντρώνονται στα συγκριτικά πλεονεκτήματα των οικείων Ο.Τ.Α., καθώς και σε παρεμφερή προβλήματα, ανησυχίες ή και δυνατότητες, ιδίως αντίστοιχων ευρωπαϊκών οργανισμών.
 - να τελούν υπό τον περιορισμό του σεβασμού της εθνικής και της κοινοτικής νομοθεσίας και πολιτικής, καθώς και των ευρωπαϊκών και διεθνών υποχρεώσεων της χώρας.
4. Μετά τη λήψη της ανωτέρω απόφασης, το οικείο Δημοτικό, Κοινοτικό ή Νομαρχιακό Συμβούλιο οφείλει να αποστείλει άμεσα και χωρίς καθυστέρηση την πρόταση με όλα τα συνοδευτικά έγγραφα στη Γραμματεία της τριμελούς Επιτροπής και, σε κάθε περίπτωση, τουλάχιστον 15 ημέρες πριν από την προγραμματισθείσα δράση, στην οποία προτίθεται να προβεί στο πλαίσιο της διεθνούς συνεργασίας. Τούτο είναι απαραίτητο προκειμένου να καταστεί δυνατή ενδεχόμενη επικοινωνία των μελών της Επιτροπής με τους καθ' ύλην αρμόδιους φορείς για περαιτέρω διευκρινήσεις πριν την χορήγηση της αιτούμενης έγκρισης, ώστε να είναι δυνατή η εξέταση του αιτήματος έγκαιρα.

Τέλος, όσον αφορά στη μετάβαση εκπροσώπων των Ο.Τ.Α. στο εξωτερικό, είτε αυτοί είναι αιρετοί, είτε υπάλληλοι ή μέλη συγκροτημάτων, προκειμένου να συμμετάσχουν σε διεθνείς εκθέσεις, σε συνέδρια, σε προγραμματισμένες συναντήσεις για την υλοποίηση ευρωπαϊκών προγραμμάτων ή σε διάφορες εκδηλώσεις, στο πλαίσιο των διεθνών συνεργασιών τους, δεν προκύπτει υποχρέωση της Επιτροπής για την χορήγηση σύμφωνης γνώμης. Ως εκ τούτου, η Επιτροπή δεν εγκρίνει ανάλογα αιτήματα. Ειδικότερα, για τη μετακίνηση των υπαλλήλων των Ο.Τ.Α. α' και β' βαθμού στο εξωτερικό, εφαρμογή έχουν οι διατάξεις του ν.2685/1999, δηλαδή για τη μετακίνηση απαιτείται απόφαση του οικείου Νομάρχη ή Δημάρχου ή προέδρου του ΝΠΔΔ αναλόγως. Για δε τους αιρετούς απαιτείται μόνο η προηγούμενη απόφαση του οικείου συμβουλίου, σύμφωνα με τις διατάξεις της παρ.1 του άρθρου 140 του νέου Δημοτικού και Κοινοτικού Κώδικα και του άρθρου 65 παρ.2α του Κώδικα Νομαρχιακής Αυτοδιοίκησης (π.δ.30/1996).

Κεφάλαιο 6 Διεθνείς Ενώσεις και Δίκτυα Υποεθνικών Αρχών

Στη συνέχεια, αναλύονται, ενδεικτικά, οι σημαντικότερες διεθνείς ενώσεις, καθώς και δίκτυα τοπικών και περιφερειακών αρχών που έχουν αξιόλογη δράση τα τελευταία χρόνια σε ευρωπαϊκό και διεθνές επίπεδο.

6.1 Συμβούλιο των Ευρωπαϊκών Δήμων και Περιφερειών (CEMR)

Το Συμβούλιο των Δήμων και Περιφερειών της Ευρώπης, που ιδρύθηκε το 1951, είναι, όπως σημειώθηκε προηγουμένως, η μεγαλύτερη αντιπροσωπευτική οργάνωση των τοπικών και περιφερειακών αρχών σε ευρωπαϊκό επίπεδο, φιλοξενώντας στις τάξεις του εκπροσώπους από 100.000 τοπικές και περιφερειακές αρχές από 35 ευρωπαϊκές χώρες. Προωθεί ενεργά τις αδελφοποιήσεις πόλεων, αφού το φόρουμ για τις αδελφοποιήσεις (twinning market) αποτελεί μέσο υποστήριξης προς τις τοπικές αρχές που αναζητούν πόλεις-εταίρους. Ο προϋπολογισμός του CEMR υπολογίζεται σε 2.5 εκατομμύρια ευρώ, το σημαντικότερο μέρος εκ των οποίων προέρχεται από τις συνδρομές των εθνικών ενώσεων των Ο.Τ.Α.. Το υπόλοιπο 15% προέρχεται από την ετήσια επιχορήγηση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής.

Το CEMR εργάζεται για την προώθηση μιας ενωμένης Ευρώπης, η οποία εδράζεται στην τοπική και περιφερειακή αυτοδιοίκηση και δημοκρατία. Για να το επιτύχει αυτό, ενθαρρύνει την συνεισφορά των τοπικών και περιφερειακών αρχών στην ευρωπαϊκή ολοκλήρωση, επηρεάζει το ευρωπαϊκό δίκαιο και τις πολιτικές και συνεργάζεται με αντίστοιχες ενώσεις από άλλα μέρη του κόσμου. Οι κυριότεροι τομείς δράσης του CEMR αφορούν κυρίως την περιφερειακή πολιτική, την συγκοινωνία, το περιβάλλον, τις ίσες ευκαιρίες, τη διακυβέρνηση. Οι επιτροπές και οι ομάδες εργασίας του προσπαθούν να επηρεάσουν την ευρωπαϊκή νομοθεσία και να διασφαλίσουν τα συμφέροντα των τοπικών και περιφερειακών αρχών. Οργανώνει σεμινάρια και συνέδρια για ένα μεγάλο εύρος θεμάτων με σκοπό να προωθήσει την ανταλλαγή και διάδοση εμπειριών και βέλτιστων πρακτικών σε τοπικό και περιφερειακό επίπεδο³¹.

Η δομή του Συμβουλίου περιλαμβάνει τρία όργανα: την Επιτροπή Πολιτικής, το Εκτελεστικό Γραφείο, και την Συνέλευση των Αντιπροσώπων. Η Επιτροπή συνεδριάζει δύο φορές το χρόνο και αποτελεί το κυρίως διοικητικό όργανο. Βασίζεται στην εκπροσώπηση των τοπικών αρχών από τις εθνικές τους ενώσεις (στην περίπτωση της Ελλάδας συμμετέχουν εκπρόσωποι της ΚΕΔΚΕ), των οποίων τα μέλη κυμαίνονται από 2 (για χώρες με πληθυσμό μικρότερο από 5 εκατομμύρια κατοίκους) και φθάνει μέχρι 6 (για κράτη με πληθυσμό άνω των 60 εκατομμυρίων κατοίκων). Το Εκτελεστικό Γραφείο, μικρότερο σε αριθμό μελών, συνεδριάζει συνήθως δύο φορές το χρόνο. Η Συνέλευση των Αντιπροσώπων συγκαλείται μια φορά κάθε τρία χρόνια για την εκλογή των μελών της Επιτροπής. Ο Πρόεδρος και τα υπόλοιπα μέλη του προεδρείου του CEMR εκλέγονται από την Επιτροπή για μια θητεία τριών ετών.

31. Βλ. *Introducing CEMR, Official Home Page of the Council of European Municipalities and Regions*, (http://www.ccre.org/presentation_en.htm).

Το CEMR είναι ιδιαίτερα υπερήφανο για το μοναδικό δίκτυο αδελφοποιήσεων που διαθέτει, καθώς συνδέεται με την υλοποίηση 26.000 σχεδίων αδελφοποίησης σε πανευρωπαϊκό επίπεδο. Για την επιτυχία των συγκεκριμένων πρωτοβουλιών το CEMR βρίσκεται σε στενή συνεργασία με την Γενική Διεύθυνση Εκπαίδευσης και Πολιτισμού της Ευρωπαϊκής Επιτροπής.

6.2 Δίκτυο EUROCITIES

Το δίκτυο των μεγάλων ευρωπαϊκών πόλεων (EUROCITIES) ιδρύθηκε το 1986 από τους δημάρχους έξι μεγάλων πόλεων: της Βαρκελώνης, του Μπέρμινγχαμ, της Φραγκφούρτης, της Λιόν, του Μιλάνου και του Ρότερνταμ. Μέσα σε πέντε χρόνια, τα μέλη του δικτύου αυξήθηκαν σε 42. Σε μικρό χρονικό διάστημα το δίκτυο αναγνωρίστηκε ως το πιο σημαντικό δίκτυο πόλεων στην Ευρώπη, ως η μόνη οργάνωση που μπορεί αποτελεσματικά να αντιπροσωπεύσει τα συμφέροντα των μεγάλων πόλεων, τόσο στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή, όσο και στα άλλα θεσμικά όργανα της Ε.Ε. Μάλιστα, το δίκτυο συμμετέχει στον διαρκή «χωρικό διάλογο» ανάμεσα στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή, την Επιτροπή των Περιφερειών και τις εθνικές ενώσεις των τοπικών και περιφερειακών αρχών πάνω σε θέματα πολιτικών συνοχής και περιφερειακής πολιτικής, απασχόλησης και κοινωνικού αποκλεισμού, περιβάλλοντος και συγκοινωνιών. Διαδραματίζει το ρόλο του διαμεσολαβητή και οργανωτή σε σχέδια πόλεων και ανταλλαγές βέλτιστων πρακτικών. Οι δράσεις του Eurocities οδηγούν σε συγχρηματοδοτούμενα προγράμματα της Ε.Ε. Αποτελεί τον στρατηγικό εταίρο της Ευρωπαϊκής Επιτροπής σε θέματα ευρωπαϊκής ολοκλήρωσης και τοπικής δημοκρατίας, σε συνεργασία με Μη Κυβερνητικές Οργανώσεις και πρωτοβουλίες πολιτών. Μάλιστα, το 2003 δημιούργησε το ετήσιο forum διαπολιτισμικών ανταλλαγών για νέους πολίτες, ηλικίας από 17 έως 21 ετών. Τον Ιούλιο του 2006, μέλη του συγκεκριμένου forum, διοργάνωσαν το φεστιβάλ των ευρωπαϊκών εκδηλώσεων νεολαίας (EYE) στο Ντύσελντορφ. Σε αυτή τη βάση, το Eurocities θα παίξει σημαντικό ρόλο στην υλοποίηση του ευρωπαϊκού έτους διαπολιτισμικού διαλόγου το 2008³².

Δικαίωμα μέλους στο Eurocities έχουν μόνο εκείνες οι πόλεις που έχουν πληθυσμό άνω των 250.000 κατοίκων. Σήμερα το δίκτυο μετρά περίπου 130 πόλεις από 30 διαφορετικές χώρες.

Οι δράσεις του δικτύου εστιάζονται σε τρεις τομείς:

- Δικτύωση (networking) και ανταλλαγή γνώσεων μεταξύ εκπροσώπων των πόλεων.
- Πίεση (lobbying) και διαμόρφωση πολιτικών στα θεσμικά όργανα της Ε.Ε. και τις εθνικές κυβερνήσεις.
- Εκστρατεία και ενημέρωση των κατοίκων των δημοτικών αρχών σε θέματα, όπως η υπεύθυνη κατανάλωση, η βιώσιμη κινητικότητα κ.α.

32. Βλ. EUROCITIES activities, *Official Home Page of the EUROCITIES network*, (<http://www.eurocities.org/main.php>).

Οι στρατηγικοί στόχοι του δικτύου καλύπτουν μακροπρόθεσμες προκλήσεις σε σχέση με νέες διαστάσεις της αστικής πολιτικής:

- Κοινωνική διάσταση: «Η περιεκτική πόλη» (inclusive city)
 - Καταπολέμηση της φτώχειας και του κοινωνικού αποκλεισμού.
 - Ίσες ευκαιρίες για όλους και ανοχή στη διαφορετικότητα.
 - Εξασφάλιση δικαιωμάτων για όλους στην πληροφορία και στην κοινωνία της γνώσης.
- Οικονομική διάσταση: «Η ευημερούσα πόλη» (prosperous city)
 - Προώθηση βιώσιμης αστικής οικονομικής ανάπτυξης.
 - Δημιουργία νέων ευκαιριών απασχόλησης.
 - Διασφάλιση πρόσβασης για όλους σε υψηλής ποιότητας υπηρεσίες.
 - Βελτίωση της ασφάλειας στις πόλεις.
- Περιβαλλοντική διάσταση: «Η βιώσιμη πόλη» (sustainable city)
 - Ολοκληρωμένες προσεγγίσεις για τον περιβαλλοντικό και αστικό σχεδιασμό.
 - Βελτίωση της ποιότητας του περιβάλλοντος.
 - Προσβάσιμα, ασφαλή και ολοκληρωμένα συγκοινωνιακά δίκτυα.
 - Υπεύθυνα καταναλωτικά σχέδια.
- Πολιτιστική διάσταση: «Η δημιουργική πόλη» (creative city)
 - Αναγνώριση του πολιτισμού ως σημαίνουσα οπτική για τις δημόσιες πολιτικές σε όλα τα επίπεδα.
 - Πρόσβαση και συμμετοχή στον πολιτισμό για όλους.
- Διακυβερνητική διάσταση: «Συμμετοχή και συνεργασία» (participation and cooperation)
 - Συμμετοχή των πόλεων στην διαμόρφωση και υλοποίηση της δημόσιας πολιτικής.
 - Εκσυγχρονισμός της δημόσιας διοίκησης και της ηλεκτρονικής διακυβέρνησης.
 - Διεθνή δικτύωση και συνεργασία μεταξύ πόλεων.

6.3 Δίκτυο Τηλε-Περιφερειών (TNR)

Το δίκτυο των Τηλε-Περιφερειών ιδρύθηκε το 1996 από περιφέρειες του Βελγίου, της Αυστρίας, της Γαλλίας, της Γερμανίας, των Κάτω Χωρών, της Φινλανδίας, της Σουηδίας και του Ηνωμένου Βασιλείου. Εξ αρχής, τα μέλη του δικτύου επέμεναν για την αναγκαιότητα της συμμετοχής πολιτικών αντιπροσώπων των συγκεκριμένων περιφερειών. Σκοπός του δικτύου είναι η προώθηση των Τεχνολογιών της Κοινωνίας της Πληροφορίας στις Ευρωπαϊκές Περιφέρειες μέσω της υλοποίησης κοινών πρωτοβουλιών, της διοργάνωσης συνεδρίων για τη διάδοση καλών πρακτικών και τη συντονισμένη ανάπτυξη υποδομών της Κοινωνίας της Πληροφορίας στις ενδιαφερόμενες περιφέρειες³³.

33. Βλ. TRN Mission, *Official Home Page of TRN*, (<http://www.teleregionsnetwork.org/page.asp?p=12983&l=1>).

6.4 Ένωση των πόλεων της Βαλτικής (UBC)

Το Δίκτυο των δήμων και κοινοτήτων της περιφέρειας της Βαλτικής θάλασσας συστήθηκε στις 20 Σεπτεμβρίου 1991 στο Γκντάνσκ της Πολωνίας από 32 πόλεις των 10 κρατών της Βαλτικής θάλασσας (Δανία, Πολωνία, Ρωσία, Λιθουανία, Νορβηγία, Λετονία, Γερμανία, Σουηδία, Εσθονία και Φινλανδία) και σήμερα ο αριθμός τους ξεπερνά τις 100. Εξ αρχής, ο σκοπός της Ένωσης των Βαλτικών πόλεων ήταν να δημιουργήσουν έναν χώρο συνάντησης στην περιφέρεια της Βαλτικής θάλασσας για να αναπτύξουν από κοινού δράσεις και να αποτελέσουν ένα εργαλείο για την έκφραση των απόψεων, των προβλημάτων και των πολιτικών στόχων των συγκεκριμένων πόλεων. Άλλωστε, η διεύρυνση της Ε.Ε. προς τα ανατολικά της ευρωπαϊκής ηπείρου αποτέλεσε την πρόκληση για τις πόλεις της Βαλτικής να σχεδιάσουν μια στοχευμένη στρατηγική που αποτελείται από τους εξής άξονες³⁴:

- Προώθηση των συμφερόντων της Βαλτικής περιφέρειας στο ευρωπαϊκό και παγκόσμιο γίγνεσθαι.
- Δημιουργία μιας πλατφόρμας συνάντησης και συνεργασίας των βαλτικών πόλεων.
- Υποστήριξη της βιώσιμης ανάπτυξης.
- Προώθηση της τοπικής διακυβέρνησης στην Ευρώπη και στην περιφέρεια της Βαλτικής θάλασσας.
- Δημιουργία παρατηρητηρίου, αναφορικά με τις ευρωπαϊκές πολιτικές που επηρεάζουν στις Βαλτικές πόλεις.
- Αναζήτηση συνεργασιών στην Ευρώπη και σε παγκόσμιο επίπεδο.
- Δημιουργία βάσης πληροφόρησης και εργαλείων επικοινωνίας για τα μέλη της Ένωσης.

Το όραμα των πόλεων της Βαλτικής είναι να δημιουργήσουν μέχρι το 2010 μια δυναμική, οικονομικά ανθηρή, κοινωνικά και περιβαλλοντικά αναπτυξιακή περιφέρεια με βάση το πλούσιο φυσικό, ανθρώπινο, πολιτιστικό και οικονομικό κεφάλαιο που διαθέτουν. Κρίσιμος θεωρείται ο ρόλος των τοπικών αρχών, οι οποίες, έχοντας αναπτύξει καινοτόμους τρόπους λειτουργίας στις σχέσεις τους με τον πολίτη και τις οργανώσεις της κοινωνίας πολιτών, στη συνεργασία ιδιωτικού-δημόσιου τομέα, αλλά και στις πολιτικές τους, όσον αφορά το περιβάλλον και την κοινωνική συνοχή, συνεισφέρουν σημαντικό έργο ώστε η περιφέρεια της Βαλτικής να αποτελέσει την γέφυρα της Ε.Ε. με τη Ρωσία και τον υπόλοιπο κόσμο.

6.5 Ευρωπαϊκό δίκτυο των Πόλεων και Περιφερειών για την κοινωνική οικονομία (REVES)

Το Ευρωπαϊκό δίκτυο των Πόλεων και Περιφερειών για την κοινωνική οικονομία συγκεντρώνει στις τάξεις του τοπικές αρχές και φορείς της κοινωνικής οικονομίας με σκοπό

34. Βλ. UBC Strategy, *Official Home Page of the UBC network*, [http://www.ubc.net/bulletin/strategy_web.pdf].

να δημιουργήσει σταθερές συνεργασίες, κοινές πολιτικές για μια κοινωνικά βιώσιμη τοπική ανάπτυξη και για να καταπολεμήσει τον κοινωνικό αποκλεισμό³⁵. Επίσημως, το REVES ιδρύθηκε τον Σεπτέμβριο του 1997 ως μια διεθνής μη κερδοσκοπική ένωση με τη συνδρομή των πόλεων της Onstversund (Σουηδία) και της Reggio Calabria (Ιταλία) και της Ευρωπαϊκής Συνομοσπονδίας Συνεταιρισμών Εργατών, Κοινωνικών Συνεταιρισμών και Συμμετοχικών Εταιρειών (CECOP). Στη δεκαετή διαδρομή του, το δίκτυο REVES προωθεί, όπως επισημαίνεται στον καταστατικό του χάρτη, την συνεργασία, την συμμετοχή, την κοινωνική συνοχή και την νέα ποιοτική απασχόληση για την δημιουργία μιας νέας πλουραλιστικής τοπικής ευημερίας. Μέσα από τη συμμετοχή του σε πολιτικές της Ευρωπαϊκής Ένωσης, το δίκτυο REVES δραστηριοποιείται ως ένα εργαστήριο, ασκώντας επιρροή σε αποφάσεις που λαμβάνονται σε πανευρωπαϊκό επίπεδο για την τοπική ανάπτυξη.

6.6 Ηνωμένες Πόλεις και Τοπικές Αυτοδιοικήσεις (UCLG)

Το δίκτυο UCLG εκπροσωπεί τις εθνικές ενώσεις τοπικής αυτοδιοίκησης απ' όλο τον κόσμο, διαθέτοντας μέλη σε 127 από τις 191 χώρες του ΟΗΕ σε επτά παγκόσμιες περιφέρειες: Αφρική (36 χώρες), Ασία-Ειρηνικός (16 χώρες), Ευρασιατική (11 χώρες), Ευρώπη (34 χώρες), Μέση Ανατολή και Δυτική Ασία (8 χώρες), Λατινική Αμερική (17 χώρες) και Βόρειος Αμερική (5 χώρες). Η Ευρώπη φαίνεται να υπεραντιπροσωπεύεται σε σχέση με τις άλλες περιφέρειες, καθώς οι εθνικές ενώσεις και ο αριθμός των πόλεων της που συμμετέχουν στο δίκτυο αντιστοιχούν στο 80% του συνολικού ευρωπαϊκού πληθυσμού³⁶.

Το δίκτυο των Ηνωμένων Πόλεων ιδρύθηκε τον Μάιο του 2004 ως αποτέλεσμα της συνένωσης τριών οργανισμών: της Παγκόσμιας Ομοσπονδίας Ηνωμένων Πόλεων (FMCU), της Διεθνούς Ένωσης Τοπικών Αρχών (IULA) και του Δικτύου των Μητροπόλεων (Metropolis), δηλαδή της διεθνούς ένωσης των μεγάλων Μητροπόλεων. Σύμφωνα με τον καταστατικό χάρτη του δικτύου που υιοθετήθηκε στο ιδρυτικό συνέδριό του στο Παρίσι το 2004, η αποστολή του UCLG συνίσταται στο να αποτελέσει «την ενωμένη φωνή και παγκόσμιο συνήγορο της δημοκρατικής τοπικής αυτοδιοίκησης, προωθώντας αξίες, σκοπούς και συμφέροντα μέσω της συνεργασίας μεταξύ τοπικών αυτοδιοικήσεων και διαμέσου της ευρύτερης διεθνούς κοινότητας».

Η εκπλήρωση της αποστολής αυτού του παγκόσμιου δικτύου υλοποιείται μέσα από την άσκηση πίεσης σε διεθνείς οργανισμούς (ΟΗΕ), την παραγωγή πολιτικών σε θέματα τοπικής αυτοδιοίκησης, την ανάπτυξη πρωτοβουλιών και προγραμμάτων μέσα από την αποκεντρωμένη συνεργασία μεταξύ τοπικών αυτοδιοικήσεων και εθνικών ενώσεων Ο.Τ.Α., την έκδοση έντυπου υλικού, διοργάνωση σεμιναρίων και άλλων παρεμφερών εκδηλώσεων.

35. Βλ. REVES presentation, *Official Home Page of the REVES network*, (<http://www.revesnetwork.net/>).

36. Βλ. UCLG Mission, *Official Home Page of UCLG*, (<http://www.cities-localgovernments.org/uclg/index>).

6.7 Διεθνής Ένωση Τοπικών Αρχών (IULA)

Η IULA είναι η παλαιότερη διεθνής ένωση τοπικών αρχών με μέλη τα οποία προέρχονται από τουλάχιστον 100 χώρες από όλες τις γεωγραφικές περιφέρειες του κόσμου. Η διεθνής ένωση έχει διαδραματίσει εξέχοντα ρόλο στην προώθηση της αποκέντρωσης και της υιοθέτησης του Παγκόσμιου Χάρτη Τοπικής Αυτονομίας³⁷.

6.8 Παγκόσμια ομοσπονδία ενωμένων πόλεων (FMCU)

Στα 45 χρόνια της λειτουργίας της, η παγκόσμια ομοσπονδία ενωμένων πόλεων ανέπτυξε ένα εκτεταμένο δίκτυο πάνω από 1.100 πόλεων σε περισσότερες από 80 χώρες του κόσμου. Η ομοσπονδία στοχεύει στην προώθηση της αυτονομίας των τοπικών αρχών, της τοπικής δημοκρατίας και της βιώσιμης ανάπτυξης, μέσω της εκπροσώπησης των τοπικών αρχών στους διεθνείς οργανισμούς, της ενεργούς συνεργασίας με διαφορετικές οργανώσεις των τοπικών αρχών, του συντονισμού των δράσεων των δικτύων πόλεων σε θεματικά προγράμματα, της υποστήριξης αδελφοποιήσεων, της διοργάνωσης συνεδρίων και σεμιναρίων, της πληροφόρησης και ενημέρωσης των τοπικών αρχών σχετικά με τις διεθνείς δράσεις της, καθώς και της ευαισθητοποίησης της κοινής γνώμης με περιοδικές εκδόσεις³⁸.

6.9 Δίκτυο Μεγάλων Βαλκανικών Πόλεων (BALCINET)

Το Δίκτυο Βαλκανικών Πόλεων είναι ένας θεσμός που έχει εγκαταστήσει σχέσεις φιλίας και συνεργασίας ανάμεσα στις μεγαλύτερες πόλεις των Βαλκανικών χωρών. Δημιουργήθηκε το 2000 ύστερα από πρωτοβουλία του Δήμου Θεσσαλονίκης με σκοπό την ανάπτυξη της διαβαλκανικής διαδημοτικής συνεργασίας και με την συμμετοχή 8 χωρών, οι μεγαλύτεροι Δήμοι των οποίων είναι μέλη του (Αθηναίων, Θεσσαλονίκης, Banja Luka, Κράιοβα, Bursa, Ηρακλείου, Σόφιας, Nis, Σκοπίων, Πειραιώς, Novi Sad, Λάρισσας, Βελιγραδίου, Tetovo, Πατρών, Περιστερίου, Timisoara, Βουκουρεστίου, Άγκυρας, Constanta, Αργυροκάστρου, Τιράνων, Plovidiv, Tuzla, Sarajevo, Βάρνας, Σμύρνης, Brasov, Κωνσταντινούπολης, Burgas, Κορυτσάς, Kumanovo).

Βασικοί άξονες και στόχοι του BALCINET, όπως αυτοί αποτυπώθηκαν και στην πρόσφατη σύνοδο της Άγκυρας (3-6 Νοεμβρίου 2006), είναι οι εξής³⁹:

- Ο πολιτισμός ως θεμέλιο συνεργασίας και προϋπόθεση ειρήνης, φιλίας και ενίσχυσης των δεσμών των πόλεων.
- Κοινές δράσεις για την αστική αναγέννηση, συντήρηση και αποκατάσταση των ιστορικών κέντρων των Μεγάλων Βαλκανικών Αστικών Κέντρων.

37. Βλ. IULA Brief overview, *Official Home Page of IULA*, (<http://www.iula.org/>).

38. Βλ. FMCU Presentation, *Official Home Page of FMCU*, (<http://www.fmcu-uto.org/>).

39. Βλ. Balkan Cities Network, *Official Home Page BALCINET*, (<http://www.balcinet.org/active.aspx>).

- Εδραίωση μόνιμων σχέσεων με την Ε.Ε. και το Συμβούλιο της Ευρώπης και αξιοποίηση προγραμμάτων της Ε.Ε.
- Καθιέρωση του θεσμού της Πολιτιστικής Πρωτεύουσας των Βαλκανίων.

6.10 «Προάστια της Ευρώπης» (Banlieues d'Europe)

Το δίκτυο «Προάστια της Ευρώπης» συστήθηκε το 1992, φέρνοντας σε επαφή πόλεις, ειδήμονες, ερευνητές, καλλιτέχνες, οργανώσεις πολιτών που ως κοινό σημείο επαφής είχαν το ενδιαφέρον τους για τις καλλιτεχνικές εκδηλώσεις σε επίπεδο γειτονιάς που προορίζονται κυρίως για εκείνους που συνήθως θεωρούνται ως περιθωριοποιημένοι. Η τέχνη, εδώ, δεν νοείται απλώς ως «η τροφή της ψυχής», αλλά ως η κατεξοχήν κινητήριος δύναμη για μια ανταλλαγή ενός κοινοτικού αναστοχασμού, ενός νέου καλλιτεχνικού ξεκινήματος στο οποίο συμμετέχει ο πληθυσμός της πόλης. Τα «Προάστια της Ευρώπης» μοιάζουν με τον Πύργο της Βαβέλ ως προς την ποικιλομορφία των συμμετεχόντων ατόμων, ερευνητών και ενώσεων, οι οποίοι από το Βερολίνο έως το Μιλάνο, από το Λίβερπουλ ως τη Βιέννη, και από τη Γλασκώβη έως τη Φραγκφούρτη και τη Λισαβόνα, βρίσκονται στην καρδιά μιας καλλιτεχνικής δημιουργίας. Οι γειτονίες αναδεικνύονται σε χώρους φιλοξενίας αυτής της πολιτιστικής δημιουργίας και έμπνευσης, η οποία, μέσω ανταλλαγών και συνεδρίων, δραστηριοποιεί 20 ευρωπαϊκές χώρες, συνεισφέροντας, στην επεξεργασία και εμπέδωση της ευρωπαϊκής ιδέας⁴⁰.

6.11 Ενεργειακές Πόλεις («Energies-Cities»)

Το δίκτυο ενεργειακών πόλεων αποτελεί μια ένωση ευρωπαϊκών τοπικών αρχών που προωθούν σε τοπικό επίπεδο μια βιώσιμη ενεργειακή πολιτική. Το δίκτυο συστήθηκε το 1990, και, εκτός από, κυρίως, δημοτικές αρχές (154), φιλοξενεί στους κόλπους του δημοτικές επιχειρήσεις, ενώσεις Ο.Τ.Α., φορείς διαχείρισης της ενέργειας σε τοπικό επίπεδο, διαδημοτικές συνεργασίες από συνολικά 24 ευρωπαϊκές χώρες. Κύριοι στόχοι του δικτύου είναι η ανταλλαγή εμπειριών και η μεταφορά τεχνογνωσίας πάνω σε τοπικές στρατηγικές για την ενέργεια, η ανάπτυξη δεξιοτήτων στη σφαίρα της ενεργειακής αποδοτικότητας, της προώθησης ανανεώσιμων και αποκεντρωμένων πηγών ενέργειας, της προστασίας του περιβάλλοντος, η οργάνωση κοινών προγραμμάτων και φυσικά η άσκηση επιρροής στις προτάσεις και στις πολιτικές που επεξεργάζονται τα θεσμικά όργανα της Ε.Ε. στα πεδία της ενέργειας και της περιβαλλοντικής προστασίας.

6.12 Δίκτυο Metropolis

Το δίκτυο της παγκόσμιας ένωσης των μητροπόλεων συστήθηκε το 1984 με πρωτοβουλία του Προέδρου του Περιφερειακού Συμβουλίου της Ile-de-France, ο οποίος προσκάλεσε τους

40. Βλ. Banlieues d'Europe Presentation, *Official Home Page of Banlieues d'Europe*, (http://www.banlieues-europe.com/presentation_uk.html)

εκπροσώπους των πόλεων της Abidjan της Αντίς Αμπέμπα, της Βαρκελώνης, του Μπουένος Άϊρες, του Καΐρου, του Λονδίνου, του Λος Άντζελες, του Μέξικο Σίτυ, της Νέας Υόρκης, του Τόκιο και του Τουρίνου και συνέστησαν από κοινού το κογκρέσο Metropolis '84. Από τη δημιουργία του έως σήμερα, το δίκτυο, διαθέτοντας συνολικά 90 μητροπολιτικές κυβερνήσεις μεγαλουπόλεων ως ενεργά μέλη, έχει αναδειχθεί σε προεξάρχον διεθνές forum για μητροπολιτικά ζητήματα, αναγνωρισμένο από τα Ηνωμένα Έθνη και τον ΟΟΣΑ. Οι κυριότερες δράσεις του δικτύου περιλαμβάνουν την παροχή τεχνικής βοήθειας στα μέλη του, την διοργάνωση συνεδρίων κάθε τρία χρόνια, την έκδοση εκθέσεων και τακτικών ενημερωτικών δελητίων⁴¹.

6.13 Δίκτυο Polis

Το δίκτυο Polis δημιουργήθηκε το 1989 και συνιστά μια ένωση ευρωπαϊκών τοπικών και περιφερειακών αρχών και άλλων οργανώσεων που σχετίζονται με τις μεταφορές με κύρια αποστολή την προώθηση ολοκληρωμένων στρατηγικών για την αντιμετώπιση οικονομικών, κοινωνικών και περιβαλλοντικών διαστάσεων της τοπικής συγκοινωνίας. Προς τούτο, το δίκτυο Polis ενθαρρύνει την ανταλλαγή εμπειριών και την μεταφορά τεχνογνωσίας μεταξύ των ευρωπαϊκών τοπικών και περιφερειακών αρχών. Οι δράσεις του δικτύου περιστρέφονται σε τέσσερις θεματικούς πυλώνες μιας βιώσιμης αστικής και περιφερειακής συγκοινωνιακής πολιτικής: περιβάλλον και υγεία· κινητικότητα και ταχεία κυκλοφορία· οδική ασφάλεια και ασφάλεια συγκοινωνιακών συστημάτων· και οικονομικές και κοινωνικές όψεις μεταφορών. Στη βάση αυτών των πυλώνων το δίκτυο οργανώνει τα μέλη του σε ομάδες εργασίας⁴².

6.14 Ευρωπαϊκό Φόρουμ για την ασφάλεια των Πόλεων (EFUS)

Με πρωτοβουλία ευρωπαϊών δημάρχων δημιουργήθηκε το 1987 το δίκτυο EFUS με σκοπό την προώθηση ενός κοινού οράματος για την Ευρώπη και το μέλλον των πόλεών τους. Το EFUS αποτελεί πλέον έναν ευρωπαϊκό Μ.Κ.Ο. που συγκεντρώνει την στήριξη και συμμετοχή 300 τοπικών αρχών και δραστηριοποιείται σε ζητήματα ασφάλειας των αστικών κέντρων. Βασικοί στόχοι του δικτύου είναι η ανταλλαγή πρακτικών και πληροφοριών, καθώς και η ενδυνάμωση πολιτικών μείωσης της εγκληματικότητας και προώθησης του ρόλου των Ο.Τ.Α. στο σχεδιασμό των εθνικών και ευρωπαϊκών πολιτικών⁴³.

6.15 Δίκτυο Euromontana

Το δίκτυο Euromontana αποτελεί προϊόν ενός σεμιναρίου για την ορεινή γεωργία που διοργάνωσε ο Οργανισμός Γεωργίας και Τροφίμων το 1953, εγκαινιάζοντας μια πρακτική

41. Βλ. Metropolis Mission, *Official Home Page of Metropolis*, (<http://www.metropolis.org/>).

42. Βλ. CITIES AND REGIONS FOR BETTER TRANSPORT, *Official Home Page of Polis*, (<http://www.polis-online.org/index.php?id=18>).

43. Βλ. EFUS Portrait, *Official Home Page of EFUS*, (<http://www.fesu.org/fesu/home.aspx>).

συνεδρίων κάθε δύο χρόνια με θέμα τις ορεινές περιοχές. Έτσι, το 1974 η Συνομοσπονδία της Ευρωπαϊκής Γεωργίας συνέστησε μια μόνιμη ομάδα εργασίας πάνω σε «κοινωνικο-οικονομικά ζητήματα σε ορεινές περιφέρειες» που πήρε την ονομασία *Euromontana*. Εκπροσωπώντας 56 οργανώσεις όλων των ειδών από 19 ευρωπαϊκές χώρες, το δίκτυο φιλοξενεί εκπροσώπους περιφερειών, δήμων, κρατιδίων και κοινοτήτων ορεινών περιφερειών. Αποστολή του δικτύου είναι η προώθηση της βιώσιμης ανάπτυξης και της ποιότητας ζωής στις ορεινές περιοχές. Τα κεντρικά γραφεία του δικτύου στις Βρυξέλλες γίνονται αποδέκτες προτάσεων για την προώθηση των συμφερόντων των ορεινών περιφερειών στα κοινοτικά όργανα⁴⁴.

6.16 Δίκτυο Ευρωπαϊκών Μητροπολιτικών Περιφερειών και Περιοχών (EUROMETREX)

Το δίκτυο METREX δημιουργήθηκε το 1996 στη Γλασκόβη με την υποστήριξη της Ευρωπαϊκής Επιτροπής και σήμερα εκτείνεται σε 40 περίπου τοπικές αρχές της Ευρώπης που συμμετέχουν στο σχεδιασμό και στην εφαρμογή χωροταξικού σχεδιασμού και αναπτυξιακών στρατηγικών, προγραμμάτων και πολιτικών σε μητροπολιτικό επίπεδο. Το METREX αποσκοπεί να προσδώσει μια μητροπολιτική διάσταση στα ευρωπαϊκά ζητήματα του οικονομικού ανταγωνισμού, της κοινωνικής συνοχής και της ισόρροπης και βιώσιμης ανάπτυξης της ευρύτερης περιοχής της Ευρώπης. Το δίκτυο προσφέρει μια πρόταση αποτελεσματικής μητροπολιτικής διακυβέρνησης για την διαχείριση της αλληλαγής σε έναν αβέβαιο κόσμο⁴⁵.

6.17 Ευρωπαϊκό Δίκτυο Ενέργειας (ENR)

Το δίκτυο ENR είναι μια εθελοντική ένωση 70 περίπου ευρωπαϊκών οργανισμών και τοπικών αρχών που δημιουργήθηκε το 2001 με έδρα τις Βρυξέλλες και έχει ως αποστολή να λειτουργήσει ως ένα άτυπο δίκτυο για την προώθηση της βιώσιμης ανάπτυξης σε αστικό και περιφερειακό επίπεδο μέσω της διάχυσης καλών πρακτικών στα πεδία της ενεργειακής αποδοτικότητας, των ανανεώσιμων ενεργειακών πηγών σε πόλεις και περιφέρειες της Ε.Ε⁴⁶.

6.18 Δίκτυο Ευρωπαϊκών Νέων Πόλεων (ENTP)

Το πανευρωπαϊκό δίκτυο ENTP που λειτουργεί από το 2001 συνιστά έναν ισχυρό οργανισμό 26 τοπικών αρχών από 10 ευρωπαϊκές χώρες. Αποστολή του δικτύου είναι να λειτουργήσει ως μια πλατφόρμα ανταλλαγής πληροφοριών, καλών πρακτικών και υλοποίησης κοινών προγραμμάτων σε τρεις θεματικούς άξονες: αστική ανазωογόνηση, κοινωνική συνοχή και βιώσιμη ανάπτυξη. Η προώθηση αυτών των στόχων γίνεται μέσω της διοργάνωσης συνεδρίων, της πληροφόρησης των μελών του δικτύου για τα τρέχοντα χρηματοδοτικά προγράμματα της

44. Βλ. *Euromontana Mission, Official Home Page Euromontana*, (<http://www.euromontana.org/>).

45. Βλ. *METREX The Network of European Metropolitan Regions and Areas, Official Home Page of METREX*, (<http://www.eurometrex.org/EN/About/about.asp>).

46. Βλ. *ENR, Official Home Page of ENR*, (<http://www.enr-network.org/index.php-index=890.htm>).

Ε.Ε., της ανάπτυξης προγραμμάτων στους τομείς του περιβάλλοντος, του πολιτισμού, της αστικής ανάπτυξης και της συνεργασίας με τρίτες χώρες, της αύξησης της ορατότητας των Νέων Πόλεων και της διεξαγωγής διαλόγου με τα θεσμικά όργανα της Ε.Ε.⁴⁷

6.19

Ένωση Τοπικών και Περιφερειακών αρχών της Ιταλικής περιφέρειας (ARCOLATINO)

Το δίκτυο Arco Latino, το οποίο επισήμως ιδρύθηκε το 2002 στο Μονπελιέ της Γαλλίας, εκτείνεται χωρικά σε τέσσερα κράτη-μέλη της Ε.Ε. (Ισπανία, Γαλλία, Ιταλία και Πορτογαλία), περιλαμβάνοντας αιρετούς εκπροσώπους από 69 επαρχίες και δευτεροβάθμιους Ο.Τ.Α. και από σχεδόν 8.000 δήμους. Το δίκτυο έχει αναγνωριστεί χωρικά ως «μια δυναμική περιφέρεια ολοκλήρωσης στην παγκόσμια οικονομία». Οι κύριοι στόχοι του Arco Latino συνοψίζονται ως εξής: προσδιορισμός ενός ολοκληρωμένου, αναπτυξιακού στρατηγικού σχεδιασμού, κινητοποιώντας τους κοινωνικοοικονομικούς φορείς της χωρικής του επικράτειας· δυναμική και ευέλικτη συμφωνία στα σημαντικότερα πεδία της περιφερειακής ανάπτυξης· συνεργασία σε κοινές πρωτοβουλίες και προγράμματα· υπέρσπιση των περιφερειακών συμφερόντων και αναγκών ενώπιον των κοινοτικών και εθνικών θεσμών· δημιουργία ενός χώρου συνεργασίας μεταξύ των μεσογειακών κρατών⁴⁸.

6.20

Δίκτυο Παραθαλάσσιων Περιφερειών της Ευρώπης (CRPM)

Ως εκπρόσωπος 154 περιφερειών, 26 κρατών και 170 εκατομμυρίων κατοίκων, το δίκτυο CRPM συστήθηκε το 1973, λαμβάνοντας υπόψη την ανάγκη για μεγαλύτερη συμμετοχή των περιφερειών στην ευρωπαϊκή ολοκλήρωση· τον διαφορετικό βαθμό ανταγωνιστικότητας μεταξύ του κεντρικού τμήματος της Ευρώπης και της περιφέρειάς της· καθώς και την ανεπαρκή θαλάσσια διάσταση των ευρωπαϊκών πολιτικών. Σε αυτή τη βάση, το CRPM, ως διαπραγματευτής, ενεργός πηγή προτάσεων, φωνή εκπροσώπησης και εκφραστής των συμφερόντων αυτής της ευρωμεσογειακής συνεργασίας ενώπιον της Ε.Ε. και των εθνικών κυβερνήσεων, αποσκοπεί σε μια περισσότερο ισόρροπη ανάπτυξη σε πανευρωπαϊκό επίπεδο, στην ανάδειξη του θαλάσσιου στοιχείου σε παράγοντα ανταγωνιστικότητας για τις παράκτιες περιφέρειες της Γηραιάς Ηπείρου και στην αξιοποίηση του τοπικού στοιχείου της Ευρώπης των πολιτών. Μάλιστα, για την περαιτέρω προώθηση της βιώσιμης και αποδοτικής ενέργειας και την περιβαλλοντική διαχείριση, η Νησιωτική Επιτροπή του Δικτύου Παραθαλάσσιων Περιφερειών σύστησε το πανευρωπαϊκό δίκτυο Νησιωτικών Αρχών (Islenet)⁴⁹.

47. Βλ. Presentation of ENTIP, *Official Home Page of ENTIP*, (<http://www.newtowns.net/presentation>).

48. Βλ. Arcolatino, *Official Home Page of Arcolatino*, (<http://www.arcolatino.org/en/introduction/about>).

49. Βλ. CRPM, *Official Home Page of CRPM*, (<http://www.crpm.org/index.php>).

6.21 Ένωση Ευρωπαϊκών Παραμεθόριων Περιφερειών (AEBR)

Η ιδέα της σύστασης μιας ευρωπαϊκής ένωσης για τις παραμεθόριες περιφέρειες συζητήθηκε αρχικά στο Διεθνές Συνέδριο για τον Περιφερειακό Σχεδιασμό το 1965. Ύστερα από εντατική προετοιμασία από τους εκπροσώπους αρκετών παραμεθόριων περιφερειών (Euregio, Regio Basiliensis, Regio Rhein-Waal) ιδρύθηκε η AEBR στη Βόννη τον Σεπτέμβριο του 1971. Έκτοτε, η AEBR λειτουργεί ως η μοναδική περιφερειακή οργάνωση που ασχολείται με ζητήματα διασυνοριακού χαρακτήρα, αναδεικνύοντας τα ιδιαίτερα προβλήματα των περιφερειών της, εκπροσωπώντας τα συμφέροντά τους σε εθνικό και διεθνές επίπεδο, και συντονίζοντας τη συνεργασία με άλλες ευρωπαϊκές περιφερειακές ενώσεις⁵⁰.

6.22 Ένωση Regioeuropa

Η REGIOEUROPA είναι μια ένωση ευρωπαϊκών φορέων, περιφερειακών και τοπικών αρχών, νομικών και φυσικών προσώπων που λειτουργεί από το 2002 με έδρα τις Βρυξέλλες και επιδιώκει να συνδράμει τους περιφερειακούς και τοπικούς φορείς της Ε.Ε., προκειμένου να ανταποκριθούν στις απαιτήσεις μιας σύγχρονης περιφερειακής πολιτικής με ευρωπαϊκή διάσταση. Βασικός στόχος της ένωσης είναι να αποτελέσει τη γέφυρα πληροφόρησης και επικοινωνίας μεταξύ των κοινοτικών οργάνων και των περιφερειακών και τοπικών αρχών· να προωθήσει την ανάπτυξη διευρωπαϊκών εταιρικών σχέσεων και δικτύων συνεργασίας με άλλους αντίστοιχους ευρωπαϊκούς φορείς· και, να παρέχει στους τοπικούς φορείς μια σύγχρονη υποδομή ώστε να αντεπεξέλθουν στην πολυπλοκότητα των μηχανισμών των οργάνων της Ε.Ε.⁵¹

6.23 Δίκτυο Megapoles

Από το 1997, έτος της ίδρυσής του, το δίκτυο Megapoles των 15 ευρωπαϊκών πρωτευουσών⁵² που αντιμετωπίζουν παρόμοια προβλήματα δημόσιας υγείας, δραστηριοποιείται με απώτερο στόχο την βελτίωση του επιπέδου υγείας και τη μείωση των υγειονομικών ανισοτήτων. Πιο συγκεκριμένα, το δίκτυο έχει προωθήσει πρωτοβουλίες στα ζητήματα της νεολαϊας και του αλκοολισμού, της τρίτης ηλικίας, των νέων οικογενειών και των κοινωνικά μειονεκτουσών ομάδων. Η υγειονομική στρατηγική του αποβλέπει, μέσα από πρακτικές εφαρμογές στις πόλεις-μέλη του, στην μείωση των ανισοτήτων πρόσβασης στις υγειονομικές υπηρεσίες και σε πολιτικές ολοκληρωμένης υγειονομικής πρόληψης⁵³.

50. Βλ. AEBR, *Official Home Page of Association of European Border Areas*, (<http://www.aebr.net/>).

51. Βλ. Mission and Objective of Regioeuropa, *Official Home Page of REGIOEUROPA*, (<http://www.regioeuropa.net/3/84/>).

52. Άμστερνταμ, Αθήνα, Βερολίνο, Βρυξέλλες, Δουβλίνο, Ελσίνκι, Ρώμη, Λισσαβόνα, Λονδίνο, Μαδρίτη, Όσλο, Στοκχόλμη, Βιέννη και Λιόν (αν και δεν είναι πρωτεύουσα κράτους, συμμετέχει στο δίκτυο).

53. Βλ. Megapoles, *Official Home Page of Megapoles*, (<http://www.megapoles.com>).

6.24 Συνέλευση Ευρωπαϊκών Περιφερειών (AER)

Η Συνέλευση δημιουργήθηκε το 1985, αναλαμβάνοντας την πολιτική εκπροσώπηση των ευρωπαϊκών περιφερειών σε ευρωπαϊκά και διεθνή fora για κάθε ζήτημα που άπτεται των αρμοδιοτήτων τους. Αρχικός στόχος της AER ήταν η αναγνώριση του ρόλου των περιφερειών στην οικοδόμηση μιας δημοκρατικής Ευρώπης, κοντά στους πολίτες. Πιο συγκεκριμένα, η Συνέλευση, που πλέον διαθέτει εκπροσώπους από 250 μέλη-περιφέρειες από 32 χώρες και 14 διαπεριφερειακούς οργανισμούς, ήταν εξ αρχής προσηλωμένη στην προώθηση της περιφερειοποίησης και της θεσμικής κατοχύρωσης των περιφερειών στην ευρωπαϊκή πολιτική διαδικασία λήψης αποφάσεων, στην ενίσχυση της περιφερειακής δημοκρατίας και της βελτιστοποίησης των περιφερειακών πολιτικών σε ευρωπαϊκό επίπεδο. Η δημιουργία του Κογκρέσου των Τοπικών και Περιφερειακών Αρχών από το Συμβούλιο της Ευρώπης το 1993, η σύσταση της Επιτροπής των Περιφερειών από την Ε.Ε. το 1994, η εισαγωγή της αρχής της επικουρικότητας στις ευρωπαϊκές συνθήκες, οι συνεργασίες μεταξύ περιφερειών στο πλαίσιο των διαρθρωτικών πολιτικών της Ε.Ε., η δημιουργία των ευρωπαϊκών μέσων για την διαπεριφερειακή και διασυνοριακή συνεργασία, και η υιοθέτηση από 300 ευρωπαϊκές περιφέρειες της 'Διακήρυξης για την περιφερειοποίηση στην Ευρώπη' το 1996, δηλαδή του πολιτικού Χάρτη της Συνέλευσης και της βάσης των μεταρρυθμίσεων για πολλές χώρες που ενισχύουν τις περιφέρειές τους, όλα αυτά συνιστούν απόδειξη της έμπρακτης υλοποίησης των βασικών στόχων της AER⁵⁴.

6.25 Δίκτυο Q-CITIES

Το δίκτυο Q-cities δημιουργήθηκε στις 17 Ιουνίου 2006 με πρωτοβουλία του Δήμου Αμαρουσίου και την συμμετοχή άλλων 12 Δήμων από 8 χώρες της Ε.Ε. (Λιθουανία, Ολλανδία, Κύπρος, Σουηδία, Πορτογαλία, Ισπανία, Φινλανδία, Ελλάδα)⁵⁵. Οι στόχοι του δικτύου αφορούν κυρίως την προώθηση προγραμμάτων συνεργασίας στο πεδίο της ποιότητας και των διοικητικών νεωτερισμών για την εξυπηρέτηση του πολίτη-δημότη, και πιο συγκεκριμένα⁵⁶:

- Ανταλλαγή εμπειριών στη διαμόρφωση πολιτικών και πρακτικών σχετικών με διοικητικές καινοτομίες που θα οδηγήσουν στη βελτίωση της αμφίδρομης επικοινωνίας με τους πολίτες και την αναβάθμιση των προσφερομένων υπηρεσιών.
- Προώθηση ανταλλαγής εμπειριών και εφαρμογής κοινών προγραμμάτων ποιότητας σε Ευρωπαϊκές πόλεις και δήμους.

54. Βλ. AER Mission, *Official Home Page of Assembly of European Regions*, (<http://www.a-e-r.org/about-aer/vocation/mission.html>).

55. Δήμος Νέας Ιωνίας Βόλου, Δήμοι Στροβόλου, Λακατάμιας, Λεμεσού, Λευκωσίας (Κύπρος), Δήμος Νεάπολης Ασπίθιου Κρήτης, Δήμος Tilburg (Ολλανδία), Δήμος Oulu (Φινλανδία), Δήμος Umea (Σουηδία), Δήμος Πόρτο (Πορτογαλία), Δήμος της Esplugues (Ισπανία), Δήμος Turku (Φινλανδία), Δήμος Vilnius (Λιθουανία), και Δήμος Ελσίνκι (Φινλανδία). Βλ. Παράρτημα 3 για τον εσωτερικό κανονισμό του δικτύου.

56. Βλ. Declaration of Q-Cities, *Official Home Page of Q-Cities*, (<http://www.q-cities.net/declaration.html>).

- Κοινός προγραμματισμός πιλοτικών εφαρμογών ώστε να επιτυγχάνεται η αποτίμηση των καινοτομιών πριν τη γενίκευση της εφαρμογής τους.
- Υλοποίηση εντός του δικτύου συστηματικού benchmarking ώστε να διευκολύνεται η διάχυση και διασπορά καλών πρακτικών.
- Κοινός προσδιορισμός δεικτών αποδοτικότητας και αποτελεσματικότητας.
- Συνεργασία στη διαμόρφωση νέου κώδικα προσωπικού που να ανταποκρίνεται στις αυξημένες απαιτήσεις των σύγχρονων κοινωνιών.
- Ανάληψη κοινών εκπαιδευτικών προγραμμάτων, δεδομένου ότι οι σημαντικές καινοτομίες μπορούν να επιτευχθούν μόνο μέσω ενός ευαισθητοποιημένου και καταρτισμένου προσωπικού.
- Τέλος, ανάληψη κοινών δράσεων για τις πόλεις, που επιθυμούν να μετατραπούν σε πόλεις ποιότητας και εξυπηρέτησης, με την ανάπτυξη κοινών στρατηγικών μεταξύ τους και απώτερο στόχο την εξάπλωση των στρατηγικών αυτών σε ευρύτερη ευρωπαϊκή κλίμακα.

6.26

Ένωση Αρχαίων Ελληνικών Λιμανιών της Μεσογείου και του Εύξεινου Πόντου (ΕΑΕΛ)

Η Ένωση Αρχαίων Ελληνικών Λιμανιών (ΕΑΕΛ) ιδρύθηκε το 1996 με πρωτοβουλία του Δήμου της πόλης της Agde (αρχαία Αγάθη), Ν. Γαλλία, – πρώτη έδρα του Σωματείου – και τη στήριξη της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Σκοπός της είναι η ανάπτυξη οικονομικών και πολιτισμικών σχέσεων ανάμεσα στα μέλη της, πόλεις-λιμάνια της περιοχής της Μεσογείου και του Εύξεινου Πόντου που έχουν ως κοινό χαρακτηριστικό, ιστορικά τεκμηριωμένο, ότι ιδρύθηκαν στην αρχαιότητα από Έλληνες⁵⁷.

Η ιδέα της ίδρυσης της Ένωσης ήταν ότι κατά το μακρινό παρελθόν και για πολλούς αιώνες οι λαοί που κατοικούσαν στα παράλια της Μεσογείου και της Μαύρης Θάλασσας, παρά τις όποιες διαφορές τους, ανέπτυξαν μεταξύ τους ιδιαίτερα γόνιμες εμπορικές, αλλά και πολιτιστικές σχέσεις και ανταλλαγές. Αποφασιστικό ρόλο στην ανάπτυξη αυτών των σχέσεων και ανταλλαγών έπαιξαν οι Αρχαίοι Έλληνες, οι οποίοι από τον 8^ο αι. π.Χ. δημιούργησαν εμπορικά λιμάνια σε όλο τον περίγυρο της Μεσογειακής Λεκάνης και του Εύξεινου Πόντου και συντέλεσαν στην οικονομική και την πολιτιστική αναβάθμιση της ευρείας αυτής περιοχής.

Οι ποικίλες δραστηριότητες της Ένωσης, που εμπνέονται από το ελληνικό πρότυπο, αναπτύσσονται σε επίπεδο τοπικής αυτοδιοίκησης και στοχεύουν στην ισχυροποίηση των σχέσεων ανάμεσα στις πόλεις της περιοχής αυτής στους τομείς του πολιτισμού, της παιδείας,

57. Ιδρυτικά μέλη της Ένωσης είναι οι δήμοι της Agde (Αγάθη), της Αλεξάνδρειας (Αίγυπτος), της Arles (Θηλήν-Γαλλία) του Castelvetro (Σελινούς-Σικελία), του Πυθαγορείου (Σάμος), της Τζέρμπας (Τυνισία) της Escala-Empuries (Ισπανία), της Λάρνακας και της Πάφου (Κύπρος), της Mangalia (Ρουμανία) και του Poti (Γεωργία).

της οικονομίας, της τεχνολογίας και της επικοινωνίας των κατοίκων τους, ειδικότερα των νέων. Παράλληλα, μέσα από αυτές τις δραστηριότητες, το ευρύ κοινό έχει την ευκαιρία να γνωρίσει καλύτερα τον ελληνικό πολιτισμό.

Στη Γενική Συνέλευση της Μαγκάλια (Ρουμανία), κατόπιν προτάσεως του καθηγητή κ. Σπύρου Πνευματικού, αποφασίστηκε ομόφωνα η δημιουργία «Δικτύου Εστιών Γνώσης και Πολιτισμού» στο πλαίσιο της ΕΑΕΛ. Οι Εστίες Γνώσης είναι χώροι ελεύθερης γνώσης ανοικτοί και προσυτοί στη νεολαία. Εστίες Γνώσης έχουν ήδη δημιουργηθεί και λειτουργούν στις πόλεις Agde (Γαλλία) και Χαλκίδα (Ελλάδα). Στο άμεσο μέλλον πρόκειται να δημιουργηθούν στον Κρότωνα (Ιταλία), στην Πάτρα, στο Βόλο και στο Πυθαγόρειο Σάμου (Ελλάδα), στη Λάρνακα (Κύπρο), στη Djerba (Τυνησία), στη Mangalia (Ρουμανία) και στη Nice (Γαλλία), κατόπιν ομόφωνης απόφασης του δημοτικού συμβουλίου των ανωτέρω πόλεων. Η κάθε πόλη προχωρά στη δημιουργία της δικής της Εστίας ανάλογα με τις δυνατότητες και τις ανάγκες που έχει. Π.χ.:

- Η Εστία της Agde έχει καθαρά κοινωνικό χαρακτήρα και αποτελεί ένα δυναμικό πολιτιστικό κέντρο που απευθύνεται σε όλες τις ηλικίες και λειτουργεί με εξαιρετικά αποτελέσματα από το 1998.
- Η Εστία της Χαλκίδας λειτουργεί από το 2004 ως χώρος ελεύθερης γνώσης και μαθησιακής αναζήτησης όπου αναπτύσσονται πολιτιστικές, εκπαιδευτικές και μορφωτικές δραστηριότητες.
- Στις δραστηριότητες της Εστίας που πρόκειται να δημιουργηθεί στην Djerba (Τυνησία), σύμφωνα με δήλωση του Δημάρχου της, θα προβάλεται η συμβολή των Αράβων στη διάσωση των ελληνικών γραμμάτων.
- Οι Δήμοι του Πυθαγορείου της Σάμου και του Κρότωνα αποφάσισαν να προωθήσουν από κοινού τη δημιουργία Εστιών στις δύο πόλεις με την επωνυμία «Ακαδημία Πυθαγόρα», όπου θα πραγματοποιούνται πολιτιστικές και επιστημονικές δραστηριότητες.

Η ΕΑΕΛ απαρτίζεται, προς το παρόν, από 33 πόλεις, έχει ως έδρα τη Λάρνακα (αρχαίο Κίτιο) της Κύπρου και το καταστατικό της διέπεται από το κυπριακό δίκαιο. Αυτό αποφασίστηκε οριστικά και θεσμοθετήθηκε στη Γενική Συνέλευση των Δημάρχων πόλεων-νημιανών από Ιταλία, Ισπανία, Γαλλία, Ουκρανία, Ρουμανία, Λίβανο, Τυνησία, Κύπρο και Ελλάδα, που πραγματοποιήθηκε την 9η Νοεμβρίου 2002 στη Λάρνακα.

Σημαντικό γεγονός στο πλαίσιο της Ένωσης το 2007 θα αποτελέσουν οι μεγάλες εκδηλώσεις που προγραμματίζει η Νίκαια για τον εορτασμό της ίδρυσης της πόλης από τους Έλληνες. Όλες οι πόλεις της ΕΑΕΛ έχουν κληθεί να συμμετάσχουν στις εκδηλώσεις αυτές που θα περιλαμβάνουν διασκέψεις, σεμινάρια, εκθέσεις, θεατρικές παραστάσεις, καλλιτεχνικά και πολιτιστικά προγράμματα.

Το Ελληνικό Ίδρυμα Πολιτισμού (ΕΙΠ) από νωρίς ενστερνίστηκε και στήριξε την ιδέα της

ίδρυσης της ΕΑΕΛ. Με πρωτοβουλία του τότε Αντιπροέδρου του Δ.Σ. Καθ. κ. Σπ. Πνευματικού (1998-2002), λειτούργησε ως φορέας διασύνδεσης των πόλεων της Ένωσης και προώθησης του σχεδιασμού των πολιτιστικών δραστηριοτήτων τους, οι οποίες υποστηρίζονται από την Ευρωπαϊκή Ένωση. Η συμβολή του στις δραστηριότητες της Ένωσης υπήρξε πολύτιμη και αποφασιστική. Με πρωτοβουλία του ΕΙΠ οργανώθηκαν και πραγματοποιήθηκαν σε πόλεις της ΕΑΕΛ μορφωτικά και πολιτιστικά προγράμματα, απευθυνόμενα στους νέους, αλλά και στο ευρύ κοινό, με κεντρικό άξονα τις επιστήμες σε συνδυασμό με τα κλασικά γράμματα και τις τέχνες.

6.27 Δίκτυο Πόλεων της μυθικής «Αργούς»

Ο μύθος της Αργοναυτικής Εκστρατείας αναβιώνει από το Δήμο Βόλου και τη Δημοτική Τουριστική Επιχείρηση Βόλου, σε συνεργασία με το Ινστιτούτο Έρευνας Ναυπηγικής και Τεχνολογίας «Ναυδόμος», στο πλαίσιο ενός ολοκληρωμένου ερευνητικού προγράμματος Πειραματικής Ναυτικής Αρχαιολογίας. Αντικείμενο του συγκεκριμένου Ερευνητικού Προγράμματος, είναι η ανακατασκευή (ανασύνθεση) μιας ρεαλιστικής και τεκμηριωμένης εκδοχής, ενός κωπήλατου προϊστορικού πλοίου του 15ου αιώνα π.Χ. που ανήκει στην τυπολογία της "ηπειρωτικής ναυπηγικής σχολής", δηλαδή στην ίδια οικογένεια με τα "μακριά καράβια" (μακριές νήες) του Ομήρου και τα μετέπειτα γνωστά εμβολοφόρα πολεμικά πλοία της αρχαιότητας.

Το 2006 το σκάφος ξεκίνησε δοκιμαστικούς πλόες στον Παγασσικό κόλπο με απώτερο σκοπό την πραγματοποίηση του ταξιδιού του από τον Βόλο προς την Κογχίδα, σημερινή Γεωργία και Ρωσία (Σότσι και Πότι), αναζητώντας το "Χρυσόμαλλο Δέρας" της σύγχρονης εποχής, επισκεπτόμενο, εκτός των άλλων λιμένων, το Νοβοροσίσκ, τη Μαριούπολη, τη Σεβαστούπολη, την Οδησσό, την Κωνσταντία, τη Βάρνα, τον Πύργο και τη Σωζόπολη. Ο εν λόγω πλοός έχει ως καταληκτικά λιμάνια το Δήμο Πότι της Γεωργίας (το εκτιμώμενο μέχρι πρότινος λιμάνι της αρχαίας Κογχίδος) και το Δήμο Σότσι της Ρωσίας (όπου πιθανολογείται ότι αποτέλεσε τμήμα του μυθικού βασιλείου της αρχαίας Κογχίδος και σημείο συνάντησης των Αργοναυτών). Η «Αργώ» θα είναι πλοίο, όχι μόνο του Βόλου και της Ελλάδας, αλλά και όλης της Ευρωπαϊκής Ένωσης καθώς οι 50 κωπηλάτες της θα είναι πολίτες από όλα τα ευρωπαϊκά κράτη και ο Βόλος το σημείο πολιτιστικής και επιχειρηματικής επικοινωνίας με τις χώρες του Εύξεινου Πόντου (Τουρκία, Γεωργία, Ρωσία, Ουκρανία). Σημειώνεται ότι, το εν λόγω εγχείρημα θα πραγματοποιηθεί, πιθανότατα, στο πλαίσιο του Οργανισμού Οικονομικής Συνεργασίας Ευξείνου Πόντου (ΟΣΕΠ).

6.28 Ευρωπαϊκές Πρωτεύουσες Πολιτισμού (ΕCoC)

Η πρωτοβουλία των ευρωπαϊκών πρωτεύουσών πολιτισμού, η οποία από το 1985, όταν η χώρα μας υπέβαλε την σχετική πρόταση στο Συμβούλιο Υπουργών Πολιτισμού της Ε.Κ., αναδεικνύει την ποικιλομορφία και τον πλούτο του ευρωπαϊκού πολιτισμού και προωθεί την αμοιβαία κατανόηση μεταξύ των λαών της ευρωπαϊκής ηπείρου. Μέχρι το 2004, οι Ευρωπαϊκές

Πρωτεύουσες Πολιτισμού (ΕΠΠ) ορίζονταν από το Συμβούλιο Υπουργών. Από τον Φεβρουάριο του 2005 η διαδικασία άλλαξε καθώς από το 2009 έως το 2019 δύο κράτη μέλη της Ε.Ε. θα υποβάλλουν προτάσεις: ένα από τα κράτη που έγιναν μέλη της Ε.Ε. το 2004 και ένα από τα υπόλοιπα. Η επιλογή της ΕΠΠ σε κάθε κράτος-μέλος της Ε.Ε. θα γίνεται πλέον ύστερα από εθνικό «διαγωνισμό».

Σημειώνεται ότι έως σήμερα, η χώρα μας εκπροσωπήθηκε τρεις φορές: από την Αθήνα (1985), η οποία ήταν η πρώτη Πολιτιστική Πρωτεύουσα, από την Θεσσαλονίκη (1997) και από την Πάτρα (2006). Χαρακτηριστικό της επιτυχίας της εν λόγω πρωτοβουλίας, η οποία χρηματοδοτείται από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή, είναι το γεγονός της ύπαρξης Πολιτιστικής Πρωτεύουσας του Αραβικού κόσμου, του Ισλαμικού κόσμου, του Καναδά και των κρατών του ΟΑΣ (Αμερικανική Ήπειρος)⁵⁸.

6.29 Δίκτυο Πόλεων «Ιωάννης Καποδίστριας»

Εκτιμώντας ότι ο Ιωάννης Καποδίστριας υπήρξε μια από τις σημαντικότερες πολιτικές προσωπικότητες της Νεότερης Ευρωπαϊκής και Παγκόσμιας Ιστορίας, και ότι η ανάδειξη της προσφοράς του στο ευρωπαϊκό πολιτικό γίγνεσθαι υπήρξε καθοριστική για την περαιτέρω πορεία των ευρωπαϊκών λαών, καθόσον υπήρξε πρώτος εκφραστής του ευρωπαϊκού ιδεώδους και του διαπολιτισμικού διαλόγου, το ανωτέρω Δίκτυο συστήθηκε με πρωτοβουλία των Δήμων Κερκυραίων, Ναυπλίου και Αίγινας, εκ μέρους της ελληνικής πλευράς, και των Δήμων Koper-Capodistria (Σλοβενία) και Αμμοχώστου (Κύπρος) τον Φεβρουάριο του 2007 με μια στοχευμένη και μακρόπνηνη στρατηγική που εδράζεται στους ακόλουθους άξονες:

- Την συντονισμένη προσπάθεια προώθησης και προβολής των ιστορικών ερευνών και πορισμάτων που αφορούν την πολυδιάστατη δραστηριότητα του Ιωάννη Καποδίστρια στον Ευρωπαϊκό και διεθνή χώρο.
- Την γόνιμη συνεργασία των μελών του δικτύου στον πολιτιστικό, τον κοινωνικό και τον οικονομικό τομέα μέσω μιας ευρείας ανταλλαγής και διακίνησης ανθρώπινου δυναμικού, μέσων, πληροφοριών, ιδεών και συγκεκριμένων δράσεων που θα κατατείνουν στην διάχυση της γνώσης για την προσωπικότητα, το έργο και το πλαίσιο αξιών του Ιωάννη Καποδίστρια στον ελληνικό, ευρωπαϊκό και διεθνή χώρο.
- Την αξιοποίηση προγραμμάτων και την ανάπτυξη σχέσεων συνεργασίας στον διεθνή, κυρίως ευρωπαϊκό χώρο, με παράλληλη συμμετοχή – εκπροσώπηση του Δικτύου σε διεθνείς οργανισμούς και fora.
- Την ανταλλαγή εμπειριών για τη βελτίωση της λειτουργίας, της απόδοσης, της αποτελεσματικότητας και της ποιότητας των υπηρεσιών των μελών του δικτύου αναφορικά με τους Οργανισμούς Τοπικής Αυτοδιοίκησης και την κοινωνία πολιτών.

58. Βλ. European Capitals of Culture, *Official Home Page of EU*, (http://ec.europa.eu/culture/eac/other_actions/cap_europ/cap_eu_en.html).

6.30 Ένωση Φορέων για την Τοπική Δημοκρατία (ALDAs)

Η Ένωση συστάθηκε το 1999 ως ένας οργανισμός-ομπρέλα για το συντονισμό του έργου των φορέων για την τοπική δημοκρατία, οι οποίοι, έξι χρόνια νωρίτερα, είχαν εγκαινιάσει μια προσπάθεια παροχής βοήθειας σε πολυεμικά κατεστραμμένες περιφέρειες της πρώην Γιουγκοσλαβίας. Μάλιστα, ο πρώτος φορέας ιδρύθηκε στην Subotica της Σερβίας το 1993. Κύρια αποστολή των φορέων είναι η υποστήριξη των ανθρωπίνων δικαιωμάτων και της δημοκρατίας σε τοπικό επίπεδο, διαδραματίζοντας, παράλληλα, ως καθολικά αναγνωρισμένους παράγοντας εκδημοκρατισμού και σταθεροποίησης στην περιοχή, έναν μείζονα ρόλο στην υλοποίηση του Συμφώνου Σταθερότητας στην Νοτιοανατολική Ευρώπη. Οι 12 φορείς⁵⁹ για την τοπική δημοκρατία συγκροτούν πλέον ένα δίκτυο που συνεργάζεται σε τακτική βάση με το Συμβούλιο της Ευρώπης, την Ε.Ε., τα Υπουργεία Εξωτερικών της Ιταλίας, Γαλλίας και Νορβηγίας. Μετά την επιτυχία του στα Βαλκάνια, τον Σεπτέμβριο του 2006, συστήθηκε ακόμη ένας φορέας, ο δωδέκατος, στο Kutaisi της Γεωργίας, ενώ προετοιμασίες γίνονται για έναν ακόμη στην Skhudra της Αλβανίας⁶⁰.

6.31 Δίκτυο EUREGIO

Το δίκτυο Ευρωπαϊκή Περιφέρεια (EUREGIO) αναφέρεται στην παραμεθόριο περιοχή που καλύπτει τις ολλανδικές επαρχίες Gelderland, Overijssel και Drenthe και τμήματα των γερμανικών ομόσπονδων κρατιδίων Nordrhein-Westfalen και Niedersachsen, μια έκταση, δηλαδή, περίπου 13.000 τετραγωνικών χιλιομέτρων. Το Euregio περιλαμβάνει ως μέλη του 130 ολλανδικούς και γερμανικούς δήμους, πόλεις και επαρχίες, οι οποίοι συνεργάζονται, παραπάνω από 45 χρόνια, για την βελτίωση των σχέσεων σε όλα τα επίπεδα και τους τομείς της καθημερινής ζωής μεταξύ πολιτών και τοπικών αρχών. Ο συντονισμός και οι εντατικές διασυνοριακές επαφές θεωρούνται ως ο καλύτερος τρόπος για την εξάλειψη των δομικών, θεσμικών και πολιτιστικών συνόρων μεταξύ των κρατών μελών⁶¹.

6.32 Δίκτυο Τοπικών Κυβερνήσεων Κεντρικής και Ανατολικής Ευρώπης (CEECL-LOGON)

Πρόκειται για το μεγαλύτερο δίκτυο που φέρνει κοντά τοπικές και περιφερειακές αρχές των νέων και των παλαιότερων κρατών-μελών της Ε.Ε. Το δίκτυο CEECL-LOGON (Local Governments Network of Central and Eastern European Countries) δημιουργήθηκε το φθινόπωρο του 1998 με σκοπό την εντατικοποίηση της ανταλλαγής πληροφοριών μεταξύ των

59. Οι 12 φορείς εδρεύουν στην Νοτιοανατολική Ευρώπη και στον Καύκασο: Verteneglio (Σλοβενία), Sisak, Osijek (Κροατία), Prijedor, Zavidovici, Mostar (Βοσνία-Ερζεγοβίνη), Niksic (Μαυροβούνιο), Gijlan (Κόσοβο), Subotica, Kragujevac, Kraljevo, Nis (Σερβία), Ohrid (ΠΓΔΜ) και Kutaisi (Γεωργία).

60. Βλ. LDAs, *Official Home Page of Local Democracy Agencies*, (http://www.ldaonline.org/2-TheLDAGencies/index_TLDA.htm).

61. Βλ. The EUREGIO Organisation, *Official Home Page of EUREGIO*, (<http://www.euregio.de/eu/?lc=de>).

τοπικών αρχών, την ενδυνάμωση των τοπικών δομών των χώρων της Κεντρικής και Ανατολικής Ευρώπης (ΚΑΕ), και την άμβλυση του κοινωνικού, πολιτιστικού και πολιτικού χάσματος μεταξύ των τοπικών αρχών της ΚΑΕ και των άλλων χωρών της Ε.Ε.⁶².

6.33 Διεθνές Συμβούλιο για Πρωτοβουλίες Τοπικού Περιβάλλοντος (ICLEI)

Περισσότερες από 475 πόλεις, δήμους, επαρχίες και ενώσεις Ο.Τ.Α. σε παγκόσμιο επίπεδο συμμετέχουν στην διεθνή ένωση τοπικών αρχών για μια βιώσιμη ανάπτυξη. Το ICLEI ιδρύθηκε το 1990, στο πλαίσιο του Παγκόσμιου Συνεδρίου Τοπικών Κυβερνήσεων για ένα Βιώσιμο Μέλλον των Η.Ε., στο οποίο συμμετείχαν περισσότερες από 200 τοπικές αρχές από 43 χώρες. Βασική αρχή του Συμβουλίου είναι ότι οι τοπικά οργανωμένες πρωτοβουλίες παρέχουν έναν αποτελεσματικό και αποδοτικό τρόπο για την επίτευξη τοπικών, εθνικών και παγκόσμιων βιώσιμων στόχων για το περιβάλλον⁶³.

6.34 Δίκτυο Υγιών Πόλεων του Παγκόσμιου Οργανισμού Υγείας

Η πρωτοβουλία Υγιείς Πόλεις του Παγκόσμιου Οργανισμού Υγείας υποστηρίζεται από τη συμμετοχή τοπικών αρχών που δεσμεύονται πολιτικά για την προώθηση μιας ολοκληρωμένης, καινοτόμας στρατηγικής για την υγεία. Υγιής πόλη δεν είναι εκείνη, η οποία κινείται σε υψηλά επίπεδα υγειονομικής περιθάλψης ή της οποίας το όριο θνησιμότητας είναι συγκριτικά υψηλότερο από άλλες πόλεις· η υγιής πόλη είναι εκείνη, η οποία θέτει ως προτεραιότητα την πολιτική της υγείας και δημιουργεί φυσικά και κοινωνικά περιβάλλοντα, εντός των οποίων αναπτύσσονται συνεργατικές σχέσεις αλληλοβοήθειας μεταξύ των κατοίκων της. Πάνω από 1200 πόλεις από 30 χώρες σε ολόκληρο τον κόσμο συμμετέχουν στην ανωτέρω πρωτοβουλία, μέσα από εθνικά, περιφερειακά, μητροπολιτικά θεματικά δίκτυα υγιών πόλεων⁶⁴.

6.35 Οργανισμός Πόλεων Παγκόσμιας Κληρονομιάς (OWHC)

Ο Οργανισμός Πόλεων Παγκόσμιας Κληρονομιάς ιδρύθηκε στις 8 Σεπτεμβρίου 1993 στο Μαρόκο από 215 πόλεις, στις οποίες συναντά κανείς μνημεία της παγκόσμιας κληρονομιάς, σύμφωνα με την σχετική λίστα της ΟΥΝΕΣΚΟ. Βασικοί στόχοι του Οργανισμού είναι η εφαρμογή της Συνθήκης αναφορικά με την προστασία της παγκόσμιας πολιτιστικής και εθνικής κληρονομιάς και του Διεθνή Χάρτη για την Προστασία των Ιστορικών Πόλεων· η προώθηση, σε περιφερειακό και διεθνές επίπεδο, της συνεργασίας και ανταλλαγής πληροφοριών και τεχνογνωσίας μεταξύ ιστορικών πόλεων σε ολόκληρο τον κόσμο, σε συντονισμό με άλλους οργανισμούς που

62. Βλ. The Project "CEEC-LOGON", *Official Home Page of "CEEC-LOGON - Local Governments Network of Central and Eastern European Countries*, (<http://www.ceec-logon.net/>).

63. Βλ. About ICLEI, *Official Home Page of ICLEI* (<http://www.iclei.org/index.php?id=global-about-iclei>).

64. Βλ. Healthy Cities and urban governance, *Official Home Page of the network of Healthy Cities of the WHO*, (<http://www.euro.who.int/healthy-cities>).

επιδιώκουν παρόμοιους στόχους· η δικτύωση και ο συντονισμός της έρευνας των ειδημόνων με τις ανάγκες της τοπικής διακυβέρνησης· και, η ευαισθητοποίηση των πληθυσμών για την προστασία των παραδοσιακών αξιών. Γι' αυτούς τους λόγους, ο Οργανισμός διοργανώνει σεμινάρια, συμπόσια που αφορούν τις στρατηγικές διαχείρισης και προστασίας ιστορικών μνημείων. Παράλληλα, κάνει διαβήματα προς τα Η.Ε., την ΟΥΝΕΣΚΟ, την Παγκόσμια Τράπεζα και το Συμβούλιο της Ευρώπης, εφιστώντας την προσοχή των κυβερνητικών αξιωματούχων για την σημασία της προστασίας των ιστορικών μνημείων σε περιοχές εμπόλεμης σύρραξης⁶⁵.

6.36 Ευρωπαϊκή Ένωση Ορεινών Περιοχών (ΑΕΜ)

Η Ευρωπαϊκή Ένωση Ορεινών Περιοχών (European Association of Mountain Areas) ιδρύθηκε το 1991 με πρωτοβουλία των αιρετών εκπροσώπων ορεινών περιφερειών της Γαλλίας και των ομολόγων τους της Ιταλίας. Σκοπός της Ένωσης είναι η προώθηση μιας παγκόσμιας, ισορροπημένης πολιτικής για τη βιώσιμη ανάπτυξη των ευρωπαϊκών ορεινών περιοχών⁶⁶.

6.37 Δίκτυο Ευρωπαϊκών Πόλεων του Κρασιού (RECEVIN)

Το πανευρωπαϊκό δίκτυο πόλεων κρασιού συγκεντρώνει στους κόλπους του πόλεις και ομάδες πόλεων από 9 κράτη-μέλη της Ε.Ε. με ισχυρή οικονομική εξάρτηση από την αμπελοργία (Γερμανία, Αυστρία, Σλοβενία, Ισπανία, Γαλλία, Ελλάδα, Ουγγαρία, Ιταλία, Πορτογαλία). Στόχοι του δικτύου είναι η προώθηση της «κουλτούρας του κρασιού», του τουρισμού, και της αρχιτεκτονικής και ιστορικής παράδοσης των περιφερειών του⁶⁷.

6.38 «Διάλογος Παγκόσμιων Πόλεων»

Η πρωτοβουλία *Διάλογος Παγκόσμιων Πόλεων* αποτελεί ένα παγκόσμιο δίκτυο πόλεων που ενδιαφέρεται να συμβάλει στη δημιουργία μιας Κοινωνίας της Πληροφορίας χωρίς ψηφιακό χάσμα με γνώμονα τη βιώσιμη ανάπτυξη. Καθώς οι πόλεις υπόκεινται σε αλλαγές που οφείλονται στην έλευση της Κοινωνίας της Πληροφορίας αποτελούν το ιδανικό μέρος για την υλοποίηση δράσεων που εμπεδώνουν τη δημοκρατία μέσα από τη χρήση των νέων τεχνολογιών⁶⁸.

6.39 Συνέδριο Περιφερειών με Αεροδρόμια (ARC)

Το ARC είναι μια ένωση ευρωπαϊκών τοπικών και περιφερειακών αρχών που στην χωρική

65. Βλ. Presentation of OWHC, *Official Home Page of the Organisation of World Heritage Cities*, (<http://www.ovpm.org/index.php?module=pagesetter&func=viewpub&tid=1&pid=6&mm=1024>).

66. Βλ. Presentation of AEM, *Official Home Page of the European Association of Elected Representatives from Mountain Areas*, (<http://www.promonte-aem.net/AEM/en/QuiSommesNous>).

67. Βλ. Presentation of RECEVIN, *Official Home Page of RECEVIN*, (<http://www.recevin.net/index.asp?carpeta=english&web=municipios>).

68. Βλ. Global Cities Dialogue, *Official Home Page of the Global Cities Dialogue network*, (<http://www.globalcitiesdialogue.org/default.htm>).

τους επικράτεια φιλοξενούν ένα διεθνές αεροδρόμιο. Ιδρύθηκε το 1994 και σήμερα συμμετέχουν σε αυτό 31 περιφέρειες της Ευρώπης που εκπροσωπούν 75 εκατομμύρια πληθυσμό. Βασικός στόχος του δικτύου είναι η εξισορρόπηση των οικονομικών ωφελειών που απορρέουν από τη λειτουργία των αεροδρομίων με τις περιβαλλοντικές συνέπειες που προκαλούν στην ποιότητα ζωής των κατοίκων στις συγκεκριμένες περιοχές. Γι' αυτό το λόγο, αποστολή του δικτύου είναι η ενίσχυση του ρόλου των τοπικών και περιφερειακών αρχών στην χάραξη της ευρωπαϊκής πολιτικής αερομεταφορών και η ανάληψη κοινών πρωτοβουλιών για την ανταλλαγή πληροφοριών και βέλτιστων πρακτικών μεταξύ των μελών του⁶⁹.

6.40 Δίκτυο Συνεργασίας Ευρωπαϊκών Τοπικών Αρχών (PARTENALIA)

Από το 1993, το δίκτυο Συνεργασίας Ευρωπαϊκών Τοπικών Αρχών έχει προωθήσει με επιτυχία τρόπο τα συμφέροντα των δευτεροβάθμιων αρχών τοπικής αυτοδιοίκησης και αποτελεί το ιδανικό πλαίσιο ανάδειξης καινοτομικών πολιτικών και ανταλλαγής εμπειριών σε διεθνές επίπεδο. Μάλιστα, στον τομέα των διεθνών συνεργασιών, τον Ιούνιο του 2006 το δίκτυο παρουσίασε την πρωτοβουλία «Νέα Ευρώπη, Νέες Αδελφοποιήσεις» που εγκρίθηκε από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή. Στην ανωτέρω πρωτοβουλία συμμετέχουν 77 δήμοι από 11 κράτη-μέλη της Ε.Ε. που στοχεύουν αποκλειστικά στην προώθηση του θεσμού των αδελφοποιήσεων.

6.41 Δίκτυο Douzelage

Ο σκοπός της σύστασης του δικτύου Douzelage το 1991 από 12 πόλεις⁷⁰ της τότε Ευρώπης των «12» ήταν η καλλιέργεια φιλικών σχέσεων, οι πολιτιστικές, αθλητικές και εκπαιδευτικές ανταλλαγές μεταξύ τους και, σε μακροπρόθεσμο επίπεδο, η από κοινού ανάληψη εμπορικών και τουριστικών πρωτοβουλιών. Πνευματικό παιδί των Ενώσεων Αδελφοποίησης των πόλεων Granville και Sherborne, το δίκτυο Douzelage, του οποίου τα μέλη έχουν φτάσει τα 20, θέτει στο επίκεντρο των εκδηλώσεων και συμποσίων του, δύο φορές το χρόνο, τον τομέα της εκπαίδευσης που, άλλωστε, ήταν ο σημαντικότερος λόγος για την σύστασή του⁷¹.

6.42 Ευρωπαϊκό δίκτυο FEDARENE

Το δίκτυο FEDARENE συνιστά το σημαντικότερο πανευρωπαϊκό δίκτυο περιφερειακών και τοπικών αρχών που υλοποιεί, συντονίζει και προωθεί ενεργειακές και περιβαλλοντικές πολιτικές. Συστήθηκε στις 8 Ιουνίου 1990 από 6 περιφερειακές αρχές – Rhine-Alpes, Provence-Alpes, Cote d'Azur, Wallonia, Pays Vasco, Aquitaine και Nord-Pas de Calais – οι οποίες, στη συνέχεια, λειτούργησαν ως αντίβαρο στις πολιτικές των εθνικών κυβερνήσεων στους ανωτέρω

69. Βλ. ARC Mission, *Official Home Page of ARC*, (http://www.airportregions.org/about_arc/mission.htm).

70. Altea (Ισπανία), Bellagio, (Ιταλία), Bundoran (Ιρλανδία), Granville (Γαλλία), Holsterbo (Δανία), Houfalize (Βέλγιο), Kotzing (Γερμανία), Meerssen (Κάτω Χώρες), Niederanven (Λουξεμβούργο), Πρέβεζα (Ελλάδα), Sesimbra (Πορτογαλία) και Sherborne (Ηνωμένο Βασίλειο).

71. Βλ. Douzelage, *Official Home Page of Douzelage*, (<http://www.douzelage.org/index.php?id=5>).

τομείς. Σήμερα στο δίκτυο συμμετέχουν 65 φορείς από 15 χώρες, που, μέσα από την διοργάνωση εκθέσεων, συνεδρίων και ανταλλαγών αποστολών, αποσκοπούν στην ευαισθητοποίηση του κοινού, στην πληροφόρηση τοπικών αρχών και στην εύρεση λύσεων σε κάθε ζήτημα που αφορά την ενέργεια και το περιβάλλον⁷².

6.43 Τα Πολιτιστικά Χωριά της Ευρώπης

Το 1996, όταν η Κοπεγχάγη ήταν η Πολιτιστική Πρωτεύουσα της Ευρώπης, το χωριό Tommerup της Δανίας ανακήρυξε τον εαυτό του σε Πολιτιστικό Χωριό της Ευρώπης. Τρία χρόνια αργότερα το ίδιο έπραξε και το χωριό Wijk aan Zee. Το αποτέλεσμα ήταν 10 ακόμα ευρωπαϊκά χωριά, συνολικά 11, να υπογράψουν τον Χάρτη των Χωριών της Ευρώπης στις 10 Δεκεμβρίου 1999, μεταξύ των οποίων ήταν και ο Δήμος Παξών. Αυτό που απαιτεί το δίκτυο των πολιτιστικών χωριών είναι να δείξει στην Ευρώπη ότι δεν αποτελείται μόνο από πόλεις αλλά και από χωριά. Αυτό που τονίζεται στον Χάρτη είναι η σημασία της αγροτικής ανάπτυξης και πολιτιστικής κληρονομιάς, του τουρισμού και της εκπαίδευσης⁷³.

6.44 Δίκτυο «Πολιτισμός στην Γειτονιά»

Πρόκειται για μια πρωτοβουλία της UNESCO στο πλαίσιο της προσπάθειάς της να ενισχύσει αποκεντρωμένες δομές πολιτισμού, ενισχύοντας τις τοπικές αρχές στον αγώνα τους εναντίον του αποκλεισμού. Το δίκτυο «Πολιτισμός στην Γειτονιά» διευρύνει τις δυνατότητες του διαπολιτισμικού διαλόγου στο αστικό περιβάλλον στη βάση της συνεργασίας αφρικανικών και ευρωπαϊκών χωρών, δίνοντας ιδιαίτερη έμφαση στην κοινωνική ενσωμάτωση και στην συμμετοχή των κατοίκων. Περιλαμβάνει πολιτιστικές δραστηριότητες στις οποίες οι κάτοικοι των γειτονιών και οικισμών διαδραματίζουν πρωταγωνιστικό ρόλο. Οι ενώσεις τοπικών κοινοτήτων που συμμετέχουν στο δίκτυο προσεγγίζουν τον πολιτισμό ως το μέσο προώθησης του διαλόγου, της ανοχής και της βιώσιμης ανάπτυξης⁷⁴.

6.45 Δίκτυο Πρωτοβουλίας «Ολυμπιακή Εκεχειρία»

Η έννοια της Ολυμπιακής Εκεχειρίας, αξεδιάρητα συνδεδεμένη με το αρχαιοελληνικό πνεύμα των πρώτων Ολυμπιακών Αγώνων, πηγάζει από την βαθιά πεποίθηση ότι αθλητισμός και Ολυμπιακά ιδεώδη μπορούν να συμβάλουν στην δημιουργία ενός ειρηνικού και καλύτερου κόσμου. Αρχίζοντας επτά ημέρες πριν την έναρξη των αγώνων και τελειώνοντας επτά ημέρες μετά τη λήξη των αγώνων, η Ολυμπιακή Εκεχειρία επέβαλλε ουσιαστικά την παύση όλων των εκθροπραξιών, ώστε να επιτραπεί σε αθλητές, καλλιτέχνες, θεατές να ταξιδέψουν στην Αρχαία

72. Βλ. FEDARENE, *Official Home Page of FEDARENE*, (<http://www.fedarene.org/>).

73. Βλ. The scheme of Cultural Villages of Europe, *Official Home Page of Cultural Villages of Europe*, (<http://www.cultural-village.com/EN/algemeen%20EN.htm>).

74. Βλ. Culture in the Neighbourhood, *Official Home Page of The City: Networks of Culture*, (http://portal.unesco.org/culture/en/ev.php-URL_ID=2478&URL_D0=D0_TOPIC&URL_SECTION=201.html).

Ολυμπία για να συμμετάσχουν στους αγώνες και να επιστρέψουν ασφαλείς στην πατρίδα τους. Στην σύγχρονη εποχή, αρχικά με πρωτοβουλία του τότε Προέδρου της Διεθνούς Ολυμπιακής Επιτροπής Juan Antonio Samaranch το 1992 και στη συνέχεια με το ψήφισμα της Γενικής Συνέλευσης των Η.Ε. τον Δεκέμβριο του 2001 επιχειρήθηκε η αναβίωση αυτής της αρχαιοελληνικής πρακτικής στη διάρκεια των σύγχρονων Ολυμπιακών Αγώνων. Από το 2003 η ΚΕΔΚΕ υλοποιεί το πρόγραμμα δράσης «Ολυμπιακή Εκχειρία» με την υποστήριξη των Νομαρχιακών Αυτοδιοικήσεων της χώρας και άλλων κοινωνικών φορέων και ενώσεων. Μέχρι σήμερα, με την συνδρομή του ελληνικού γραφείου του Διεθνούς Κέντρου Ολυμπιακής Εκχειρίας, έχουν διοργανωθεί συνέδρια, πολιτιστικές και αθλητικές συναντήσεις και επισκέψεις σε δήμους σε όλη την Ευρώπη. Πάνω από 8.500 αιρετοί, ακαδημαϊκοί, καλλιτέχνες και επιστήμονες από τον ευρωμεσογειακό χώρο έχουν ενώσει τις φωνές τους προς αυτόν τον σκοπό.

6.46 Ένωση Πρωτευουσών Κεντρικής και Νοτιοανατολικής Ευρώπης

Με την Ιδρυτική Πράξη του 1995, οι Δήμαρχοι της Αθήνας, των πρωτευουσών των βαλκανικών χωρών, καθώς, επίσης, και αυτών της Ουγγαρίας, της Αυστρίας, της Κύπρου και της Ουκρανίας συμφώνησαν σε μια κοινή γραμμή προς την κατεύθυνση της ειρήνης, της ασφάλειας και της αποκατάστασης της αμοιβαίας εμπιστοσύνης μεταξύ των πολιτών που εκπροσωπούν. Σύμφωνα με το Καταστατικό της, ανάμεσα στα άλλα, σκοπός της Ένωσης είναι η διατήρηση μόνιμων δεσμών μεταξύ των πρωτευουσών μελών και η προώθηση της ευρωπαϊκής ιδέας ανάμεσα στα μέλη της, καθώς και στην υπόλοιπη Ευρώπη.

6.47 Δίκτυο Πόλεων Μαραθωνίου Δρόμου (World Marathon Majors)

Στις 23 Ιανουαρίου 2006 οι πόλεις της Βοστώνης, του Λονδίνου, του Σικάγου, της Νέας Υόρκης και του Βερολίνου, δηλαδή οι οργανώτριες πόλεις των πέντε μεγαλύτερων αγώνων μαραθωνίου δρόμου στον κόσμο, δημιούργησαν το δίκτυο πόλεων World Marathon Majors με σκοπό την προώθηση του αγωνίσματος, την ευαισθητοποίηση και την αύξηση του ενδιαφέροντος του κοινού και των επαγγελματιών αθλητών δρόμου. Γι' αυτό το σκοπό, το δίκτυο προσφέρει συνολικά το ποσό του ενός εκατομμυρίου δολλαρίων για τους καλύτερους μαραθωνοδρόμους στον κόσμο⁷⁵.

6.48 Παγκόσμια Συμμαχία Πόλεων κατά της Φτώχειας (WACAP)

Το παγκόσμιο δίκτυο πόλεων εναντίον της φτώχειας αποτελεί την συνεισφορά των πόλεων από όλες τις ηπείρους για την Διεθνή Δεκαετία για την Εξάλειψη της Φτώχειας (1997-2006), που διακήρυξε η Γενική Συνέλευση των Η.Ε. Έτσι, στην διάρκεια του διεθνούς έτους για την εξάλειψη της φτώχειας (1996) συστήθηκε το παγκόσμιο δίκτυο πόλεων, που επισήμως

75. Βλ. World Marathon Majors, Official Home Page of World Marathon Majors, (<http://www.worldmarathonmajors.com/US/index.php?nid=3>).

λειτουργεί από τις 17 Οκτωβρίου 1997, στο πλαίσιο του αναπτυξιακού προγράμματος των Η.Ε. Στο δίκτυο, εκτός από πόλεις, συμμετέχουν διεθνείς οργανισμοί, ενώσεις πόλεων, κυβερνητικοί οργανισμοί, πανεπιστήμια, κοινωνικές οργανώσεις. Βασικός στόχος του δικτύου είναι η ουσιαστική του συμβολή στην επίτευξη των Στόχων Ανάπτυξης της Χιλιετίας που έχει θέσει ο Ο.Η.Ε., δηλαδή, να τερματιστεί η ακραία φτώχεια και πείνα, να επιτευχθεί καθολική πρόσβαση στην πρωτοβάθμια εκπαίδευση, να προωθηθεί η ισότητα των φύλων και η ενίσχυση των γυναικών, να μειωθεί η παιδική θνησιμότητα, να βελτιωθεί η μητρική υγεία και, τέλος, να καταπολεμηθεί το HIV/AIDS, η ελονοσία και άλλες ασθένειες. Οι διεθνείς συναντήσεις του δικτύου διοργανώνονται κάθε δύο χρόνια σε μια από τις πόλεις-μέλη του. Το 2008 (26-28 Μαρτίου), το 6ο φόρουμ του δικτύου θα διοργανωθεί από το Δήμο Αθηναίων με κεντρικό θέμα «Η τοπική δημοκρατία για την εξάλειψη της φτώχειας»⁷⁶.

6.49 Ευρωπαϊκές Πόλεις κατά των Ναρκωτικών (ECAD)

Το δίκτυο πόλεων ECAD αποτελεί την σημαντικότερη οργάνωση που προωθεί σε πανευρωπαϊκό επίπεδο το όραμα μιας Ευρώπης ελεύθερης από τα ναρκωτικά, εκπροσωπώντας εκατομμύρια Ευρωπαίους πολίτες. Οι 270 δήμοι από 27 ευρωπαϊκές χώρες αναπτύσσουν πρωτοβουλίες εναντίον της κατάχρησης των ναρκωτικών ουσιών, λειτουργώντας υποστηρικτικά στη συμβατική δράση των Η.Ε. σε παγκόσμιο επίπεδο⁷⁷.

6.50 Δίκτυο Eurotowns

Οι 21 πόλεις που συμμετέχουν στο δίκτυο Eurotowns έχουν πληθυσμό μεταξύ 50.000 και 250.000 κατοίκων. Το δίκτυο δημιουργήθηκε το 1991 και αποβλέπει στην ανταλλαγή πληροφοριών και καλών πρακτικών, καθώς και στην προώθηση της δράσης των μελών του στα θεσμικά όργανα της Ε.Ε. Οι κυριότεροι τομείς δράσης του δικτύου αφορούν την οικονομία της γνώσης, την ενέργεια και την καινοτομία⁷⁸.

76. Βλ. World Alliance of Cities Against Poverty, *Official Home Page of the World Alliance of Cities Against Poverty*, (<http://mirror.undp.org/switzerland/wacap/en/introduction.htm>).

77. Βλ. ECAD, *Official Home Page of ECAD*, (<http://www.ecad.net/>).

78. Βλ. EUROTOWNS, *Official Home Page of Eurotowns*, (<http://www.eurotowns.org/>).

Κεφάλαιο 7

Το πρόγραμμα «Η Ευρώπη για τους πολίτες, 2007-2013»

7.1 Γενικά

Το Πρόγραμμα «Η Ευρώπη για τους Πολίτες, 2007-2013» αποτελεί το προϊόν μιας μακράς διαβούλευσης της Ευρωπαϊκής Επιτροπής με τους επωφελούμενους φορείς του και τους αιρετούς εκπροσώπους τους, προκειμένου να συνεισφέρουν στην επιτυχία του. Το Πρόγραμμα, το οποίο θα υλοποιηθεί σε ένα πολιτικό πλαίσιο που προσδιορίζεται από το Ευρωπαϊκό Έτος Ίσων Ευκαιριών (2007), το Ευρωπαϊκό Έτος Διαπολιτισμικού Διαλόγου (2008) και συμπίπτει με τον εορτασμό της 50ης επετείου από την υπογραφή της Συνθήκης της Ρώμης αλλά και με την εισδοχή νέων μελών, της Ρουμανίας και της Βουλγαρίας, στην Ε.Ε., στοχεύει στην εμπέδωση μιας κοινής ευρωπαϊκής ταυτότητας μεταξύ των πολιτών των κρατών-μελών της Ε.Ε., βασισμένης σε κοινές ιστορικές και πολιτιστικές αξίες (γενικός στόχος) και στην στενότερη συνεργασία και ανταλλαγή εμπειριών μεταξύ των τοπικών κοινοτήτων και των οργανώσεων της κοινωνίας πολιτών των κρατών-μελών της Ε.Ε. (ειδικός στόχος). Μεταξύ των τεσσάρων δράσεων του Προγράμματος, ενδιαφέρον για τους Ο.Τ.Α. παρουσιάζει, κυρίως, η Δράση 1 που αφορά συναντήσεις πολιτών μεταξύ αδελφοποιημένων πόλεων καθώς και δίκτυα αδελφοποιημένων πόλεων. Αυτό δεν αποκλείει την δυνατότητα συμμετοχής των Ο.Τ.Α. και στις υπόλοιπες Δράσεις, με σημαντικότερη εκείνη που αφορά τις οργανώσεις της κοινωνίας πολιτών. Άλλωστε, όπως έγινε αντιληπτό και στο προηγούμενο κεφάλαιο, τα δίκτυα πόλεων μπορούν και λειτουργούν ως μια ομάδα πίεσης, δίπλα στις μη κυβερνητικές οργανώσεις στα διάφορα ευρωπαϊκά και διεθνή fora.

7.2 Οι Στόχοι του Προγράμματος

Πιο αναλυτικά, οι *γενικότεροι* στόχοι του Προγράμματος είναι οι εξής⁷⁹:

- α) να δώσει στους πολίτες την ευκαιρία να ανταλλάξουν εμπειρίες και απόψεις και να συμμετάσχουν στην οικοδόμηση μιας Ευρώπης ακόμα πιο προσιτής, δημοκρατικής και με παγκόσμιο προσανατολισμό, ενωμένης στο πλαίσιο της πολιτισμικής της πολυμορφίας και εμπλουτισμένης μέσω αυτής, αναπτύσσοντας κατ' αυτόν τον τρόπο την έννοια της ιδιότητας του πολίτη της Ευρωπαϊκής Ένωσης,
- β) να αναπτύξει το αίσθημα της ευρωπαϊκής ταυτότητας, βασισμένης σε κοινές αξίες, κοινή ιστορία και κοινό πολιτισμό,
- γ) να καλλιεργήσει το αίσθημα των ευρωπαίων πολιτών ότι η Ευρωπαϊκή Ένωση τους ανήκει,
- δ) να βελτιώσει την αμοιβαία κατανόηση μεταξύ των ευρωπαίων πολιτών, μέσα από τον σεβασμό και την προαγωγή της πολιτισμικής και γλωσσικής πολυμορφίας, συμβάλλοντας παράλληλα στον διαπολιτισμικό διάλογο.

79. Βλ. European Commission, *Europe for Citizens Programme, 2007-2013. Provisional Programme Guide*, Brussels, Ιανουάριος 2007, σ.4.

Εκτός από τους γενικούς στόχους, το Πρόγραμμα έχει *ειδικότερους* στόχους που θα υλοποιηθούν σε μια διεθνική βάση⁸⁰:

- α) να φέρει κοντά τους λαούς των τοπικών κοινοτήτων από όλη την Ευρώπη για να μοιραστούν και να ανταλλάξουν εμπειρίες, απόψεις και αξίες, να μάθουν από την ιστορία και να οικοδομήσουν το μέλλον.
- β) να υποκινήσει δράσεις, συζήτηση και στοχασμό αναφορικά με την ευρωπαϊκή ιδιότητα του πολίτη και τη δημοκρατία, τις κοινές αξίες, την κοινή ιστορία και κουλτούρα μέσω της συνεργασίας μεταξύ των οργανώσεων της κοινωνίας πολιτών σε ευρωπαϊκό επίπεδο.
- γ) να φέρει την Ευρώπη πιο κοντά στους πολίτες της, προωθώντας τις ευρωπαϊκές αξίες και επιτεύγματα, διατηρώντας την μνήμη του παρελθόντος της.
- δ) να ενθαρρύνει την αλληλεπίδραση μεταξύ πολιτών και οργανώσεων της κοινωνίας πολιτών των συμμετεχουσών χωρών, συνεισφέροντας στον διαπολιτισμικό διάλογο και στην ανάδειξη της ευρωπαϊκής ποικιλομορφίας και ενότητας, με ιδιαίτερη έμφαση στις δραστηριότητες που αποσκοπούν στην ανάπτυξη στενότερων δεσμών μεταξύ πολιτών παλιών και νέων κρατών μελών της Ε.Ε.

7.3 Τα θέματα Προτεραιότητας του Προγράμματος

Στο πλαίσιο του Προγράμματος δίνεται ιδιαίτερη προτεραιότητα σε συγκεκριμένα θέματα σχετικά με την ανάπτυξη της ενεργού ιδιότητας του ευρωπαίου πολίτη. Οι επιλέξιμοι φορείς του Προγράμματος καλούνται να περιλάβουν στις δράσεις τους ένα ή περισσότερα από τα θέματα προτεραιότητας του Προγράμματος, μολονότι το Πρόγραμμα παραμένει ανοικτό σε καινοτόμα και συμμετοχικά προγράμματα που δεν αναφέρονται σε κάποιο από τα θέματα αυτά.

Πιο συγκεκριμένα, ιδιαίτερη προτεραιότητα δίνεται στα εξής θέματα⁸¹:

α) *Το μέλλον της Ευρωπαϊκής Ένωσης και των βασικών αξιών της*

Το Πρόγραμμα αποτελεί μέσο ενδυνάμωσης της συμμετοχής των πολιτών και των οργανώσεων της κοινωνίας πολιτών στην διαμόρφωση του μέλλοντος της Ευρώπης. Τόσο ο αναστοχασμός για το μέλλον της Ευρώπης, που υπαγορεύτηκε στη Σύνοδο κορυφής το 2005, αμέσως μετά την αναστολή της διαδικασίας επικύρωσης του Ευρωσυντάγματος, όσο και το Σχέδιο Δ της Επιτροπής για την ενδυνάμωση του διαλόγου, της διαβούλευσης και της δημοκρατίας αποτελούν το πλαίσιο ενεργοποίησης του Προγράμματος ως βασικού εργαλείου για μια συγκροτημένη διαβούλευση στις ευρωπαϊκές κοινωνίες με στόχο «την εμπέδωση μιας αίσθησης ιδιοκτησίας της Ευρωπαϊκής Ένωσης μεταξύ των πολιτών της». Παράλληλα, το όραμα για το μέλλον της Ε.Ε. συνδέεται εξ' ορισμού με τις βασικές αξίες της, αφού περιλαμβάνει διάλογο

80. Στο ίδιο.

81. Στο ίδιο, σσ.5-7.

και δράσεις που αφορούν τα ανθρώπινα δικαιώματα, την ανοχή, την αλληλεγγύη και την καταπολέμηση του ρατσισμού και της ξενοφοβίας.

Τόσο η συμπλήρωση των 50 χρόνων από την υπογραφή της Συνθήκης της Ρώμης όσο και οι εορτασμοί της 9ης Μαΐου (Ημέρα της Ευρώπης) αποτελούν ευκαιρίες για την συμμετοχή των πολιτών στις σχετικές εκδηλώσεις, τις οποίες το Πρόγραμμα ενθαρρύνει.

β) Ενεργός ιδιότητα του ευρωπαίου πολίτη: συμμετοχή και δημοκρατία στην Ευρώπη

Η έννοια της ενεργού ιδιότητας του ευρωπαίου πολίτη βρίσκεται στην καρδιά του Προγράμματος. Τα ζητήματα της συμμετοχής και της δημοκρατίας αποτελούν μια σταθερή προτεραιότητα του Προγράμματος. Πολίτες και οργανώσεις της κοινωνίας πολιτών καλούνται να μετουσιώσουν σε μελέτες, διαβούλευση και δράσεις τα ανωτέρω θέματα.

γ) Διαπολιτισμικός διάλογος

Οι διαδοχικές διευρύνσεις της Ε.Ε., η αυξανόμενη κινητικότητα ως απόρροια της ενιαίας αγοράς, οι ροές μεταναστών αυξάνουν την αλληλεπίδραση μεταξύ των ευρωπαίων πολιτών. Η ενδυνάμωση της συμμετοχής κάθε πολίτη σε διαπολιτισμικό διάλογο μέσα από μια συγκροτημένη συνεργασία με την κοινωνία πολιτών θεωρείται θεμελιώδης συνθήκη για την δημιουργία μιας ευρωπαϊκής ταυτότητας και την αναβάθμιση των διαφορετικών μορφών του ανήκειν σε μια κοινότητα. Οι ευρωπαίοι πολίτες πρέπει να έχουν επίγνωση της σημασίας της ανάπτυξης της ενεργού ιδιότητας του ευρωπαίου πολίτη, η οποία είναι ανοικτή προς τον κόσμο, σέβεται την πολιτιστική ποικιλομορφία και βασίζεται στις κοινές αξίες της Ε.Ε.

Το 2008 θα είναι το Ευρωπαϊκό Έτος Διαπολιτισμικού Διαλόγου. Το Πρόγραμμα καλείται να διαδραματίσει μείζονα ρόλο, αναφορικά με τις διαπολιτισμικές ανταλλαγές.

δ) Η ευημερία των λαών στην Ευρώπη: απασχόληση, κοινωνική συνοχή και βιώσιμη ανάπτυξη

Ενόψει των προκλήσεων της παγκοσμιοποίησης, της μετάβασης προς την οικονομία της γνώσης, των δημογραφικών εξελίξεων, της μετανάστευσης, του αυξημένου ατομικισμού, η Ε.Ε. υιοθέτησε μια ξεκάθαρη στρατηγική: την Ατζέντα της Λισσαβόνας, η οποία έθεσε στόχο η Ε.Ε. να γίνει η πιο ανταγωνιστική οικονομία της γνώσης σε ολόκληρο τον κόσμο.

Το Πρόγραμμα ενθαρρύνει δράσεις που σχετίζονται με τα ανωτέρω ζητήματα, δίνοντας μια ευρωπαϊκή ματιά στην καθημερινή ζωή των λαών και επιδεικνύοντας πώς η Ε.Ε. μπορεί να βελτιώσει την ευημερία τους σε ένα μεταβαλλόμενο περιβάλλον.

ε) Απήχηση των πολιτικών της Ε.Ε. στις κοινωνίες

Σκοπός του Προγράμματος είναι να φέρει την Ευρώπη πιο κοντά στους πολίτες της. Σημαντική όψη αυτού του εγχειρήματος είναι να τους γνωρίσει τα αποτελέσματα που προέκυψαν από τις ευρωπαϊκές πολιτικές και δράσεις σε διάφορους τομείς πολιτικής. Το Πρόγραμμα, λοιπόν, θα ενθαρρύνει δράσεις που παρέχουν την ευκαιρία στους πολίτες να αναγνωρίσουν, να συζητήσουν, να εκτιμήσουν και να διαμορφώσουν απόψεις για αυτά τα επιτεύγματα.

7.4 Οι Δράσεις του Προγράμματος

Οι σημαντικότερες Δράσεις που υποστηρίζουν τους ανωτέρω σκοπούς και τα αντίστοιχα μέτρα είναι τα εξής:

(1) «Ενεργοί πολίτες για την Ευρώπη», με τις εξής συνιστώσες:

- αδελφοποίηση πόλεων (συναντήσεις πολιτών και θεματική δικτύωση αδελφοποιημένων πόλεων)
- σχέδια των πολιτών και μέτρα υποστήριξης.

(2) «Ενεργός κοινωνία των πολιτών», με τις εξής συνιστώσες :

- διαρθρωτική στήριξη ερευνητικών οργανισμών στον τομέα των ευρωπαϊκών δημόσιων πολιτικών (ομάδες προβληματισμού),
- διαρθρωτική στήριξη οργανώσεων της κοινωνίας των πολιτών σε ευρωπαϊκό επίπεδο,
- στήριξη σχεδίων που προτείνονται από οργανώσεις της κοινωνίας των πολιτών.

(3) «Μαζί για την Ευρώπη», με τις εξής συνιστώσες:

- εκδηλώσεις ευρείας προβολής, όπως εορτασμοί επετείων, απονομή βραβείων, καλλιτεχνικές εκδηλώσεις, συνέδρια ευρωπαϊκής κλίμακας,
- μελέτες, έρευνες και δημοσκοπήσεις,
- εργαλεία ενημέρωσης και διάδοσης πληροφοριών.

(4) «Ενεργός ευρωπαϊκή μνήμη», με τις εξής συνιστώσες:

- διαφύλαξη των κυριότερων τοποθεσιών και αρχείων που συνδέονται με τις εκτοπίσεις και τη μνήμη των θυμάτων του ναζισμού και του σταλινισμού.

7.5 Ο Προϋπολογισμός του Προγράμματος

Ο προϋπολογισμός του Προγράμματος ανέρχεται συνολικά σε 215 εκατομμύρια ευρώ για τα επόμενα επτά χρόνια, εκ των οποίων το 45% θα διατεθεί για τις ανάγκες των μέτρων της Δράσης 1 που περιλαμβάνει πρωτοβουλίες αδελφοποιήσεων. Για το 2007 το σύνολο της χρηματοδότησης για σχέδια αδελφοποιήσεων ανέρχεται στα 10,5 εκατομμύρια ευρώ. Πιο συγκεκριμένα, η ποσοστιαία κατανομή στις επιμέρους Δράσεις έχει ως εξής:

- Δράση 1: τουλάχιστον 45%
- Δράση 2: σχεδόν 31%
- Δράση 3: σχεδόν 10%
- Δράση 4: σχεδόν 4%

7.6

Αδελφοποίηση Πόλεων: Συναντήσεις Πολιτών και Δίκτυα Αδελφοποιημένων Πόλεων

Για την υλοποίηση των ανωτέρω στόχων οι αδελφοποιήσεις αποτελούν το σημαντικότερο εργαλείο πολιτικής. Εν προκειμένω, οι αδελφοποιήσεις αποτελούν τα κυριότερα μέσα που

χρηματοδοτούνται στο πλαίσιο της Δράσης 1 του προγράμματος «Ενεργοί πολίτες για την Ευρώπη», η οποία συνίσταται στις συναντήσεις πολιτών και στη θεματική δικτύωση αδελφοποιημένων πόλεων⁸².

7.6.1 Συναντήσεις Πολιτών

Η βασική ιδέα είναι απλή: μια πόλη προσκαλεί μια ομάδα εκπροσώπων (όχι κατ' ανάγκη αιρετών) από την αδελφοποιημένη πόλη (πόλεις) της. Έτσι, σε μια συνάντηση μπορούν να συμμετέχουν άτομα από δύο ή περισσότερες αδελφοποιημένες πόλεις. Ο Οδηγός του Προγράμματος καλύπτει, επίσης, συναντήσεις κατά την περίοδο προετοιμασίας νέων αδελφοποιήσεων. Αυτό προϋποθέτει ότι υπάρχει ήδη επίσημη δέσμευση των πόλεων για την προετοιμασία της αδελφοποίησης. Επομένως, ο Οδηγός του Προγράμματος θέτει έναν όρο, ότι μια επίσημη συμφωνία αδελφοποίησης πρέπει να έχει προγραμματιστεί έτσι ώστε να ολοκληρωθεί μέσα σε δύο χρόνια. Κατά συνέπεια, ο Οδηγός δεν καλύπτει συναντήσεις στο στάδιο αναζήτησης εταίρων.

Αυτές οι συναντήσεις θα πρέπει να αποβλέπουν στους παρακάτω στόχους:

- **Δέσμευση για την ευρωπαϊκή ολοκλήρωση:** Στο πλαίσιο της επίτευξης αυτού του στόχου, πρέπει να σχεδιαστεί ένα πρόγραμμα δράσεων μέσω του οποίου οι συμμετέχοντες να μπορούν να διδαχθούν ή να αντιληφθούν, μέσω της εμπειρίας, ότι η ευρωπαϊκή ολοκλήρωση είναι χρήσιμη και θετική για την Ευρώπη και τους πολίτες της. Η ιδέα είναι απλή: στο τέλος της συνάντησης, οι συμμετέχοντες πρέπει να θεωρούν ότι η ευρωπαϊκή ολοκλήρωση τους αφορά περισσότερο απ' ό,τι πίστευαν στην αρχή.
- **Φιλίες στην Ευρώπη:** Επειδή η αδελφοποίηση πόλεων είναι μια μακροχρόνια σχέση, θεμελιωμένη σε φιλικές σχέσεις μεταξύ δήμων, οι συναντήσεις πολιτών πρέπει να παρέχουν τη δυνατότητα επίτευξης αυτού του στόχου σε επίπεδο ατόμων. Μια εποικοδομητική συνάντηση πρέπει, επομένως, να περιλαμβάνει τη δυνατότητα να αναπτύξουν οι συμμετέχοντες προσωπικές φιλίες στην αδελφοποιημένη πόλη τους· να γνωρίσουν σύγχρονους τρόπους ζωής και την καθημερινή ζωή άλλων ανθρώπων· να εξοικειωθούν, τέλος, με τον τοπικό πολιτισμό και την παροχή τοπικών υπηρεσιών. Όλα αυτά συνεπάγονται τη δημιουργία φιλικών σχέσεων, αλληλοκατανόησης και αλληλεγγύης μεταξύ των Ευρωπαίων.
- **Ενεργός συμμετοχή:** Στις συναντήσεις πολιτών δεν πρέπει να συμμετέχει μόνο μια μικρή ομάδα ατόμων που διαθέτει ήδη πλήρη δέσμευση ως προς την αδελφοποίηση πόλεων. Κατά συνέπεια, μια πρόταση πρέπει να τονίζει τη διαδεδομένη τοπική συμμετοχή και να υποδεικνύει τη συμμετοχή τοπικών ενώσεων ή άλλων σχετικών οργανώσεων. Επίσης, οι

82. Η ιστοσελίδα της Διεύθυνσης Εκπαίδευσης, Οπτικοακουστικών Θεμάτων και Πολιτισμού της Ευρωπαϊκής Επιτροπής (http://ec.europa.eu/dgs/education_culture/activecitizenship/index_en.htm) περιέχει πολύτιμες πληροφορίες για τις επιμέρους δράσεις, καθώς και το αναγκαίο υλικό για την υποβολή των σχετικών προτάσεων.

συναντήσεις πολιτών πρέπει να βασίζονται σε μια προσέγγιση «μάθησης μέσα από την πράξη». Είναι, επομένως, σημαντικό να σχεδιαστούν δραστηριότητες στις οποίες οι συμμετέχοντες δεν θα έχουν παθητικό ρόλο «θεατή». Πρέπει επίσης να εξασφαλιστεί η συνεργασία, και όχι η εκ παραλλήλου εργασία, μεταξύ ομάδων από διαφορετικές πόλεις. Μεγάλη αξία έχει επίσης η εμπλοκή των συμμετεχόντων στο στάδιο σχεδιασμού και προετοιμασίας της εκδήλωσης και στις ενδεχόμενες ενέργειες παρακολούθησης.

παράδειγμα κατάληξης συνάντησης κατά την προετοιμασία μιας νέας αδελφοποίησης⁸³

Η πόλη Α στη χώρα Χ και η πόλη Β στη χώρα Ζ πραγματοποίησαν μια πρώτη επαφή και αποφάσισαν να προχωρήσουν σε επίσημη αδελφοποίηση πόλεων. Η επίσημη υπογραφή του χάρτη της αδελφοποίησης αναμένεται να πραγματοποιηθεί το καλοκαίρι του 2008 κατά τη διάρκεια ανάλογης εκδήλωσης. Για την προετοιμασία των επαφών και της μελλοντικής συνεργασίας μεταξύ των δύο πόλεων, η πόλη Α προσκαλεί μια ομάδα από την πόλη Β σε συνάντηση την άνοιξη του 2007· στην ομάδα συμμετέχουν κυρίως άτομα από τον εκπαιδευτικό τομέα και εκπρόσωποι διαφόρων τοπικών ενώσεων.

Στο πλαίσιο προηγούμενου ευρωπαϊκού προγράμματος για τις αδελφοποιήσεις, του οποίου οι συναντήσεις πολιτών ήταν επίσης σημαντική παράμετρος, το 2002 ο Δήμος Αγίου Δημητρίου Αττικής και ο Δήμος Μπελογιάννης (Ουγγαρία) διοργάνωσαν εκδηλώσεις και συνέδρια με τα εξής θέματα: 'Η διεύρυνση της Ε.Ε.', 'Η πολιτιστική ποικιλομορφία στην Ε.Ε. και ο ρόλος της νεολαίας', 'Ο ρόλος των τοπικών αρχών ως ένα εργαλείο ανάπτυξης και συνοχής στην Ε.Ε.'. Επίσης, το 2001 ο Δήμος Ρόδου σε συνεργασία με τον Δήμο του Visby (Σουηδία) και την συμμετοχή Σουηδών μαθητών διοργάνωσαν εκδηλώσεις με τις εξής θεματικές ενότητες: 'Εναλλακτικοί τρόποι εκπαίδευσης: Ηλεκτρονική εκμάθηση (e-learning) και εκπαίδευση στο διαδίκτυο', 'Η ευρωπαϊκή πολιτιστική κληρονομιά', 'Η προώθηση της ιδιότητας του ευρωπαίου πολίτη'.

7.6.1.1 Υποβολή αίτησης

7.6.1.1.1 Ποιος υποβάλλει αίτηση

Η αίτηση σχεδίου μπορεί να υποβληθεί από το δήμο που οργανώνει τη συνάντηση ή την ένωση/επιτροπή αδελφοποίησής του. Είναι σημαντικό να σημειωθεί ότι άλλες μορφές οργανώσεων (τοπικοί πολιτιστικοί σύλλογοι, σχολεία, αθλητικές λέσχες κ.λπ.) μπορούν να συμμετέχουν ή να είναι επικεφαλής των εκδηλώσεων, χωρίς όμως να είναι επιλέξιμες για την υποβολή αίτησης. Η αίτηση πρέπει να υποβληθεί από το δημαρχείο ή από ένωση/επιτροπή που είναι επίσημα επικεφαλής της σχέσης αδελφοποίησης. Ο κανόνας αυτός εγγυάται ότι οι εκδηλώσεις πραγματοποιούνται οπωσδήποτε στο πλαίσιο της αδελφοποίησης και εξασφαλίζει τον αναγκαίο συντονισμό σε τοπικό επίπεδο.

83. Βλ. ΓΔ Εκπαίδευσης και Πολιτισμού, *Αδελφοποίηση Πόλεων – Οδηγός για Χρήστες 2006. Συναντήσεις Πολιτών*, Ευρωπαϊκή Επιτροπή, Βρυξέλλες, 2006.

Οι αιτούντες πρέπει να είναι εγκατεστημένοι:

- α) στα κράτη μέλη της Ε.Ε.
- β) στις χώρες της Ευρωπαϊκής Ζώνης Ελευθέρων Συναλλαγών (ΕΖΕΣ)⁸⁴ που είναι μέρη της συμφωνίας για τον Ευρωπαϊκό Οικονομικό Χώρο (ΕΟΧ), σύμφωνα με τις διατάξεις της εν λόγω συμφωνίας,
- γ) στις υποψήφιες χώρες για τις οποίες έχει χαραχθεί προενταξιακή στρατηγική, σύμφωνα με τις γενικές αρχές και τους γενικούς όρους και προϋποθέσεις όπως έχουν καθορισθεί στις συμφωνίες-πλάνο που έχουν συναφθεί με τις χώρες αυτές για τη συμμετοχή τους σε κοινοτικά προγράμματα⁸⁵,
- δ) στις χώρες των Δυτικών Βαλκανίων, βάσει ρυθμίσεων που πρέπει να συμφωνηθούν με τις εν λόγω χώρες στο πλαίσιο των συμφωνιών-πλαισίων σχετικά με τις γενικές αρχές που διέπουν τη συμμετοχή τους στα κοινοτικά προγράμματα⁸⁶.

7.6.1.1.2 Πώς υποβάλλεται ορθά μια αίτηση

Πριν υποβληθεί οποιοδήποτε αίτημα, πρέπει να βεβαιωθεί ο αιτών ότι:

- έχει επισυνάψει επίσημη συνοδευτική επιστολή, που παρουσιάζει συνοπτικά την αίτηση, υπογεγραμμένη από τον νόμιμο αντιπρόσωπο της τοπικής αρχής·
- έχει χρησιμοποιήσει το σωστό έντυπο αίτησης για τις συναντήσεις πολιτών·
- έχει συμπληρώσει πλήρως το έντυπο που παρέχει όλες τις απαιτούμενες πληροφορίες·
- η δήλωση στο τέλος του εντύπου της αίτησης φέρει ημερομηνία και υπογραφή·
- έχει εσωκλείσει αναλυτικό ημερήσιο πρόγραμμα της συνάντησης. Αυτό θα πρέπει, να έχει συνταχθεί στην αγγλική, τη γαλλική ή τη γερμανική γλώσσα·
- έχει εσωκλείσει αποδεικτικό στοιχείο της αδελοποίησης πόλεων. Το αποδεικτικό στοιχείο πρέπει να είναι ένα επίσημο έγγραφο από το δήμο (π.χ. επιστολή υπογεγραμμένη από το δήμαρχο) που να αναφέρει την ύπαρξη ή την προετοιμασία συμφωνιών αδελοποίησης.

Αν ο αιτών είναι δήμος, οι πληροφορίες που μπορούν να περιλαμβάνονται στην επίσημη συνοδευτική επιστολή είναι οι εξής:

- το δελτίο τραπεζικών στοιχείων που έχει υπογραφεί και επικυρωθεί από την τράπεζα και έχει υπογραφεί από τον αιτούντα·

84. Η Ευρωπαϊκή Ζώνη Ελευθέρων Συναλλαγών περιλαμβάνει τις εξής χώρες: Ισλανδία, Λιχτενστάιν, και Νορβηγία.

85. Κροατία, Πρώην Γιουγκοσλαβική Δημοκρατία της Μακεδονίας και Τουρκία.

86. Αλβανία, Βοσνία και Ερζεγοβίνη, Μαυροβούνιο και Σερβία μαζί με το Κόσοβο, σύμφωνα με την αριθ.1244/10-6-1999 απόφαση του Συμβουλίου Ασφαλείας των Ηνωμένων Εθνών.

- το έντυπο νομικής οντότητας, όπου έχει συμπληρώσει, υπογράψει και εσωκλείσει τα απαιτούμενα δικαιολογητικά.

Οι ιδιόχειρες αιτήσεις δεν γίνονται αποδεκτές. Επίσης, οι αιτήσεις που δεν υποβάλλονται στο κατάλληλο έντυπο δεν μπορούν να γίνουν δεκτές. Οι επιπλέον πληροφορίες που αποστέλλονται μετά τη λήξη της προθεσμίας δεν θα λαμβάνονται υπόψη.

Επιπλέον, ο αιτών οφείλει να βεβαιωθεί ότι ανταποκρίνεται στα κριτήρια επιλεξιμότητας, τα οποία είναι τα κάτωθι:

- ο αιτών είναι η οργανώτρια πόλη ή η επιτροπή/ένωση αδελφοποίησης αυτής της πόλης με νομική προσωπικότητα, θεσμικά αναγνωρισμένη σε μια από τις συμμετέχουσες πόλεις,
- κάθε προσκεκλημένος δήμος είναι αδελφοποιημένος ή σε διαδικασία αδελφοποίησης, είτε με την πόλη υποδοχής, ή με άλλη συμμετέχουσα πόλη,
- ο αιτών προέρχεται από επιλέξιμη χώρα,
- στη συνάντηση συμμετέχουν δήμοι από δύο τουλάχιστον επιλέξιμες χώρες, μία τουλάχιστον από τις οποίες είναι κράτος μέλος της Ευρωπαϊκής Ένωσης,
- η μέγιστη διάρκεια της συνάντησης είναι **21 ημέρες**. Η μέγιστη διάρκεια ισχύει κυρίως για προγραμματισμένες συναντήσεις με μακροχρόνια προοπτική. Εάν μετά την υποβολή της αίτησης καθίσταται αδύνατο για τον αιτούντα να υλοποιήσει το υποβληθέν σχέδιο εντός των προγραμματισμένων προθεσμιών, η αλλαγή των ημερομηνιών γίνεται αποδεκτή μόνο εντός του ημερολογιακού έτους στο οποίο είχε προβλεφθεί η ολοκλήρωση των συναντήσεων. Μια τέτοια αλλαγή δεν συνεπάγεται αύξηση στην επιχορήγηση,
- οι προσκεκλημένες ομάδες περιλαμβάνουν τον ελάχιστο αριθμό συμμετεχόντων:
 - οι διμερείς συναντήσεις: τουλάχιστον 10 συμμετέχοντες από την προσκεκλημένη πόλη
 - οι πολυμερείς συναντήσεις (περισσότερες από 2 πόλεις): τουλάχιστον 5 συμμετέχοντες από κάθε προσκεκλημένη πόλη,
 - καθεμία από τις προσκεκλημένες ομάδες δεν θα πρέπει να αποτελείται κατά κύριο λόγο από εκλεγμένους τοπικούς εκπροσώπους ή υπαλλήλους της τοπικής αυτοδιοίκησης, οι οποίοι να είναι περισσότεροι από τους μισούς συμμετέχοντες.

Το επίσημο έντυπο της αίτησης βρίσκεται στην ακόλουθη ηλεκτρονική διεύθυνση:

<http://eacea.cec.eu.int/static/en/citizenship/index.htm>.

Επίσης, τα έντυπα όσον αφορά τα τραπεζικά στοιχεία και τη νομική οντότητα του αιτούντος μπορούν να αναζητηθούν στις ακόλουθες ηλεκτρονικές διευθύνσεις:

http://ec.europa.eu/budget/execution/ftiers_en.htm

http://ec.europa.eu/budget/execution/legal_entities_en.htm

7.6.1.1.3 Πότε υποβάλλεται μια αίτηση

**Πίνακας 2: ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ «Η ΕΥΡΩΠΗ ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΠΟΛΙΤΕΣ, 2007-2013»
Προγραμματισμός υποβολής προτάσεων⁸⁷**

	Προθεσμία Υποβολής	Χρονική περίοδος δράσεων
Δράση 1 Ενεργοί Πολίτες για την Ευρώπη		
Συναντήσεις Πολιτών Αδελφοποιημένων Πόλεων		
2007		
Φάση 1	10 Ιανουαρίου 2007	1 Μαΐου έως 31 Ιουλίου 2007
Φάση 2	1 Απριλίου 2007	1 Αυγούστου έως 30 Σεπτεμβρίου 2007
Φάση 3	1 Ιουνίου 2007	1 Οκτωβρίου έως 31 Δεκεμβρίου 2007
2008		
Φάση 1	1 Σεπτεμβρίου 2007	1 Ιανουαρίου έως 31 Μαρτίου 2008
Φάση 2	1 Δεκεμβρίου 2007	1 Απριλίου έως 31 Μαΐου 2008
Φάση 3	1 Φεβρουαρίου 2008	1 Ιουνίου έως 31 Ιουλίου 2008
Φάση 4	1 Απριλίου 2008	1 Αυγούστου έως 30 Σεπτεμβρίου 2008
Φάση 5	1 Ιουνίου 2008	1 Οκτωβρίου έως 31 Δεκεμβρίου 2008

Η ημερομηνία υποβολής είναι η ημερομηνία αποστολής, όπως αποδεικνύεται από τη σφραγίδα του ταχυδρομείου.

Οι αιτήσεις πρέπει να αποσταλούν ταχυδρομικά ή να παραδοθούν ιδιοχείρως στη ακόλουθη διεύθυνση:

Education, Audiovisual and Culture Executive Agency (EACEA)

Unit P7 Citizenship

Applications- 'Town Twinning Citizens' Meetings'

Avenue du Bourget, 1 (BOUR 00/13)

B-1140 Brussels

Belgium

7.6.1.1.4 Πώς να υποβάλλετε ένα καλό σχέδιο

Το σχέδιο αξιολογείται βάσει των πληροφοριών που επισυνάπτονται στην αίτηση. Για το λόγο αυτό, είναι πολύ σημαντικό να υποβληθεί σαφές και πλήρες υλικό τεκμηρίωσης με αναλυτικό, άρτια διαρθρωμένο και ενημερωτικό πρόγραμμα της συνάντησης.

87. Την στιγμή της συγγραφής του οδηγού, η EACEA είχε ανακοινώσει το πρόγραμμα υποβολής αιτήσεων για τις συναντήσεις πολιτών μόνο για τα έτη 2007 και 2008.

Μερικές συμβουλές γι' αυτό το σκοπό:

- Προσοχή στους στόχους του Προγράμματος.
- Παρουσίαση με σαφήνεια και λεπτομέρειες του προγράμματος της συνάντησης. Να εξηγείται τι πρόκειται να συμβεί, ποιος θα είναι ο ρόλος των συμμετεχόντων και ποιες γνώσεις θα αποκτήσουν οι συμμετέχοντες.
- Να είναι βέβαιο ότι το πρόγραμμα προβλέπει ενεργό ρόλο για τους συμμετέχοντες.
- Να εξηγείται με ποιον τρόπο η τοπική κοινωνία συμμετέχει στη συνάντηση (κατά την προετοιμασία, κατά τη διεξαγωγή της συνάντησης, κατά την τυχόν παρακολούθηση).
- Να εξηγείται ποιο είδος δημοσιότητας και άλλης προβολής θα λάβει η συνάντηση.

7.6.1.1.5 Υπολογισμός επιδότησης

Οι επιδοτήσεις για συναντήσεις πολιτών έχουν στόχο τη συγχρηματοδότηση των δαπανών οργάνωσης της πόλης υποδοχής (διαμονή, γεύματα, αίθουσες συνεδριάσεων, τοπικές μετακινήσεις, κ.λπ.) και των εξόδων ταξιδιού των προσκεκλημένων ομάδων. Για τον υπολογισμό των επιδοτήσεων χρησιμοποιούνται κατ' αποκοπή ποσά· για τον λόγο αυτόν οι επιδοτήσεις δεν συνδέονται άμεσα με τυχόν ειδικές δαπάνες. Επομένως, ο αιτών δεν υποχρεούται να υποβάλει αναλυτικό προϋπολογισμό για το σχέδιο, ούτε να αναφέρει τις πραγματικές δαπάνες μετά την περάτωση της εκδήλωσης. Η επιδότηση καταβάλλεται στην οργανώτρια πόλη, η οποία είναι υπεύθυνη για τη μεταφορά στις προσκεκλημένες πόλεις των μεριδίων της επιδότησης που τους αναλογούν. Ο υπολογισμός της επιδότησης πραγματοποιείται ως εξής:

Η επιδότηση για τις οργανωτικές δαπάνες υπολογίζεται πολλαπλασιάζοντας τον αριθμό των συμμετεχόντων από τους προσκεκλημένους δήμους επί τον αριθμό των ημερών της συνάντησης και επί την ημερήσια τιμή της χώρας στην οποία πραγματοποιείται η συνάντηση.

Η επιδότηση για τα έξοδα ταξιδιού υπολογίζεται για κάθε προσκεκλημένη ομάδα πολλαπλασιάζοντας τον αριθμό των συμμετεχόντων επί τον αριθμό των χιλιομέτρων του ταξιδιού (απόσταση μετάβασης και επιστροφής) και επί τη σταθερή τιμή των 0,025 EUR /χλμ. / συμμετέχοντα.

παράδειγμα

Ένας ελληνικός δήμος οργανώνει μια συνάντηση στην οποία προσκαλεί 25 άτομα από την αδειοδοτημένη του πόλη στην Πολωνία. Οι πολωνοί προσκεκλημένοι παραμένουν στη ελληνική πόλη 6 ημέρες (συμπεριλαμβανομένων των ημερών άφιξης και αναχώρησης). Η απόσταση μεταξύ των δύο πόλεων είναι 40.700 χλμ. Η επιδότηση των οργανωτικών εξόδων υπολογίζεται ως εξής: $25 \text{ άτομα} \times 6 \text{ ημέρες} \times 13,09 \text{ EUR/άτομο/ημέρα} = 1.963,50 \text{ EUR}$. Η επιδότηση των εξόδων ταξιδιού υπολογίζεται ως εξής: $25 \text{ άτομα} \times 40.700 \text{ χλμ.} \times 0,025 \text{ EUR/άτομο/χλμ.} = 25.437,50 \text{ EUR}$. Άρα, η συνολική επιδότηση είναι 27.401 EUR. Αν το σχέδιο επιλεγεί, η Επιτροπή θα συνάψει συμφωνία επιδότησης με τη ελληνική πόλη για ολόκληρο το σχέδιο.

Το ανώτατο ποσό των επιδοτήσεων είναι **20.000 EUR** ανά σχέδιο. Αυτό δεν σημαίνει ότι δεν μπορεί να προταθούν εκδηλώσεις για τις οποίες από τον υπολογισμό του κατ' αποκοπή ποσού προκύπτει ποσό μεγαλύτερο των 20.000 EUR. Μπορεί να προταθούν τέτοιες εκδηλώσεις και να γίνουν αποδεκτές για επιδοτήσεις. Σε αυτές τις περιπτώσεις, όμως, η Επιτροπή εφαρμόζει το ανώτατο όριο των 20.000 EUR στην επιδότηση.

Το ελάχιστο ποσό των επιδοτήσεων είναι **2.000 EUR** ανά σχέδιο. Εάν το αποτέλεσμα του υπολογισμού με βάση τις τιμές αυτές είναι συνολικά λιγότερο των 2.000 EUR, δεν θα χορηγηθεί επιδότηση.

7.6.1.1.6 Πώς γίνεται η επιλογή των σχεδίων

Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή λαμβάνει πολύ περισσότερες αιτήσεις επιδότησης για εκδηλώσεις αδελφοποίησης πόλεων απ' όσες μπορεί να συγχρηματοδοτήσει από τον διαθέσιμο προϋπολογισμό. Για παράδειγμα, το 2006 ο τομέας αδελφοποίησης πόλεων έλαβε περίπου 2.464 αιτήσεις για συναντήσεις πολιτών από τις οποίες επελέγησαν για επιδότηση οι 1.162⁸⁸. Καθήκον της Επιτροπής είναι να αξιολογήσει τις αιτήσεις, να τις κατατάσσει ανάλογα με την ποιότητα και να επιλέγει εκείνες που ανταποκρίνονται καλύτερα στους στόχους της πρόσκλησης υποβολής προτάσεων. Για κάθε στάδιο, λοιπόν, οι αιτήσεις βαθμολογούνται από ανεξάρτητους εμπειρογνώμονες και παρουσιάζονται ενώπιον επιτροπής αξιολόγησης, τα μέλη της οποίας προέρχονται από τις διάφορες υπηρεσίες της Επιτροπής. Η επιτροπή αξιολόγησης κατατάσσει τις αιτήσεις με βάση την εργασία των εμπειρογνομένων και υποδεικνύει κατάλογο σχεδίων προς επιλογή. Η τελική επιλογή πραγματοποιείται από διατάκτη, συνεκτιμώντας το διαθέσιμο προϋπολογισμό.

Η ποιοτική αξιολόγηση πραγματοποιείται με βάση τα ακόλουθα κριτήρια, όπως αναφέρονται στην πρόσκληση υποβολής προτάσεων:

- α) το ευρωπαϊκό περιεχόμενο του προγράμματος, ιδίως σε ό,τι αφορά:
 - την παροχή γνώσεων γύρω από την Ευρωπαϊκή Ένωση και τη ζωή των πολιτών της.
 - την ενδυνάμωση της δέσμευσης των συμμετεχόντων στο εγχείρημα της ευρωπαϊκής ολοκλήρωσης.
- β) τη συνάφεια των προτεινόμενων δραστηριοτήτων προς τους κύριους στόχους του σχεδίου και προς την ομάδα-στόχο
- γ) την ενεργό συμμετοχή που αποδεικνύεται ως εξής:
 - με τη συμμετοχή της τοπικής κοινωνίας στο σχέδιο (τοπικές ενώσεις, εθελοντικές ομάδες, οικογένειες υποδοχής, κ.λπ.) στη διάρκεια της προετοιμασίας, της εφαρμογής και της ενδεχόμενης παρακολούθησής της.
 - με τον ενεργό ρόλο των συμμετεχόντων στις δραστηριότητες.
 - με την από κοινού εργασία ομάδων από διαφορετικές χώρες.

88. Βλ. European Commission, *Report on Activities Under the "Active European Citizenship" Programme 2006*, Brussels 2007.

- δ) τη διαφάνεια του σχεδίου και την προγραμματισμένη παρακολούθησή του (δημοσιότητα, συγκεκριμένη παρακολούθηση στους συμμετέχοντες δήμους, μέτρα αύξησης της ευαισθητοποίησης γύρω από το σχέδιο και τα αποτελέσματά του σε διαφορετικά πολιτικά επίπεδα).

Επιπροσθέτως, ο Οδηγός του Προγράμματος αναφέρει ότι δίνεται ιδιαίτερη προσοχή και προτεραιότητα στα εξής:

- συναντήσεις που αφορούν την προετοιμασία ή τη σύναψη νέων συμφωνιών αδελοποίησης·
- συναντήσεις που πληρούν τουλάχιστον δύο από τα ακόλουθα κριτήρια:
 - συμμετοχή Ο.Τ.Α. από τουλάχιστον τρεις επιλέξιμες χώρες,
 - συμμετοχή δήμων από τα νέα κράτη μέλη (χώρες που προσχώρησαν στην Ένωση την 1η Μαΐου 2004)⁸⁹,
 - συναντήσεις που λαμβάνουν χώρα σε ειδικές περιστάσεις, όπως ο εορτασμός επετείων μακροχρόνιων σχέσεων αδελοποίησης (5, 10, 15 χρόνια), η απονομή ενός βραβείου, ο εορτασμός της Ημέρας της Ευρώπης (9 Μαΐου), επετειακές ημερομηνίες κ.α.,
 - ενεργό συμμετοχή νέων ανθρώπων (μαθητών, μελών τοπικών συμβουλίων νέων κλπ.),
 - συμμετοχή μειονεκτουσών ομάδων,
 - τήρηση της ισόρροπης εκπροσώπησης των φύλων.

Κατά συνέπεια, είναι πολύ σημαντικό κατά τη συμπλήρωση του εντύπου της αίτησης να παρέχονται ορθές και ακριβείς πληροφορίες ως προς το αν η συνάντηση ικανοποιεί κάποια από αυτά τα κριτήρια.

7.6.1.1.7 Πότε και πως ενημερώνονται οι αιτούντες σχετικά με την επιλογή

Η αίτηση που υποβάλλεται καταχωρίζεται από την EACEA και παρέχεται στον αιτούντα αποδεικτικό παραλαβής στο οποίο αναγράφεται ο αριθμός του φακέλου του. Πρέπει να αναφέρεται ο αριθμός αυτός σε κάθε περαιτέρω αλληλογραφία με την EACEA. Είναι σημαντικό να σημειωθεί ότι το εν λόγω αποδεικτικό δεν σημαίνει ότι η αίτηση είναι επισήμως ορθή· απλώς, βεβαιώνει ότι η αίτηση παραλήφθηκε.

Στη συνέχεια, η EACEA ελέγχει αν η αίτηση είναι πλήρης και ορθά συμπληρωμένη. Αν η αίτηση δεν πληρεί τα επίσημα κριτήρια, θα ειδοποιηθεί ο αιτών γραπτώς και θα του γνωστοποιηθεί ο λόγος. Οι πλήρεις αιτήσεις υποβάλλονται σε ποιοτική αξιολόγηση και επιλογή όπως περιγράφεται παραπάνω. Ο κατάλογος των σχεδίων που επιλέγονται για κάθε στάδιο θα δημοσιευτεί στον ιστότοπο⁹⁰ για τις αδελοποιήσεις πόλεων με βάση το ακόλουθο χρονοδιάγραμμα:

89. Η Εσθονία, η Λετονία, η Λιθουανία, η Ουγγαρία, η Πολωνία, η Σλοβακία, η Σλοβενία και η Τσεχική Δημοκρατία.
90. Βλ. <http://eacea.cec.eu.int/static/en/citizenship/index.htm>

Για αιτήσεις που αφορούν σχέδια για το 2007

Πίνακας 3: Αναμενόμενο αποτέλεσμα της διαδικασίας επιλογής

ΦΑΣΕΙΣ	
Α΄ Φάση	1 Απριλίου 2007 το αργότερο
Β΄ Φάση	1 Ιουλίου 2007 το αργότερο
Γ΄ Φάση	1 Σεπτεμβρίου 2007 το αργότερο

Για τις αιτήσεις που αφορούν σχέδια για το 2008

Πίνακας 4: Αναμενόμενο αποτέλεσμα της διαδικασίας επιλογής

ΦΑΣΕΙΣ	
Α΄ Φάση	1 Δεκεμβρίου 2007 το αργότερο
Β΄ Φάση	1 Μαρτίου 2008 το αργότερο
Γ΄ Φάση	1 Μαΐου 2008 το αργότερο
Δ΄ Φάση	1 Ιουλίου 2008 το αργότερο
Ε΄ Φάση	1 Σεπτεμβρίου 2008 το αργότερο

Οι υποψήφιοι των οποίων τα σχέδια δεν επιλέγονται ενημερώνονται σχετικά γραπτώς. Επειδή η επιλογή πραγματοποιείται με βάση την ποιοτική κατάταξη των σχεδίων, δεν θα κοινοποιηθούν λόγοι για τη μη επιλογή κάθε συγκεκριμένου φακέλου.

Τέλος, θα πρέπει να επισημανθεί ότι με την ολοκλήρωση του σχεδίου που έχει τύχει κοινοτικής επιχορήγησης, ο δικαιούχος θα πρέπει να υποβάλει μια έκθεση δραστηριοτήτων, που συνοδεύεται από την λίστα των συμμετεχόντων που έχουν υπογράψει και βεβαιωθεί από τον αποδέκτη της επιχορήγησης. Αυτή η έκθεση θα πρέπει να αποδίδει πιστά τα αποτελέσματα του σχεδίου σε σύγκριση με τους αρχικούς σκοπούς. Περαιτέρω, θα πρέπει να υποβληθεί μια κατάσταση εσόδων και εξόδων για το κάθε σχέδιο.

7.6.2 Θεματική δικτύωση Αδελφοποιημένων Πόλεων

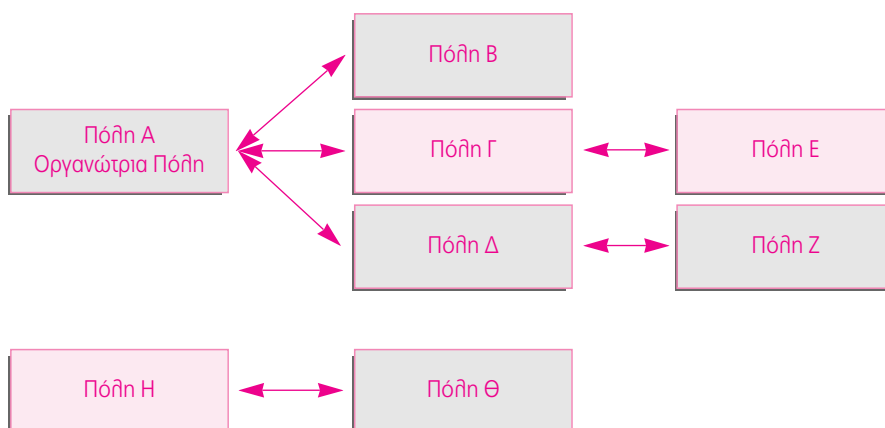
Η πρόσκληση υποβολής προτάσεων επιτρέπει επίσης την ευέλικτη δικτύωση μεταξύ αδελφοποιημένων πόλεων. Αναφέρει, δηλαδή, ότι κάθε συμμετέχων δήμος πρέπει να αδελφοποιηθεί με τουλάχιστον ένα συμμετέχοντα δήμο, χωρίς όμως να είναι αναγκαίο κάθε δήμος να αδελφοποιηθεί με όλους τους άλλους.

Οι αδελφοποιήσεις προσφέρουν το κατάλληλο πλαίσιο για την ανάπτυξη πολυμερών συνεργασιών σε θέματα κοινού ενδιαφέροντος. Εν προκειμένω, το Πρόγραμμα υποστηρίζει θεματικά συνέδρια που αφορούν τουλάχιστον τρεις αδελφοποιημένες ή υπό αδελφοποίηση πόλεις. Η θεματική δικτύωση πρέπει να διακρίνεται από τα εξής χαρακτηριστικά:

- **Καθορισμός σαφούς ομάδας-στόχου** που σχετίζεται με το επιλεγόμενο θέμα των εκδηλώσεων (π.χ. εκπαιδευτικούς φορείς, τοπικές αρχές, ομάδες πολιτών) και συμμετοχή μελών της τοπικής κοινότητας που έχουν επιδείξει ενεργό ενδιαφέρον για το συγκεκριμένο θέμα (ομάδα συμφερόντων, ειδήμονες, τοπικές ενώσεις).
- **Ανάδειξη μιας από τις θεματικές προτεραιότητες** του Προγράμματος (μελλοντική προοπτική της Ε.Ε., διαπολιτισμικός διάλογος, ενεργός ιδιότητα του ευρωπαίου πολίτη, ευημερία των λαών της Ευρώπης, απήχηση ευρωπαϊκών πολιτικών στις ευρωπαϊκές κοινωνίες).
- **Τα δίκτυα να λειτουργήσουν ως βάση** για μελλοντικές συνεργασίες και δράσεις μεταξύ των συμμετεχόντων πόλεων.

Παράδειγμα συνάντησης δικτύωσης αδελφοποιημένων πόλεων

Η πόλη Α αδελφοποιείται με τις πόλεις Β, Γ και Δ. Πρόκειται να οργανώσει μεγάλη συνάντηση νέων το καλοκαίρι του 2008. Στη συνάντηση μπορούν να συμμετέχουν νέοι από όλες τις αδελφοποιημένες πόλεις της, αλλά και από την πόλη Ε η οποία είναι αδελφοποιημένη με την πόλη Γ, και από την πόλη Ζ η οποία είναι αδελφοποιημένη με την πόλη Δ. Μερικές φορές μικροί δήμοι επιθυμούν να συνενώσουν τους πόρους τους και να συνεργαστούν για την οργάνωση μεγαλύτερων συναντήσεων πολιτών. Στο παράδειγμά μας, η οργανώτρια πόλη Α θα μπορούσε να συνεργαστεί με τη γειτονική της πόλη Η και να προσκαλέσει νέους και από την πόλη Θ που είναι αδελφοποιημένη με την Η. Στην περίπτωση αυτή, η γειτονική πόλη Η δεν θεωρείται προσκεκλημένη πόλη, αλλά τοπικός εταίρος της πόλης Α. Στο έντυπο της αίτησης, εμφανίζεται μόνον η πόλη Α ως οργανώτρια και η συμφωνία επιδότησης θα συναφθεί με αυτήν. Ωστόσο, είναι πολύ σημαντικό η πόλη Α να εξηγήσει με σαφήνεια στο έντυπο της αίτησης τον τρόπο με τον οποίο οι συμμετέχουσες πόλεις συνδέονται με αδελφοποίηση. Πρέπει, δηλαδή, να αναφέρει ότι η Β, η Γ και η Δ είναι πόλεις αδελφοποιημένες με την ίδια. Ακόμη, πρέπει να αναφέρει ότι η Ε και η Ζ είναι πόλεις αδελφοποιημένες με τη Γ και τη Δ. Τέλος, πρέπει να αναφέρει ότι η πόλη Θ είναι αδελφοποιημένη με τη γειτονική πόλη Η με την οποία η πόλη υποδοχής Α συνεργάζεται για την οργάνωση της εκδήλωσης. Αν οι πληροφορίες αυτές δεν δοθούν για μια συγκεκριμένη πόλη, αυτή δεν μπορεί να συμπεριληφθεί στον υπολογισμό της επιδότησης.

7.6.2.1 Υποβολή αιτήσεων

7.6.2.1.1 Ποιος υποβάλλει αίτηση

Η αίτηση πρέπει να υποβληθεί από οργανισμό με νομική προσωπικότητα που έχει συσταθεί σε μια από τις συμμετέχουσες χώρες. Μόνο οι συγκεκριμένοι τύποι οργανώσεων έχουν δικαίωμα να υποβάλουν αίτηση:

- Δήμοι και επιτροπές που είναι επίσημα επικεφαλής της σχέσης αδελφοποίησης.
- Τοπικές και περιφερειακές αρχές.
- Ενώσεις τοπικών αρχών (π.χ. ΤΕΔΚ).

Οι αιτούντες πρέπει να είναι εγκατεστημένοι:

- α) στα κράτη μέλη της Ε.Ε.
- β) στις χώρες ΕΖΕΣ που είναι μέρη της συμφωνίας για τον ΕΟΧ, σύμφωνα με τις διατάξεις της εν λόγω συμφωνίας,
- γ) στις υποψήφιες χώρες για τις οποίες έχει χαραχθεί προενταξιακή στρατηγική, σύμφωνα με τις γενικές αρχές και τους γενικούς όρους και προϋποθέσεις, όπως έχουν καθοριστεί στις συμφωνίες-πλαισίου που έχουν συναφθεί με τις χώρες αυτές για τη συμμετοχή τους σε κοινοτικά προγράμματα,
- δ) στις χώρες των Δυτικών Βαλκανίων, βάσει ρυθμίσεων που πρέπει να συμφωνηθούν με τις εν λόγω χώρες στο πλαίσιο των συμφωνιών-πλαισίων σχετικά με τις γενικές αρχές που διέπουν τη συμμετοχή τους στα κοινοτικά προγράμματα.

7.6.2.1.2 Πώς υποβάλλεται ορθά μια αίτηση

Για να καταστεί δυνατή η εμπρόθεσμη εξέταση όλων αυτών των αιτήσεων, η Επιτροπή λαμβάνει υπόψη μόνον τις πλήρεις αιτήσεις. Για το λόγο αυτό, πριν υποβληθεί οποιοδήποτε αίτημα, πρέπει να βεβαιωθεί ο αιτών ότι έχει χρησιμοποιήσει το σωστό έντυπο αίτησης για τη θεματική δικτύωση των αδελφοποιημένων πόλεων 2007-2013, συμπεριλαμβανομένου του εντύπου υπολογισμού της επιχορήγησης, που πρέπει να είναι συμπληρωμένο, υπογεγραμμένο και υποβαλλόμενο εντός των προβλεπόμενων προθεσμιών. Επίσης, όλοι οι αιτούντες θα πρέπει να περιλάβουν στην αίτησή τους:

- την επίσημη συνοδευτική επιστολή, που παρουσιάζει συνοπτικά την αίτηση, υπογεγραμμένη από τον νόμιμο αντιπρόσωπο της αιτούσας τοπικής αρχής.
- το αναλυτικό ημερήσιο πρόγραμμα της εκδήλωσης/των εκδηλώσεων. Αυτό θα πρέπει να έχει συνταχθεί στην αγγλική, τη γαλλική ή τη γερμανική γλώσσα.
- το αποδεικτικό στοιχείο της αδελφοποίησης πόλεων. Το αποδεικτικό στοιχείο πρέπει να είναι ένα επίσημο έγγραφο από το δήμο (π.χ. επιστολή υπογεγραμμένη από το δήμαρχο) που να αναφέρει την ύπαρξη ή την προετοιμασία συμφωνιών αδελφοποίησης.
- το δελτίο τραπεζικών στοιχείων (τραπεζικά στοιχεία) έχει υπογραφεί και επικυρωθεί από την τράπεζα και έχει υπογραφεί από τον αιτούντα.
- το έντυπο νομικής οντότητας και τα απαιτούμενα δικαιολογητικά. Για επιτροπές αδελφοποίησης / ενώσεις που εκπροσωπούν δίκτυα τοπικών αρχών, η νομική οντότητα

θα πρέπει να συνοδεύεται από ένα επίσημο έγγραφο που να πιστοποιεί τη σύσταση της οντότητας.

Οι ιδιότητες αιτήσεις δεν γίνονται αποδεκτές. Οι αιτήσεις πρέπει να είναι γραμμένες σε κάποια από τις επίσημες γλώσσες της Ε.Ε. Επίσης, οι αιτήσεις που δεν υποβάλλονται στο κατάλληλο έντυπο δεν μπορούν να γίνουν δεκτές. Οι επιπλέον πληροφορίες που αποστέλλονται μετά τη λήξη της προθεσμίας δεν θα ληφθούν υπόψη.

Το επίσημο έντυπο της αίτησης βρίσκεται στην ακόλουθη ηλεκτρονική διεύθυνση:

<http://eacea.cec.eu.int/static/en/citizenship/index.htm>. Τα έντυπα όσον αφορά τα τραπεζικά στοιχεία και τη νομική οντότητα του αιτούντος μπορούν να αναζητηθούν στις ακόλουθες ηλεκτρονικές διευθύνσεις:

http://ec.europa.eu/budget/execution/ftiers_en.htm

http://ec.europa.eu/budget/execution/legal_entities_en.htm

Η αίτηση θα πρέπει να σταλεί σε δύο αντίγραφα, με φανερά ένδειξη στο πρωτότυπο. Επίσης, ο αιτών οφείλει να βεβαιωθεί ότι ανταποκρίνεται στα κριτήρια επιλεξιμότητας:

Τα συνέδρια και οι ημερίδες θα πρέπει:

- να ανταποκρίνονται στους σκοπούς του Προγράμματος και στο χαρακτήρα της θεματικής δικτύωσης των αδελφοποιημένων πόλεων.
- να διοργανώνονται στο πλαίσιο μιας αδελφοποίησης. Αυτό σημαίνει ότι κάθε προσκεκλημένος δήμος είναι αδελφοποιημένος ή σε διαδικασία αδελφοποίησης, είτε με την πόλη υποδοχής ή με άλλη συμμετέχουσα πόλη.
- να περιλαμβάνουν εκδηλώσεις στις οποίες συμμετέχουν τουλάχιστον **20 άτομα** από τουλάχιστον 3 δήμους από 3 τουλάχιστον επιλέξιμες χώρες, 1 τουλάχιστον από τις οποίες είναι κράτος μέλος της Ευρωπαϊκής Ένωσης.
- να έχουν ελάχιστη διάρκεια **1 ημέρα** και μέγιστη για τον υπολογισμό της επιχορήγησης **3 ημέρες**. Το προτεινόμενο σχέδιο μπορεί να περιλαμβάνει **μέχρι 2 συνέδρια** σε διαφορετικές επιλέξιμες χώρες στη διάρκεια της επιχορηγούμενης χρονικής περιόδου.

παράδειγμα⁹¹

Μια πόλη Χ σε μια χώρα Υ ενδιαφέρεται να βελτιώσει την ενσωμάτωση των ηλικιωμένων κατοίκων της και να γεφυρώσει το χάσμα των νεότερων με τις παλιότερες γενιές. Οι εκπρόσωποι της πόλης Χ επιθυμούν να αναπτύξουν μια συστηματική ανταλλαγή εμπειριών σε τέτοιου είδους πρωτοβουλίες με τις πόλεις Υ και V από τις χώρες Z και W με τις οποίες η πόλη Χ είναι αδελφοποιημένη. Γι' αυτό το σκοπό διοργανώνουν ένα θεματικό συνέδριο, στο οποίο συμμετέχουν εκπρόσωποι των πόλεων, η εκπαιδευτική κοινότητα, και ομάδες πολιτών και από τις τρεις πόλεις. Εναλλακτικά η πόλη Χ θα μπορούσε να καλέσει όμορες πόλεις με τις αδελφοποιημένες πόλεις τους για να συμμετάσχουν στο πρόγραμμα των εκδηλώσεων.

91. Βλ. European Commission, *Europe for Citizens*, ο.π.α.43.

7.6.2.1.3 Πότε υποβάλλεται μια αίτηση

**Πίνακας 5: Πρόγραμμα «Η Ευρώπη για τους Πολίτες, 2007- 2013»
Προγραμματισμός υποβολής προτάσεων**

	Προθεσμία Υποβολής	Χρονική περίοδος δράσεων
Θεματική Δικτύωση Αδελφοποιημένων Πόλεων	15 Μαρτίου 2007	1 Αυγούστου 2007 έως 31 Μαρτίου 2008
	1 Δεκεμβρίου 2007	1 Απριλίου 2008 έως 31 Μαρτίου 2009
	1 Δεκεμβρίου 2008	1 Απριλίου 2009 έως 31 Μαρτίου 2010
	1 Δεκεμβρίου 2009	1 Απριλίου 2010 έως 31 Μαρτίου 2011
	1 Δεκεμβρίου 2010	1 Απριλίου 2011 έως 31 Μαρτίου 2012
	1 Δεκεμβρίου 2011	1 Απριλίου 2012 έως 31 Μαρτίου 2013
	1 Δεκεμβρίου 2012	1 Απριλίου 2013 έως 31 Μαρτίου 2014

Η ημερομηνία υποβολής είναι η ημερομηνία αποστολής με το ταχυδρομείο, όπως αποδεικνύεται από τη σφραγίδα του ταχυδρομείου.

Οι αιτήσεις πρέπει να αποσταλούν ταχυδρομικά ή να παραδοθούν ιδιοχείρως στη ακόλουθη διεύθυνση:

Education, Audiovisual and Culture Executive Agency (EACEA)

Unit P7 Citizenship

Applications- 'Networking of Twinned Towns'

Avenue du Bourget, 1 (BOUR 00/13)

B-1140 Brussels

Belgium

7.6.2.1.4 Πώς να υποβάλλετε ένα καλό σχέδιο

Το σχέδιο αξιολογείται βάσει των πληροφοριών που επισυνάπτονται στην αίτηση. Για το λόγο αυτό, είναι πολύ σημαντικό να υποβληθεί σαφές και πλήρες υλικό τεκμηρίωσης με αναλυτικό, άρτια διαρθρωμένο και ενημερωτικό πρόγραμμα των εκδηλώσεων.

Μερικές συμβουλές γι' αυτό το σκοπό:

- Να εξηγηθεί η επίδραση των εκδηλώσεων στη μελλοντική συνεργασία μεταξύ των αδελφοποιημένων πόλεων.
- Να χρησιμοποιηθούν διάφορες μέθοδοι για την υλοποίηση του προγράμματος (διαλέξεις, συζητήσεις, εργαστήρια).
- Να δοθεί ιδιαίτερη προσοχή στην πληροφοριακή και εκπαιδευτική αξία του περιεχομένου του προγράμματος.

- Να συζητηθούν ευρωπαϊκές πολιτικές και η υλοποίησή τους σε τοπικό επίπεδο, η δημιουργία και οι προοπτικές της Ε.Ε.
- Να προετοιμαστούν δράσεις που ενθαρρύνουν τη συζήτηση και την ανταλλαγή εμπειριών μεταξύ των συμμετεχουσών πόλεων.
- Να προσκληθούν ειδήμονες (ως ομιλητές ή συμμετέχοντες) στο θεματικό πεδίο του συνεδρίου.
- Να εξηγηθεί ποιο είδος δημοσιότητας και άλλης προβολής θα λάβει η συνάντηση.

7.6.2.1.5 Υπολογισμός επιδότησης

Η επιχορήγηση για το πρόγραμμα της δικτύωσης των αδεληφοποιημένων πόλεων υπολογίζεται βάσει του αριθμού των συμμετεχόντων στα θεματικά συνέδρια ανά μέρα. Επίσης, μπορεί να προστεθεί ένα ποσό εφάπαξ, εάν παραχθούν επικοινωνιακά εργαλεία (CD-ROM, DVD, έντυπα, ιστοσελίδες) μετά την ολοκλήρωση του προγράμματος. Επομένως, ο αιτών δεν υποχρεούται να υποβάλει αναλυτικό προϋπολογισμό για το σχέδιο, ούτε να αναφέρει τις πραγματικές δαπάνες μετά την περάτωση της εκδήλωσης. Αυτό που μόνο χρειάζεται είναι η υποβολή μιας έκθεσης ανάλυσης του τρόπου υλοποίησης και των αποτελεσμάτων του προγράμματος, της λίστας των συμμετεχόντων.

Η επιδότηση καταβάλλεται στην διοργανώτρια πόλη, η οποία είναι υπεύθυνη για τη μεταφορά στις προσκεκλημένες πόλεις των μεριδίων της επιδότησης που τους αναλογούν. Ο υπολογισμός της επιδότησης πραγματοποιείται ως εξής:

Υπολογισμός επιχορήγησης για 'εκδήλωση'

- Η επιδότηση για τις οργανωτικές δαπάνες υπολογίζεται πολλαπλασιάζοντας τον αριθμό των συμμετεχόντων επί τον αριθμό των ημερών της εκδήλωσης και επί την ημερήσια τιμή της χώρας στην οποία πραγματοποιείται η εκδήλωση. Με αυτό τον τρόπο η επιχορήγηση αποσκοπεί στην επιχορήγηση ολόκληρου του προγράμματος εκδηλώσεων και όχι μόνο τα έξοδα των συμμετεχόντων. Ο αποδέκτης στη συνέχεια μπορεί να διαθέσει το ποσό όπως εκείνος επιθυμεί. Για παράδειγμα, συμφωνούν οι συμμετέχοντες να πληρώσουν τα έξοδα μετακίνησης και ο οργανωτής καλύπτει διαμονή, διερμηνεία, γεύματα κ.ο.κ.
- Για τον υπολογισμό των επιχορηγήσεων ισχύουν διαφορετικές ημερήσιες τιμές για τους κατοίκους της χώρας της πόλης (local) στην οποία οργανώνεται η εκδήλωση και διαφορετικές για τους κατοίκους των προσκεκλημένων πόλεων, ξένων χωρών (international)⁹².
- Το 25% των συμμετεχόντων για κάθε εκδήλωση θα πρέπει να προέρχεται από τις επιλέξιμες χώρες, εκτός αυτών της χώρας υποδοχής.
- Η επιχορήγηση ισχύει για συνολικό αριθμό ημερών που δεν ξεπερνά τις 400.

92. Βλ. Πίνακα 6.

παράδειγμα:

100 άτομα συμμετέχουν σε ένα συνέδριο 3 ημερών στη Ελλάδα. Από τα 100 άτομα οι 75 είναι Έλληνες και οι 25 προσκεκλημένοι από άλλες χώρες). Άρα ο υπολογισμός της επιχορήγησης γίνεται ως εξής:

$75 \text{ Έλληνες} \times 3 \text{ ημέρες} = 225 \text{ ημέρες συμμετοχής} \times 37,65\text{€} = 8.471,25\text{€}$

$25 \text{ προσκεκλημένοι} \times 3 \text{ ημέρες} = 75 \text{ ημέρες συμμετοχής} \times 58,33\text{€} = 4.374,75\text{€}$

Άρα, το συνολικό ποσό επιχορήγησης είναι: $8.471,25\text{€} + 4.374,75\text{€} = 12.846\text{€}$

Το ελάχιστο ποσό των επιδοτήσεων είναι **3.500 EUR** ανά σχέδιο. Εάν το αποτέλεσμα του υπολογισμού με βάση τις τιμές αυτές είναι συνολικά λιγότερο των 3.500 EUR, δεν θα χορηγηθεί επιδότηση. Η ελάχιστη διάρκεια της εκδήλωσης ανά μέρα είναι 3 ώρες. Η μέγιστη διάρκεια της εκδήλωσης είναι 3 ημέρες.

Υπολογισμός της επιχορήγησης για τα 'επικοινωνιακά εργαλεία'

Οι επιχορηγήσεις για τα επικοινωνιακά εργαλεία είναι συμπληρωματικές σε εκείνες για τις εκδηλώσεις και δεν μπορούν δοθούν ξεχωριστά. Αυτά τα επικοινωνιακά εργαλεία πρέπει να σχετίζονται με τις εκδηλώσεις και να είναι ενσωματωμένες στο συνολικό σχεδιασμό τους. Επομένως, οι αιτήσεις για τέτοιες επιχορηγήσεις δεν μπορούν να υποβληθούν σε μεταγενέστερο στάδιο της διαδικασίας. Η επιχορήγηση υπολογίζεται βάσει του αριθμού και του είδους των 'εργαλείων' που παράγονται από το σχέδιο και βασίζεται σε σταθερά ποσά.

Υπάρχουν τρία είδη 'επικοινωνιακών εργαλείων'. Αυτά θα πρέπει:

- Να σχετίζονται ειδικότερα με το σχέδιο και να παράγονται αποκλειστικά σε αυτό το πλαίσιο.
- Να έχουν τα χαρακτηριστικά των παρακάτω προϊόντων:

■ Έντυπο τουλάχιστον 8 σελίδων, που προορίζεται να εκδοθεί και να διανεμηθεί σε τουλάχιστον 1.000 αντίτυπα·

■ DVD με 15 λεπτά εγγραφής τουλάχιστον, σε 1.000 αντίτυπα ή CD-ROM με ελάχιστο μέγεθος υλικού τουλάχιστον 1 GB (με εξαίρεση τις φωτογραφίες) και σε αριθμό 1.000 αντιτύπων·

■ Ιστοσελίδα η οποία θα πρέπει να περιέχει στη διεύθυνση τα αρχικά της Ευρωπαϊκής Ένωσης, να διαθέτει συνδέσεις προς αυτήν από άλλες πέντε ανεξάρτητες ιστοσελίδες και να είναι ενεργός για μια περίοδο τουλάχιστον 12 μηνών, μετά την υποβολή της τελικής έκθεσης.

Το σταθερό ποσό για καθένα από τους ανωτέρω τύπους 'επικοινωνιακών εργαλείων' είναι 1,500€ για όλες τις χώρες. Ο δικαιούχος μπορεί να λάβει επιχορήγηση και για τα τρία διαφορετικά 'επικοινωνιακά εργαλεία'. Αντίστοιχα, το συνολικό ποσό της επιχορήγησης για τα 'επικοινωνιακά εργαλεία' είναι 4,500€. Για καθένα από αυτά τα εργαλεία, ο δικαιούχος θα πρέπει στο τέλος να αποστείλει στην Εκτελεστική Επιτροπή δύο πρωτότυπα 'επικοινωνιακά εργαλεία', τις

διευθύνσεις των ιστοσελίδων που δημιουργήθηκαν για το σχέδιο δράσεων καθώς και αυτών των ανεξάρτητων που διαθέτουν σύνδεσμο προς τις ιστοσελίδες του σχεδίου, ένα αντίτυπο παραγγελιών για την εκτύπωση και έκδοση των εντύπων, ή την εγγραφή ή τη δημιουργία της ιστοσελίδας, όπως και ένα αντίτυπο της λίστας διανομής των επικοινωνιακών εργαλείων.

7.6.2.1.6 Πώς γίνεται η επιλογή των σχεδίων

Η ποιοτική αξιολόγηση πραγματοποιείται με βάση τα ακόλουθα κριτήρια, όπως αναφέρονται στην πρόσκληση υποβολής προτάσεων:

- α) το ευρωπαϊκό περιεχόμενο του προγράμματος, ιδίως σε ό,τι αφορά:
 - τους σκοπούς του Προγράμματος,
 - τα θέματα προτεραιότητας του Προγράμματος,
 - τα οριζόντια χαρακτηριστικά του Προγράμματος,
 - το χαρακτήρα της θεματικής δικτύωσης,
 - την ομάδα-στόχο της εκδήλωσης.
 - β) τη δομή και το περιεχόμενο των προγραμματισμένων εκδηλώσεων, αποκαλύπτοντας τις επιλεγόμενες μεθόδους για την πραγματοποίηση του συνεδρίου (π.χ. τρόπος επιλογής ομιλητών, του διαμεσοληβητή, της διαμόρφωσης του συνεδριακού χώρου).
 - γ) τη συνοχή και την πληρότητα των σχεδίων δράσης, δείχνοντας πώς, πότε και γιατί οι διαφορετικές δράσεις ολοκληρώνονται.
 - δ) την προσδοκώμενη απήχηση της δράσης:
 - στην εν δυνάμει εξέλιξη των βιώσιμων δικτύων συνεργασίας·
 - στις ομάδες-στόχους και πώς αυτό θα επιτευχθεί με τη χρήση των τελικών αποτελεσμάτων του σχεδίου.
 - ε) την ορατότητα του σχεδίου και την προγραμματισμένη παρακολούθησή του (δημοσιότητα, συγκεκριμένη παρακολούθηση στους συμμετέχοντες δήμους, μέτρα αύξησης της ευαισθητοποίησης γύρω από το σχέδιο και τα αποτελέσματά του σε διαφορετικά πολιτικά επίπεδα).
- Επιπροσθέτως, ο Οδηγός του Προγράμματος αναφέρει ότι δίνεται ιδιαίτερη προσοχή στη συμμετοχή δήμων από τα νέα κράτη μέλη (χώρες που προσχώρησαν στην Ένωση πριν και μετά την 1η Μαΐου 2004).

Πίνακας 6: Σταθερά ημερήσια ποσά για τις επιλέξιμες χώρες

Τόπος συνεδρίου	Σταθερή τιμή/ημέρα/κάτοικο (local) ⁹³	Σταθερή τιμή/ημέρα /προσκεκλημένο ⁹⁴ (international)
Αυστρία (AT)	56,25	87,15
Βέλγιο (BE)	54,00	83,66
Βουλγαρία (BG)	14,74	22,84
Γαλλία (FR)	49,96	77,40
Γερμανία (DE)	50,19	77,76
Δανία (DK)	57,08	88,43
Ελλάδα (EL)	37,65	58,33
Εσθονία (EE)	26,31	40,76
Ηνωμένο Βασίλειο (UK)	53,54	82,95
Ιρλανδία (IE)	63,19	97,89
Ισπανία (ES)	45,28	70,14
Ιταλία (IT)	47,11	72,99
Κάτω Χώρες (NL)	57,03	88,36
Κύπρος (CY)	38,25	59,26
Λετονία (LV)	21,67	33,58
Λιθουανία (LT)	23,88	36,99
Λουξεμβούργο (LU)	63,65	98,60
Μάλτα (MT)	31,78	49,23
Ουγγαρία (HU)	27,92	43,25
Πολωνία (PL)	22,87	35,43
Πορτογαλία (PT)	32,70	50,65
Ρουμανία (RO)	15,93	24,69
Σλοβακία (SK)	25,26	39,13
Σλοβενία (SI)	36,64	56,77
Σουηδία (SE)	52,58	81,46
Τσεχική Δημοκρατία (CZ)	33,48	51,86
Φινλανδία (FI)	52,07	80,67

93. Κάτοικος χώρας υποδοχής.

94. Κάτοικος της χώρας που προσκαλείται.

7.6.2.1.7 Πώς γίνεται η πληρωμή

Μέσα σε 10 ημερολογιακές ημέρες από την κοινοποίηση της απόφασης της EACEA, ο δικαιούχος οφείλει να επιβεβαιώσει την πρόθεσή του να υλοποιήσει το σχέδιο δράσεων για δύο συνέδρια. Τότε μια προκαταβολή της τάξεως του 50% καταβάλλεται στο δικαιούχο τις επόμενες 45 ημέρες μετά την έκδοση της απόφασης και τη λήψη όλων των αναγκαίων εγγυήσεων. Εάν δεν υποβληθεί γραπτή επιβεβαίωση στην EACEA στο ανωτέρω προβλεπόμενο χρονικό διάστημα, τότε η πληρωμή θα γίνει με την υποβολή της τελικής έκθεσης.

Η **τελική έκθεση** θα πρέπει να παρουσιάσει, μεταξύ άλλων

- μια συνολική εκτίμηση των αποτελεσμάτων του σχεδίου δράσεων, σε σύγκριση με τους αρχικούς στόχους,
- μια πλήρη ενημέρωση για την πρόοδο και τα επιτυχή αποτελέσματα του σχεδίου δράσεων,
- μια ποιοτική αξιολόγηση της υλοποίησης των δράσεων,
- μια λίστα των κυριότερων δραστηριοτήτων, του αριθμού των συμμετεχόντων⁹⁵ κ.α.

Για κάθε εκδήλωση θα πρέπει να παρέχονται λεπτομέρειες για τον τόπο, το χρόνο και το συνολικό αριθμό συμμετεχόντων για κάθε ημέρα.

Εκτός από την τελική έκθεση, ο δικαιούχος θα πρέπει να υποβάλει έναν συνολικό απολογισμό εσόδων και εξόδων που θα χρησιμοποιηθεί από την EACEA για στατιστικούς λόγους.

7.6.2.2 Πολυετή σχέδια για δίκτυα αδελφοποιημένων πόλεων

Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή υποστηρίζει την ανάπτυξη δικτύων αδελφοποιημένων πόλεων, τα οποία διαδραματίζουν σημαντικό ρόλο στη διασφάλιση μακρόβιας, δομημένης, ισχυρής και πολύπλευρης συνεργασίας και, κατά συνέπεια, μεγιστοποιούν τον αντίκτυπο του προγράμματος. Ως εκ τούτου, δημιουργείται μια ειδική κατηγορία στο εσωτερικό αυτού του μέτρου για την παροχή εξειδικευμένης στήριξης σε ήδη παγιωμένα δίκτυα αδελφοποιημένων πόλεων. Τα πολυετή σχέδια για δίκτυα αδελφοποιημένων πόλεων αντιπροσωπεύουν ένα νέο στοιχείο στη θεματική δικτύωση αδελφοποιημένων πόλεων. Τα πολυετή σχέδια παρέχουν μια ευκαιρία στα δίκτυα αδελφοποιημένων πόλεων να παρουσιάσουν ένα σχέδιο δράσης που ενσωματώνει ένα εύρος δραστηριοτήτων και να εστιάσουν το ενδιαφέρον τους σε θεματικά πεδία που έχουν αντίκτυπο σε τοπικό και ευρωπαϊκό επίπεδο και διακρίνονται από τον διαπολιτισμικό δυναμισμό τους και την δημιουργικότητα των τοπικών αρχών.

7.6.2.2.1 Επιλέξιμοι υποψήφιοι

Για να κριθεί επιλέξιμος, ο αιτών πρέπει να είναι ένας οργανισμός με νομική προσωπικότητα και να εδρεύει σε μία από τις συμμετέχουσες χώρες. Μόνο ήδη θεσπισμένα δίκτυα αδελφοποιημένων πόλεων που έχουν προωθήσει κοινές δράσεις τα **τελευταία 3 χρόνια** έχουν δικαίωμα να υποβάλουν αίτηση. Το δίκτυο θα πρέπει να διαθέτει **τουλάχιστον 5 αδελφοποιημένες πόλεις από 5 διαφορετικές συμμετέχουσες χώρες**. Προς τούτο, θα απαιτηθεί

95. Έντυπο λίστας με τα πλήρη στοιχεία των συμμετεχόντων βρίσκεται στην ακόλουθη ηλεκτρονική διεύθυνση: <http://eacea.ec.europa.eu/static/en/citizenship/index.htm>.

η υποβολή εκ μέρους του δικτύου ενός επίσημου εγγράφου που να αποδεικνύει τη δέσμευση όλων των συμμετεχόντων μερών. Η αίτηση μπορεί να υποβληθεί, είτε από ένα δήμο ή την επιτροπή αδελφοποίησης που συμμετέχει στο δίκτυο, είτε από ενώσεις, εκ μέρους των δικτύων αδελφοποιημένων πόλεων.

7.6.2.2.2 Επιλέξιμες δράσεις

Τα πολυετή σχέδια πρέπει:

- να ανταποκρίνονται στους στόχους του Προγράμματος και να εστιάζονται θεματικά στις προτεραιότητές του.
- να έχουν διάρκεια **δύο έτη**, συνδυάζοντας ένα βαθμό ευελιξίας και μακροβιότητας για τις προτεινόμενες δράσεις τους.
- να βασίζονται σε σχέδια δράσης, που εμπεριέχουν μια σειρά δράσεων και τα προσδοκώμενα επιτεύγματα του δικτύου στη διάρκεια των δύο ετών.
- να χαρακτηρίζονται από αποκλειστικότητα: οι εμπλεκόμενοι τοπικοί φορείς δεν μπορούν να υποβάλουν αίτηση για επιχορηγήσεις μιας μεμονωμένης εκδήλωσης με τους ίδιους εταίρους στη διάρκεια των δύο ετών.

7.6.2.2.3 Κριτήρια επιλογής πολυετών σχεδίων

Τα επιλέξιμα σχέδια θα αξιολογούνται βάσει ποιοτικών και ποσοτικών κριτηρίων. Στα ποιοτικά κριτήρια αντιστοιχεί η πλησιονότητα των βαθμών που απονέμονται στο πλαίσιο της διαδικασίας αξιολόγησης.

Η ποιοτική αξιολόγηση πραγματοποιείται με βάση τα ακόλουθα κριτήρια:

- α) το ευρωπαϊκό περιεχόμενο του προγράμματος, ιδίως σε ό,τι αφορά:
 - τους σκοπούς του Προγράμματος,
 - τα θέματα προτεραιότητας του Προγράμματος,
 - τα οριζόντια χαρακτηριστικά του Προγράμματος,
 - το χαρακτήρα της θεματικής δικτύωσης,
 - την ομάδα-στόχο των προτεινόμενων δράσεων.
- β) τη δομή και το περιεχόμενο των προτεινόμενων πολυετών δράσεων, αποκαλύπτοντας τις επιλεγόμενες μεθόδους για την υλοποίηση των θεματικών δράσεων και τη διοίκηση του δικτύου.
- γ) τη συνοχή και την πληρότητα του σχεδίου δράσης, δείχνοντας πώς, πότε και γιατί οι διαφορετικές δράσεις ολοκληρώνονται.
- δ) την προσδοκώμενη απήχηση της δράσης:
 - στην εν δυνάμει εξέλιξη των βιώσιμων δικτύων συνεργασίας·
 - στις ομάδες-στόχους και πώς αυτό θα επιτευχθεί με τη χρήση των τελικών αποτελεσμάτων του σχεδίου.

- ε) την ορατότητα του σχεδίου και την προγραμματισμένη παρακολούθησή του (δημοσιότητα, μέτρα αύξησης της ευαισθητοποίησης γύρω από το σχέδιο και τα αποτελέσματά του σε διαφορετικά πολιτικά επίπεδα).

Η ποσοτική αξιολόγηση πραγματοποιείται με βάση τα ακόλουθα κριτήρια:

- α) αριθμό συμμετεχόντων δήμων·
- β) αριθμό συμμετεχόντων μελών των τοπικών κοινωνιών στις προγραμματισμένες δράσεις·
- γ) αριθμό πολιτών που επηρεάζονται έμμεσα από τις συγκεκριμένες δράσεις·
- δ) ιδιαίτερη προτεραιότητα θα δοθεί σε εκείνα τα δίκτυα των οποίων τα μέλη προέρχονται από χώρες που εντάχθηκαν στην Ε.Ε. πριν και μετά την 1η Μαΐου 2004.
- ε) ιδιαίτερη προτεραιότητα θα δοθεί σε συνεργασίες που εμπλέκουν οργανώσεις της κοινωνίας πολιτών.

7.6.2.2.4 Πώς γίνεται η πληρωμή

Ο υπολογισμός της επιδότησης γίνεται με βάση τον αριθμό των συμμετεχόντων και των εφάπαξ ποσών για δαπάνες συντονισμού. Οι τελευταίες συνδέονται με τον αριθμό των πόλεων του δικτύου. Ο κύκλος πληρωμών και εκθέσεων ακολουθεί την εξής σειρά: προκαταβολή, ενδιάμεση έκθεση και πληρωμή, και τελική έκθεση και καταβολή του υπολοίπου ποσού.

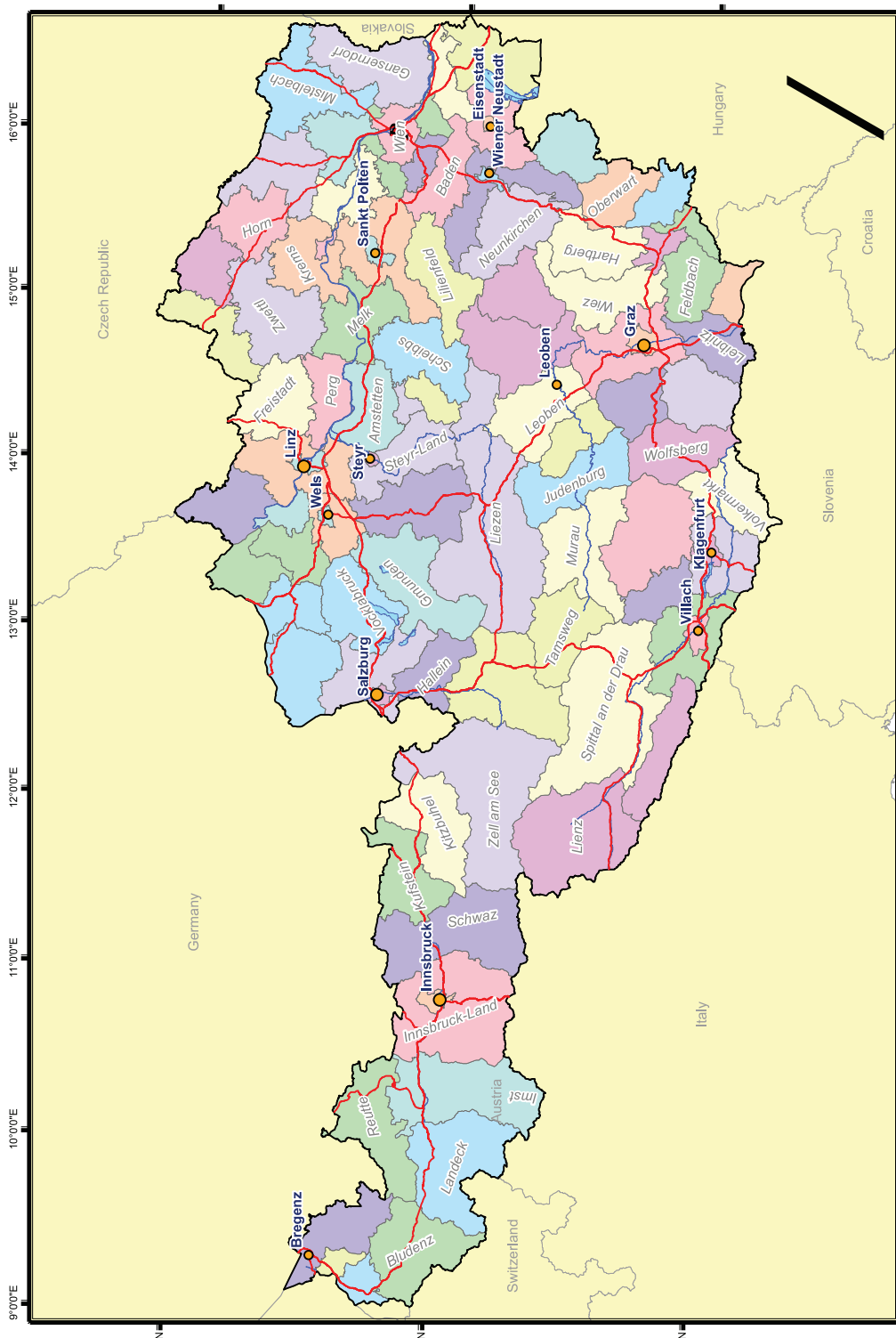
Κεφάλαιο 8

Η τοπική και περιφερειακή διοικητική δομή των κρατών-μελών της Ε.Ε.

8.1 Αυστρία

AUSTRIA

Αυστριακή Ένωση Δήμων**(Österreichischer Gemeindebund)**

Löwelstrasse 6 - A - 1010 WIEN

E-mail: oesterreichischer@gemeindebund.gv.at

Web: <http://www.gemeindebund.at>**Αυστριακή Ένωση Πόλεων****(Österreichischer Städtebund)**

Rathaus - A - 1082 WIEN

E-mail: post@stb.or.at

Web: <http://www.staedtebund.at><http://www.cities.gv.at>

Η Αυστρία είναι μια ομοσπονδιακή δημοκρατία. Σύμφωνα με το άρθρο 116 του Ομοσπονδιακού Συντάγματος, η διοικητική δομή της χώρας περιλαμβάνει, εκτός από το ομοσπονδιακό κράτος (Bund), κρατίδια (Länder) και δήμους (Gemeinden)⁹⁶.

Τοπικό επίπεδο διοίκησης: 2359 Δήμοι (Gemeinden)⁹⁷**Τοπικές Αρχές**

Η τοπική αυτοδιοίκηση της Αυστρίας ιδρύθηκε το 1849 με βάση την προσωρινή νομοθεσία περί δήμων και κοινοτήτων, ενώ απέκτησε την πλήρη διοικητική αυτοτέλεια με το νόμο του 1862 περί δήμων της αυτοκρατορίας, μετά την εγκαθίδρυση της βασιλευσόμενης δημοκρατίας (1860/61).

Το **δημοτικό συμβούλιο (Gemeinderat)** συνιστά το διαβουλευτικό σώμα της δημοτικής αρχής. Τα μέλη του εκλέγονται με άμεσο τρόπο αναλογικά για μια θτεία από 5 έως 6 ετών (διαφέρει από κρατίδιο σε κρατίδιο).

Το **τοπικό διοικητικό συμβούλιο (Gemeindevorstand)** αποτελεί το εκτελεστικό σώμα της δημοτικής αρχής. Τα μέλη του διορίζονται με αναλογικό τρόπο από το δημοτικό συμβούλιο από όλα τα πολιτικά κόμματα που συμμετέχουν σε αυτό. Ο δήμαρχος είναι ο πρόεδρος του διοικητικού συμβουλίου.

Ο **δήμαρχος (Bürgermeister)**, ως επικεφαλής της δημοτικής διοίκησης, εκλέγεται, είτε από το δημοτικό συμβούλιο, είτε με άμεσο τρόπο (στις περισσότερες περιφέρειες). Ο δήμαρχος προεδρεύει στο δημοτικό συμβούλιο και διοικεί στο εκτελεστικό συμβούλιο.

Αρμοδιότητες

- Κοινωνικές υπηρεσίες
- Δημόσια τάξη
- Πολεοδομικός σχεδιασμός
- Ύδρευση
- Αποχέτευση
- Πυρόσβεση
- Οδικό δίκτυο
- Αστικές συγκοινωνίες

96. Βλ. Council of Europe, *Structure and Operation of Local and Regional Democracy, AUSTRIA*, Strasbourg 1999, σ.5· Committee of the Regions, *Strengthening Regional and Local Democracy in the European Union*, Brussels 2004, σ.27· CEMR, *Local and Regional Structures in Europe*, Paris 2005, σ.2.

97. Βλ. CEMR, 89.200..., ο.π.σ.2.

Περιφερειακό επίπεδο διοίκησης: 9 κρατίδια (Länder)

Περιφερειακές Αρχές

Τα κρατίδια (Länder) διαθέτουν το δικό τους σύνταγμα και νομοθετικές αρμοδιότητες σε θέματα περιφερειακού ενδιαφέροντος.

Η **περιφερειακή συνέλευση (Landtag)** αποτελείται από μέλη άμεσα εκλεγμένα για θητεία από 5 έως 6 ετών. Διορίζει τον κυβερνήτη και την περιφερειακή κυβέρνηση. Μερικές από τις νομοθετικές αρμοδιότητες των κρατιδίων ασκούνται αποκλειστικά σε περιφερειακό επίπεδο, ενώ άλλες ασκούνται παράλληλα και από το εθνικό κοινοβούλιο. Το σύστημα αυτό ονομάζεται «έμμεση ομοσπονδιακή διοίκηση» (mittelbare Bundesverwaltung) και αποτελεί μια μορφή ισορροπίας ανάμεσα στη δύναμη της Ομοσπονδίας και τα υπόλοιπα επίπεδα διοίκησης.

Η **περιφερειακή κυβέρνηση (Landesregierung)** αποτελεί τον εκτελεστικό βραχίονα του κρατιδίου με επικεφαλής τον κυβερνήτη. Για την εκλογή των μελών της ισχύει μικτό σύστημα.

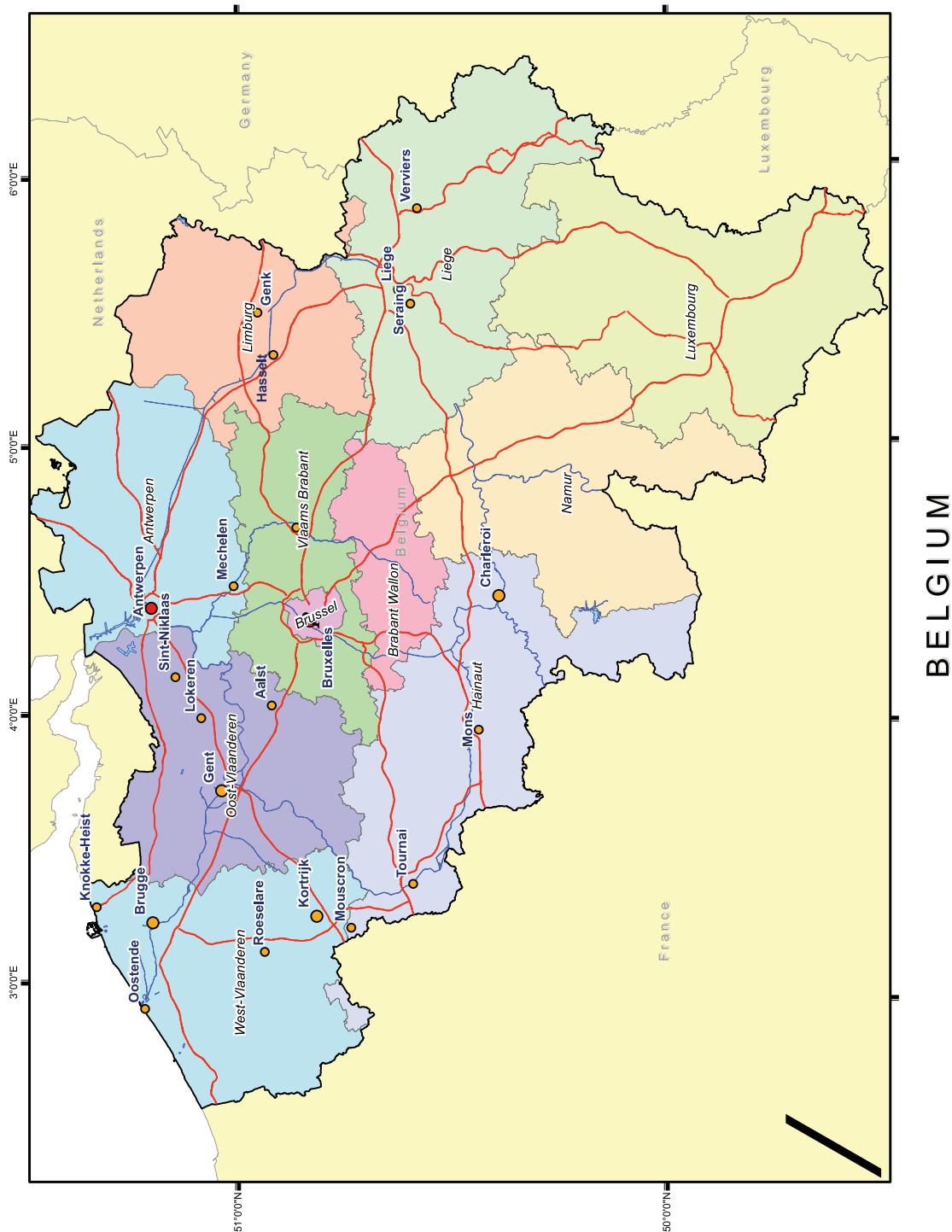
Ο **κυβερνήτης (Landeshauptmann)** εκλέγεται από την περιφερειακή συνέλευση, εκπροσωπώντας το κρατίδιο στις εξωτερικές του σχέσεις.

Αρμοδιότητες

- Ενέργεια
- Δημόσια ασφάλεια
- Υγεία
- Αθλητισμός
- Περιβάλλον
- Συγκοινωνίες

8.2 Βέλγιο

Βελγική Ένωση Πόλεων και Δήμων

(Union des Villes et Communes Belges)

53 rue d'Arlon - Boîte 4 - B - 1040 BRUXELLES

E-mail: fed@uvcb-vbsg.be

Web: <http://www.uvcb-vbsg.be/choifed.htm>

Το Βέλγιο είναι ομοσπονδιακό κράτος που διοικητικά διαιρείται στο ομόσπονδο κράτος, στις κοινότητες και στις περιφέρειες. Οι επαρχίες συνιστούν το ενδιάμεσο επίπεδο, ενώ οι δήμοι το χαμηλότερο επίπεδο διοίκησης.

Τοπικό επίπεδο διοίκησης: 589 Δήμοι**Δημοτικές Αρχές⁹⁸**

Το δημοτικό συμβούλιο εκλέγεται με άμεσο τρόπο για μια θητεία 6 ετών. Το συμβούλιο αποτελεί το νομοθετικό σώμα του Δήμου.

Το συμβούλιο του Δημάρχου και των Αντιδημάρχων αποτελείται από τον δήμαρχο και τους αντιδημάρχους του. Οι τελευταίοι εκλέγονται από το δημοτικό συμβούλιο και αποτελούν μέλη του συμβουλίου. Αυτό το εκτελεστικό όργανο της δημοτικής αρχής εφαρμόζει τις αποφάσεις του δημοτικού συμβουλίου και είναι αρμόδιο για την καθημερινή διοίκηση των υποθέσεων του δήμου.

Ο δήμαρχος προεδρεύει στα ανωτέρω συμβούλια. Διορίζεται από την περιφερειακή κυβέρνηση με πρόταση του δημοτικού συμβουλίου για μια θητεία 6 ετών. Ο δήμαρχος είναι μέλος του δημοτικού συμβουλίου και επικεφαλής της δημοτικής διοίκησης και της δημοτικής αστυνομίας.

Αρμοδιότητες

- Δημόσια τάξη και ασφάλεια (δημοτική αστυνομία)
- Ληξιαρχείο
- Ύδρευση – άρδευση
- Παροχή ηλεκτρισμού & φυσικού αερίου
- Συντήρηση τοπικού οδικού δικτύου
- Συντήρηση και λειτουργία χώρων πρασίνου
- Διαχείριση απορριμμάτων
- Πυρόσβεση

Ενδιάμεσο επίπεδο διοίκησης: 10 Επαρχίες**Επαρχιακές Αρχές**

Το επαρχιακό συμβούλιο συνιστά το διαβουλευτικό σώμα της επαρχίας. Τα μέλη του εκλέγονται άμεσα με αναλογικό τρόπο.

Η μόνιμη αντιπροσωπεία αποτελεί την επαρχιακή κυβέρνηση, η οποία διαθέτει κανονιστικές, εκτελεστικές και δικαστικές αρμοδιότητες.

Ο κυβερνήτης της επαρχίας προεδρεύει της μόνιμης

98. Βλ. CEMR, *Structure and Operation...*, ο.π.σ.4.

αντιπροσωπείας και συμμετέχει στις συνεδριάσεις του επαρχιακού συμβουλίου.

Επαρχιακές αρμοδιότητες

- Πολιτισμός
- Κοινωνικές υποδομές και πολιτικές
- Περιβάλλον
- Οικονομία
- Συγκοινωνίες
- Στέγαση

Περιφερειακό επίπεδο διοίκησης:
3 Περιφέρειες (Βρυξέλλες, Φλαμανδία, Βαλλωνία)

Περιφερειακές Αρχές

Το περιφερειακό συμβούλιο συνιστά το νομοθετικό σώμα της περιφέρειας. Τα μέλη του εκλέγονται άμεσα για μια θητεία 5 ετών. Το συμβούλιο εκδίδει διατάγματα, ψηφίζει τον προϋπολογισμό και εποπτεύει τις πράξεις της περιφερειακής κυβέρνησης.

Η περιφερειακή κυβέρνηση αποτελεί το εκτελεστικό σώμα της περιφερειακής αρχής και αποτελείται από περιφερειακούς υπουργούς, εκλεγμένους έμμεσα από το περιφερειακό συμβούλιο. Είναι αρμόδια για την υλοποίηση των αποφάσεων του περιφερειακού συμβουλίου και διαθέτει την νομοθετική πρωτοβουλία.

Ο υπουργός-πρόεδρος διορίζεται ένας εκ των μελών της περιφερειακής κυβέρνησης, προεδρεύει της κυβέρνησης και είναι υπεύθυνος για τον συντονισμό των περιφερειακών πολιτικών.

Περιφερειακές αρμοδιότητες

- Περιφερειακή ανάπτυξη
- Δημόσια έργα

- Χωροταξία- πολεοδομία
- Μεταφορές
- Στέγαση
- Διεθνείς σχέσεις
- Ενέργεια
- Γεωργία
- Απασχόληση

Κοινοτικό επίπεδο: 3 Κοινότητες (Φλαμανδική, Γαλλική, Γερμανική)

Κοινοτικές Αρχές

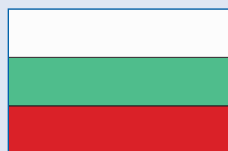
Το **κοινοτικό συμβούλιο** είναι το διαβουλευτικό σώμα της κοινότητας. Τα μέλη του εκλέγονται άμεσα για θητεία 5 ετών. Εποπτεύει τις πράξεις της κυβέρνησης της κοινότητας και ψηφίζει τον προϋπολογισμό.

Η **κυβέρνηση της κοινότητας** αποτελεί το εκτελεστικό σώμα, αποτελούμενο από υπουργούς, οι οποίοι διορίζονται από το συμβούλιο για πενταετή θητεία. Στην κυβέρνηση της κοινότητας ανήκει η νομοθετική πρωτοβουλία.

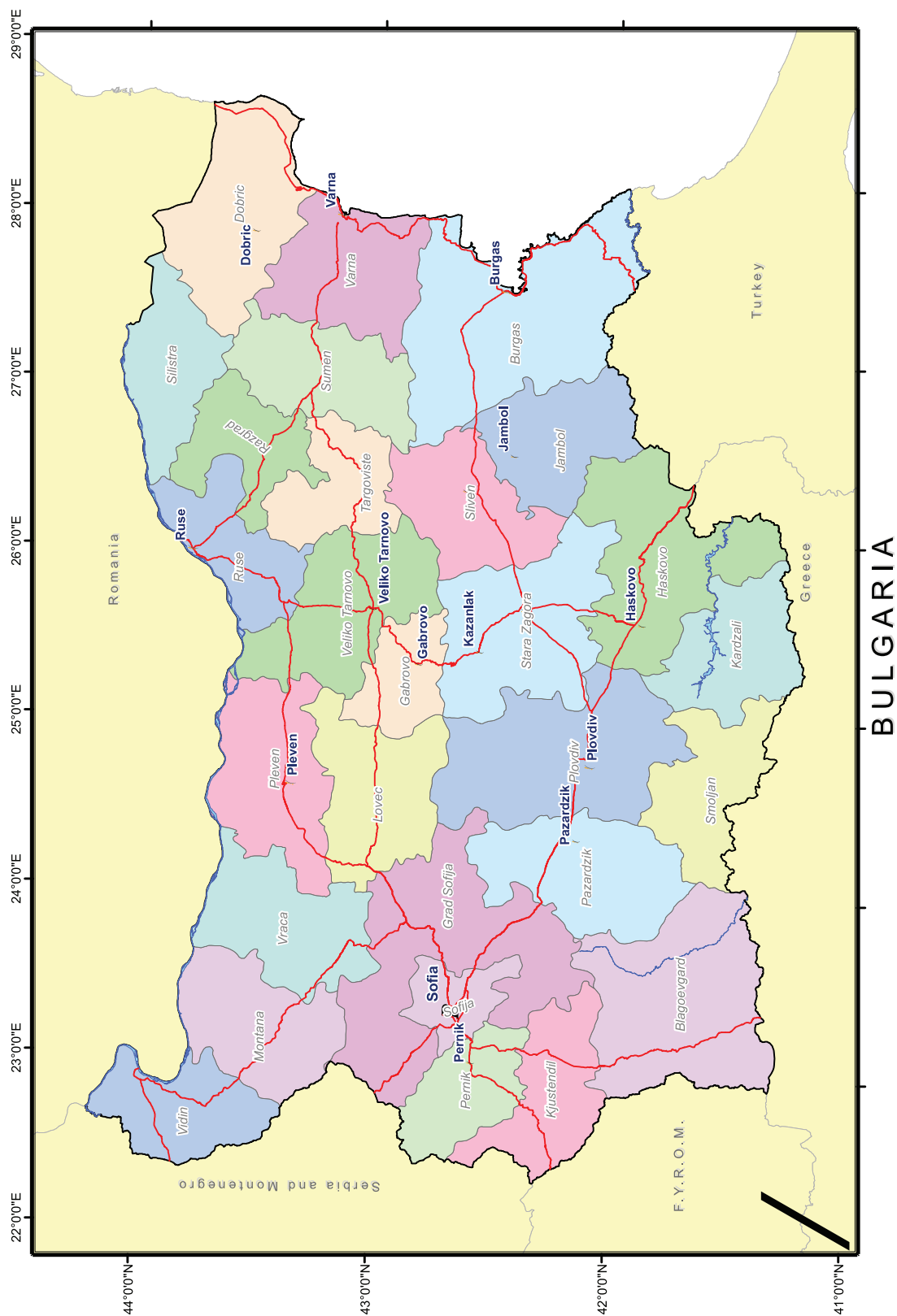
Ο **υπουργός-πρόεδρος** προέρχεται από τα μέλη της κυβέρνησης, είναι υπεύθυνος για τον συντονισμό των κοινοτικών πολιτικών και προεδρεύει της κυβέρνησης.

Κοινοτικές αρμοδιότητες

- Εκπαίδευση
- Πολιτισμός
- Κοινωνικές υποθέσεις
- Τουρισμός
- Αθλητισμός
- Διεθνείς σχέσεις
- Υγεία

8.3 Βουλγαρία

Η Βουλγαρία είναι ενιαίο κράτος, το οποίο διοικητικά υποδιαιρείται σε δήμους (obshtina), διοικητικά διαμερίσματα και περιφέρειες (oblast).

Τοπικό επίπεδο διοίκησης: 287

Δήμοι (Obshtina)⁹⁹

Δημοτικές Αρχές

Το δημοτικό συμβούλιο (obchtinski savet) είναι το διαβουλευτικό σώμα του δήμου. Τα μέλη του εκλέγονται άμεσα για μια τετραετή θητεία. Ο πρόεδρος του συμβουλίου εκλέγεται από τα μέλη του, συγκαλεί και προεδρεύει το συμβούλιο και συντονίζει το έργο των επιτροπών.

Ο δήμαρχος (kmet) είναι το εκτελεστικό σώμα του δήμου. Εκλέγεται άμεσα για τετραετή θητεία. Διευθύνει, συντονίζει και εφαρμόζει τις πολιτικές που υιοθετεί το συμβούλιο. Ο δήμαρχος είναι, επίσης, υπεύθυνος για τη διοίκηση και την εκπροσώπηση του δήμου.

Αρμοδιότητες

- Δευτεροβάθμια εκπαίδευση
- Υγεία
- Κοινωνικές υπηρεσίες
- Πολιτισμός
- Δημόσιες υπηρεσίες
- Αθλητισμός
- Ύδρευση

Περιφερειακό επίπεδο: 6 περιφέρειες σχεδιασμού και 28 διοικητικά διαμερίσματα

Η περιφέρεια σχεδιασμού δεν έχει πραγματικές αρμοδιότητες. Συστήθηκε με μοναδικό σκοπό τον περιφερειακό σχεδιασμό και την ανάπτυξη.

Το διαμέρισμα αποτελεί μια αποκεντρωμένη μορφή κρατικής διοίκησης, υπεύθυνο για την εφαρμογή της κυβερνητικής πολιτικής σε περιφερειακό επίπεδο. Οι αρμοδιότητές του συνίστανται στην εποπτεία των αποφάσεων των τοπικών αρχών και στην συμμετοχή του στα σχέδια περιφερειακής ανάπτυξης. Επικεφαλής του είναι ο κυβερνήτης που διορίζεται από τη βουλγαρική κυβέρνηση.

Εθνική Ένωση Δήμων

(National Association of Municipalities)

16-20 Alabin Street-BG-1000 SOFIA

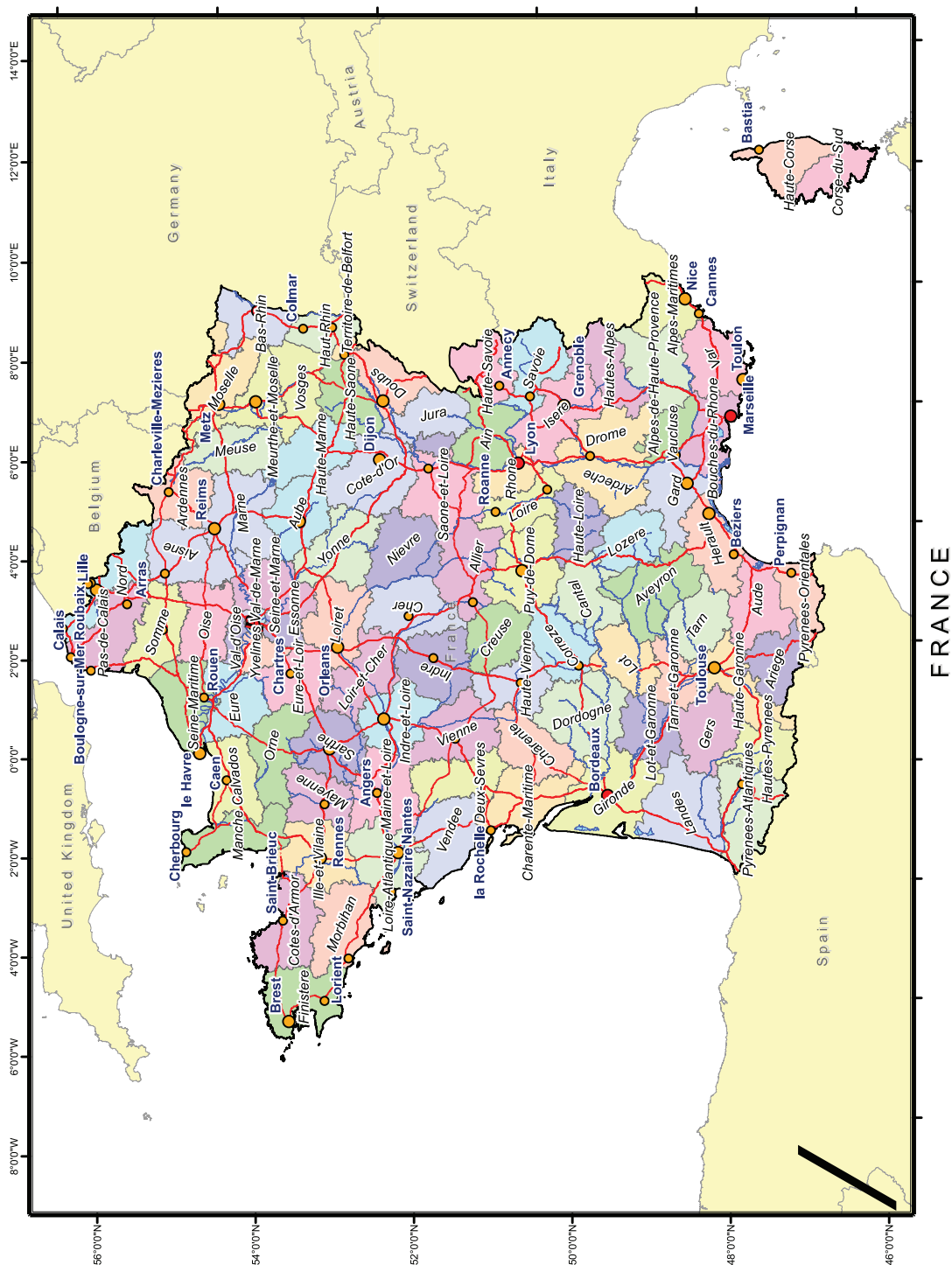
E-mail: namrb@namrb.org

Web: <http://www.namrb.org>

99. Βλ. CEMR, *Local and Regional...*, ο.π.α.6.

8.4 Γαλλία

Συνέλευση Δημάρχων της Γαλλίας*(Assembly of the Mayors of France)*

41 Quai d'Orsay F-75343 PARIS CEDEX 07

E-mail: amf@amf.asso.fr

Web: <http://www.amf.asso.fr>**Συνέλευση Γαλλικών Νομαρχιών***(Assembly of French Departements)*

6, rue Dugny Provin

75006 Paris

E-mail: adt@departement.org

Web: <http://www.departement.org>**Ένωση Γαλλικών Περιφερειών***(Association of French Regions)*

276, Boulevard Saint-Germain

75007 Paris

Web: <http://www.arf.asso.fr>

Η Γαλλία είναι ενιαίο κράτος που διοικητικά διαιρείται σε δήμους (communes), νομαρχίες (departements) και περιφέρειες (regions).

Τοπικό επίπεδο: 36.680 Δήμοι (Communes)¹⁰⁰**Δημοτικές Αρχές**

Το δημοτικό συμβούλιο (conseil municipal) αποτελείται από μέλη άμεσα εκλεγμένα για εξαετή θητεία. Ο δήμαρχος προεδρεύει σ' αυτή τη διαβουλευτική συνέλευση.

Ο **δήμαρχος** και οι αντιδήμαρχοι αντιπροσωπεύουν το εκτελεστικό όργανο του δήμου. Ο δήμαρχος εκλέγεται με έμμεσο τρόπο, μεταξύ των μελών του συμβουλίου και είναι επικεφαλής της δημοτικής διοίκησης.

Αρμοδιότητες

Παραδοσιακές αρμοδιότητες

- Ληξιαρχείο
- Εκλογικές λειτουργίες
- Κοινωνική πολιτική
- Εκπαίδευση
- Συντήρηση δημοτικών οδών
- Χωροταξικός σχεδιασμός
- Δημόσια Τάξη

Εκχωρούμενες αρμοδιότητες

- Πολεοδομικός σχεδιασμός
- Εκπαίδευση
- Οικονομική ανάπτυξη
- Στέγαση
- Πολιτισμός

Ενδιάμεσο επίπεδο: 100 Νομαρχίες (4 υπερπόντιες)**Νομαρχιακές Αρχές**

Το **γενικό συμβούλιο** (conseil général) είναι το διαβουλευτικό σώμα της νομαρχίας. Αποτελείται από άμεσα εκλεγόμενα μέλη για εξαετή θητεία και τα μισά εκ των οποίων ανανεώνονται κάθε τρία χρόνια. Το συμβούλιο διορίζει τον πρόεδρο μεταξύ των μελών του. Οι εργασίες του συμβουλίου γίνονται σε εξειδικευμένες επιτροπές.

100. Στο ίδιο, σ. 18.

Ο **πρόεδρος του συμβουλίου** (président du conseil général) είναι το εκτελεστικό όργανο της νομαρχίας. Εκλέγεται από το συμβούλιο για μια θητεία τριών ετών και στο έργο του συνδράμει μια μόνιμη επιτροπή από την οποία εκλέγονται οι αντιπρόεδροι.

Αρμοδιότητες

- Πολεοδομικός σχεδιασμός
- Εκπαίδευση, πολιτισμός
- Οικονομική ανάπτυξη
- Περιβάλλον
- Διαχείριση ευρωπαϊκών διαρθρωτικών ταμείων

Περιφερειακό επίπεδο: 26 Περιφέρειες και 4 υπερπόντιες Περιφέρειες (ROM)

Περιφερειακές Αρχές

Το **περιφερειακό συμβούλιο** (conseil régional) είναι το διαβουλευτικό όργανο των περιφερειών. Τα μέλη του συμβουλίου εκλέγονται με άμεσο τρόπο για εξαετή θητεία. Το συμβούλιο διορίζει τον πρόεδρο της περιφέρειας.

Η **μόνιμη επιτροπή** (commission permanente) είναι η διαβουλευτική επιτροπή που συνδράμει το συμβούλιο στην άσκηση μερικών από τις αρμοδιότητές του. Περιλαμβάνει τους αντιπροέδρους της περιφέρειας.

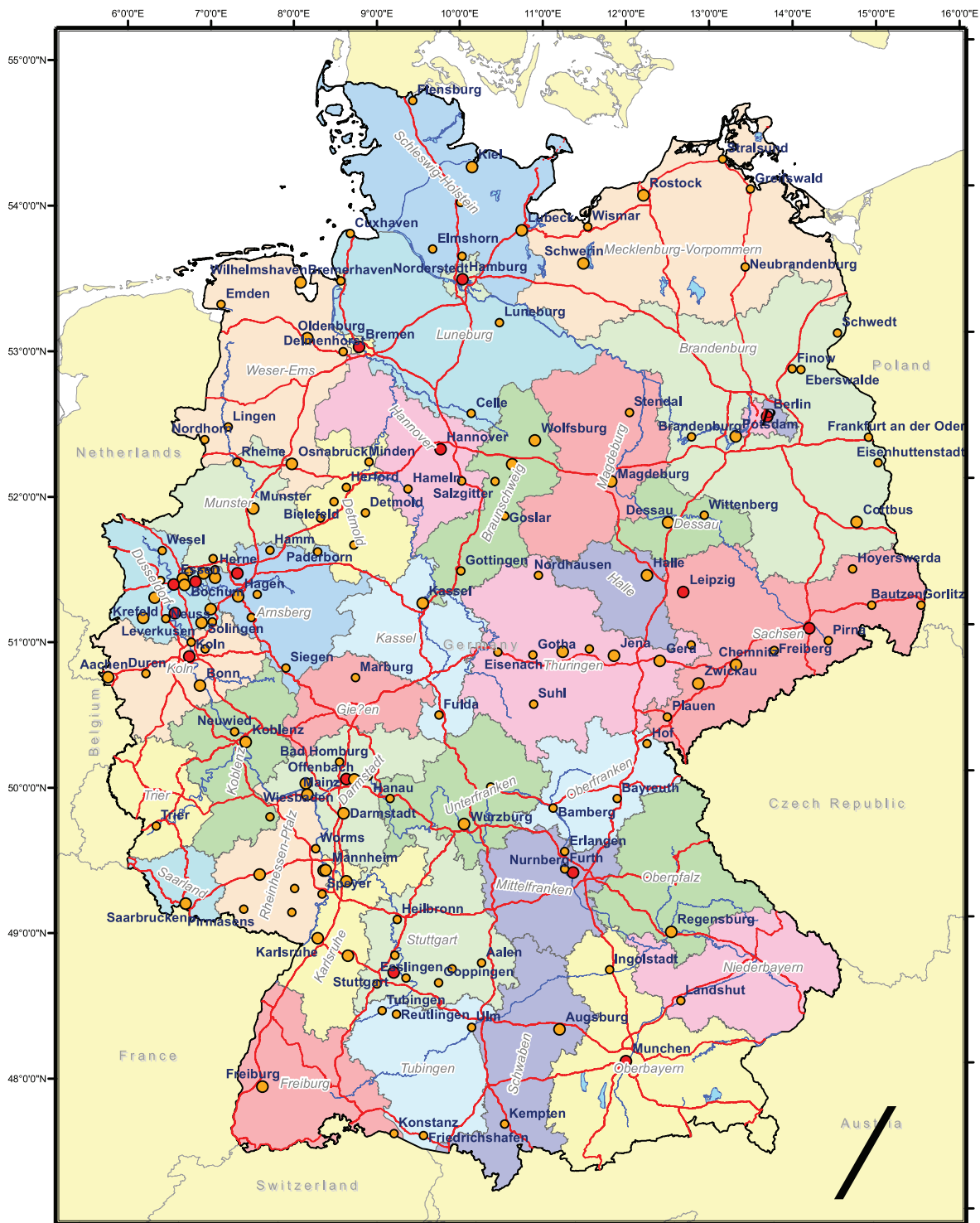
Ο **πρόεδρος** (président) εκλέγεται από το περιφερειακό συμβούλιο για μια εξαετή θητεία. Ασκεί εκτελεστικές εξουσίες και είναι επικεφαλής της περιφερειακής διοίκησης. Οι λειτουργίες του είναι παρόμοιες με εκείνες του προέδρου της νομαρχίας.

Αρμοδιότητες

- Οικονομική ανάπτυξη
- Συγκοινωνίες
- Εκπαίδευση, προγράμματα επαγγελματικής κατάρτισης και πολιτισμός
- Υγεία

8.5 Γερμανία

GERMANY

Πρακτικός Οδηγός για τις Διεθνείς Συνεργασίες των Ο.Τ.Α.

Γερμανική Ένωση Πόλεων**(German Association of Cities and Towns)**

Lindenallee 13-17 Postfach 510620-D-50942-KÖLN

E-mail: post@staedtetag.de

Web: http://www.staedtetag.de

Γερμανική Ένωση Πόλεων και Δήμων**(German Association of Towns and Municipalities)**

Marienstrasse 6 –D- 12207 BERLIN

E-mail: dstgb@dstgb.de

Web: http://www.dstgb.de

Η Γερμανία είναι μια ομοσπονδιακή δημοκρατία που διοικητικά διαιρείται σε δήμους (Gemeinden), νομαρχίες (Kreise) και ομοσπονδιακά κρατίδια (Länder).

Τοπικό επίπεδο: 12.431 Δήμοι και Πόλεις (Gemeinden und Städte)¹⁰¹

Υπάρχουν δύο τύποι τοπικών δομών ανάλογα με το νομικό σύστημα του κάθε κρατιδίου: Το συλλογικό σύστημα (Magistratsverfassung) και το διαβουλευτικό σύστημα (Süddeutsche Ratsverfassung).

- Το **διαβουλευτικό σύστημα** υπάρχει σε όλα τα κρατίδια με εξαίρεση εκείνου του Hessen. Το συμβούλιο εκλέγεται με άμεσο τρόπο για πενταετή θτεία, ενώ ο δήμαρχος (Bürgermeister) εκλέγεται άμεσα για μια θτεία που κυμαίνεται από 4 έως 9 έτη. Ο δήμαρχος προεδρεύει στο τοπικό συμβούλιο, είναι επικεφαλής της δημοτικής διοίκησης και στο πρόσωπό του συγκεντρώνονται οι εκτελεστικές αρμοδιότητες.

Το **τοπικό συμβούλιο** (Gemeinderat) είναι το κεντρικό όργανο του δήμου. Εκλέγεται με άμεσο τρόπο για μια θτεία που κυμαίνεται από 4 έως 6 χρόνια. Αυτό το νομοθετικό όργανο λαμβάνει τις περισσότερες αποφάσεις και ασκεί εποπτική λειτουργία.

- Στο **συλλογικό σύστημα** ο εκτελεστικός βραχίονας αποτελείται από τον δήμαρχο και τους αντιδημάρχους (Magistrate). Εκπροσωπεί το δήμο και διαχειρίζεται τις καθημερινές υποθέσεις της δημοτικής διοίκησης. Εκτελεί τις αποφάσεις του τοπικού συμβουλίου. Εδώ, σε αντίθεση με το διαβουλευτικό σύστημα, οι εκτελεστικές αρμοδιότητες κατανέμονται ανάμεσα στο δήμαρχο και στους αντιδημάρχους. Μόνο στο κρατίδιο του Hessen λειτουργεί αυτό το σύστημα.

Υποχρεωτικές αρμοδιότητες

- Πολεοδομικός σχεδιασμός
- Διαχείριση υδάτων

¹⁰¹. Στο ίδιο, σ.12.

- Κοινωνική πρόνοια και νεολαία
- Κατασκευή και συντήρηση σχολικών κτιρίων

Εκχωρούμενες αρμοδιότητες

- Ενέργεια
- Οικονομική ανάπτυξη
- Υποδομές
- Πολιτισμός και αθλητισμός

Ενδιάμεσο επίπεδο: 439

Νομαρχίες (Kreise)

Η **νομαρχιακή συνέλευση** (Kreisstag) εκλέγεται άμεσα για θητεία που κυμαίνεται από 4 έως 6 έτη (διαφέρει από κρατίδιο σε κρατίδιο). Συνιστά το νομοθετικό όργανο της Νομαρχίας.

Ο **Πρόεδρος της Νομαρχίας** (Landrat) εκλέγεται, είτε από τη συνέλευση, είτε άμεσα για μια θητεία που κυμαίνεται από 5 έως 8 έτη. Ως εκλεγμένος δημόσιος λειτουργός, ο Νομάρχης προεδρεύει στη νομαρχιακή συνέλευση.

Το **νομαρχιακό γραφείο** (Landratsamt) αποτελεί το εκτελεστικό όργανο στο οποίο συμμετέχουν δημόσιοι υπάλληλοι που προσλαμβάνονται από την νομαρχία ή το κρατίδιο.

Υποχρεωτικές αρμοδιότητες

- Κατασκευή και συντήρηση του οδικού δικτύου
- Κοινωνικές υπηρεσίες και νεολαία
- Συλλογή και διαχείριση απορριμμάτων

Εκχωρούμενες αρμοδιότητες

- Πολιτισμός
- Τουρισμός
- Κατασκευή και συντήρηση βιβλιοθηκών
- Διοίκηση πανεπιστημίων

Περιφερειακό επίπεδο: 16 ομοσπονδιακά κρατίδια (Länder)

Το **κοινοβούλιο** (Landtag) είναι το νομοθετικό σώμα, αποτελούμενο από μέλη εκλεγμένα με άμεσο τρόπο για 4ετή θητεία. Εκλέγει τον υπουργό-πρόεδρο του κρατιδίου.

Η **κυβέρνηση** (Landesregierung) είναι το εκτελεστικό όργανο που εκλέγεται από το κοινοβούλιο για 4ετή θητεία. Εκλέγει τον υπουργό-πρόεδρο.

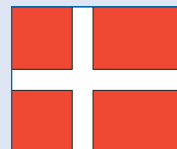
Ο **υπουργός-πρόεδρος** (Ministerpräsident) προεδρεύει της κυβέρνησης. Μπορεί να διορίζει ή να παύει τους υπουργούς του κρατιδίου.

Αποκλειστικές αρμοδιότητες

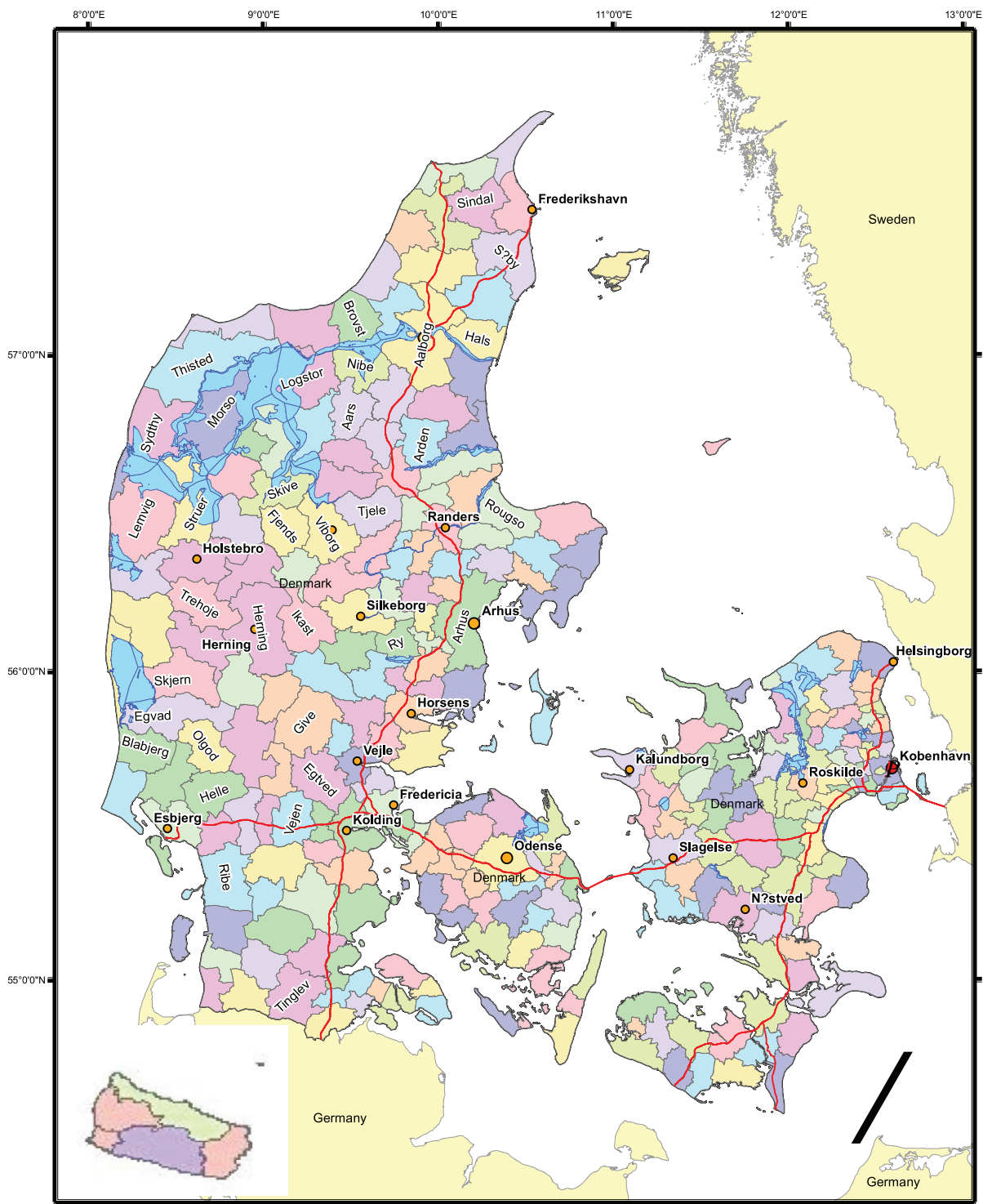
- Πολιτισμός
- Εκπαίδευση
- Περιβάλλον
- Αστυνομία

Συντρέχουσες αρμοδιότητες με κεντρική διοίκηση

- Δικαιοσύνη
- Κοινωνική πολιτική
- Αστικό δίκαιο
- Εργατικό δίκαιο
- Ποινικό δίκαιο

8.6 Δανία

DENMARK

Πρακτικός Οδηγός για τις Διεθνείς Συνεργασίες των Ο.Τ.Α.

Η Δανία είναι ενιαίο κράτος που διοικητικά διαιρείται σε δήμους (kommuner) και σε περιφέρειες (regioner).

Τοπικό επίπεδο: 98 Δήμοι (kommuner)¹⁰²

Το **δημοτικό συμβούλιο** αποτελείται από μέλη που εκλέγονται με αναλογικό τρόπο (ενιαία μεταβιβαστή ψήφος) για 4ετή θητεία. Αυτό το διαβουλευτικό σώμα διορίζει τα μέλη των εκτελεστικών επιτροπών. Οι **εκτελεστικές επιτροπές** είναι επικεφαλής της τοπικής διοίκησης. Οι μόνιμες επιτροπές συνδράμουν το δημοτικό συμβούλιο στην προετοιμασία των αποφάσεων. Το δε δημοτικό συμβούλιο είναι υποχρεωμένο να συστήσει μια οικονομική επιτροπή και άλλες ειδικές επιτροπές.

Ο **δήμαρχος** εκλέγεται για 4 έτη από το συμβούλιο και είναι επικεφαλής ολόκληρης της διοίκησης και του δημοτικού συμβουλίου.

Αρμοδιότητες

- Υγειονομική περίθαλψη
- Απασχόληση
- Κοινωνικές υπηρεσίες
- Περιβάλλον και χωροταξικός σχεδιασμός
- Εκπαίδευση για άτομα με ειδικές ανάγκες
- Δημόσιες υπηρεσίες

Περιφερειακό επίπεδο: 5 περιφέρειες (regioner)

Το **περιφερειακό συμβούλιο** είναι το διαβουλευτικό όργανο της περιφέρειας. Τα μέλη του εκλέγονται με αναλογικό τρόπο. Το συμβούλιο μπορεί να συστήσει ειδικές επιτροπές και να διορίσει τον πρόεδρο της περιφέρειας. Οι **εκτελεστικές επιτροπές** εκλέγονται από το συμβούλιο. Εποπτεύουν την διοικητική λειτουργία της περιφέρειας. Βοηθούν το συμβούλιο στην προετοιμασία και εφαρμογή των αποφάσεών του. Ο **πρόεδρος της περιφέρειας** είναι επικεφαλής της περιφερειακής διοίκησης. Εκλέγεται από τα μέλη του συμβουλίου και στο έργο του συνδράμουν οι αντιπρόεδροι, οι οποίοι, επίσης, εκλέγονται από το συμβούλιο.

Αρμοδιότητες

- Υγειονομική περίθαλψη
- Περιφερειακή ανάπτυξη
- Εδαφική ρύπανση
- Κοινωνικές υπηρεσίες

Τοπική Αυτοδιοίκηση Δανίας (LGDK)

(Local Government Denmark)

Weidekampsgade 10, P.O. BOX 3370 DK-2300

COPENHAGEN

Email: kl@kl.dk

Web: <http://www.kl.dk/1>

Περιφέρειες της Δανίας

(Danish Regions)

Dampfaergevej 22, P.O. Box 2593

DK-2100 COPENHAGEN

E-mail: arf@arf.dk

Web: <http://www.arf.dk>

¹⁰². Στο ίδιο, σ. 14.

8.7 Ελλάδα

Η Ελλάδα είναι ενιαίο κράτος του οποίου η διοίκηση οργανώνεται σύμφωνα με το αποκεντρωτικό σύστημα. Τα περιφερειακά όργανα του Κράτους έχουν γενική αποφασιστική αρμοδιότητα για τις υποθέσεις της περιφέρειάς τους. Διοικητικά η χώρα διαιρείται σε Περιφέρειες, Νομαρχιακές Αυτοδιοικήσεις, Δήμους και Κοινότητες.

Τοπικό επίπεδο: 914 Δήμοι και 120 Κοινότητες (α' βαθμός Αυτοδιοίκησης) και 50 Νομαρχιακές Αυτοδιοικήσεις (β' βαθμός Αυτοδιοίκησης)

Δημοτικές αρχές

Το **δημοτικό συμβούλιο** είναι βουλευόμενο όργανο και αποφασίζει για όλα τα θέματα που αφορούν το Δήμο, εκτός από εκείνα που ανήκουν στην αρμοδιότητα του Δημάρχου ή της δημοτικής επιτροπής. Τα μέλη του εκλέγονται άμεσα για 4ετή θητεία. Στις εκλογές των δημάρχων και δημοτικών συμβούλων θεωρείται επιτυχών συνδυασμός αυτός που πληριοψήφησε με ποσοστό τουλάχιστον σαράντα δύο τοις εκατό (42%) του συνόλου των έγκυρων ψηφοδεητίων και επιλαχόντες, όσοι συνδυασμοί έλαβαν έστω και μία έδρα. Από το σύνολο των εδρών των δημοτικών συμβούλων, τα τρία πέμπτα (3/5) ανήκουν στον επιτυχόντα συνδυασμό και τα δύο πέμπτα (2/5) στους επι-λαχόντες.

Η **δημαρχιακή επιτροπή** είναι βουλευόμενο και εκτελεστικό όργανο, του οποίου τα μέλη εκλέγονται για 2ετή θητεία από το συμβούλιο. Μεταξύ άλλων, είναι υπεύθυνη για την σύνταξη του προϋπολογισμού του Δήμου. Πρόεδρος της Επιτροπής είναι ο δήμαρχος ή ο αντιδήμαρχος που ορίζεται από τον δήμαρχο.

Ο **δήμαρχος** είναι ο επικεφαλής του πλησιοψηφούντος συνδυασμού. Είναι εκτελεστικό όργανο, προσπαίζει τα τοπικά συμφέροντα και ασκεί τα καθήκοντά του με γνώμονα τη διασφάλιση της ενότητας της τοπικής κοινωνίας. Συμμετέχει στις συνεδριάσεις του δημοτικού συμβουλίου χωρίς να είναι μέλος του.

Κοινοτικές αρχές

Το **κοινοτικό συμβούλιο** είναι βουλευόμενο και αποφασιστικό όργανο της Κοινότητας, του οποίου τα μέλη εκλέγονται άμεσα για θητεία 4 ετών. Αποφασίζει για όλα τα θέματα που

Κεντρική Ένωση Δήμων και Κοινοτήτων

(ΚΕΔΚΕ)

Ακαδημίας 65 & Γενναδίου
Τ.Κ. 10678 ΑΘΗΝΑ
E-mail: info@kedke.gr
Web: http://www.kedke.gr

Ένωση Νομαρχιακών Αυτοδιοικήσεων Ελλάδας

(ΕΝΑΕ)

Μεσογείων 15
Τ.Κ. 11526 ΑΘΗΝΑ
E-mail: enae@otenet.gr
Web: http://www.enae.gr

αφορούν την Κοινότητα, με εξαίρεση όσα ανήκουν στην αρμοδιότητα του προέδρου της Κοινότητας.

Ο **πρόεδρος της κοινότητας** είναι και πρόεδρος του κοινοτικού συμβουλίου. Εκλέγεται άμεσα για 4ετή θητεία. Εκτελεί τις αποφάσεις του κοινοτικού συμβουλίου και είναι προϊστάμενος των υπηρεσιών της Κοινότητας.

Αρμοδιότητες Δήμων και Κοινοτήτων

- Ανάπτυξη
- Περιβάλλον
- Ποιότητα ζωής και εύρυθμη λειτουργία των πόλεων και των οικισμών
- Απασχόληση
- Κοινωνική προστασία και αλληλεγγύη
- Παιδεία, πολιτισμός και αθλητισμός
- Πολιτική προστασία

Νομαρχιακές αρχές

Το **νομαρχιακό συμβούλιο** είναι το βασικότερο όργανο λειτουργίας της Νομαρχιακής Αυτοδιοίκησης. Ασκεί όλες τις αρμοδιότητες της Ν.Α. εκτός από εκείνες που ανήκουν στο νομάρχη ή στη νομαρχιακή επιτροπή. Τα μέλη του εκλέγονται άμεσα για 4ετή θητεία. Με απόφασή του καθορίζει τον αριθμό των νομαρχιακών επιτροπών, ανάλογα με τον πληθυσμό των νομαρχιακών αυτοδιοικήσεων και νομαρχιακών διαμερισμάτων.

Η **νομαρχιακή επιτροπή** εκλέγεται από το νομαρχιακό συμβούλιο και αποτελείται από τον Πρόεδρο, ο οποίος είναι ένας εκ των αντινομαρχών που έχει ορίσει ο νομάρχης με απόφασή του και αριθμό μελών ανάλογα με τον αριθμό του νομαρχιακού συμβουλίου, εκ των οποίων τα μισά προέρχονται από την μειοψηφία του νομαρχιακού συμβουλίου.

Ο **νομάρχης** εκτελεί τις αποφάσεις του νομαρχιακού συμβουλίου και των νομαρχιακών επιτροπών. Εκπροσωπεί τη Νομαρχιακή Αυτοδιοίκηση και είναι προϊστάμενος όλων των υπηρεσιών της Νομαρχιακής Αυτοδιοίκησης.

Αρμοδιότητες

Η διοίκηση των τοπικών υποθέσεων νομαρχιακού επιπέδου ανήκει στις Ν.Α. Οι αρμοδιότητες της νομαρχιακής αυτοδιοίκησης μπορούν να διακριθούν σε τρεις μείζονες κατηγορίες αντικειμένων και κατευθύνσεων της νομαρχιακής δράσης: (α) οργανωτικά-θεσμικά και διοικητικά ζητήματα, (β) θέματα οικονομικής διοίκησης και πολιτικής, (γ) θέματα εκτέλεσης έργων και προγραμματισμού.

Περιφερειακό επίπεδο: 13 Περιφέρειες

Περιφερειακές αρχές

Το **περιφερειακό συμβούλιο** αποτελείται από τον Γενικό Γραμματέα της Περιφέρειας ως πρόεδρο, τους Προέδρους των ενιαίων Νομαρχιακών Αυτοδιοικήσεων και τους Νομάρχες της Περιφέρειας, εκπρόσωπο από κάθε ΤΕΔΚ της Περιφέρειας και εκπρόσωπο των παραγωγικών τάξεων και επιμελητηρίων. Έχει γνωμοδοτικές και αποφασιστικές αρμοδιότητες με σκοπό τον δημοκρατικό προγραμματισμό της περιφερειακής ανάπτυξης.

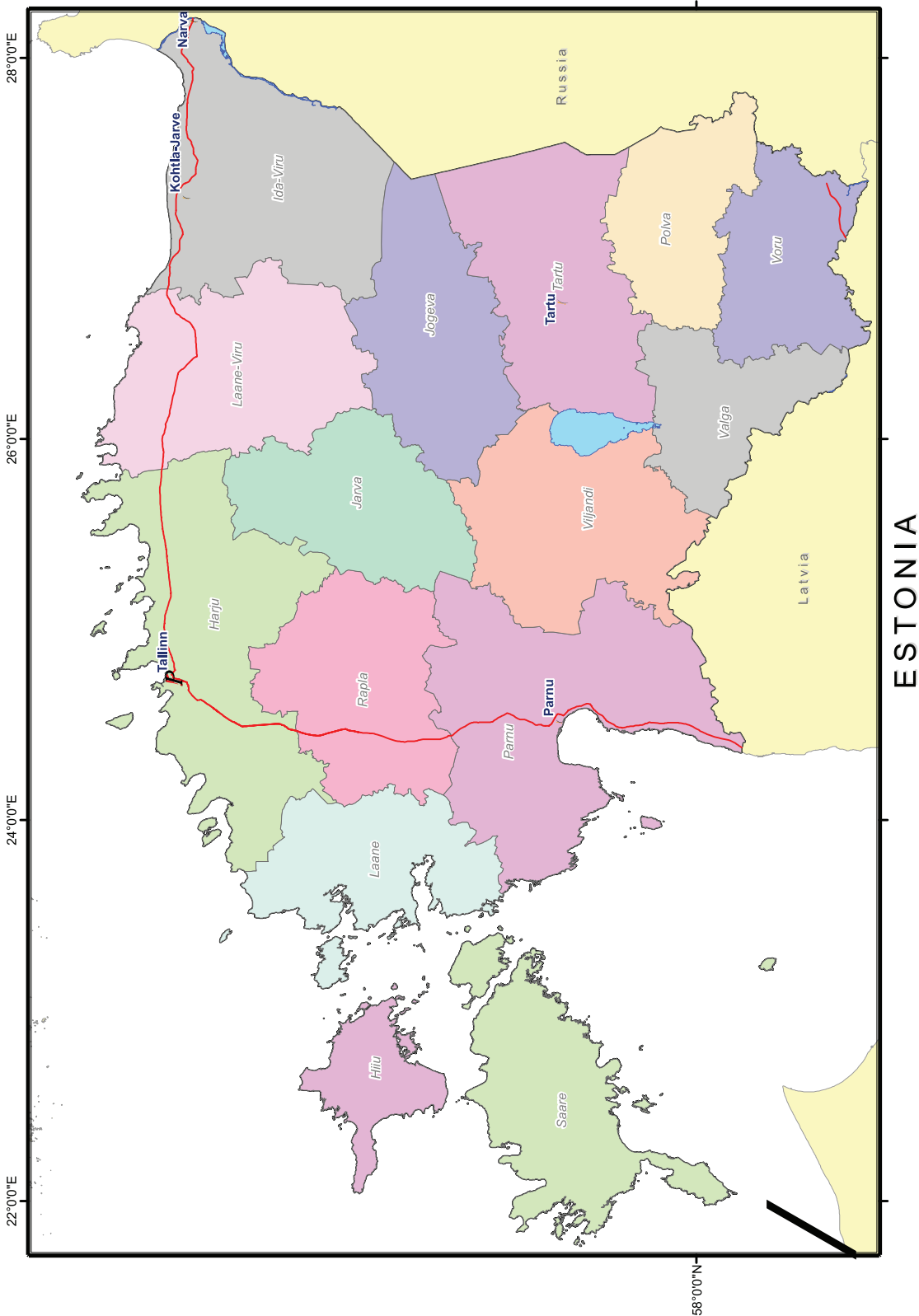
Ο **Γενικός Γραμματέας της Περιφέρειας** είναι μετακλητός δημόσιος υπάλληλος και στο επίπεδο της περιφέρειας παίζει το ρόλο που είχε στο παρελθόν ο νομάρχης. Διορίζεται μετά από εισήγηση του Υπουργού Εσωτερικών Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης με πράξη του Υπουργικού Συμβουλίου. Η αρμοδιότητά του είναι να εκδίδει όλες τις ατομικές ή κανονιστικές διοικητικές πράξεις. Προϊσταται και εποπτεύει τους Ο.Τ.Α. της περιφέρειάς του, είναι ο εκπρόσωπος της κυβέρνησης στην περιοχή, ο υπεύθυνος για την άσκηση της κυβερνητικής πολιτικής στην περιφέρειά του.

Αρμοδιότητες

- Περιφερειακή οικονομική και κοινωνική ανάπτυξη
- Κάθετος συντονισμός των οικονομικών πολιτικών

8.8 Εσθονία

Η Εσθονία είναι ενιαίο κράτος που διοικητικά διαιρείται σε δήμους (vald), πόλεις (linn) και κομητείες (Maakonnad).

Τοπικό επίπεδο: 194 δήμοι και 33 πόλεις

Δημοτικές αρχές

Το **δημοτικό συμβούλιο** (volikogu) αποτελείται από μέλη που εκλέγονται άμεσα για 4ετή θητεία. Διορίζει και παύει τον πρόεδρο του συμβουλίου και τον δήμαρχο. Στο έργο του συνδράμουν και τομεακές επιτροπές. Ο δήμαρχος δεν μπορεί να είναι πρόεδρος του συμβουλίου. Η **κυβέρνηση** (valitsus) αντιπροσωπεύει την εκτελεστική επιτροπή του δήμου. Αποτελείται από τον δήμαρχο και τα μέλη που διορίζει ο ίδιος και εγκρίνει το συμβούλιο. Τα μέλη της δημοτικής διοίκησης δεν μπορούν να είναι μέλη του δημοτικού συμβουλίου. Ο **δήμαρχος** (linnapea στις πόλεις, vallavanem στους αγροτικούς δήμους) διορίζεται από το δημοτικό συμβούλιο για 4ετή θητεία και δεν μπορεί να προεδρεύει στο συμβούλιο ταυτόχρονα. Ο δήμαρχος και ο πρόεδρος του συμβουλίου μπορούν να παυθούν από το συμβούλιο με υπερψήφιση πρότασης δυσπιστίας.

Αρμοδιότητες

- Δημοτικός προϋπολογισμός
- Εκπαίδευση
- Υγειονομικές υπηρεσίες
- Πολιτισμός, ψυχαγωγία, αθλητισμός
- Κοινωνική στέγαση
- Πολεοδομικός σχεδιασμός, τουρισμός
- Δημόσιες συγκοινωνίες
- Περιβάλλον
- Τοπική φορολογία
- Κοινωνικές υπηρεσίες

Περιφερειακό επίπεδο: 15 επαρχίες

Περιφερειακές αρχές

Ο **έπαρχος** διορίζεται από την κεντρική διοίκηση, με πρόταση του υπουργού για τις Περιφερειακές Υποθέσεις και μετά από διαβούλευση με τους αντιπροσώπους των τοπικών αρχών. Ο έπαρχος διορίζεται για 5ετή θητεία και είναι επικεφαλής της διοίκησης της επαρχίας.

Αρμοδιότητες

- Διοίκηση και διαχείριση της επαρχίας

Ένωση Πόλεων της Εσθονίας

(Association of Estonian Cities)

Eesti Linnade Liit

Ahtri 8 – E.E. – III Korrus 15078 TALLINN

E-mail: linfo@ell.ee

Web: <http://www.ell.ee>

Ένωση των Δήμων της Εσθονίας

Eesti Maaomavalitsuste Liit

23/25 Tatari Street, 10116 TALLINN

E-mail: info@emovl.ee

Web: <http://www.emovl.ee>

8.9 Ηνωμένο Βασίλειο

Το Ηνωμένο Βασίλειο χαρακτηρίστηκε ως «ενωμένο» κράτος και όχι ως «ενιαίο» κράτος, εξαιτίας του τρόπου με τον οποίο αναπτύχθηκε ιστορικά σε τέσσερα έθνη: Μ. Βρετανία (Αγγλία, Ουαλία, Σκωτία) και Β. Ιρλανδία.

Τοπική Αυτοδιοίκηση¹⁰³

Τοπικές αρχές

Η τοπική αυτοδιοίκηση στο Ηνωμένο Βασίλειο θεωρείται μια μορφή κυβέρνησης και όχι απλώς ένα επίπεδο τοπικής διοίκησης. Ο θεσμικός βίος του συστήματος της τοπικής κυβέρνησης (local government) στο Ηνωμένο Βασίλειο, ο οποίος εκκινεί ήδη από το Μεσαίωνα, αποδεικνύει ότι αν μη τι άλλο οι τοπικές κοινωνίες και αρχές διαθέτουν την ικανότητα να προσαρμόζονται στις μεταβολές που επισυμβαίνουν σε μακροκοινωνικο-οικονομικό επίπεδο. Οι δεκαετίες του 1960 και 1970 σήμαναν την αναδιοργάνωση του συστήματος αυτοδιοίκησης στο Ηνωμένο Βασίλειο και τη Β. Ιρλανδία με την καθιέρωση του πολυβάθμιου συστήματος. Το δεύτερο στάδιο της μεταρρύθμισης της τοπικής κυβέρνησης έγινε τη δεκαετία του 1990 και υλοποιήθηκε το 1996 όταν δημιουργήθηκαν αρκετές ενιαίες αρχές, αντικαθιστώντας το σύστημα με τους δύο βαθμούς.

Ένωση Τοπικής Αυτοδιοίκησης

(Local Government Association-European and International Unit)

Local Government House, Smith Square

UK-LONDON SW1P 3HZ

E-mail: enquiries@lgib.gov.uk

Web: <http://international.lga.gov.uk>

Πίνακας 7: Η σημερινή μορφή της Τοπικής Αυτοδιοίκησης στο Η. Βασίλειο

ΕΘΝΗ	ΕΝΙΑΙΕΣ ΑΡΧΕΣ (Unitary Authorities)	ΚΟΜΗΤΕΙΕΣ (Counties)	ΔΙΑΜΕΡΙΣΜΑΤΑ (Districts)
ΑΓΓΛΙΑ	116	34	238
ΣΚΩΤΙΑ	32	-	-
ΟΥΑΛΙΑ	22	-	-
Β. ΙΡΛΑΝΔΙΑ	-	-	26

Με την Local Government Act (2000) η κυβέρνηση Blair διακρίνει δύο είδη λειτουργιών για τα περισσότερα συμβούλια: την εκτελεστική που επιτελεί το εκτελεστικό του όργανο και την ρυθμιστική. Πλάι σε αυτές προστέθηκε και η ελεγκτική (επί των πράξεων του εκτελεστικού οργάνου). Αναφορικά με την

103. Βλ. McNaughton, N., *Local and Regional Government in Britain*, Hodder & Stoughton, London 2001.

εκτελεστική λειτουργία, δίνεται πλέον στα συμβούλια η δυνατότητα να μεταβάλουν – εάν το επιθυμούν – την μορφή του εκτελεστικού τους οργάνου, επιλέγοντας μεταξύ τριών τύπων διακυβέρνησης¹⁰⁴: άμεσα εκλεγμένος δήμαρχος (mayor)· πρόεδρος (Leader), διοριζόμενος από το δημοτικό συμβούλιο και ένα διοικητικό συμβούλιο· άμεσα εκλεγμένος δήμαρχος συνεπικουρούμενος από έναν διευθυντή του δημοτικού συμβουλίου (council manager). Περίπου δώδεκα συμβούλια υιοθέτησαν το σύστημα του αιρετού δημάρχου. Σε αρκετά άλλα συμβούλια, το αξίωμα του δημάρχου είναι τιμητικό, με μονοετή θητεία, με τον δήμαρχο να προεδρεύει στις συνεδριάσεις του συμβουλίου.

Αρμοδιότητες

- *Κομητείες*: εκπαίδευση, κοινωνικές υπηρεσίες, πυρόσβεση, βιβλιοθήκες, συγκοινωνιακό δίκτυο
- *Διαμερίσματα*: τοπικός σχεδιασμός, στέγαση, περιβάλλον, συλλογή απορριμμάτων, ψυχαγωγία
- *Ενιαίες αρχές*: ασκούν τις αρμοδιότητες των κομητειών και των διαμερισμάτων. Εκτός από τις ανωτέρω τοπικές αρχές, υπάρχουν περίπου 12.000 ενοριακά ή κοινοτικά συμβούλια που ασχολούνται με τις τοπικές υποθέσεις των αγροτικών περιοχών τους.

Περιφερειακή διοίκηση

Το 1999 η σύσταση του πρώτου Κοινοβουλίου στη Σκωτία, η δημιουργία της Εθνοσυνέλευσης στην Ουαλία και η ανάδυση ενός νέου συνταγματικού καθεστώτος για τη Β. Ιρλανδία μετέβαλλαν τις ισορροπίες δυνάμεων μεταξύ των κύριων φορέων εξουσίας στη Βρετανία¹⁰⁵.

- **Σκωτία**: Το Κοινοβούλιο της Σκωτίας εκλέγει 129 μέλη. Οι 73 από τους βουλευτές εκλέγονται πλειοψηφικά, ενώ οι 56 με το σύστημα της απλής αναλογικής. Το κοινοβουλευτικό έργο διεκπεραιώνεται στο πλαίσιο 18 Επιτροπών των 5-15 βουλευτών με σκοπό την διασφάλιση μεγαλύτερης δημόσιας διαβούλευσης. Το κόμμα ή τα κόμματα που διαθέτουν την πλειοψηφία στο Κοινοβούλιο σχηματίζουν την κυβέρνηση (Scottish Executive). Ο πρωθυπουργός (First Minister) προτείνει στον Μονάρχη τους προς διορισμό υπουργούς του και δύο δικαστικούς λειτουργούς (Law Officers). Το Κοινοβούλιο διαθέτει πρωτογενείς νομοθετικές εξουσίες για ένα ευρύ φάσμα θεμάτων αυτοδιοίκησης (υγεία, εκπαίδευση, φορολογία, στέγαση, οικονομική ανάπτυξη, συγκοινωνίες, περιβάλλον, γεωργία, αθλητισμός).

104. Bñ. R. Fenney, *Essential Local Government*, LGC Information, London 2000.

105. Bñ.HMSO Scotland Act 1998, *The Stationary Office Home Page*, (<http://www.hmso.gov.uk/acts/acts1998/80046-c.htm>)· HMSO, Government of Wales Act 1998, *The Stationary Office Home Page*, (<http://www.hmso.gov.uk/acts/acts1998/19980038.htm>).

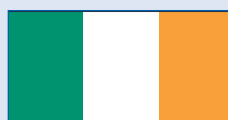
- **Ουαλία:** Η Συνέλευση στο Κάρντιφ εκλέγει 60 μέλη για τετραετή θητεία. Τα 40 εκλέγονται από τις εκλογικές περιφέρειες και τα υπόλοιπα 20 από 5 περιφέρειες. Από αυτούς προέρχονται τα μέλη της εκτελεστικής εξουσίας (executive). Η Εθνοσυνέλευση της Ουαλίας διαθέτει μόνο δευτερογενείς νομοθετικές εξουσίες, ενώ δεν έχει καθόλου εξουσίες τοπικής φορολογίας. Το έργο της Συνέλευσης υποστηρίζεται από τις θεματικές επιτροπές (subject committees) και τις περιφερειακές επιτροπές (regional committees). Οι αρμοδιότητές της περιλαμβάνουν τη στέγαση, την οικονομική ανάπτυξη, τις συγκοινωνίες, το περιβάλλον, τη γεωργία, τον αθλητισμό και τον πολιτισμό.
- **Β. Ιρλανδία:** Η 'Νέα Συνέλευση της Β. Ιρλανδίας', απόρροια της Συμφωνίας της Μεγάλης Παρασκευής (10 Απριλίου 1998) αποτελείται από 108 μέλη, 6 από καθεμιά από τις 18 εκλογικές περιφέρειες. Το Υπουργικό Συμβούλιο Βορρά-Νότου αποτελείται από μέλη της Συνέλευσης της Β. Ιρλανδίας και της Δημοκρατίας της Ιρλανδίας. Πέρα από το νομοθετικό της έργο, ο ρόλος της συνίσταται στον έλεγχο και στη λήψη αποφάσεων επί του έργου των υπουργείων. Η λειτουργία της έχει ανασταθεί αρκετές φορές, λόγω της πάντα έκρυθμης πολιτικής κατάστασης.
- **Αγγλία:** Η μόνη αιρετή περιφερειακή αρχή είναι εκείνη της Μείζονος περιοχής του Λονδίνου. Οι κύριες αρμοδιότητές της αφορούν τον συγκοινωνιακό σχεδιασμό, την οικονομική ανάπτυξη, περιβαλλοντικά θέματα, αστυνόμευση, πυροσβεστική υπηρεσία, ζητήματα πολιτισμού, ΜΜΕ και αθλητισμό, και υγεία. Η νέα Αρχή αποτελεί μοναδικό θεσμό στο χώρο της τοπικής αυτοδιοίκησης στη Βρετανία με διαχωρισμό των εξουσιών μεταξύ του εκτελεστικού της οργάνου (άμεσα εκλεγμένος δήμαρχος) και μιας αιρετής Συνέλευσης 24-32 μελών. Στο δήμαρχο ανατίθενται πέντε στρατηγικοί ρόλοι: η εκπροσώπηση της πόλης του Λονδίνου· η κατάθεση του προϋπολογισμού· η κύληση επιτελικών θέσεων με πρόσωπα δικής του επιλογής· η κατάρτιση στρατηγικών σχεδίων δράσης· ο συντονισμός των επιμέρους δραστηριοτήτων για την υλοποίηση των σχεδίων δράσης.

Στις 8 αγγλικές περιφέρειες, η σύσταση των 10 Γραφείων της κεντρικής διοίκησης (Government Offices for the Regions) το 1994 και η δημιουργία των 8 Περιφερειακών Αναπτυξιακών Φορέων (Regional Development Agencies)¹⁰⁶ τον Απρίλιο του 1999 αποτέλεσαν προάγγελο για τη σύσταση αιρετής περιφερειακής αρχής. Μετά τις εκλογές του Ιουνίου του 2001, η κυβέρνηση Blair δημοσίευσε την *Λευκή Βίβλο Your Region, Your Choice: Revitalising the English Regions* (Μάιος 2002)¹⁰⁷ για την εισαγωγή αιρετών συνελεύσεων, όπου υπάρχει λαϊκή απαίτηση για κάτι τέτοιο. Στο μοναδικό δημοψήφισμα που έγινε στη Βορειοανατολική Περιφέρεια το Νοέμβριο του 2004 απορρίφθηκε με το εντυπωσιακό ποσοστό 77,93% τέτοια προοπτική¹⁰⁸.

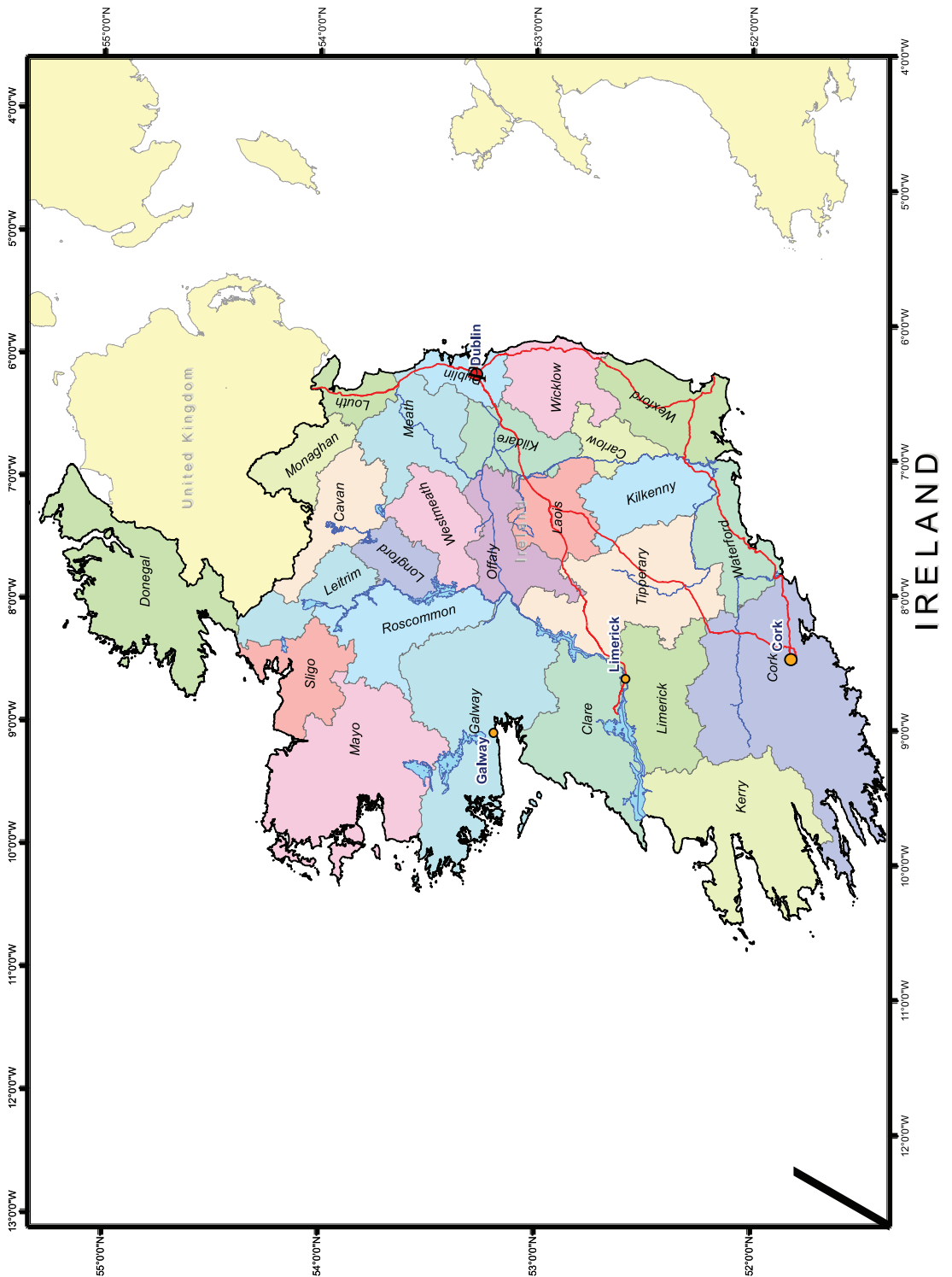
106. Πρωταρχικός στόχος των αναπτυξιακών φορέων (RDAs) είναι «ο συντονισμός της περιφερειακής οικονομικής ανάπτυξης, η προσέλευση εσωτερικής επένδυσης και η στήριξη μικρομεσαίων επιχειρήσεων». Βλ. DETR (Department of the Environment, Transport and the Regions), *Partnerships For Prosperity*, HMSO, Λονδίνο 1998.

107. Βλ. DETR (Department of the Environment, Transport and the Regions), *Your Region, Your Choice: Revitalising the English Regions*, HMSO, London 2002.

108. Βλ. H. Mulholland, 'North-east voters reject regional assembly', *The Guardian*, 5 Νοεμβρίου 2004.

8.10 Ιρλανδία

Ένωση Δημοτικών Αρχών*(Association of Municipal Authorities)*

Rathnaleen, Nenagh, Co.

Tipperary, NENAGH

E-mail: director@amai.ie

Ένωση Κομητειακών Συμβουλίων*(Association of County Councils)*

Fitzmaurice Place, Co.

Laois, PORTLAOISE

E-mail: director@accs.ie

Web: <http://www.councillors.ie>

Η Ιρλανδία είναι ενιαίο κράτος που διοικητικά διαιρείται σε δήμους, κομητείες και περιφέρειες.

Τοπικό επίπεδο: 85 Δήμοι (town authorities)**Δημοτικές αρχές**

Το δημοτικό συμβούλιο (borough council) εκλέγεται άμεσα για μια θητεία 5 ετών. Το συμβούλιο διορίζει το δήμαρχο και είναι αρμόδιο για την κατάρτιση των αναπτυξιακών σχεδίων της δημοτικής αρχής.

Ο γραμματέας του δήμου είναι μετακλητός διοικητικός υπάλληλος με εκτελεστικές αρμοδιότητες και αρμόδιος για την διοίκηση του δήμου.

Ο δήμαρχος εκλέγεται σε ετήσια βάση από τα μέλη του δημοτικού συμβουλίου. Αντίθετα με τον δήμαρχο του Λονδίνου, ο θεσμικός του ρόλος δεν είναι εκτελεστικός παρά μόνο τελετουργικός με αρμοδιότητες εκπροσώπησης της τοπικής αρχής.

Αρμοδιότητες

- Κατασκευή και συντήρηση οδικού δικτύου
- Στέγαση
- Ψυχαγωγία
- Πολεοδομικός σχεδιασμός

Ενδιάμεσο επίπεδο: 29 κομητειακά συμβούλια και 5 κομητειακοί δήμοι**Τοπικές αρχές**

Το κομητειακό συμβούλιο εκλέγεται άμεσα με βάση το αναλογικό εκλογικό σύστημα της ενιαίας μεταβιβαστής ψήφου για 5ετή θητεία. Το συμβούλιο εκλέγει τον δήμαρχο/πρόεδρο του συμβουλίου μεταξύ των μελών του για ετήσια θητεία. Στο έργο του συνδράμουν οι επιτροπές, στις οποίες συμμετέχουν τόσο αιρετά μέλη του συμβουλίου όσο και εκπρόσωποι κοινωνικών και οικονομικών φορέων. Το συμβούλιο ασκεί αποκλειστικές αρμοδιότητες που αφορούν τις κύριες πολιτικές της τοπικής αρχής.

Ο κομητειακός μάντζερ είναι μετακλητός διοικητικός υπάλληλος, επικεφαλής κάθε τοπικής αρχής, παρακολουθώντας τις δραστηριότητες και τις συνεδριάσεις του συμβουλίου. Εκλέγεται στην θέση του από το συμβούλιο κατόπιν πρότασης

της ανεξάρτητης επιτροπής προσλήψεων (Local Appointments Commission). Η θητεία των μάντζερ είναι επτά χρόνια και μπορεί να χάσει τη θέση του με την καταψήφισή του από τα 2/3 των μελών του συμβουλίου¹⁰⁹.

Ο δήμαρχος/πρόεδρος συμβουλίου, αντίθετα με τον δήμαρχο του Λονδίνου, δεν έχει εκτελεστικές παρά μόνο τελετουργικές αρμοδιότητες εκπροσώπησης της τοπικής αρχής. Εκλέγεται σε ετήσια βάση από τα μέλη του συμβουλίου.

Αρμοδιότητες

- Πολεοδομικός σχεδιασμός
- Οδικό δίκτυο
- Ύδρευση
- Διαχείριση απορριμμάτων
- Στέγαση
- Πυρόσβεση
- Βιβλιοθήκες

Περιφερειακό επίπεδο: 8 περιφερειακές αρχές και 2 περιφερειακές συνελεύσεις

Περιφερειακή Αρχή

Η περιφερειακή αρχή αποτελείται από μέλη διοριζόμενα από τα κομνησιακά και δημοτικά συμβούλια της περιφέρειας. Τον Ιανουάριο του 1994 θεσπίστηκαν 8 περιφερειακές αρχές για τον συντονισμό των δραστηριοτήτων των τοπικών αρχών, για την αναβάθμιση της ποιότητας των παρεχομένων δημοσίων υπηρεσιών σε εθνικό επίπεδο, και για την αξιοποίηση των χρηματοδοτικών προγραμμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Δίπλα σε αυτές τις αρχές συστάθηκαν μη αιρετές περιφερειακές επιτροπές και συμβούλια με αποφασιστικές αρμοδιότητες (π.χ. Επιτροπές Αθλητισμού, Υγείας, Περιφερειακού Τουρισμού, Επαγγελματικής Εκπαίδευσης), η σύνθεση των οποίων περιλαμβάνει μέλη των κομνησιών και των συμβουλίων των αυτοδιοικούμενων δήμων¹¹⁰.

Ο πρόεδρος εκλέγεται μεταξύ των μελών της περιφερειακής συνέλευσης.

Περιφερειακή Συνέλευση

Το 1999 δημιουργήθηκαν δύο Περιφερειακές Συνελεύσεις με σκοπό τον συντονισμό δημοσίων υπηρεσιών στις περιοχές αρμοδιότητάς τους και την διαχείριση των νέων προγραμμάτων που υπάγονται στο Κοινοτικό Πλαίσιο Στήριξης. Στο έργο της συνδράμει μια επιτροπή, αποτελούμενη από μέλη και κομνησιακούς μάντζερ και άλλους αξιωματικούς των τοπικών αρχών.

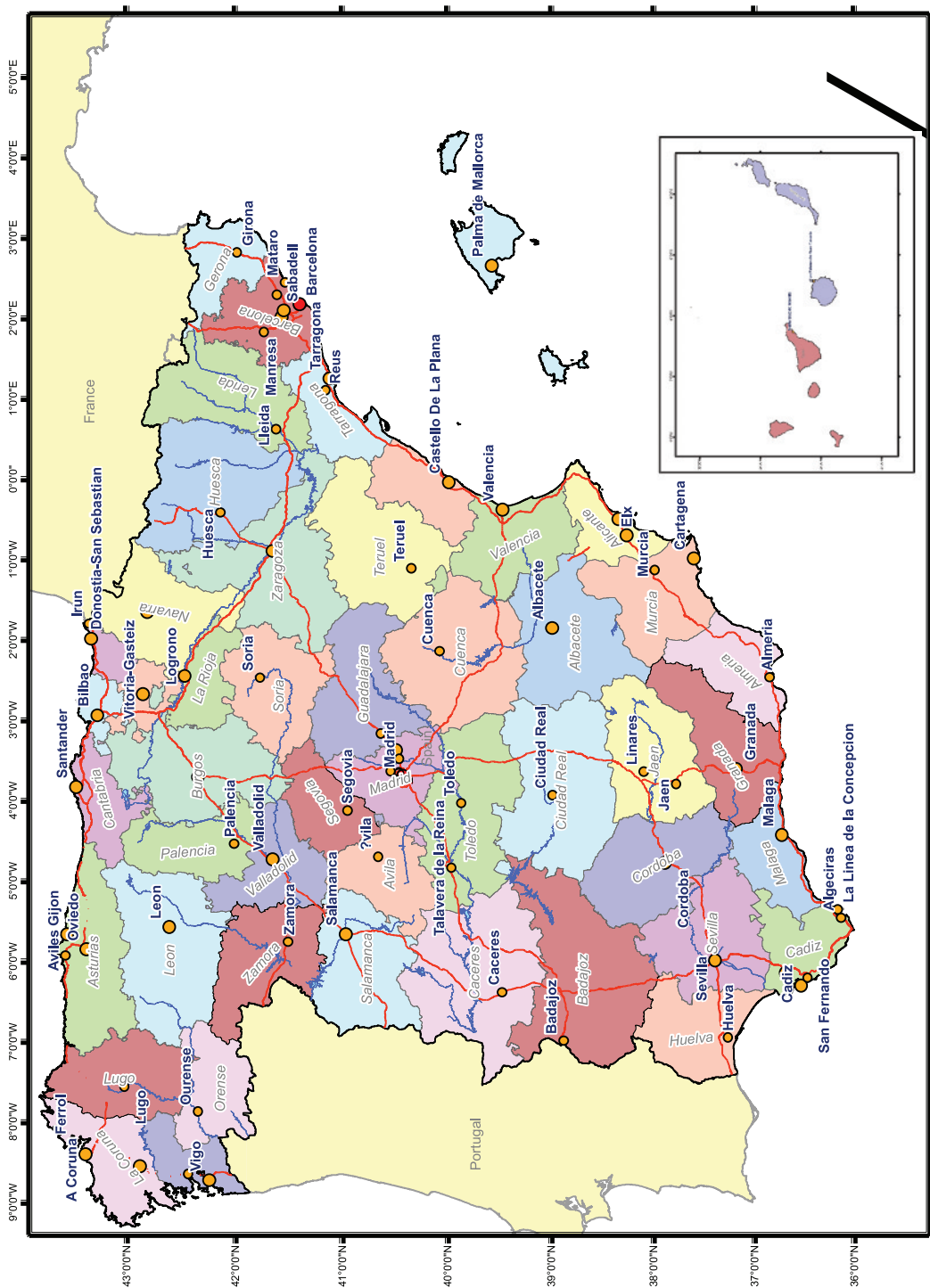
Ο πρόεδρος εκλέγεται μεταξύ των μελών της συνέλευσης και προεδρεύει στις συνεδριάσεις της.

109. Βλ. Καρβούνης, Αντ., Κολυβά., Αθ., Λατσούδη, Γ., Πιτσούλης, Χρ. Τριανταφύλλου, Θ. και Χατζηχριστοδούλου, Παν. *Η Περιφερειακή Διοίκηση και η Πολυβάθμια Αυτοδιοίκηση στις Χώρες - Μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης*, (αδημοσίευτη μελέτη), ΕΚΔΔ, Αθήνα 2003.

110. Στο ίδιο.

8.11 Ισπανία

SPAIN

Ισπανική Ομοσπονδία Δήμων και Επαρχιών(Federacion Espanola de Municipios
y Provincias- FEMP)

Calle del Nuncio, 8-E-28005 MADRID

E-mail: femp@femp.es

Web: <http://www.femp.es>

Η Ισπανία είναι αποκεντρωμένο ενιαίο κράτος και διοικητικά διαιρείται σε δήμους (Municipios), επαρχίες (Provincias) και αυτόνομες κοινότητες (Comunidades Autonomas).

Τοπικό επίπεδο: 8111 δήμοι (Municipios, diputaciones, cabildos, consejos insulares)¹¹¹

Τοπικές αρχές

Το **δημοτικό συμβούλιο** (Pleno) αποτελεί τη διαβουλευτική συνέλευση του δήμου. Τα μέλη του (concejales) εκλέγονται άμεσα για 4ετή θητεία. Εγκρίνει τον προϋπολογισμό, τον πολεοδομικό σχεδιασμό και εκδίδει δημοτικούς κανονισμούς.

Το **συμβούλιο της τοπικής αυτοδιοίκησης** (Junta de gobierno local) είναι το κύριο εκτελεστικό όργανο. Αποτελείται από αιρετούς συμβούλους διορισμένους από τον δήμαρχο. Υποβοηθά το δήμαρχο στην άσκηση των αρμοδιοτήτων του, καθώς επίσης αναλαμβάνει αρμοδιότητες που του ανατίθενται από το δήμαρχο και το δημοτικό συμβούλιο.

Ο **δήμαρχος** (Alcalde) εκλέγεται από το δημοτικό συμβούλιο, για θητεία τεσσάρων ετών, αποτελώντας το εκτελεστικό όργανο του δήμου¹¹². Τον δήμαρχο συνδράμουν στο έργο του σύμβουλοι που ο ίδιος διορίζει και παύει. Ο δήμαρχος προεδρεύει του δημοτικού συμβουλίου.

Αρμοδιότητες

- Σε όλους τους δήμους: ύδρευση, φωτισμός δρόμων, έλεγχος κυκλοφορίας αυτοκινήτων, καθαρισμός δρόμων.
- Σε δήμους με πληθυσμό άνω των 5.000 κατοίκων: επιπλέον των ανωτέρω, δημόσιες βιβλιοθήκες, δημοτική αστυνομία.
- Σε δήμους με πληθυσμό άνω των 20.000 κατοίκων: κοινωνικές υπηρεσίες, πυρόσβεση, αθλητικές διευκολύνσεις.
- Σε δήμους με πληθυσμό άνω των 50.000 κατοίκων: (όλες οι προηγούμενες), δημόσιες συγκοινωνίες και προστασία του περιβάλλοντος

Ενδιάμεσο επίπεδο (β' βαθμός αυτοδιοίκησης): 50 Επαρχίες (Provincias)

Επαρχιακές αρχές

Το **επαρχιακό συμβούλιο** (Diputación Provincial) αποτελεί-

111. Βλ. CEMR, *Local and Regional...*, ο.π., σ.15· Instituto Nacional de Estadística (www.ine.es).

112. Οι δήμαρχοι πάντως μπορούν, με βάση τη διάταξη του άρθρου 140 του Συντάγματος, να εκλέγονται άμεσα από το εκλογικό σώμα. Μέχρι σήμερα, άμεση εκλογή του δημάρχου υφίσταται μόνο για δήμους με πληθυσμό μέχρι 100 κατοίκους.

ται από μέλη εκλεγμένα με έμμεσο τρόπο από τα μέλη των δημοτικών συμβουλίων της επαρχίας (Concejales) για θητεία 4 ετών. Τα επαρχιακά συμβούλια εκλέγουν τον πρόεδρο.

Το **κυβερνητικό συμβούλιο** (Comisión de Gobierno) αποτελεί την κυβέρνηση της επαρχίας. Αποτελείται από τον πρόεδρο και τους διορισμένους από αυτόν αντιπροέδρους.

Αρμοδιότητες

- Συντονισμός δημοτικών υπηρεσιών
- Νομική, οικονομική και τεχνική βοήθεια στους δήμους
- Παροχή υπερδημοτικών υπηρεσιών
- Ανάπτυξη και διοίκηση της περιφέρειας

Περιφερειακό επίπεδο: 17 Αυτόνομες Κοινότητες (Comunidades Autónomas) και 2 Αυτόνομες Πόλεις (Ciudades Autónomas)

Περιφερειακές αρχές

Η **συνέλευση** (Parlamento, Juntas, Cortes, Asamblea regional, Deputies) είναι το βουλευόμενο όργανο της κοινότητας. Τα μέλη της εκλέγονται με άμεσο τρόπο για μια θητεία 4 ετών. Ασκούν εκχωρημένη νομοθετική εξουσία.

Το **περιφερειακό κυβερνητικό συμβούλιο** (Consejo de Gobierno) είναι το εκτελεστικό όργανο της κοινότητας. Επικεφαλής του είναι ο πρόεδρος που διορίζεται από τα μέλη του.

Ο **πρόεδρος** εκλέγεται από την συνέλευση. Ο πρόεδρος διοικεί και συντονίζει το έργο του συμβουλίου. Εκπροσωπεί επίσης την αυτόνομη κοινότητα ενώπιον της κεντρικής διοίκησης.

Αρμοδιότητες

- Δημόσια έργα
- Οικονομία
- Γεωργία
- Πολιτισμός
- Κοινωνικές πολιτικές
- Περιβαλλοντική διαχείριση
- Ανάπτυξη των οικονομικών δραστηριοτήτων
- Υγεία
- Εκπαίδευση

Οι δύο αυτόνομες πόλεις (Ceuta και Melilla) αποτελούν ιδιαίτερες διοικητικές μονάδες, ένα ενδιάμεσο επίπεδο μεταξύ δήμου και αυτόνομης κοινότητας. Σε αντίθεση με την αυτόνομη κοινότητα, δεν διαθέτουν τη δική τους συνέλευση.

8.12 Ιταλία

ITALY

Πρακτικός Οδηγός για τις Διεθνείς Συνεργασίες των Ο.Τ.Α.

Εθνική Ένωση Ιταλικών Δήμων**(National Association of Municipalities)**

Via dei Prefetti 46

00186 ROMA

E-mail: info@anci.it

Web: http://www.anci.it

**Συνέλευση Περιφερειών
και Αυτόνομων Επαρχιών****(Conference of the Regions
and Autonomous Provinces)**

Via Parigi 11

00185 ROMA

E-mail: conferenza@regioni.it

Web: http://www.regioni.it

Η Ιταλία είναι ένα αποκεντρωμένο ενιαίο κράτος που διοικητικά διαιρείται σε δήμους, επαρχίες και περιφέρειες¹¹³.

Τοπικό επίπεδο: 8.101 Δήμοι (comuni)**Τοπικές αρχές**

Το **τοπικό συμβούλιο** (consiglio) εκλέγεται άμεσα για θητεία 5 ετών. Είναι το νομοθετικό και κύριο αποφασιστικό όργανο της δημοτικής αρχής.

Η **εκτελεστική επιτροπή** (giunta) είναι ο εκτελεστικός βραχίονας του δήμου. Εφαρμόζει τις αποφάσεις του συμβουλίου. Τα μέλη της διορίζονται από τον δήμαρχο, ο οποίος τους αναθέτει ορισμένες από τις αρμοδιότητές του.

Ο **δήμαρχος** (sindaco) εκλέγεται με άμεσο τρόπο για θητεία 5 ετών. Διορίζει τους αντιδημάρχους του (assessori), οι οποίοι είναι μέλη της εκτελεστικής επιτροπής. Ο δήμαρχος είναι ο επικεφαλής της τοπικής διοίκησης.

Αρμοδιότητες

- Κοινωνικές υπηρεσίες
- Πολεοδομικός σχεδιασμός
- Οικονομική ανάπτυξη
- Δημόσιες υπηρεσίες
- Περιβάλλον
- Πολιτισμός

Ενδιάμεσο επίπεδο: 109 επαρχίες (provincia)**Επαρχιακές αρχές**

Το **επαρχιακό συμβούλιο** (consiglio provinciale) εκλέγεται με άμεσο τρόπο για θητεία 5 ετών. Αποφασίζει για τις βασικές πολιτικές κατευθύνσεις της επαρχίας και ψηφίζει τον προϋπολογισμό.

Η **εκτελεστική επιτροπή** (giunta provinciale) διορίζεται από τον πρόεδρο της επαρχίας. Τα μέλη του δεν μπορούν να είναι μέλη του συμβουλίου. Η εκτελεστική επιτροπή εκτελεί τις αποφάσεις του συμβουλίου.

Ο **πρόεδρος** (presidente) εκλέγεται άμεσα για θητεία 5 ετών. Διορίζει τα μέλη της εκτελεστικής επιτροπής.

Αρμοδιότητες

- Περιβάλλον
- Πολιτισμός
- Σηληογή απορριμμάτων

113. Βλ. CEMR, *Local and Regional...*, σ.π. σ.26.

- Απασχόληση
- Εκπαίδευση

Περιφερειακό επίπεδο: 20 περιφέρειες (regione)

Με το άρθρο 15 του μεταπολεμικού Συντάγματος συστήνονται δεκαπέντε (15) «κανονικές Περιφέρειες» και πέντε (5) με «ειδικό καθεστώς», υπό την έννοια ότι απολαμβάνουν ευρύτερες περιφερειακές, νομοθετικές και διοικητικές εξουσίες, από ό,τι οι περιφέρειες με κοινό καθεστώς (Σικελία, Σαρδηνία, Νότιο Τυρόλο (Trentino-Alto Adige), Val d' Aosta και Friuli-Venezia Giulia. Οι «κανονικές» Περιφέρειες και κυρίως αυτές της Κεντρικής και Βόρειας Ιταλίας, απέκτησαν σημαντική θέση στο ιταλικό πολιτικο-διοικητικό τοπίο.

Περιφερειακές αρχές

Το **περιφερειακό συμβούλιο** (consiglio regionale) αποτελεί το νομοθετικό όργανο, του οποίου ορισμένα μέλη εκλέγονται με άμεσο τρόπο και τα υπόλοιπα προέρχονται από την λίστα του προέδρου. Το συμβούλιο εκλέγει τον πρόεδρο εκ των μελών του, προτείνει νομοσχέδια στην εθνική κυβέρνηση και μπορεί να παύσει τον πρόεδρο της εκτελεστικής επιτροπής.

Η **εκτελεστική επιτροπή** (giunta) είναι το εκτελεστικό όργανο, στο οποίο συμμετέχουν, εκτός από τον πρόεδρό της και οι περιφερειακοί σύμβουλοι. Οι σύμβουλοι διορίζονται, είτε από το συμβούλιο, είτε από τον πρόεδρο για θητεία 5 ετών. Η εκτελεστική επιτροπή παραιτείται εφόσον υπερψηφιστεί πρόταση δυσπιστίας στο συμβούλιο. Οι αρμοδιότητές της είναι διοικητικής φύσης, προτείνοντας νομοσχέδια για θέματα της περιφέρειας, ενώ προετοιμάζει και εκτελεί τον περιφερειακό προϋπολογισμό και τις αποφάσεις του συμβουλίου.

Ο **πρόεδρος** (presidente) εκλέγεται με άμεσο τρόπο για θητεία 5 ετών. Διορίζει και παύει τα μέλη της εκτελεστικής επιτροπής. Εκπροσωπεί την περιφέρεια και διευθύνει τις πολιτικές της περιφέρειας. Θεσπίζει νόμους για την περιφέρεια και κανονισμούς, αναλαμβάνοντας διοικητικές λειτουργίες που εκχωρούνται από την κεντρική διοίκηση προς τις περιφέρειες, ακολουθώντας, παράλληλα, τις κυβερνητικές κατευθύνσεις πολιτικής.

Αρμοδιότητες

- Διεθνείς σχέσεις με άλλες περιφέρειες και την Ε.Ε.
- Εξωτερικό εμπόριο
- Υγεία
- Συγκοινωνίες
- Παραγωγή και παροχή ενέργειας
- Γεωργία.

8.13 Κάτω Χώρες

NETHERLANDS

Πρακτικός Οδηγός για τις Διεθνείς Συνεργασίες των Ο.Τ.Α.

Ένωση Δήμων των Κάτω Χωρών*(Association of Netherlands Municipalities)*

Postbus 30435

Nassaulaan 12

2500 6 K The Hague

E-mail: Frontoffice@vng.nlWeb: <http://www.vng.nl>**Ένωση Επαρχιών των Κάτω Χωρών***(Association of Netherlands Provinces)*

Postbus 16107

2500 BC DEN HAAG

E-mail: info@ipo.nlWeb: <http://www.ipo.nl>

Οι Κάτω Χώρες είναι ένα αποκεντρωμένο ενιαίο κράτος που διοικητικά διαιρείται σε δήμους και επαρχίες.

Τοπικό επίπεδο: 458 δήμοι (gemeenten)¹¹⁴**Τοπικές αρχές**

Το **δημοτικό συμβούλιο** (gemeenteraad) είναι το διαβουλευτικό όργανο της δημοτικής αρχής. Οι σύμβουλοι εκλέγονται με αναλογικό εκλογικό σύστημα με άμεσο τρόπο. Το συμβούλιο λαμβάνει τις κύριες αποφάσεις του δήμου και εκδίδει τοπικούς νόμους. Στο συμβούλιο προεδρεύει ο δήμαρχος, ο οποίος δεν λαμβάνει μέρος σε ψηφοφορίες.

Η **δήμαρχιακή επιτροπή** (burgemeester en wethouders) είναι το εκτελεστικό όργανο της δημοτικής αρχής, στο οποίο συμμετέχουν ο δήμαρχος, ως πρόεδρος, και οι σύμβουλοι που εκλέγονται έμμεσα από το συμβούλιο για θητεία 4 ετών.

Ο **δήμαρχος** (burgemeester) προεδρεύει της επιτροπής, διαθέτοντας δικαίωμα ψήφου στις αποφάσεις της. Διορίζεται από την κυβέρνηση με πρόταση του τοπικού συμβουλίου για θητεία 6 ετών.

Αρμοδιότητες

- Πολεοδομικός σχεδιασμός
- Στέγαση
- Τουρισμός
- Δημόσια έργα
- Συγκοινωνίες
- Υγεία
- Πρωτοβάθμια εκπαίδευση
- Κοινωνική πρόνοια
- Νόμος και τάξη
- Αθλητισμός και πολιτισμός

Ενδιάμεσο επίπεδο: 12 Επαρχίες (provincies)**Επαρχιακές αρχές**

Το **επαρχιακό συμβούλιο** (provinciale staten) είναι το νομοθετικό όργανο της επαρχίας και στο οποίο προεδρεύει ο βασίλικός επίτροπος (χωρίς δικαίωμα ψήφου). Τα μέλη του εκλέγονται άμεσα για θητεία 4 ετών. Διαθέτει την εξουσία να ψηφίζει τοπικούς νόμους.

114. Βλ. CEMR, 89.200 Subnational..., ο.π.σ.2.

Η **επαρχιακή εκτελεστική επιτροπή** (gedeputeerde staten) εκλέγεται από το επαρχιακό συμβούλιο με επικεφαλής τον βασιλικό επίτροπο (με δικαίωμα ψήφου). Είναι επιφορτισμένη με τη διαχείριση των τρεχουσών υποθέσεων της επαρχίας και με τη σύνταξη των αποφάσεων του συμβουλίου.

Ο **βασιλικός επίτροπος** (commissaris van de koningin) προεδρεύει της εκτελεστικής επιτροπής και του συμβουλίου και διορίζεται από τον βασιλιά με πρόταση της κυβέρνησης για μια θητεία 6 ετών.

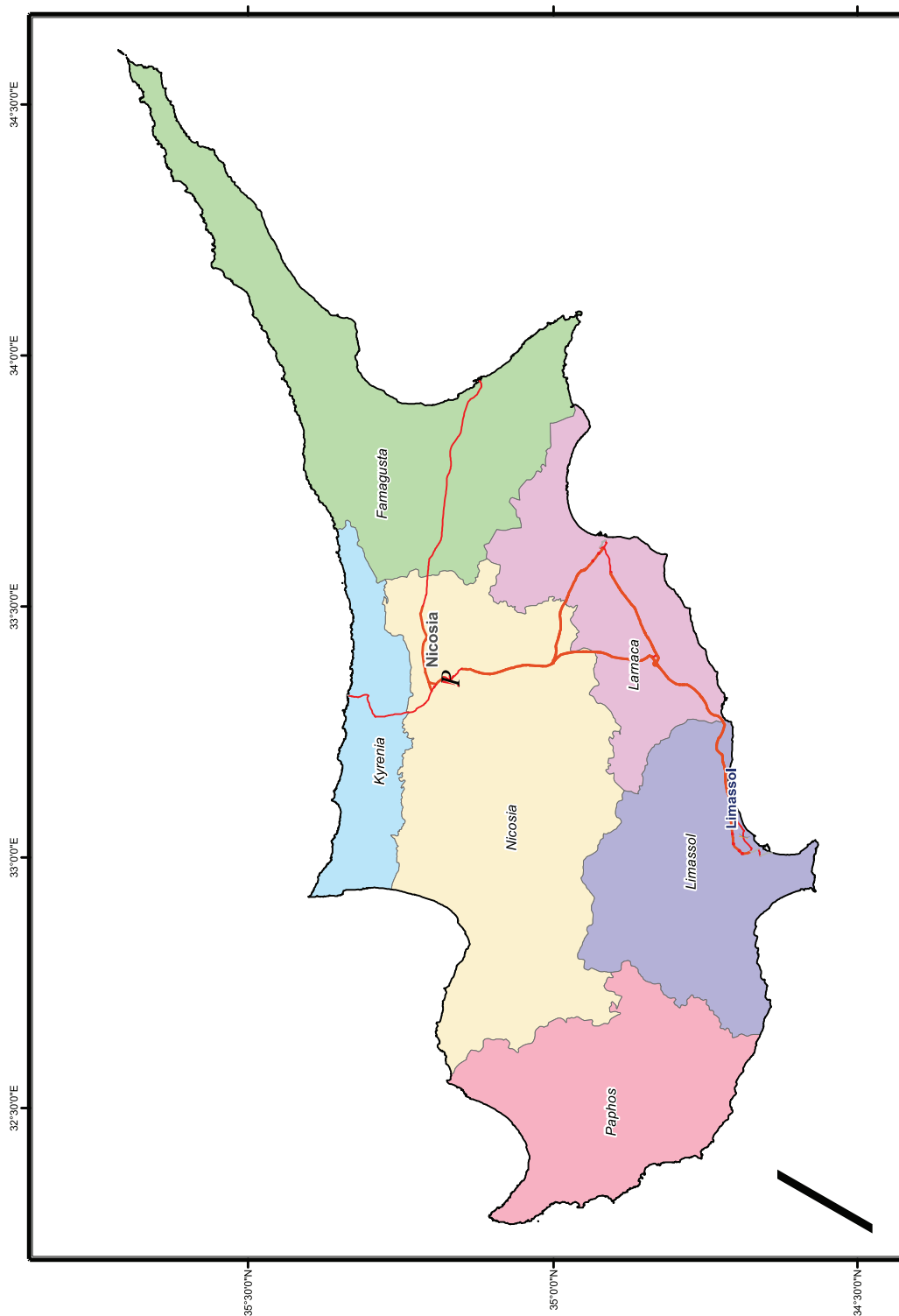
Αρμοδιότητες (οι περισσότερες συντρέχουσες)

- Περιφερειακός σχεδιασμός
- Περιβαλλοντική προστασία
- Πολιτισμός
- Ψυχαγωγία και αθλητισμός
- Συγκοινωνίες
- Ενέργεια
- Τουρισμός

8.14 Κύπρος

CYPRUS

Η Κύπρος είναι ένα ενιαίο κράτος που διοικητικά διαιρείται σε δήμους, χωριά και διαμερίσματα.

Τοπικό επίπεδο: 33 δήμοι και 286 κοινότητες¹¹⁵

Τοπικές αρχές των δήμων

Το **δημοτικό συμβούλιο** αποτελείται από άμεσα εκλεγμένα μέλη για μια θητεία 5 ετών. Το διαβουλευτικό όργανο της δημοτικής αρχής συστήνει επιτροπές, μεταξύ άλλων, για την προετοιμασία του προϋπολογισμού (επιτροπή διαχείρισης) και την υποστήριξη σε τεχνικά, πολιτιστικά, περιβαλλοντικά ζητήματα. Ο **δήμαρχος** εκλέγεται άμεσα για μια θητεία 5 ετών. Διοικεί την εκτελεστική επιτροπή, εκπροσωπεί το δήμο στο εξωτερικό και ενώπιον της κεντρικής διοίκησης. Παράλληλα, εποπτεύει τη διοίκηση των υπηρεσιών του δήμου και προεδρεύει του δημοτικού συμβουλίου και της επιτροπής διαχείρισης.

Τοπικές αρχές των κοινοτήτων

Το **συμβούλιο της κοινότητας** εκλέγεται άμεσα για θητεία 5 ετών. Το νομοθετικό όργανο της κοινότητας αποτελείται από τον πρόεδρο της κοινότητας, τον αντιπρόεδρο και τα άλλα μέλη.

Ο **πρόεδρος της κοινότητας** εκλέγεται άμεσα για θητεία 5 ετών. Προεδρεύει του κοινοτικού συμβουλίου.

Αρμοδιότητες

- Δημόσια υγεία
- Προστασία του περιβάλλοντος
- Ύδρευση
- Διαχείριση απορριμμάτων

Περιφερειακό επίπεδο: 6 επαρχίες

Περιφερειακές αρχές

Η **περιφερειακή επιτροπή** αποτελείται από μέλη που εκλέγονται για 5 έτη με επικεφαλής τον Έπαρχο.

Ο **έπαρχος** διορίζεται από την κυβέρνηση ως τοπικός εκπρόσωπός της. Είναι ο συντονιστής και ο σύνδεσμος για τις δραστηριότητες όλων των Υπουργείων στην επαρχία του και υπάγεται στο Υπουργείο Εσωτερικών.

Αρμοδιότητες

- Δημόσια υγεία
- Κατασκευή και συντήρηση οδικού δικτύου
- Συλλογή και απόθεση απορριμμάτων
- Εμπόριο

Ένωση Δήμων Κύπρου

(Union of Cyprus Municipalities)

T.0.22033-T.K. 1516 ΛΕΥΚΩΣΙΑ

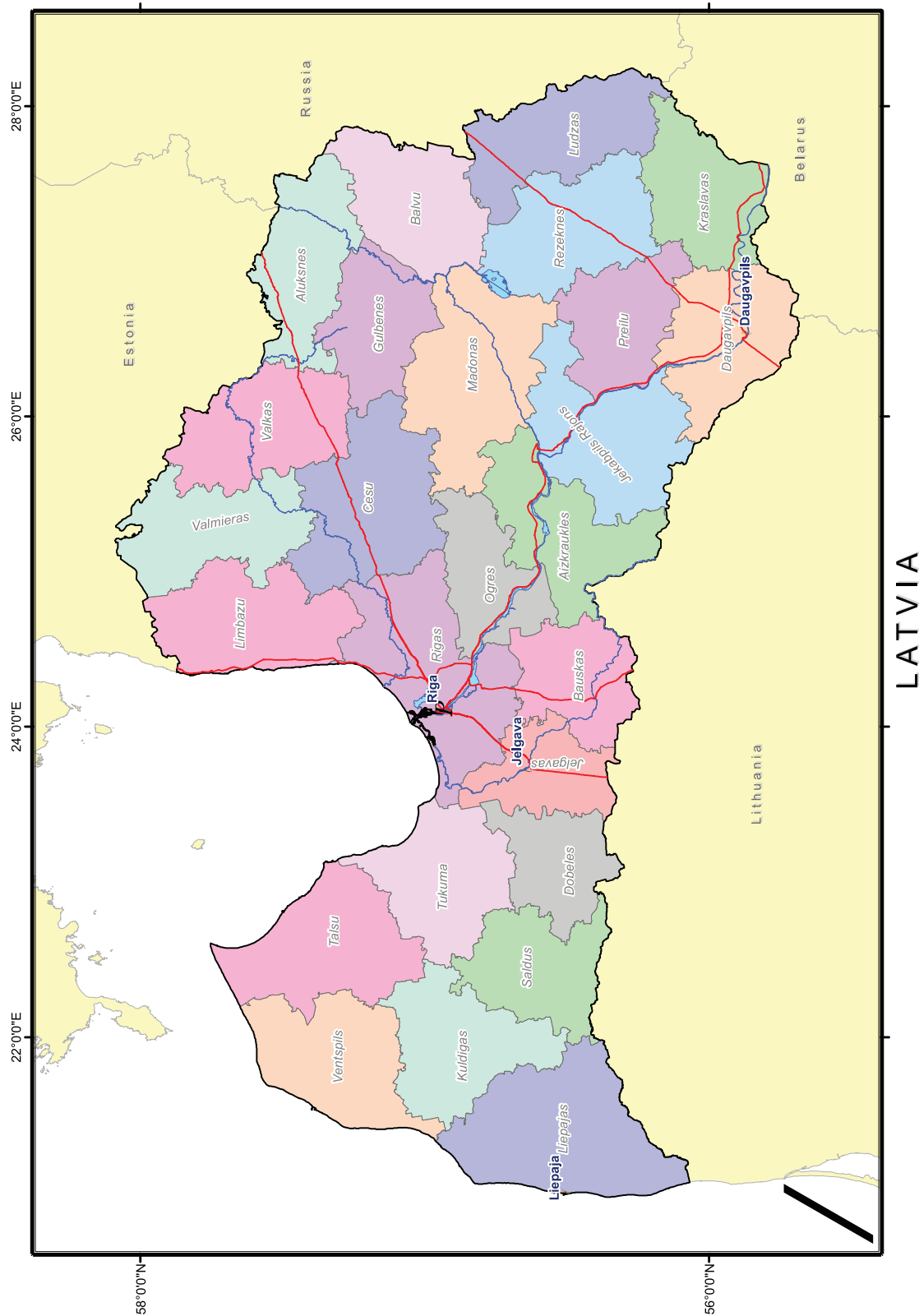
E-mail: endeky@cytanet.com.cy

Web: <http://www.ucm.org.cy>

115. Βλ. Ένωση Δήμων Κύπρου, Επίσημη Ιστοσελίδα της Ένωσης Δήμων Κύπρου, (<http://www.ucm.org.cy>).

8.15 Λετονία

Η Λετονία είναι ενιαίο κράτος το οποίο διοικητικά διαιρείται σε αιρετές τοπικές (pasaiddiba) και περιφερειακές αρχές¹¹⁶.

Τοπικό επίπεδο: 527 Ο.Τ.Α.¹¹⁷

Τοπικές αρχές

Το τοπικό συμβούλιο (dome) είναι το νομοθετικό όργανο της τοπικής αρχής. Τα μέλη του εκλέγονται άμεσα για θητεία 4 ετών. Το συμβούλιο εκλέγει τον πρόεδρό του μεταξύ των μελών του και τις διαρκείς επιτροπές.

Οι επιτροπές προετοιμάζουν τις αποφάσεις για το συμβούλιο.

Ο πρόεδρος του συμβουλίου/δήμαρχος (mers) εκλέγεται από το συμβούλιο για θητεία 4 ετών. Προεδρεύει του συμβουλίου και της οικονομικής επιτροπής.

Αρμοδιότητες

- Παροχή κοινωφελών υπηρεσιών
- Δημόσιες υπηρεσίες
- Πρωτοβάθμια και δευτεροβάθμια εκπαίδευση
- Υγειονομική περίθαλψη
- Κοινωνική φροντίδα
- Στέγαση
- Δημόσια τάξη
- Παιδική προστασία

Περιφερειακό επίπεδο: 26 περιφέρειες (rajons)

Περιφερειακές αρχές

Το περιφερειακό συμβούλιο είναι το αποφασιστικό όργανο της περιφέρειας, στο οποίο συμμετέχουν οι πρόεδροι των δημοτικών συμβουλίων της οικείας περιφέρειας. Πρόεδρος του συμβουλίου εκλέγεται μεταξύ των μελών του με μυστική ψηφοφορία.

Αρμοδιότητες

- Δημόσιες συγκοινωνίες
- Εκπαίδευση
- Εκπροσώπηση των Ο.Τ.Α. στο περιφερειακό ταμείο υγειονομικής ασφάλισης

Ένωση Τοπικών και Περιφερειακών Αρχών

(Latvian Association of Local and Regional Authorities)

1 Mazā Pils Str.-LV-1050 RIGA

E-mail: lps@lps.lv

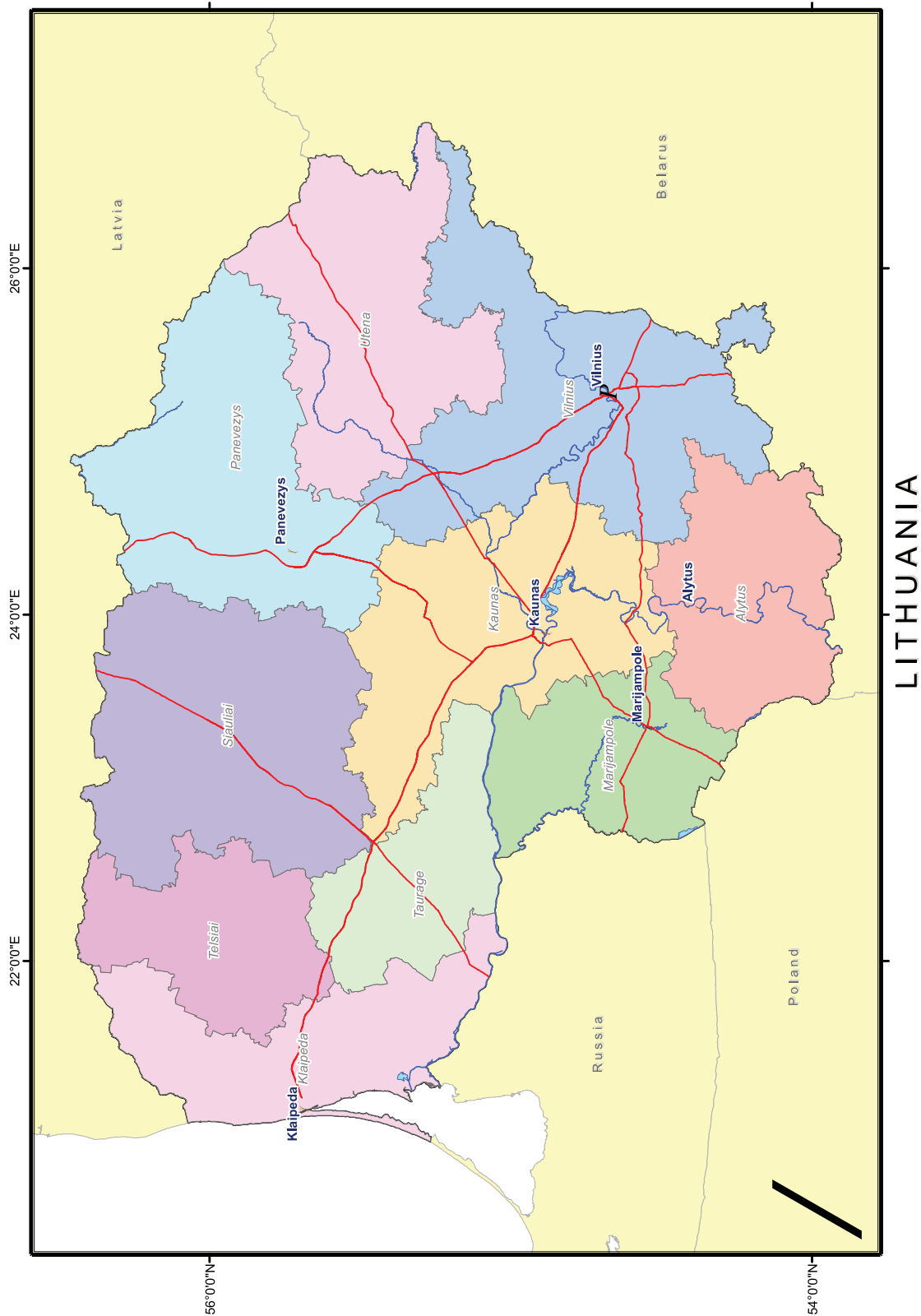
Web: <http://www.lps.lv>

116. Βλ. CEMR, *Local and Regional...*, ο.π.σ.32.

117. Οι 527 Ο.Τ.Α. περιλαμβάνουν 441 αγροτικούς δήμους (pagasts), 53 πόλεις (pilseta), 7 μεγάλες πόλεις (republikas pilseta) και 26 συγχωνεύσεις δήμων (novads).

8.16 Λιθουανία

Η Λιθουανία είναι ενιαίο κράτος και διαιρείται διοικητικά σε δήμους και επαρχίες¹¹⁸.

Τοπικό επίπεδο: 60 δήμοι¹¹⁹

Τοπικές αρχές

Το **δημοτικό συμβούλιο** (savivaldybes taryba) εκλέγεται άμεσα για θητεία 4 ετών. Είναι το νομοθετικό και αποφασιστικό όργανο της τοπικής αρχής, ψηφίζοντας τον προϋπολογισμό και δυνάμενο να συστήσει χαμηλότερες διοικητικές ενότητες.

Ο **διοικητικός διευθυντής** (administracijos direktorius) είναι το εκτελεστικό όργανο της δημοτικής αρχής. Διορίζεται από το δημοτικό συμβούλιο και είναι άμεσα και προσωπικά υπεύθυνος για την εφαρμογή των νόμων και των αποφάσεων του δημοτικού συμβουλίου και της κυβέρνησης στην εδαφική επικράτεια του δήμου. Ο **δήμαρχος** (meras) εκλέγεται από τα μέλη του δημοτικού συμβουλίου, είναι επικεφαλής του δήμου και προεδρεύει στις συνεδριάσεις του δημοτικού συμβουλίου.

Αρμοδιότητες

- Εκπαίδευση (προσχολική, πρωτοβάθμια και δευτεροβάθμια)
- Πολιτισμός
- Αθλητισμός
- Τουρισμός
- Περιβαλλοντική προστασία
- Υποστήριξη επιχειρηματικότητας και επενδύσεων
- Υγειονομική περίθαλψη
- Δημόσιες υπηρεσίες
- Χωροταξικός σχεδιασμός

Περιφερειακό επίπεδο: 10 επαρχίες (apskritis)

Περιφερειακές αρχές

Το **περιφερειακό αναπτυξιακό συμβούλιο** (regiono plotros taryba) θέτει τις βασικές κατευθύνσεις της αναπτυξιακής πολιτικής και συμβουλευτεί την κεντρική διοίκηση για ζητήματα περιφερειακής ανάπτυξης. Αποτελείται από τους εκπροσώπους των δήμων και τον έπαρχο. Ο **έπαρχος** (apskrities virsininkas) διορίζεται από την κυβέρνηση για την άσκηση των αρμοδιοτήτων της κεντρικής διοίκησης σε τοπικό επίπεδο.

Αρμοδιότητες

- Εφαρμογή των κρατικών πολιτικών σε περιφερειακό επίπεδο
- Κατευθύνσεις της περιφερειακής ανάπτυξης

Ένωση Τοπικών Αρχών

(Association of Local Authorities in Lithuania)

T.Vrublevskio str. 6, LT-01100 VILNIUS

E-mail: vytautas.kvietkauskas@lsa.lt

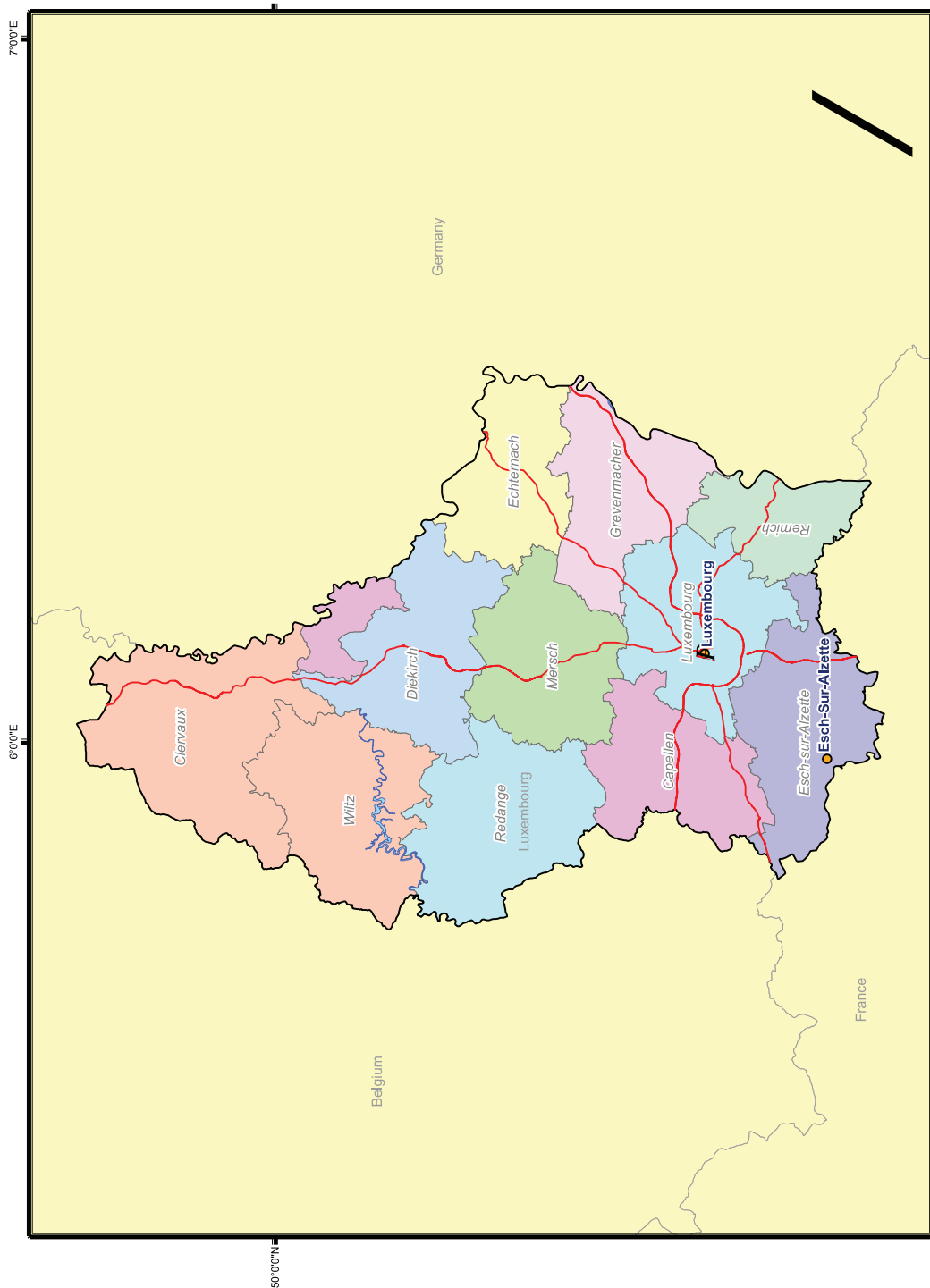
Web: <http://www.lsa.lt>

118. Βλ. CEMR, *Local and Regional...*, ο.π.σ.30.

119. Βλ. CEMR, *89200...*, ο.π.σ.2.

8.17 Λουξεμβούργο

LUXEMBOURG

Το Λουξεμβούργο είναι ένα ενιαίο κράτος που διοικητικά διαιρείται σε δήμους.

Τοπικό επίπεδο: 116 δήμοι¹²⁰

Δημοτικές αρχές

Το **δημοτικό συμβούλιο** είναι το νομοθετικό όργανο, αποτελούμενο από συμβούλους άμεσα εκλεγόμενους, είτε με πλειοψηφικό, είτε με αναλογικό σύστημα, ανάλογα με το μέγεθος του δήμου. Ο δήμαρχος προεδρεύει στις συνεδριάσεις του και το εκπροσωπεί.

Η **εκτελεστική επιτροπή** του δήμου περιλαμβάνει το δήμαρχο και τους συμβούλους. Οι σύμβουλοι των πόλεων διορίζονται από τον Μεγάλο Δούκα και οι ομόλογοί τους σε άλλες πόλεις από τον Υπουργό Εσωτερικών. Στην πραγματικότητα, η πλειοψηφία του δημοτικού συμβουλίου προτείνει το δήμαρχο και τους συμβούλους και η κεντρική διοίκηση τους διορίζει. Η επιτροπή λειτουργεί τόσο για λογαριασμό της δημοτικής αρχής όσο και προς τα συμφέροντα του κράτους (εφαρμογή νόμων, κανονισμών και διαταγμάτων του Μεγάλου Δούκα και των κεντρικών υπηρεσιών).

Ο **δήμαρχος** διορίζεται από τον Μεγάλο Δούκα και προέρχεται από τα μέλη του δημοτικού συμβουλίου, για μια θητεία 6 ετών. Ο δήμαρχος προεδρεύει τόσο της επιτροπής όσο και του συμβουλίου και λειτουργεί τόσο ως όργανο της δημοτικής αρχής όσο και της κεντρικής διοίκησης.

Αρμοδιότητες

- Κοινωνική αρωγή
- Πολιτισμός και αθλητισμός
- Νηπιακή και πρωτοβάθμια εκπαίδευση
- Περιβάλλον
- Διαχείριση υδάτων
- Διαχείριση απορριμμάτων
- Ασυνόμειυση
- Υπηρεσίες εκτάκτου ανάγκης
- Συντήρηση οδικού δικτύου και διαχείριση κυκλοφορίας οχημάτων

Ένωση Πόλεων και Δήμων

(Association of Luxembourg towns and municipalities)

3, rue Guildo Oppenheim, 4970 LUXEMBOURG

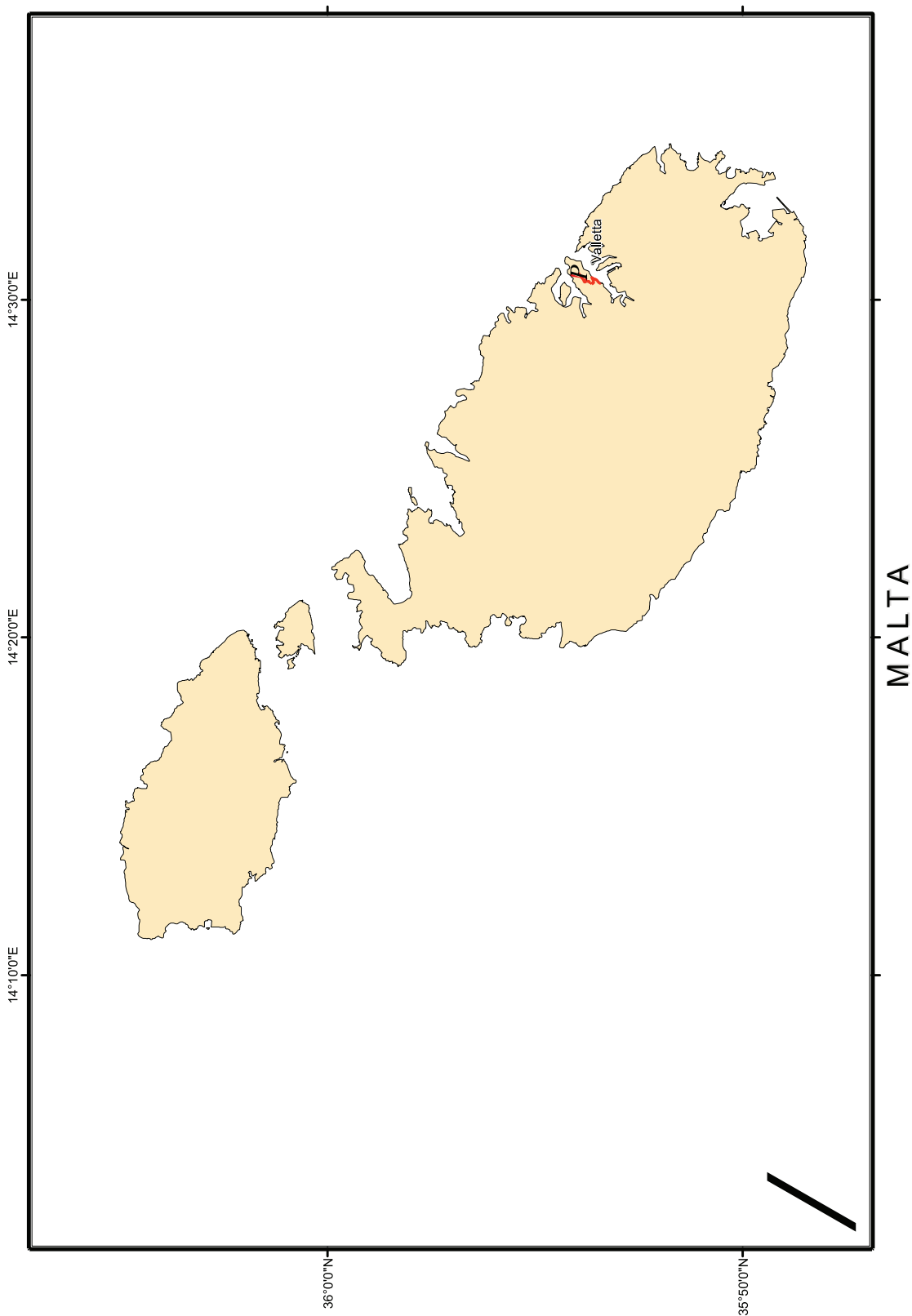
E-mail: syvicol@pt.lu

Web: <http://www.syvicol.lu>

120. Βλ. CEMR, *Local and Regional...*, ο.π.σ.32.

8.18 Μάητα

Η Μάλτα είναι ενιαίο κράτος που διοικητικά διαιρείται σε δήμους και περιφέρειες¹²¹. Η καθιέρωση του θεσμού της τοπικής αυτοδιοίκησης στην Μάλτα έγινε το 1993, θεσπίζοντας το νομικό πλαίσιο για τη δημιουργία τοπικών συμβουλίων. Παράλληλα, διαίρεσε τη χώρα σε τρεις γεωγραφικές περιφέρειες, στις οποίες περιλαμβάνονται 68 τοπικές αρχές.

Τοπικό επίπεδο: 68 δήμοι

Τοπικές αρχές

Το τοπικό συμβούλιο εκλέγεται άμεσα με αναλογικό εκλογικό σύστημα για μια θητεία 3 ετών. Ο αριθμός των συμβούλων κυμαίνεται ανάλογα με το μέγεθος του δήμου.

Ο εκτελεστικός γραμματέας διορίζεται από το συμβούλιο για μια θητεία 3 ετών. Είναι ο εκτελεστικός, διοικητικός και οικονομικός προϊστάμενος του δήμου. Το τοπικό συμβούλιο μπορεί να διορίσει προσωπικό για να συνδράμει στο έργο του γραμματέα.

Ο δήμαρχος είναι ο πλειοψηφών σε ψήφους σύμβουλος του κόμματος που κατακτά την πλειοψηφία των ψήφων στις τοπικές εκλογές. Εκλέγεται για μια θητεία 3 ετών και προεδρεύει στις συνεδριάσεις του συμβουλίου.

Αρμοδιότητες

- Συντήρηση δημοσίων χώρων (πάρκα, αθλητικά κέντρα, κέντρα ψυχαγωγίας)
- Συντήρηση οδικού δικτύου
- Εκπαίδευση
- Υγεία
- Διατήρηση της δημόσιας τάξης
- Διοικητικές λειτουργίες

Περιφερειακό επίπεδο: 3 περιφέρειες

Οι τρεις περιφέρειες της Μάλτας περιλαμβάνουν αρκετούς δήμους: Gozo (14), Malta Majjistral (29) και Malta Xlokk (25).

Ενώσεις Τοπικών Συμβουλίων

(Local Councils Association)

153 Main Street-MT-BALZAN BZN.06

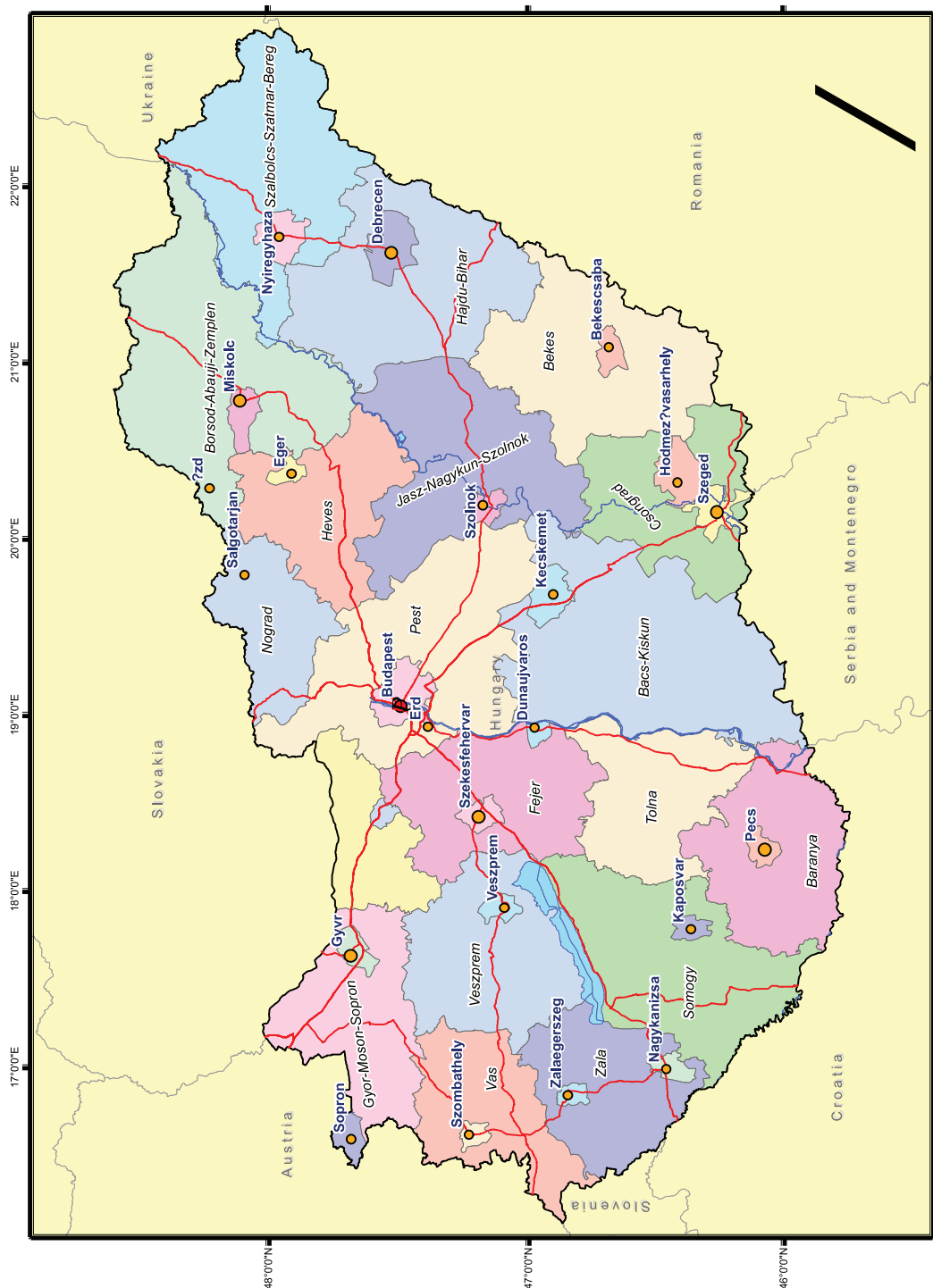
E-mail: lca@lca.org.mt

Web: <http://www.lca.org.mt>

121. Στο ίδιο, σ.34.

8.19 Ουγγαρία

HUNGARY

Εθνική Ένωση Τοπικών Αρχών

(Települési Önkormányzatok Országos Szövetsége)

Eötvös u.101/28-H-1067 BUDAPEST

E-mail: toosz@toosz.hu

Web: http://www.toosz.hu

Η Ουγγαρία είναι ένα ενιαίο κράτος που διοικητικά διαιρείται σε δήμους (települések), επαρχίες (megye) και περιφέρειες (régiók)¹²².

Τοπικό επίπεδο: 3.145 Οργανισμοί Τοπικής Αυτοδιοίκησης¹²³

Δημοτικές αρχές¹²⁴

Το **συμβούλιο** (képviseleti-testület) είναι το νομοθετικό όργανο του δήμου. Αποτελείται από μέλη, άμεσα εκλεγμένα, υπεύθυνα για την διοίκηση και τον έλεγχο του δήμου. Οι αποφάσεις του έχουν τη μορφή των διαταγμάτων.

Ο **δήμαρχος** (polgarmester) είναι ο επικεφαλής και μέλος του συμβουλίου και εκλέγεται άμεσα για θητεία 4 ετών. Με πρόταση του δημάρχου, το συμβούλιο εκλέγει τους αντιδημάρχους με μυστική ψηφοφορία. Δήμοι με πληθυσμό άνω των 3.000 κατοίκων έχουν δήμαρχο πλήρους απασχόλησης.

Ο **γραμματέας** διορίζεται από το συμβούλιο και είναι αρμόδιος για την προετοιμασία και υποστήριξη των συμβούλων και του δημάρχου, καθώς και για την εκτέλεση των αποφάσεών του.

Αρμοδιότητες

- Τοπική ανάπτυξη
- Πολεοδομικός σχεδιασμός
- Προστασία περιβάλλοντος
- Στέγαση
- Δημόσιες συγκοινωνίες
- Κοινωνικές υπηρεσίες
- Πρωτοβάθμια εκπαίδευση
- Συντήρηση οδικού δικτύου, δημόσιων χώρων
- Πολιτισμός

Ενδιάμεσο επίπεδο: 19 επαρχίες ή κομητείες (megye)

Επαρχιακές αρχές

Το **επαρχιακό συμβούλιο** (megyei közgyűlés) είναι το διαβουλευτικό όργανο της επαρχίας. Τα μέλη του εκλέγονται άμεσα για θητεία 4 ετών. Το συμβούλιο παρέχει υπηρεσίες που οι δήμοι αδυνατούν να προσφέρουν. Ωστόσο, βάσει της αρχής της επικουρικότητας, οι επαρχιακές αρχές δεν επιτρέπεται να

122. Στο ίδιο, σ.24.

123. Βλ. CEMR, 89200..., σ.π.σ.2.

124. Η Βουδαπέστη είναι οργανωμένη σε δύο επίπεδα: την τοπική αυτοδιοίκηση της πρωτεύουσας και τις 23 περιφέρειες. Αυτά τα επίπεδα διοικούνται από αυτόνομες τοπικές οντότητες με καθεστώς δημοτικής αρχής. Γενικά, θα πρέπει να υπογραμμιστεί ότι ένα δήμος μπορεί να γίνει πόλη με ιδιαίτερο καθεστώς επαρχίας με πρωτοβουλία του συμβουλίου του, ανάλογα με το επίπεδο ανάπτυξης και περιφερειακής απήχησης του.

ασκούν αρμοδιότητες που δήμοι και πόλεις επιθυμούν να διατηρούν υπό τον έλεγχό τους.

Ο **πρόεδρος** εκλέγεται με έμμεσο τρόπο, από τα μέλη του συμβουλίου, για θητεία 4 ετών. Αποτελεί τον εκτελεστικό βραχίονα της επαρχιακής διοίκησης και εκπροσωπεί το συμβούλιο.

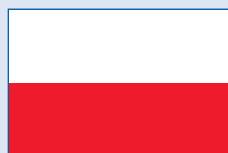
Κάθε βαθμίδα τοπικής αυτοδιοίκησης θεωρείται ως ισοδύναμη και ανεξάρτητη.

Αρμοδιότητες

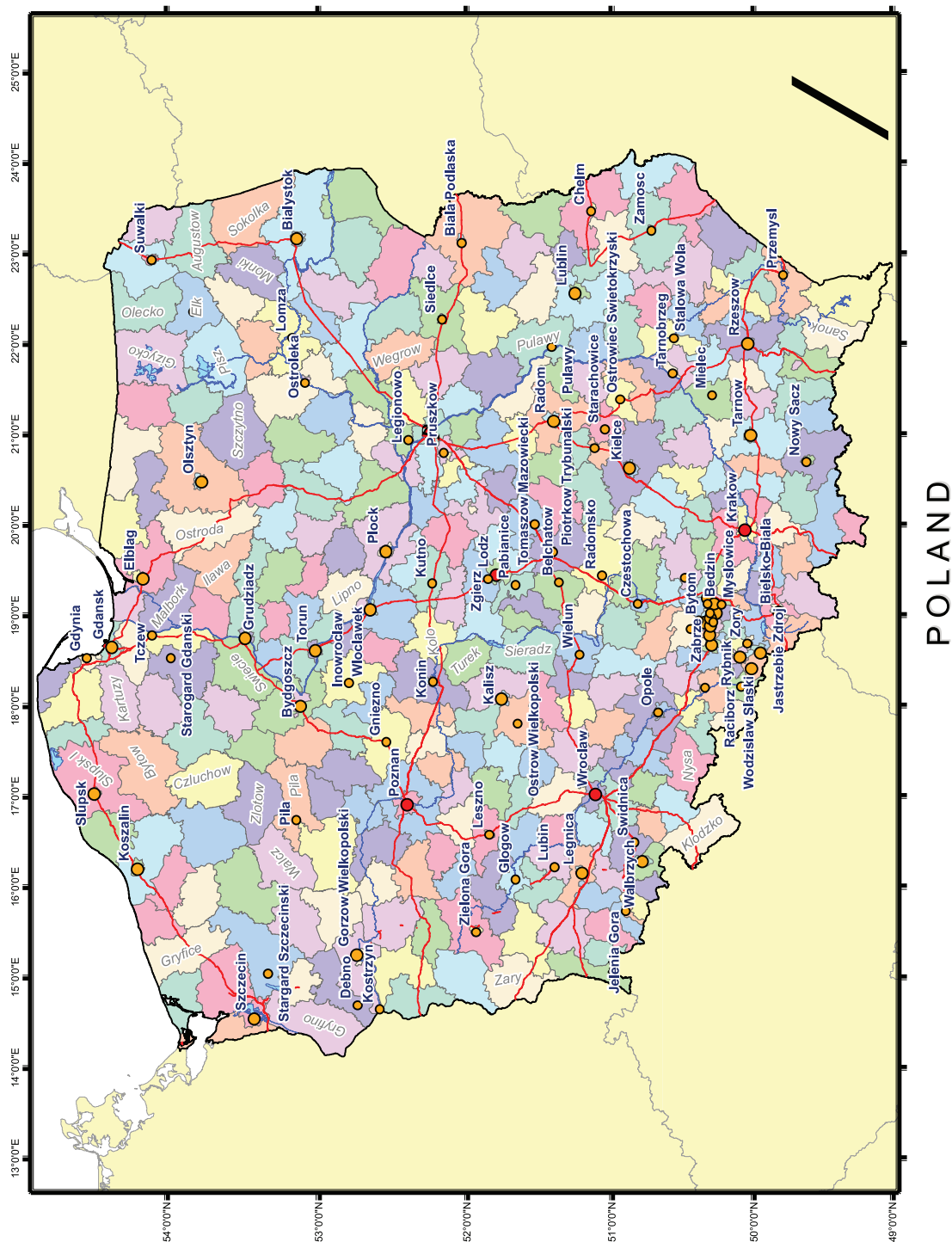
- Δευτεροβάθμια εκπαίδευση
- Πολιτιστικές υποδομές (βιβλιοθήκες, μουσεία)
- Συντήρηση νοσοκομείων
- Τουρισμός

Περιφερειακό επίπεδο: 7 διοικητικές περιφέρειες

Η δομή της τοπικής και περιφερειακής διακυβέρνησης της Ουγγαρίας βρίσκεται σε μια κατάσταση διαρκούς μεταρρύθμισης από τις αρχές της δεκαετίας του '90, ανταποκρινόμενη θετικά στις εξελίξεις που επισυμβαίνουν στον ευρωπαϊκό διοικητικό χώρο. Η νέα δομή άρχισε να λειτουργεί το 1990 και υπέστη τροποποιήσεις το 1994 και το 1999 με τη διαίρεση της χωρικής επικράτειας σε 7 (στατιστικές) περιφέρειες (αριθ. XCII Νομοθετική Πράξη). Αυτές οι περιφέρειες διοικούνται από ένα συμβούλιο περιφερειακής ανάπτυξης, στο οποίο συμμετέχουν εκπρόσωποι της κεντρικής διοίκησης και της τοπικής αυτοδιοίκησης. Το 2004 η δημιουργία των 158 μικρο-περιφερειών, μέσω των εθελοντικών συνενώσεων τοπικών αρχών, διπλά στις 7 μακρο-περιφέρειες αποτελεί σημείο αναφοράς στη εξελισσόμενη διοικητική μεταρρύθμιση, η οποία εναρμονίζεται δειλά δειλά στα ευρωπαϊκά πρότυπα διοίκησης. Αν το 1996, με την αριθ. XXI νομοθετική πράξη, η οποία τροποποιήθηκε το 1999, τέθηκαν οι κυριότεροι στόχοι και κανόνες για την περιφερειακή ανάπτυξη και τον περιφερειακό σχεδιασμό, το 2002 το στοίχημα της διοικητικής μεταρρύθμισης αφορούσε την βελτίωση της αποδοτικότητας των τοπικών υπηρεσιών στο μικρο-περιφερειακό επίπεδο. Τα αποτελέσματα της εθελοντικής συνένωσης των δημοτικών αρχών στις 158 μικρο-περιφέρειες φάνηκαν στους τομείς της δημόσιας εκπαίδευσης, της υγείας και του πολιτισμού. Οι μικροπεριφερειακές ενώσεις, εθελοντικού χαρακτήρα, των δημοτικών αρχών για την αναβάθμιση του επιπέδου της ποιότητας των τοπικών υπηρεσιών αντισταθμίζουν τις διαρθρωτικές αδυναμίες των δήμων που εξαρτώνται οικονομικά από την κεντρική διοίκηση. Άλλωστε, το σύστημα των κινήτρων για τις εθελοντικές συνενώσεις των δημοτικών αρχών διακρίνεται από διαφάνεια και δίνει ευκαιρίες για την ανάπτυξη τοπικών πρωτοβουλιών.

8.20 Πολωνία

Ένωση Πολωνικών Πόλεων*(Związek Miast Polskich)*

ul. Robocza 46A-PL-61-517-POZNAN

E-mail: biuro@zgwrp.org.pl

Web: <http://www.zgwrp.org.pl>**Ένωση Πολωνικών Επαρχιών***(Związku Powiatow Polskich)*

Plac Defilad 1 – PL – 00-901 WARSZAWA

E-mail: rb@zppp.pl

Web: <http://www.zppp.pl>

Η Πολωνία είναι ένα ενιαίο κράτος που διοικητικά διαιρείται σε δήμους, επαρχίες και περιφέρειες¹²⁵.

Τοπικό επίπεδο: 2478 δήμοι (gminy)**Δημοτικές αρχές**

Το **δημοτικό συμβούλιο** (rada gminy) εκλέγεται άμεσα για θητεία 4 ετών. Εκτός από τις νομοθετικές εξουσίες του, το συμβούλιο ψηφίζει τον προϋπολογισμό και καθορίζει τους τοπικούς φόρους. Το συμβούλιο διορίζει τα μέλη των επιτροπών μεταξύ των μελών του. Αυτές οι επιτροπές είναι υπεύθυνες για την προετοιμασία των αποφάσεων του συμβουλίου και για την εποπτεία υλοποίησής τους.

Η **εκτελεστική επιτροπή** (zarząd gminy) αποτελείται από το δήμαρχο και τους αντιδημάρχους του. Υλοποιεί τις αποφάσεις του συμβουλίου.

Ο **δήμαρχος** (wojt, burmistrz, prezydent miasta) εκλέγεται άμεσα για θητεία 4 ετών. Είναι ο επίσημος εκπρόσωπος του δήμου και στο έργο του συνδράμουν οι αντιδήμαρχοι που εκλέγονται από το συμβούλιο.

Ο **επικεφαλής της δημοτικής διοίκησης** (sekretarz gminy) διορίζεται από το συμβούλιο, ύστερα από πρόταση του δημάρχου.

Αρμοδιότητες

- Δημόσιες συγκοινωνίες
- Κοινωνικές υπηρεσίες
- Στέγαση
- Περιβάλλον
- Πολιτισμός
- Υγεία
- Προσχολική και πρωτοβάθμια εκπαίδευση

Ενδιάμεσο επίπεδο: 314 επαρχίες (powiaty)**Επαρχιακές αρχές**

Το **επαρχιακό συμβούλιο** (rada powiatu) εκλέγεται άμεσα για θητεία 4 ετών. Αυτή η διαβουλευτική συνέλευση διορίζει τα μέλη της εκτελεστικής επιτροπής και τον πρόεδρο της επαρχίας.

125. Βλ. CEMR, *Local and Regional...*, σ.π.σ.40.

Η **εκτελεστική επιτροπή** (zarząd powiatu) αποτελείται από τον πρόεδρο και τους αντιπρόεδρους που επιλέγονται μεταξύ των μελών του συμβουλίου για θητεία 4 ετών. Το σώμα αυτό είναι αρμόδιο για την υλοποίηση των αποφάσεων του συμβουλίου.

Ο **πρόεδρος/έπαρχος** (starosta) εκλέγεται για θητεία 4 ετών από το συμβούλιο. Είναι ο επίσημος εκπρόσωπος της επαρχίας και στο έργο του συνδράμουν οι αντιπρόεδροι.

Αρμοδιότητες

- Κατασκευή και συντήρηση οδικού δικτύου
- Δευτεροβάθμια εκπαίδευση
- Περιβάλλον
- Απασχόληση

Περιφερειακό επίπεδο: 16 περιφέρειες (voivodies-województwo)

Περιφερειακές αρχές

Το **περιφερειακό συμβούλιο** (sejmik województwa) εκλέγεται άμεσα για θητεία 4 ετών. Αυτή η διαβουλευτική συνέλευση εκλέγει τον πρόεδρο της περιφερειακής εκτελεστικής επιτροπής.

Η **εκτελεστική επιτροπή** (zarząd województwa) αποτελείται από τον πρόεδρο και τα μέλη που εκλέγονται από το συμβούλιο για θητεία 4 ετών. Υλοποιεί τις αποφάσεις του περιφερειακού συμβουλίου.

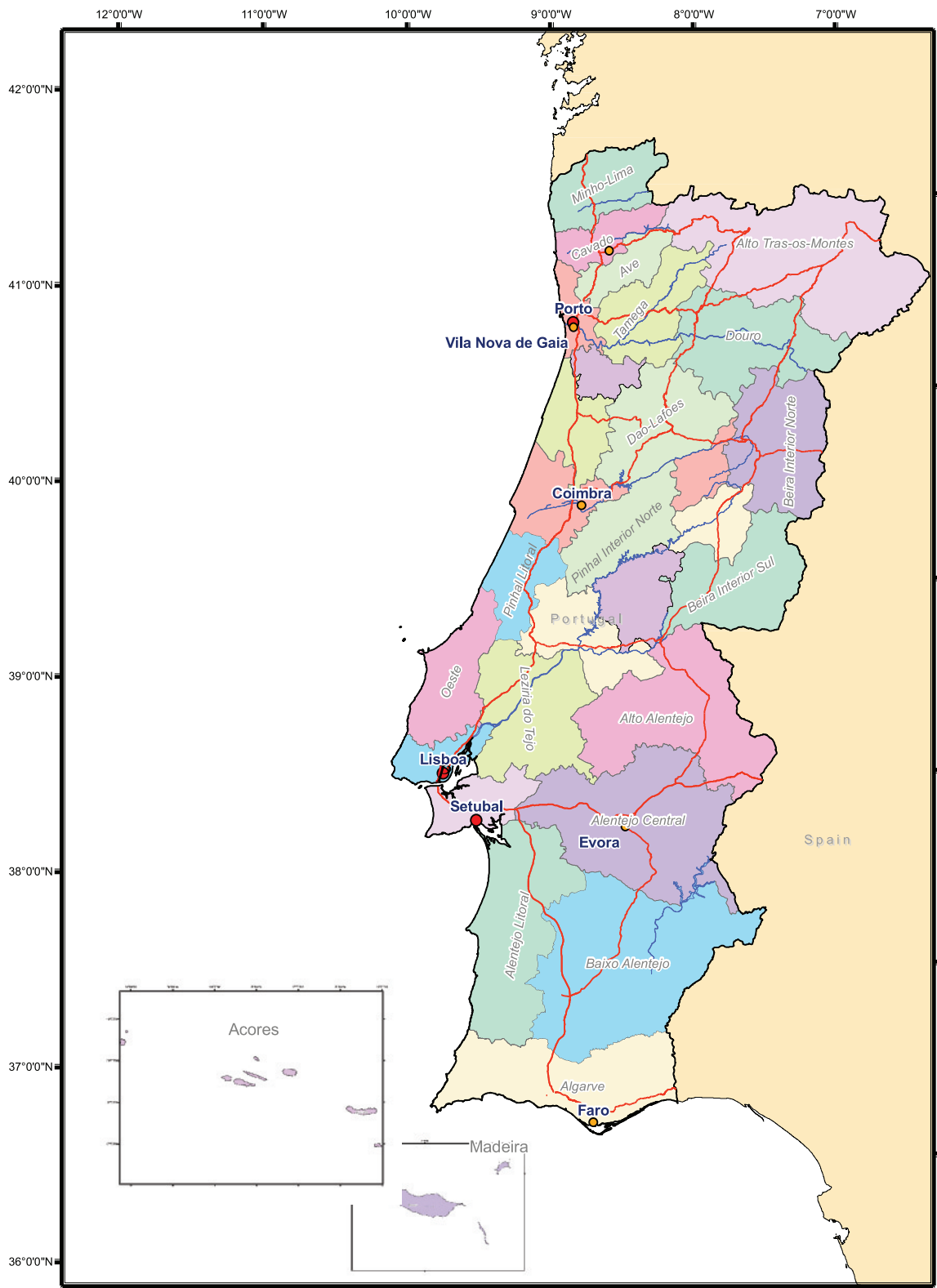
Ο **κυβερνήτης** (wojewoda) διορίζεται από τον πρωθυπουργό ύστερα από πρόταση του υπουργού δημόσιας διοίκησης. Ο κυβερνήτης είναι εκπρόσωπος του πρωθυπουργού και της κεντρικής διοίκησης σε περιφερειακό επίπεδο. Επίσης, εποπτεύει τις δραστηριότητες της περιφερειακής διοίκησης.

Αρμοδιότητες

- Οικονομική ανάπτυξη
- Ανώτερη εκπαίδευση
- Περιβάλλον
- Απασχόληση
- Κοινωνική πολιτική
- Διαχείριση περιφερειακού οδικού δικτύου

8.21 Πορτογαλία

PORTUGAL

Πρακτικός Οδηγός για τις Διεθνείς Συνεργασίες των Ο.Τ.Α.

Εθνική Ένωση Πορτογαλικών Δήμων**(Associação Nacional de Municípios Portugueses)**

Av. Marnoco e Sousa, 52-P-3004-511 COIMBRA

E-mail: anmp@anmp.pt

Web: <http://www.anmp.pt>

Η Πορτογαλία είναι ένα ενιαίο κράτος που διοικητικά διαιρείται σε ενορίες, δήμους, διαμερίσματα και περιφέρειες.

**Τοπικό επίπεδο: 4241 ενορίες (freguesias)
και 308 δήμοι (municípios)¹²⁶**

Τοπικές αρχές

Η **ενοριακή συνέλευση** (assembleia de freguesia) είναι το διαβουλευτικό όργανο της ενορίας. Η συνέλευση εκλέγεται άμεσα με αναλογικό τρόπο για θητεία 4 ετών.

Η **εκτελεστική επιτροπή** (junta de freguesia) είναι το εκτελεστικό όργανο της ενορίας. Τα μέλη της εκλέγονται από την συνέλευση. Είναι υπεύθυνη για την προετοιμασία και εφαρμογή των αποφάσεων της συνέλευσης.

Ο **πρόεδρος** είναι ο επικεφαλής του συνδυασμού που πλειοψήφησε στις τοπικές εκλογές για θητεία 4 ετών.

Αρμοδιότητες

- Εκπαίδευση
- Πολιτισμός
- Περιβάλλον
- Υγεία

Δημοτικές αρχές

Η **δημοτική συνέλευση** (assembleia municipal) εκλέγεται άμεσα για θητεία 4 ετών. Μέλη της συνέλευσης είναι και οι πρόεδροι των ενοριών. Ως διαβουλευτικό όργανο της δημοτικής αρχής, εποπτεύει τις πράξεις του εκτελεστικού συμβουλίου.

Το **εκτελεστικό συμβούλιο** (câmara municipal) είναι συλλογικό όργανο που εκλέγεται άμεσα για θητεία 4 ετών. Τα μέλη του έχουν δικαίωμα συμμετοχής και ψήφου στις συνεδριάσεις της συνέλευσης. Είναι αρμόδιο για την οργάνωση και λειτουργία των υπηρεσιών του δήμου και ιδιαίτερα για θέματα πολεοδομικά και δημόσια έργα

Ο **δήμαρχος** είναι ο επικεφαλής του πλειοψηφούντος συνδυασμού στις εκλογές για την δημοτική συνέλευση για θητεία 4 ετών.

126. Βλ. Εθνική Ένωση Πορτογαλικών Δήμων, *Επίσημη Ιστοσελίδα της ΕΕΠΔ*, (<http://www.anmp.pt>)· CEMR, *Local and Regional...*, σ.π.σ.38.

Αρμοδιότητες

- Υγεία
- Περιβάλλον
- Πολιτισμός
- Διαχείριση δημοτικής περιουσίας
- Δημόσια έργα
- Πολεοδομία

Δίπλα στους δήμους και τις ενορίες, η τοπική αυτοδιοίκηση στην Πορτογαλία περιλαμβάνει τις διαδημοτικές κοινότητες, τις ενώσεις δήμων με συγκεκριμένη αποστολή, μεγάλες μητροπολιτικές περιοχές (17) και αστικές κοινότητες. Σκοπός των συγκεκριμένων οργανισμών είναι ο εξής:

- συντονισμός των δημοτικών επενδύσεων με υπερδημοτικό ενδιαφέρον
- συντονισμός των σχέσεων ανάμεσα σε δήμους και υπηρεσίες της κεντρικής διοίκησης
- σχεδιασμός και στρατηγική οικονομική και κοινωνική διαχείριση

Ενδιάμεσο επίπεδο: 18 διαμερίσματα (divisão distrital)

Ο **έπαρχος** (governador civil) διορίζεται από την κεντρική διοίκηση, εκπροσωπώντας την κυβέρνηση στο διαμέρισμα. Οι αρμοδιότητές του καθορίζονται και εκχωρούνται από τον υπουργό εσωτερικών.

Περιφερειακό επίπεδο: 2 αυτόνομες περιφέρειες (Açores και Madeira)

Οι δύο περιφέρειες διαθέτουν **νομοθετική συνέλευση**, άμεσα εκλεγόμενη, **περιφερειακή κυβέρνηση** με επικεφαλής τον **πρόεδρο** και τον **υπουργό της δημοκρατίας**. Ο υπουργός είναι ο κυβερνητικός εκπρόσωπος στην περιφέρεια, διαθέτει το δικαίωμα της νομοθετικής αρνησικυρίας (veto) στα διατάγματα της συνέλευσης και διορίζει τον πρόεδρο της περιφερειακής κυβέρνησης.

8.22 Ρουμανία

Εθνική Ένωση Επαρχιακών Συμβουλίων

(Uniunea Nationala a Consiliilor

Judetene din Romania)

Strada Dunarii nr 178, ALEXANDRIA 140047

E-mail: dragnea@cjteleorman.ro

Web: http://www.uncjr.ro

Ένωση Ρουμανικών Κοινοτήτων

(Asociatia Comunelor din Romania)

Str. Vlad Tepes nr.18,

Vulcana Bai 137535

JUDETUL DAMBOVITA

E-mail: acor@acor.ro

Web: http://www.acor.ro

Ένωση Ρουμανικών Δήμων

(Asociatia Municipiilor din Romania)

Str.Academiei nr.3-5, Etaj 1, sector 3,

030011 Bucharest

E-mail: amr@amr.ro

Web: http://www.amr.ro

Ένωση Ρουμανικών Πόλεων

(Asociatia Oraelor din Romania)

Harsova Pital Decembrie

1918 nr1, Judetul Constanta

3047 Bucharest

E-mail: aor_aor@ns.falr.ro

Web: http://www.aor.ro

Η Ρουμανία είναι ενιαίο κράτος που διοικητικά διαιρείται σε κοινότητες, πόλεις, δήμους επαρχίες και αναπτυξιακές περιφέρειες¹²⁷.

**Τοπικό επίπεδο: 2686 κοινότητες (comune),
268 πόλεις (orase) και
103 δήμοι (municipii)**

Τοπικές αρχές

Το **τοπικό συμβούλιο** (consiliul local) είναι η διαβουλευτική συνέλευση της τοπικής αρχής. Εκλέγεται άμεσα για θητεία 4 ετών. Είναι αρμόδιο για την ψήφιση του προϋπολογισμού της τοπικής αρχής.

Ο **δήμαρχος** (primarul) εκλέγεται άμεσα για θητεία 4 ετών. Είναι το εκτελεστικό όργανο και επικεφαλής της διοίκησης της δημοτικής αρχής. Ο δήμαρχος μπορεί να μεταβιβάζει αρμοδιότητες στον αντιδήμαρχο (διορίζεται από το συμβούλιο), είναι ο κύριος συντονιστής και υπεύθυνος για την υλοποίηση του προϋπολογισμού και της άρτιας λειτουργίας των κοινωνικών υπηρεσιών της τοπικής αρχής.

Αρμοδιότητες

- Στέγαση
- Πολεοδομία
- Περιβαλλοντική προστασία
- Συγκοινωνιακή υποδομή
- Ύδρευση
- Εκπαίδευση
- Διαχείριση της τοπικής κληρονομιάς
- Δημόσια τάξη
- Διαχείριση πάρκων και δημόσιων κήπων

Επαρχιακό επίπεδο: 41 επαρχίες (judete)**Επαρχιακές αρχές**

Το **επαρχιακό συμβούλιο** (consiliul judetean) εκλέγεται άμεσα για θητεία 4 ετών. Ασκήι έλεγχο νομιμότητας των διοικητικών πράξεων. Είναι υπεύθυνο για την κατανομή των πόρων μεταξύ των τοπικών αρχών. Δεν υπάρχει ιεραρχική σχέση ανάμεσα σε επαρχιακή αρχή και τοπική αρχή.

127. Στο ίδιο, σ.43.

Ο **έπαρχος** (presedinte) διορίζεται από το συμβούλιο. Διαθέτει εκτελεστικές αρμοδιότητες και μπορεί να μεταβιβάσει αρμοδιότητες σε δύο αντιπροέδρους που διορίζονται από το επαρχιακό συμβούλιο.

Ο **νομάρχης** (prefect) διορίζεται από την κυβέρνηση και ασκεί έλεγχο νομιμότητας των πράξεων της τοπικής και επαρχιακής αρχής. Διασφαλίζει την υλοποίηση της κυβερνητικής πολιτικής και του προγράμματος σε τοπικό και επαρχιακό επίπεδο και εκπροσωπεί την κυβέρνηση σε κάθε επαρχία και στον δήμο του Βουκουρεστίου.

Αρμοδιότητες

- Ανάπτυξη της επαρχίας
- Ύδρευση
- Αποχετεύσεις
- Δημόσιες συγκοινωνίες
- Επαρχιακό δίκτυο
- Κοινωνική αρωγή στα παιδιά
- Εκπαίδευση

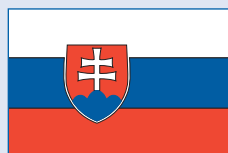
Περιφερειακό επίπεδο: 8 αναπτυξιακές περιφέρειες

Περιφερειακές αρχές

Η περιφερειακή αναπτυξιακή διαδικασία συντονίζεται από το εθνικό συμβούλιο για την περιφερειακή ανάπτυξη και υλοποιείται μέσω των αναπτυξιακών περιφερειακών φορέων. Αυτοί οι μη-κυβερνητικοί, δημόσιοι, μη-κερδοσκοπικοί οργανισμοί συστήνονται στο πλαίσιο της εθελούσιας συνένωσης των γειτονικών επαρχιών. Ο πρόεδρος και ο αντιπρόεδρος εκλέγονται για ετήσια θητεία από το περιφερειακό αναπτυξιακό συμβούλιο.

Αρμοδιότητες των φορέων περιφερειακής ανάπτυξης

- Σύνταξη περιφερειακών αναπτυξιακών προγραμμάτων και στρατηγικής
- Υλοποίηση των περιφερειακών αναπτυξιακών προγραμμάτων και διαχείριση των οικονομικών πόρων
- Υποβολή προτάσεων στο Υπουργείο Ευρωπαϊκής Ολοκλήρωσης για την χρηματοδότηση των αναπτυξιακών προγραμμάτων
- Οικονομική συνεισφορά στο περιφερειακό αναπτυξιακό ταμείο

8.23 Σλοβακία

Ένωση Πόλεων και Κοινοτήτων Σλοβακίας

(Združenie Miest A Obcí Slovenska)

Bezručova 9 – SK – 811 09 BRATISLAVA

E-mail: centr@zmos.sk

Web: http://www.zmos.sk

Η Σλοβακία είναι ενιαίο κράτος που διοικητικά διαιρείται σε περιφέρειες, διαμερίσματα και δήμους¹²⁸

Τοπικό επίπεδο: 2883 δήμοι (obec)**Τοπικές/δημοτικές αρχές**

Η **δημαρχιακή επιτροπή** (obecné zastupiteľstvo) εκλέγεται άμεσα για θητεία 4 ετών. Αποτελεί το διαβουλευτικό όργανο της δημοτικής αρχής.

Ο **δήμαρχος** (starosta/primátor) εκλέγεται άμεσα για θητεία 4 ετών, ασκεί την εκτελεστική εξουσία και προεδρεύει της ένωσης και του δημοτικού συμβουλίου.

Το **δημοτικό συμβούλιο** (obecná rada) μπορεί να συσταθεί από την δημαρχιακή επιτροπή. Τα μέλη του εκλέγονται από την επιτροπή για 4ετή θητεία. Λειτουργεί ως εκτελεστικό και ελεγκτικό όργανο της επιτροπής και είναι το διαβουλευτικό όργανο του δημάρχου.

Αρμοδιότητες

- Τοπικό οδικό δίκτυο
- Δημόσιες συγκοινωνίες
- Περιβάλλον
- Ύδρευση
- Αποχετευτικό δίκτυο
- Τοπική ανάπτυξη
- Στέγαση
- Εκπαιδευτικές, κοινωνικές και υγειονομικές υπηρεσίες
- Πολιτισμός
- Συμμετοχή στην σύνταξη των περιφερειακών σχεδίων
- Κρατικές αρμοδιότητες (ληξιαρχείο)

Περιφερειακό επίπεδο: 8 περιφέρειες**Περιφερειακές αρχές**

Το **περιφερειακό συμβούλιο** (zastupiteľstvo) είναι το διαβουλευτικό σώμα που εκλέγεται άμεσα για θητεία 4 ετών.

Ο **πρόεδρος** (predseda) εκλέγεται άμεσα, εκπροσωπεί την περιφέρεια και συνεπικουρείται στο έργο του από υπόλληλο αρμόδιο για την διαχείριση των διοικητικών υπηρεσιών και της οργάνωσης των περιφερειών.

128. Στο ίδιο, σ.48.

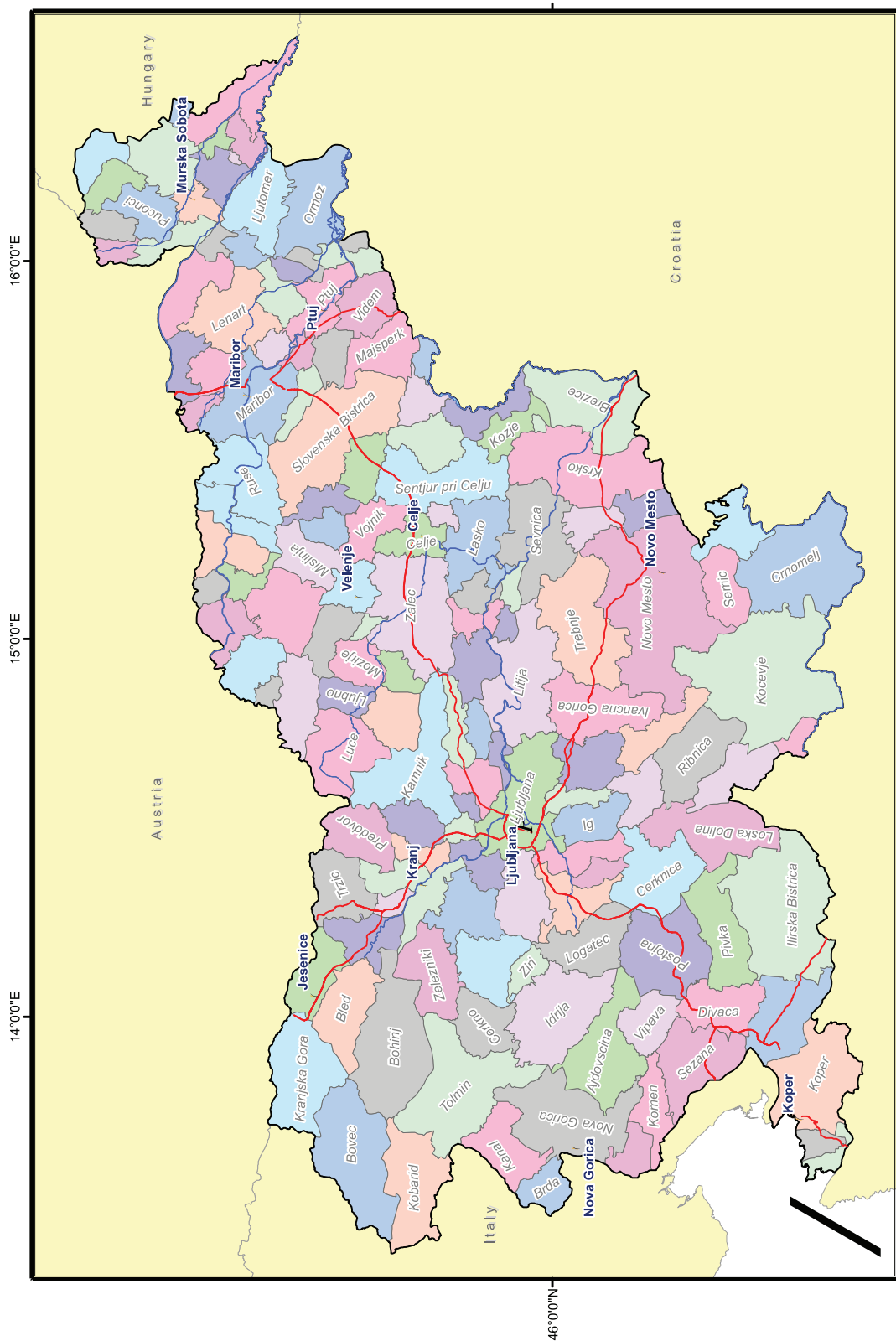
Η **Επιτροπή** (*komisia*) διορίζεται από το συμβούλιο και τα μέλη της προέρχονται από αιρετούς εκπροσώπους της περιφέρειας και άλλους που προτείνονται από το συμβούλιο. Είναι το εκτελεστικό και ελεγκτικό όργανο του συμβουλίου.

Αρμοδιότητες

- Οδικό δίκτυο
- Χωροταξικός σχεδιασμός
- Περιφερειακή ανάπτυξη
- Δευτεροβάθμια εκπαίδευση
- Νοσοκομεία
- Κοινωνικές υπηρεσίες
- Πολιτισμός
- Αδειοδότηση φαρμακείων
- Κρατικές αρμοδιότητες (ορισμένες αρμοδιότητες από τους τομείς της υγείας, της εκπαίδευσης και των συγκοινωνιών).

8.24 Σλοβενία

SLOVENIA

Η Σλοβενία είναι ένα ενιαίο κράτος που διοικητικά διαιρείται σε δήμους και 58 κρατικές διοικήσεις σε επίπεδο περιφέρειας¹²⁹.

Τοπικό επίπεδο: 210 δήμοι

Δημοτικές αρχές

Το **δημοτικό συμβούλιο** (obcinski svet) εκλέγεται άμεσα για 4ετή θητεία. Το διαβουλευτικό όργανο του δήμου διορίζει αντιδημάρχους, ύστερα από πρόταση του δημάρχου. Το συμβούλιο είναι το αρμόδιο όργανο για την λήψη των σημαντικότερων αποφάσεων σε ένα δήμο.

Ο **δήμαρχος** (zupan) εκλέγεται άμεσα για θητεία 4 ετών. Είναι το εκτελεστικό όργανο στο δήμο και επικεφαλής των υπηρεσιών του.

Αρμοδιότητες

- Πολεοδομία
- Εμπόριο
- Βιομηχανία
- Οδικό δίκτυο
- Συγκοινωνίες
- Πρωτοβάθμια εκπαίδευση
- Κοινωνική ασφάλεια

Ένωση Δήμων και Πόλεων της Σλοβενίας

(Skupnost Obcin Slovenije)

Partizanska 1 – SI – 2000 MARIBOR

E-mail: sasa@skupnostobcin.si

Web: <http://www.skupnostobcin.si>

Ένωση Δήμων της Σλοβενίας

(Zdruzenje obcin Slovenije)

Zrinjskega 9, p.p.2011-SI-1001 Ljubljana

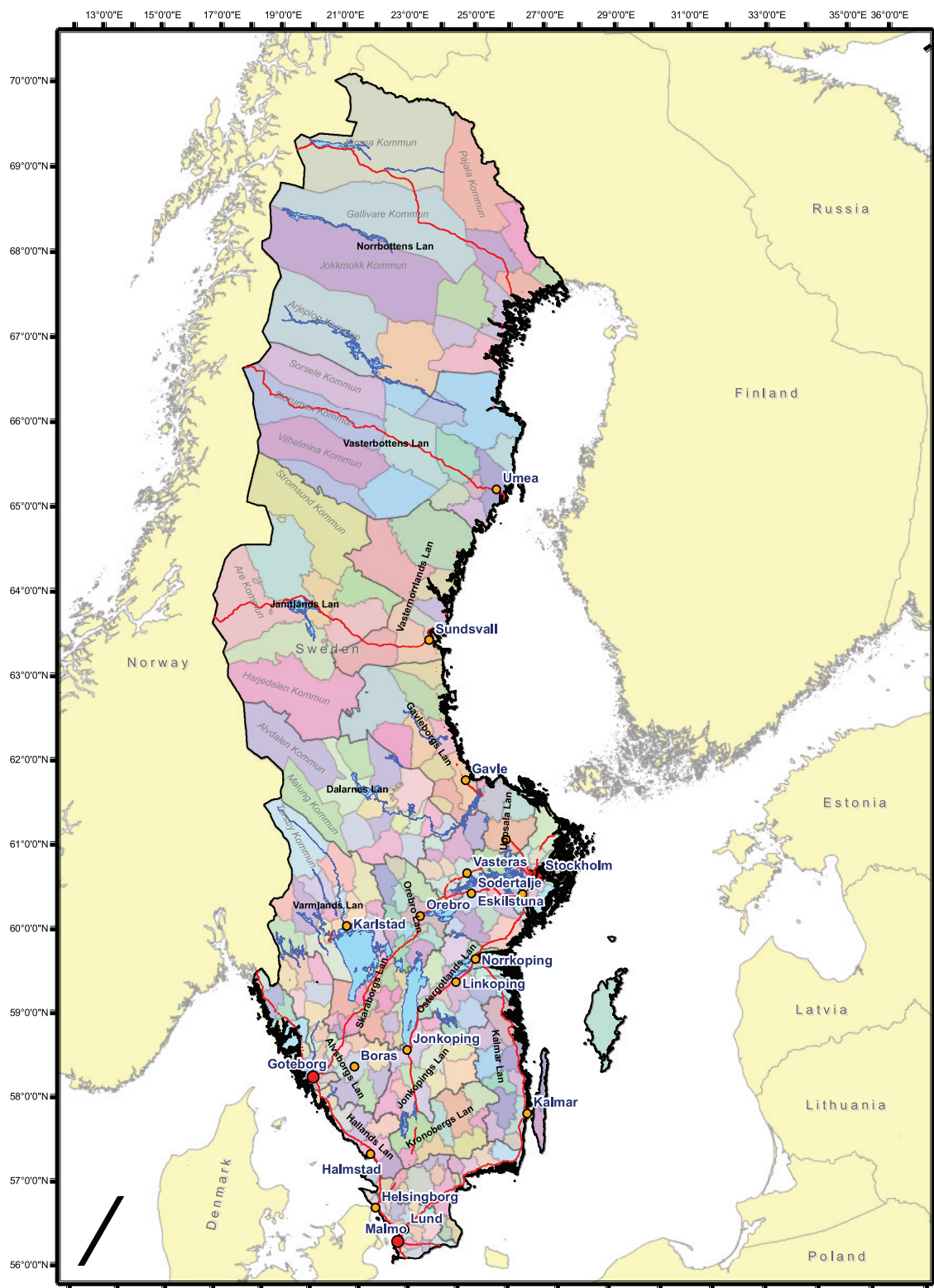
E-mail: info@zdruzenjeobcin.si

Web: <http://www.zdruzenjeobcin.si>

129. Στο ίδιο, σ.47.

8.25 Σουηδία

SWEEDEN

Πρακτικός Οδηγός για τις Διεθνείς Συνεργασίες των Ο.Τ.Α.

Σουηδική Ένωση Τοπικών Αρχών και Περιφερειών

(Swedish Association of Local Authorities
and Regions)

Hornsgatan 20, SE-188 82 Stockholm

E-mail: info@skl.se

Web: <http://www.skl.se>

Η Σουηδία είναι ένα ενιαίο κράτος που διοικητικά διαιρείται σε δήμους, επαρχίες και περιφέρειες¹³⁰.

Τοπικό επίπεδο: 290 δήμοι (*kommuner*)

Δημοτικές αρχές

Το **δημοτικό συμβούλιο** (*kommunfullmäktige*) εκλέγεται άμεσα για 4ετή θητεία. Το συμβούλιο λαμβάνει τις σημαντικότερες αποφάσεις στο δήμο, επιβάλλει τοπικούς φόρους και ψηφίζει τον προϋπολογισμό. Μπορεί επίσης να μεταβιβάσει σημαντικές εξουσίες στην εκτελεστική επιτροπή και σε άλλες επιτροπές.

Η **δημαρχιακή εκτελεστική επιτροπή** (*kommunstyrelsen*) εκλέγεται από το συμβούλιο. Προετοιμάζει και εφαρμόζει τις αποφάσεις του συμβουλίου. Άσκει εκτελεστικές και συντονιστικές λειτουργίες, ενώ εποπτεύει τις δραστηριότητες των άλλων επιτροπών. Καταρτίζει τον προϋπολογισμό του δήμου.

Οι **εξειδικευμένες επιτροπές** (*nämnd*) συστήνονται από το συμβούλιο. Είναι υπεύθυνες για την προετοιμασία και υλοποίηση των αποφάσεων του συμβουλίου.

Αρμοδιότητες

Υποχρεωτικές

- Εκπαίδευση
- Φροντίδα ηλικιωμένων
- Κοινωνικές υπηρεσίες
- Υγειονομική και περιβαλλοντική προστασία
- Χωροταξικός σχεδιασμός
- Δημόσιες συγκοινωνίες
- Πολιτική προστασία
- Ύδρευση και αποχέτευση

Εθελοντικές

- Πολιτισμός
- Στέγαση
- Ενέργεια
- Απασχόληση

130. Στο ίδιο, σ.45.

Περιφερειακό επίπεδο: 21 επαρχίες (Landsting) και 2 περιφέρειες (Skåne et Västra Götaland)

Περιφερειακές αρχές

Το επαρχιακό/περιφερειακό συμβούλιο (landstingsfullmäktige/regionfullmäktige) εκλέγεται άμεσα για 4ετή θητεία. Το συμβούλιο λαμβάνει τις σημαντικότερες αποφάσεις, εγκρίνει τον προϋπολογισμό και το ύψος της τοπικής φορολογίας. Μπορεί να εκχωρήσει εξουσίες λήψης αποφάσεων στην εκτελεστική επιτροπή και σε άλλες επιτροπές.

Η εκτελεστική επιτροπή του επαρχιακού/περιφερειακού συμβουλίου (landstingsstyrelsen/regionstyrelsen) εκλέγεται από το συμβούλιο. Προετοιμάζει και εφαρμόζει τις αποφάσεις του συμβουλίου. Ασκεί εκτελεστικές και συντονιστικές λειτουργίες, ενώ εποπτεύει τις δραστηριότητες των άλλων επιτροπών. Καταρτίζει τον προϋπολογισμό του δήμου.

Οι **εξειδικευμένες επιτροπές** (nämnd) συστήνονται από το συμβούλιο. Είναι υπεύθυνες για την προετοιμασία και υλοποίηση των αποφάσεων του συμβουλίου.

Αρμοδιότητες

Υποχρεωτικές

- Υγειονομική περίθαλψη
- Οδοντιατρική περίθαλψη

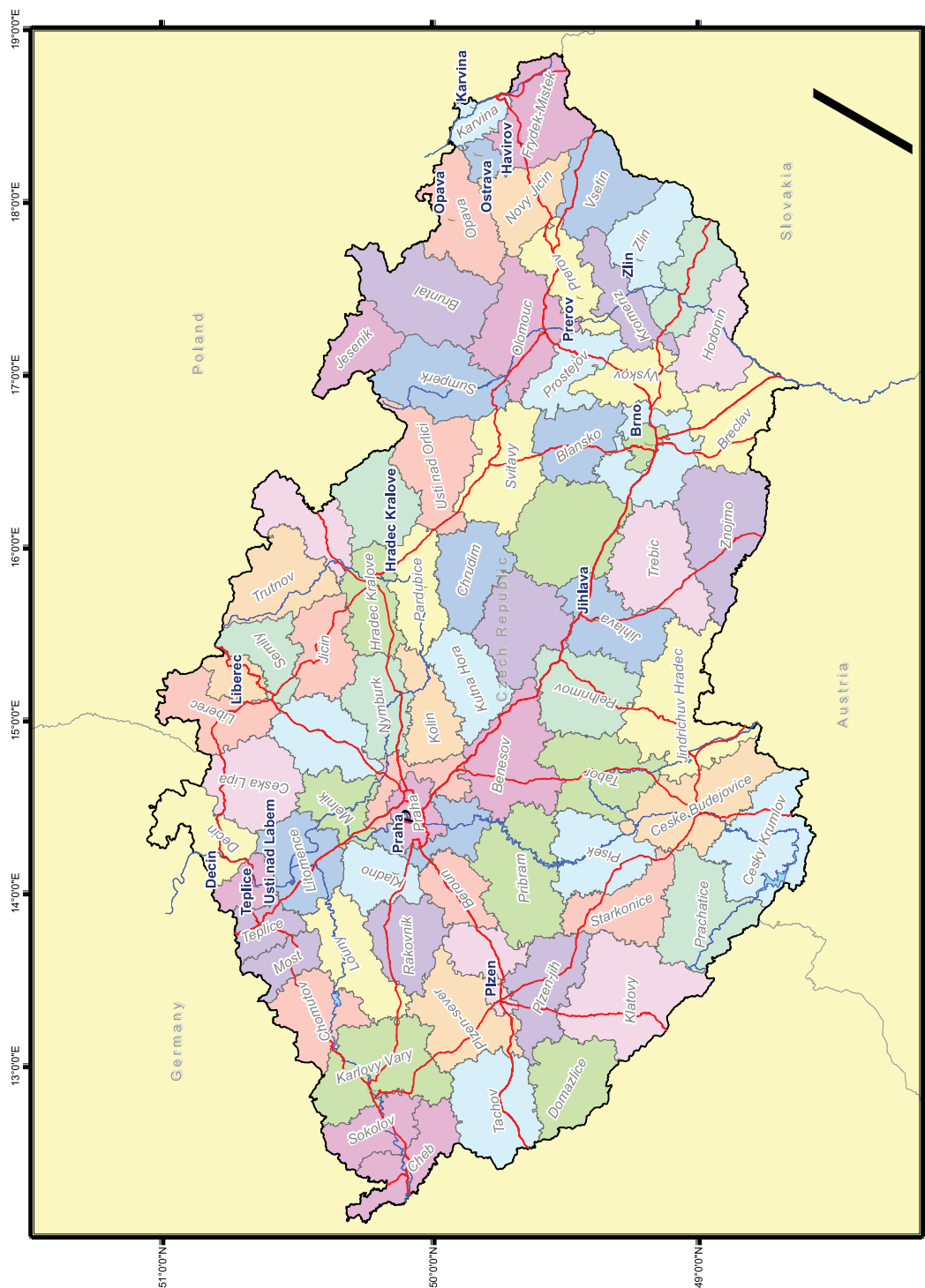
Εθελοντικές

- Περιφερειακή ανάπτυξη
- Πολιτισμός
- Συγκοινωνίες
- Τουρισμός

Οι περιφέρειες έχουν επιπρόσθετες αρμοδιότητες στον τομέα της περιφερειακής ανάπτυξης.

8.26 Τσεχική Δημοκρατία

CZECH REPUBLIC

**Ένωση Πόλεων και Δήμων
της Τσεχικής Δημοκρατίας**

[Union of Towns and Municipalities
of the Czech Republic]

Prague Congress Centre

ul. 5 Kvetna 1640/65, 140 21 Prague 4

E-mail: smocr@smocr.cz

Web: <http://www.smocr.cz>

Η Τσεχική Δημοκρατία είναι ένα ενιαίο κράτος που διοικητικά διαιρείται σε δήμους και περιφέρειες¹³¹.

Τοπικό επίπεδο: 6248 δήμοι (obce)

Δημοτικές αρχές

Το **δημοτικό συμβούλιο** (zastupitelstvo obce) εκλέγεται άμεσα για 4ετή θητεία. Το συμβούλιο διορίζει τα μέλη των επιτροπών του δημοτικού συμβουλίου, οι οποίες είναι διαβουλευτικά όργανα του συμβουλίου.

Η **δημαρχιακή επιτροπή** (rada obce) εκλέγεται από το δημοτικό συμβούλιο για 4ετή θητεία. Ο δήμαρχος και οι αντιδήμαρχοι συμμετέχουν ως μέλη στη δημαρχιακή επιτροπή. Η δημαρχιακή επιτροπή, ως το εκτελεστικό όργανο της δημοτικής αρχής, μπορεί να συστήνει ειδικές επιτροπές που λειτουργούν ως διαβουλευτικά όργανα της επιτροπής.

Ο **δήμαρχος** (starosta) εκλέγεται με έμμεσο τρόπο από το δημοτικό συμβούλιο για θητεία 4 ετών. Είναι πρόεδρος της δημαρχιακής επιτροπής και των υπηρεσιών του δήμου. Σε δημοτικά συμβούλια με λιγότερα από 15 μέλη, ο δήμαρχος αναλαμβάνει εκτελεστικά καθήκοντα.

Αρμοδιότητες

- Δημοτικός προϋπολογισμός
- Τοπική ανάπτυξη
- Γεωργία
- Δημοτική αστυνομία
- Ύδρευση
- Διαχείριση απορριμμάτων
- Πρωτοβάθμια εκπαίδευση
- Στέγαση
- Κοινωνικές υπηρεσίες
- Χωροταξικός σχεδιασμός
- Συνεργασία με άλλες τοπικές αρχές και τις περιφέρειες
- Δημοτική συγκοινωνία

Η Πράγα διοικητικά διαιρείται σε μητροπολιτικά διαμερίσματα, καθένα από τα οποία εκλέγει τα δικά του τοπικά συμβούλια. Η συνέλευση της πρωτεύουσας εκλέγεται άμεσα για θητεία

131. Στο ίδιο, σ.11.

4 ετών. Τα μέλη της συνέλευσης εκλέγουν τον δήμαρχο και τα μέλη της εκτελεστικής δημοκρατικής επιτροπής της πόλης.

Περιφερειακό επίπεδο: 14 περιφέρειες (kraje)

Περιφερειακές αρχές

Η **περιφερειακή συνέλευση** (zastupitelstvo kraje) εκλέγεται άμεσα για θητεία 4 ετών. Ελέγχει τον περιφερειακό προϋπολογισμό και τις επιχορηγήσεις που δίνονται στους δήμους. Η συνέλευση έχει το δικαίωμα υποβολής προτάσεων νόμων στη Βουλή των Αντιπροσώπων.

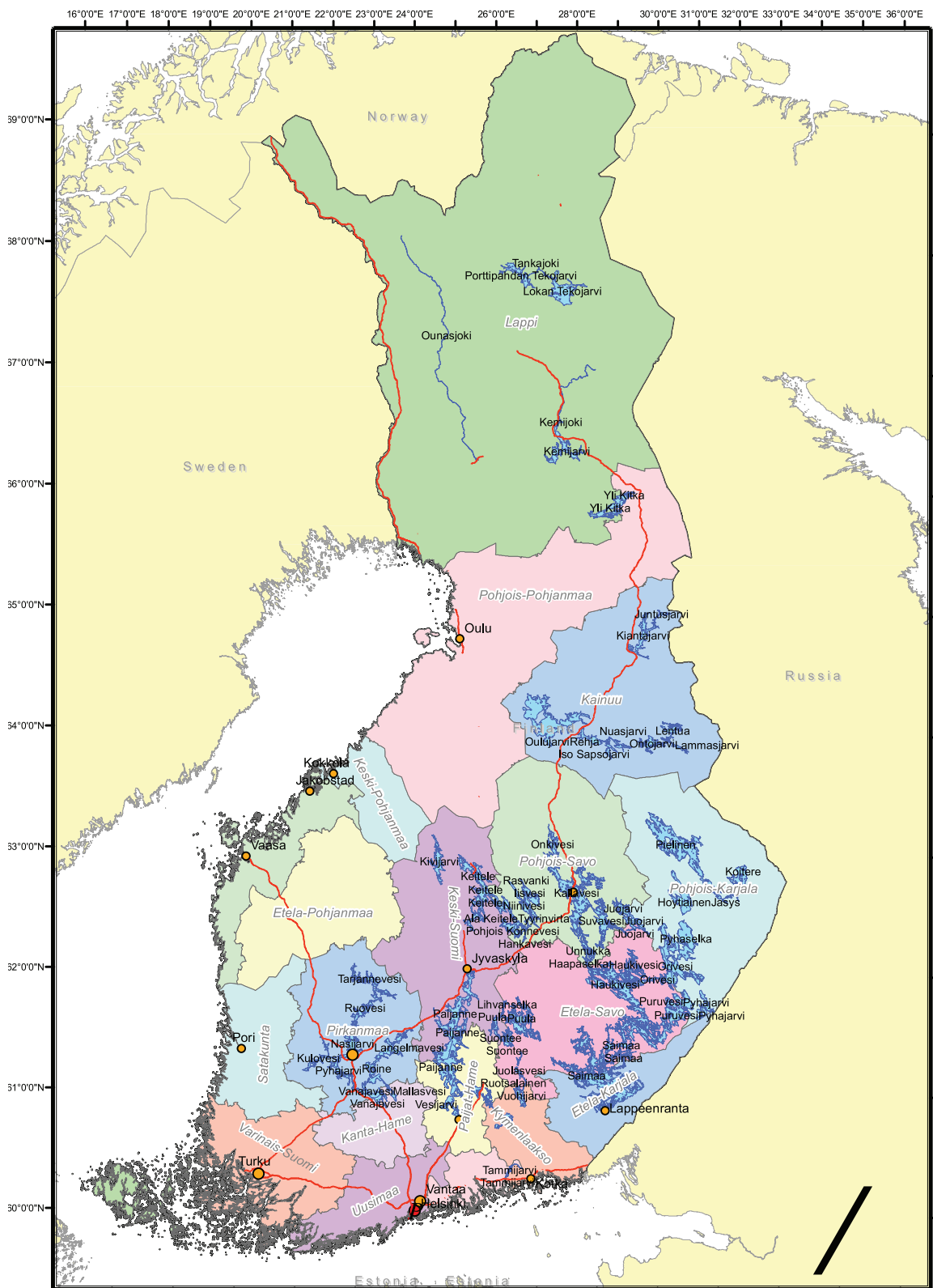
Η **περιφερειακή επιτροπή** (rada kraje) είναι το εκτελεστικό όργανο της περιφέρειας, στην οποία συμμετέχουν ο εκτελεστικός διευθυντής της περιφερειακής αρχής (hejtman) και οι υποδιευθυντές που μαζί με άλλα μέλη εκλέγονται από την περιφερειακή συνέλευση για θητεία 4 ετών.

Αρμοδιότητες

- Δευτεροβάθμια εκπαίδευση
- Οδικά δίκτυα
- Κοινωνικές υπηρεσίες
- Περιβάλλον
- Περιφερειακή δημόσια συγκοινωνία
- Περιφερειακή ανάπτυξη
- Υγεία
- Ίδρυση περιφερειακών εταιρειών
- Περιφερειακός προϋπολογισμός

8.27 Φινλανδία

FINLAND

Πρακτικός Οδηγός για τις Διεθνείς Συνεργασίες των Ο.Τ.Α.

**Ένωση των Φινλανδικών Τοπικών
και Περιφερειακών Αρχών**

(Association of Finnish Local
and Regional Authorities)

Toinen Linja 14 PL200, 00101 HELSINKI

E-mail: info@kuntaliitto.fi

Web: <http://www.kuntaliitto.fi>

Η Φινλανδία είναι ένα ενιαίο κράτος που διοικητικά διαιρείται σε δήμους (kunta), επαρχίες (lääni) και περιφέρειες (maakunnan liitto)¹³².

Τοπικό επίπεδο: 432 δήμοι (kunta)

Δημοτικές αρχές

Το δημοτικό συμβούλιο (kunnanvaltuusto) εκλέγεται άμεσα με αναλογικό εκλογικό σύστημα για θτεία 4 ετών. Αυτό το διαβουλευτικό όργανο της δημοτικής αρχής διορίζει την εκτελεστική επιτροπή και τον δήμαρχο.

Η εκτελεστική επιτροπή (kunnanhallitus) εκλέγεται από το δημοτικό συμβούλιο και είναι αρμόδια για την διαχείριση των διοικητικών υπηρεσιών και οικονομικών του δήμου. Στο έργο της μπορούν να συνδράμουν τομεακές επιτροπές.

Ο δήμαρχος ή δημοτικός μάντζερ εκλέγεται από το δημοτικό συμβούλιο για κυμαινόμενη θτεία. Είναι επικεφαλής της δημοτικής διοίκησης και προετοιμάζει τις αποφάσεις της εκτελεστικής επιτροπής.

Δημοτικές αρμοδιότητες

- Υγειονομική περίθαλψη
- Κοινωνικές υπηρεσίες
- Εκπαίδευση
- Πολιτισμός, ψυχαγωγία και αθλητισμός
- Συντήρηση τεχνικής υποδομής και προστασία περιβάλλοντος
- Προώθηση επιχειρηματικότητας και απασχόλησης
- Τοπική φορολογία

Ενδιάμεσο επίπεδο: 6 επαρχίες (läänit)

Επαρχιακές αρχές

Το επαρχιακό κρατικό γραφείο (lääninhallitus), του οποίου επικεφαλής είναι ο κυβερνήτης (maaherra), είναι μέρος της κεντρικής διοίκησης. Ο κυβερνήτης διορίζεται από τον Αρχηγό του Κράτους, ύστερα από πρόταση του Υπουργικού Συμβουλίου και είναι αρμόδιος για τη διαχείριση των διοικητικών γραφείων της επαρχίας.

132. Στο ίδιο, σ.20.

Αρμοδιότητες

- Αποκλειστικά διοικητικές αρμοδιότητες
- Υπάρχει μία αυτόνομη επαρχία της Aaland, η οποία διαθέτει αυτόνομη κυβέρνηση, διοίκηση και άμεσα εκλεγόμενο νομοθετικό σώμα. Οι αρμοδιότητες της κυβέρνησης περιλαμβάνουν την εκπαίδευση, τον πολιτισμό, την αστυνόμευση, την υγεία, την πρόνοια και την απασχόληση.

Περιφερειακό επίπεδο: 20 περιφέρειες (maakunnan liito)**Περιφερειακές αρχές**

Στο περιφερειακό συμβούλιο συμμετέχουν αιρετοί εκπρόσωποι των δήμων της οικείας περιφέρειας και υποστηρίζεται διοικητικά από την κεντρική διοίκηση.

Αρμοδιότητες

- Περιφερειακή ανάπτυξη και πολιτική
- Περιφερειακός σχεδιασμός
- Προετοιμασία και εκτέλεση προγραμμάτων, συγχρηματοδοτούμενων από τα διαρθρωτικά ταμεία

Κεφάλαιο 9

Χρήσιμες διευθύνσεις Οργανισμών και Δικτύων

9.1 Ευρωπαϊκή Ένωση

Δικτυακή πύλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης

<http://europa.eu>

Για τις ερωτήσεις σας σχετικά με την Ε.Ε.

<http://ec.europa.eu/europedirect...>

Διάλογος για την Ευρώπη

<http://europa.eu/debateeurope...>

Χαρακτηριστικά των περιφερειών της Ε.Ε.

<http://www.europa.eu.int/regional....htm>

9.2 Θεσμοί της Ευρωπαϊκής Ένωσης

Το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο

<http://www.europarl.europa.eu/>

Το Συμβούλιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης

<http://www.consilium.europa.eu>

Ευρωπαϊκή Επιτροπή

<http://ec.europa.eu/>

Το Δικαστήριο των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων

<http://curia.eu.int/el/index.htm>

Ευρωπαϊκό Ελεγκτικό Συνέδριο

<http://www.eca.eu.int/>

Η Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή

<http://www.eesc.europa.eu>

Η Επιτροπή των Περιφερειών

<http://www.cor.europa.eu/>

Η Ευρωπαϊκή Τράπεζα Επενδύσεων

<http://bei.eu.int/>

Άλλοι οργανισμοί

<http://europa.eu.int/agencies>

9.3 Γενικές Διευθύνσεις της Ε.Ε. και άλλες Υπηρεσίες

Γενικές Διευθύνσεις και Υπηρεσίες της Ευρωπαϊκής Επιτροπής

http://ec.europa.eu/dgs_el.htm

Γενική Γραμματεία της Επιτροπής (SG)

<http://ec.europa.eu/.../secretariat...>

Στατιστική Υπηρεσία της Επιτροπής (ESTAT)

<http://epp.eurostat.ec.europa.eu/...>

Τύπος

http://europa.eu/press_room...

Υπηρεσία Επισήμων Εκδόσεων (OPOCE)

<http://publications.eu.int/i...>

Εξωτερικές Σχέσεις (RELEX)

<http://ec.europa.eu/...external...>

Ανθρωπιστική Βοήθεια (ECHO)

<http://ec.europa.eu/...humanitarian...>

Κοινή Υπηρεσία Διερμηνείας Συνεδριάσεων (SCIC)

<http://ec.europa.eu/comm/scic...>

Μεταφραστική Υπηρεσία (DGT)

<http://ec.europa.eu/.../translation/>

Νομική Υπηρεσία (SJ)

http://ec.europa.eu/.../legal_service...

Γ.Δ. Προσωπικού και διοίκησης (ADMIN)

<http://ec.europa.eu/...administration...>

Γ.Δ. Προϋπολογισμού (BUDG)

<http://ec.europa.eu/dgs/budget/...>

Υπηρεσία Καταπολέμησης της απάτης (OLAF)

<http://ec.europa.eu/.../olaf/...>

Γ.Δ. Αλιείας και Ναυτιλιακών Υποθέσεων (FISH)

<http://ec.europa.eu/.../fisheries...>

Γ.Δ. Ανταγωνισμού (COMP)

<http://ec.europa.eu/.../competition...>

Γ.Δ. Απασχόλησης, Κοινωνικών Υποθέσεων και Έλλειψης Ευκαιριών (EMPL)

<http://ec.europa.eu/.../employment...>

Γ.Δ. Δικαιοσύνης, Ελευθερίας και Ασφάλειας (JLS)

<http://ec.europa.eu/dgs/justice...>

Γ.Δ. Γεωργίας και Αγροτικής Ανάπτυξης (AGRI)

<http://ec.europa.eu/dgs/agriculture/>

Γ.Δ. Εκπαίδευσης και Πολιτισμού (EAC)

<http://ec.europa.eu/dgs/education...>

Γ.Δ. Ενέργειας και Μεταφορών (TREN)

http://ec.europa.eu/.../energy_transport...

Γ.Δ. Επιχειρήσεων (ENTR)

<http://ec.europa.eu/dgs/enterprise/>

Γ.Δ. Έρευνας (RTD)

<http://ec.europa.eu/dgs/research/>

Γ.Δ. Εσωτερικής αγοράς (MARKT)

<http://ec.europa.eu/dgs/internal...>

Γ.Δ. Κοινού Κέντρου Ερευνών (JRC)

<http://www.jrc.cec.eu.int/>

Γ.Δ. Κοινωνίας της πληροφορίας και Μέσα Ενημέρωσης (INFSO)

<http://ec.europa.eu/.../information...>

Γ.Δ. Οικονομικών και χρηματοδοτικών υποθέσεων (ECFIN)

<http://ec.europa.eu/dgs/economy...>

Γ.Δ. Περιβάλλοντος (ENV)

<http://ec.europa.eu/.../environment/...>

Γ.Δ. Περιφερειακής πολιτικής (REGIO)

<http://ec.europa.eu/dgs/regional...>

Γ.Δ. Υγείας και προστασίας των καταναλωτών (SANCO)

<http://ec.europa.eu/dgs/health...>

Γ.Δ. Φορολογίας και Τελωνειακής Ένωσης (TAXUD)

<http://ec.europa.eu/.../taxation...>

Γ.Δ. Ανάπτυξης (DEV)

<http://ec.europa.eu/.../development...>

Γ.Δ. Διεύρυνσης (ELARG)

<http://ec.europa.eu/.../enlargement...>

Γ.Δ. Εμπορίου (TRADE)

<http://ec.europa.eu/.../trade...>

Γ.Δ. Επικοινωνίας (COMM)

<http://ec.europa.eu/.../communication...>

9.4 Συμβούλιο της Ευρώπης

Γενικές Πληροφορίες

<http://www.coe.int/>

Συμβούλιο των Υπουργών για την Τοπική και Περιφερειακή Αυτοδιοίκηση

http://www.coe.int/t/e/legal_affairs/local_and_regional_democracy/Main_Bodies/Conference_Specialised_Ministers/

Κογκρέσο Τοπικών και Περιφερειακών Αρχών (CLRA)

<http://www.coe.int/T/Congress/>

Μόνιμη Διάσκεψη για την Τοπική και Περιφερειακή Δημοκρατία (CDLR)

http://www.coe.int/t/e/legal_affairs/local_and_regional_democracy/Main_Bodies/Steering_Committee/

Υποεπιτροπές της CDLR

Επιτροπή Ειδημόνων για την Δημοκρατική Συμμετοχή σε Τοπικό και Περιφερειακό επίπεδο (LR-DP)

http://www.coe.int/t/e/legal_affairs/local_and_regional_democracy/main_bodies/sub-committees/LR-DP/default.asp#TopOfPage

Επιτροπή Ειδημόνων για την Διασυνοριακή Συνεργασία (LR-CT)

http://www.coe.int/t/e/legal_affairs/local_and_regional_democracy/main_bodies/sub-committees/LR-committE.E.s/LR-CT/

Επιτροπή Ειδημόνων για τα Οικονομικά των ΟΤΑ (LR-FL)

http://www.coe.int/t/e/legal_affairs/local_and_regional_democracy/main_bodies/sub-committees/LR-FL/

Επιτροπή Ειδημόνων για το νομικό πλαίσιο και τη θεσμική δομή της Τοπικής και Περιφερειακής Αυτοδιοίκησης (LR-FS)

http://www.coe.int/t/e/legal_affairs/local_and_regional_democracy/main_bodies/sub-committees/LR-FS/

Ηλεκτρονική Βιβλιοθήκη επισήμων εγγράφων του ΣτΕ για την Τοπική και Περιφερειακή Δημοκρατία

<http://www.loreg.coe.int/en/start.html>

Κέντρο Ειδημόνων για τη Μεταρρύθμιση της Τοπικής Αυτοδιοίκησης

http://www.coe.int/t/e/legal_affairs/local_and_regional_democracy/Main_Bodies/Centreexpertise/

9.5 Ευρωπαϊκά και Διεθνή Δίκτυα Τοπικών και Περιφερειακών Αρχών

Διεθνές Συμβούλιο για Πρωτοβουλίες Τοπικού Περιβάλλοντος (ICLEI)

<http://www.iclei.org>

Διεθνής Ένωση Τοπικών Αρχών (IULA)

<http://www.iula.org>

Δίκτυο Douzelage

<http://www.douzelage.org/>

Δίκτυο EUREGIO

<http://www.euregio.de/>

Δίκτυο Euromontana

<http://www.euromontana.org/>

Δίκτυο Ευρωπαϊκών Μεθοριακών Περιφερειών

<http://www.aebr.net>

Δίκτυο Ευρωπαϊκών Μητροπολιτικών Περιφερειών και Περιοχών (EUROMETREX)

<http://www.eurometrex.org>

Δίκτυο Ευρωπαϊκών Νέων Πόλεων (ENTP)

<http://www.newtowns.net/>

Δίκτυο Ευρωπαϊκών Νησιών για την ενέργεια και το περιβάλλον (ISLENET)

<http://www.islenet.net/>

Δίκτυο Ευρωπαϊκών Πόλεων (Eurocities)

<http://www.eurocities.org>

Δίκτυο Ευρωπαϊκών Πόλεων του Κρασιού (RECEVIN)

<http://www.recevin.net/>

Δίκτυο Eurotowns

<http://www.eurotowns.org>

Δίκτυο FEDARENE

<http://www.fedarene.org>

Δίκτυο Megapoles

<http://www.megapoles.com/>

Δίκτυο Metropolis

<http://www.metropolis.org>

Δίκτυο Παραθαλάσσιων Περιφερειών της Ευρώπης (CRPM)

<http://www.crpm.org/>

Δίκτυο Polis

<http://www.polis-online.org>

Δίκτυο Πολιτισμός στην Γειτονιά

<http://www.portal.unesco.org/culture>

Δίκτυο Πόλεων Μαραθωνίου Δρόμου (World Marathon Majors)

<http://www.worldmarathonmajors.com>

Δίκτυο «Προάστια της Ευρώπης» (Banlieues d'Europe)

<http://www.banlieues-europe.com/>

Δίκτυο Q-CITIES

<http://www.q-cities.net/>

Δίκτυο συνεργασίας ευρωπαϊκών τοπικών αρχών (PARTENALIA)

<http://www.partenalia.net>

Δίκτυο Τοπικών Κυβερνήσεων Κεντρικής και Ανατολικής Ευρώπης (CEEC-LOGON)

<http://www.ceec-logon.net/>

Ενεργειακές Πόλεις («Energies-Cities»)

<http://www.energie-cities.org>

Ενωμένες Πόλεις και Τοπικές Κυβερνήσεις

<http://www.cities-localgovernments.org>

Ένωση Περιφερειακών Ναυτιλιακών Συμφερόντων

<http://www.amrie.org>

Ένωση των Πόλεων της Βαλτικής (UBC)

<http://www.ubc.net>

Ένωση Regioeuropa

<http://www.regioeuropa.net/>

Ένωση Τοπικών και Περιφερειακών Αρχών της Λατινικής Περιφέρειας (ARCOLATINO)

<http://www.arcolatino.org/>

Ένωση Φορέων για την Τοπική Δημοκρατία (ALDAs)

<http://www.ldaaonline.org/>

Ευρωπαϊκές Πόλεις κατά των Ναρκωτικών (ECAD)

<http://www.ecad.net/>

Ευρωπαϊκή Ένωση Ορεινών Περιοχών (AEM)

<http://www.promonte-aem.net/>

Ευρωπαϊκό Δίκτυο Ενέργειας (ENR)

<http://www.enr-network.org/>

Ευρωπαϊκό Δίκτυο των Πόλεων και Περιφερειών για την Κοινωνική Οικονομία (REVES)

<http://www.revesnetwork.net>

Ευρωπαϊκές Πρωτεύουσες Πολιτισμού (ECOC)

http://ec.europa.eu/culture/eac/ecocs/cap_en.html

Ευρωπαϊκός Σύλλογος Ορεινών Περιοχών

<http://www.promonte-aem.net>

Ευρωπαϊκό Φόρουμ για την Ασφάλεια των Πόλεων (EFUS)

<http://www.efus.org>

Ηνωμένες Πόλεις και Τοπικές Αυτοδιοικήσεις (UCLG)

<http://www.cities-localgovernments.org>

Ινστιτούτο Ευρωπαϊκών Αδελφοποιήσεων και Διεθνούς Συνεργασίας (IPZ)

<http://www.ipz-bonn.de>

Οργανισμός Παγκόσμιας Υγείας / Υγιείς πόλεις

<http://www.who.dk/healthy-cities>

Οργανισμός Πόλεων Παγκόσμιας Κληρονομιάς

<http://www.ovpm.org/>

Παγκόσμια Ομοσπονδία Ενωμένων Πόλεων (FMCU)

<http://www.fmcu-uto.org>

Παγκόσμια Συμμαχία Πόλεων κατά της Φτώχειας (WACAP)

<http://www.mirror.undp.org/switzerland/wacap/en/introduction.htm>

Παγκόσμιο Δίκτυο Τοπικών Αρχών (ALM-WLA)

<http://www.almwla.org/>

Παραθαλάσσιες Περιφέρειες της Ευρώπης (CRPM)

<http://www.crpm.org>

Πολιτιστικά Χωριά της Ευρώπης

<http://www.cultural-village.com>

Συμβούλιο Ευρωπαϊκών Δήμων και Περιφερειών (CEMR)

<http://www.ccre.org>

Συνέδριο Περιφερειών με Αεροδρόμια

<http://www.airportregions.org/>

Συνέλευση Ευρωπαϊκών Περιφερειών (AER)

<http://www.a-e-r.org/>

Δίκτυο Μεγάλων Βαλκανικών Πόλεων (BALCINET)

www.balcinet.org

Παράρτημα

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑΤΑ

Παράρτημα 1

Ο όρκος αδελφοποίησης

Το Συμβούλιο των Ευρωπαϊκών Δήμων και Περιφερειών (CEMR) προτείνει στις τοπικές αρχές να χρησιμοποιούν κατά την τελετή υπογραφής πρωτοκόλλου αδελφοποίησης τον παρακάτω όρκο:

We the mayors of...,

freely elected by vote of our fellow citizens,

confident that we are responding to the deeply felt aspirations and real needs of our townspeople,

aware that our age-old urban communities were the cradle of Western civilization and that the spirit of freedom first took root in the freedoms they contrived to win,

believing that the work of history must be carried forward in a larger world, but that this world can only be on a truly human scale if its people live their lives freely in free towns and cities,

*on this day, give
a solemn pledge*

to maintain permanent ties between the town councils of our two communities, to foster exchanges between their inhabitants in every area of life so as to develop a living sense of European kinship through better mutual understanding,

and to join forces to help secure, to the utmost of our abilities, a successful outcome to this vital venture of peace and prosperity: European Union.

Πάντως, οποιαδήποτε εκδοχή του όρκου χρησιμοποιηθεί θα πρέπει να επισημαίνει ότι η ευρωπαϊκή ενοποίηση αποτελεί τον πρωταρχικό σκοπό της αδελφοποίησης.

Παράρτημα 2

Πρότυπο κείμενο Διακήρυξης Διεθνούς Δικτύου Πόλεων

Ο Δήμος Κερκυραίων και οι Δήμοι Αιγίνης, Αμμοχώστου, Ναυπλίου
 και Koper - Capodistria (Σλοβενίας)

- Εκτιμώντας ότι ο Ιωάννης Καποδίστριας υπήρξε μια από τις σημαντικότερες πολιτικές προσωπικότητες της Νεότερης Ευρωπαϊκής Ιστορίας, και ότι η ανάδειξη της προσφοράς του στο ευρωπαϊκό πολιτικό γίγνεσθαι υπήρξε καθοριστική για την περαιτέρω πορεία των ημών μας.
- Θεωρώντας τη σύσφιξη και διεύρυνση των δεσμών ανάμεσα σε ευρωπαϊκούς δήμους έργο μέγιστης σημασίας.
- Διαπιστώνοντας την ανάγκη ενεργότερης ευαισθητοποίησης των δημοτών τους σε σχέση με τα μείζονα πολιτιστικά, κοινωνικο-πολιτικά και οικονομικά ζητήματα.
- Κρίνοντας ότι η εμπειρία της δημιουργίας δικτύου πόλεων και της αδελφοποίησής τους παρέχει ένα φερέγγυο πλαίσιο για την ενδυνάμωση της συνεργασίας τους στον πολιτιστικό, τον κοινωνικό και τον οικονομικό τομέα.
- Επισημαίνοντας ότι οι προκλήσεις στο ραγδαία μεταβαλλόμενο διεθνές σημερινό περιβάλλον υπαγορεύουν τη συντονισμένη προσπάθειά τους για την ανάδειξη της τοπικής και εθνικής τους ταυτότητας.
- Εκφράζοντας τη βούλησή τους να συμβάλλουν στην εδραίωση και προαγωγή ενός νέου και αναβαθμισμένου ρόλου της Τοπικής Αυτοδιοίκησης και,
- Διαδηλώνοντας την προσήλωσή τους στις πανανθρώπινες αρχές και αξίες όπως αυτές περιγράφονται στη Χάρτα των Ηνωμένων Εθνών και σε άλλα διεθνή κείμενα στα οποία εδράζεται ο διαπολιτισμικός διάλογος.

Αποφασίζουν

τη σύσταση Δικτύου Πόλεων με την επωνυμία

«ΙΩΑΝΝΗΣ ΚΑΠΟΔΙΣΤΡΙΑΣ»

Με έδρα την πόλη της Κέρκυρας και έμβλημα που θα αναγράφει την ονομασία του Δικτύου

στα ελληνικά και στα αγγλικά, τα ονόματα των συμμετεχουσών πόλεων, το έτος ιδρύσεως και θα απεικονίζει την προτομή του Ιωάννη Καποδίστρια.

Σκοποί του Δικτύου ορίζονται:

1. Η συντονισμένη προσπάθεια προώθησης και προβολής των ιστορικών ερευνών και πορισμάτων που αφορούν την πολυδιάστατη δραστηριότητα του Ιωάννη Καποδίστρια στον ευρωπαϊκό και διεθνή χώρο.
2. Η γόνιμη συνεργασία των μελών του δικτύου στον πολιτιστικό, τον κοινωνικό και τον οικονομικό τομέα μέσω μιας ευρείας ανταλλαγής και διακίνησης ανθρώπινου δυναμικού, μέσων, πληροφοριών, ιδεών και συγκεκριμένων δράσεων που θα κατατείνουν στη διάχυση της γνώσης για την προσωπικότητα, το έργο και το πλαίσιο αξιών του Ιωάννη Καποδίστρια στον ελληνικό, ευρωπαϊκό και διεθνή χώρο.
3. Η αξιοποίηση προγραμμάτων και η ανάπτυξη σχέσεων συνεργασίας στο διεθνή, κυρίως ευρωπαϊκό χώρο, με παράλληλη συμμετοχή - εκπροσώπηση του Δικτύου σε διεθνείς οργανισμούς και fora.
4. Η ανταλλαγή εμπειριών για τη βελτίωση της λειτουργίας, της απόδοσης, της αποτελεσματικότητας και της ποιότητας των υπηρεσιών των μελών του δικτύου αναφορικά με τους Οργανισμούς Τοπικής Αυτοδιοίκησης και την κοινωνία πολιτών.

Ο ρόλος του Δικτύου είναι συντονιστικός και τα μέλη του διατηρούν την αυτονομία τους ως φορείς της Τοπικής Αυτοδιοίκησης τόσο στην επικράτεια του κράτους στο οποίο ανήκουν όσο και στο εξωτερικό. Στο Δίκτυο είναι δυνατόν να συμμετάσχουν και άλλοι ενδιαφερόμενοι δήμοι υπό την προϋπόθεση ότι αποδέχονται τους ανωτέρω σκοπούς του.

Έγινε στην Κέρκυρα
σήμερα Σάββατο 24 Φεβρουαρίου 2007
ΤΑ ΙΔΡΥΤΙΚΑ ΜΕΛΗ ΤΟΥ ΔΙΚΤΥΟΥ

Παράρτημα 3

Πρότυπο κείμενο Εσωτερικού Κανονισμού Διεθνούς Δικτύου Πόλεων

Establishing a new network
 «Q-CITIES»

INTERNAL RULES

1. AIMS

- 1.1** Exchange experiences in the configuration of policies and practices regarding administrative innovations that will lead to the improvement of bidirectional communication with citizens and the upgrade of provided services.
- 1.2** To promote the exchange of experience and the implementation of common quality projects in European cities and towns.
- 1.3** To jointly plan pilot applications so that the evaluation of innovations is achieved before the generalisation of their application.
- 1.4** To materialise within the network a systematic benchmarking so that the spreading of better practices is facilitated.
- 1.5** To jointly determine effectiveness and efficiency indicators.
- 1.6** To collaborate in the configuration of new personnel's behavioural codes responding in the complicated requirements of contemporary societies.
- 1.7** To undertake common actions of developing Human Resources through exchange programmes and joint educational programmes, in order to develop sensitive and skilful personnel.
- 1.8** Finally to undertake, common actions for our cities/towns that will facilitate their transformation into cities of quality and services. Therefore to develop joint strategies between our cities having as a higher goal the spreading of these strategies to a wider European scale.

2. CONDITIONS OF MEMBERSHIP

- 2.1** Full membership is open to all EU, EFTA 1 cities and towns with more than 20.000 inhabitants that have democratically elected city councils, on the annual payment of the full membership fee [see table - Annexe 1].

- 2.2** Smaller cities under 20.000 inhabitants may either apply to full membership status (in compliance with point 2.1) on the annual payment of half of the full membership fee.
- 2.3** Associate membership is open to other organisations (Regional Authorities, Research Institutes, Universities) from EU and EFTA, on the annual payment of the half of full membership fee (see table - Annexe 1).
- 2.4** Private sector companies may also apply for Associate membership status, on the annual payment of full membership fee (see table - Annexe 1), corresponding to a list of specific services.
- 2.5** Membership may be sought by written application to the Q-Cities Coordination Office and may be granted subject to the approval of the Q-Cities Steering Committee.
- 2.6** The written application must be made on the appropriate official application form. Each city/town shall appoint an elected representative and a technical expert who will attend the meetings and actively participate in joint tasks approved by the network.
- 2.7** Membership of Q-Cities may be terminated at any time, but must be made by recorded letter to the Steering Committee, with six months notice. In this event, no refund of fees will be paid.

3. THE STEERING COMMITTEE (QSC)

- 3.1** Membership of the Steering Committee is only open to full members of Q-Cities.
- 3.2** The number of seats on the Steering Committee is defined by the number of EU Member States of which members of the association states are a part of, up to a maximum of 25 members. The Steering Committee includes an elected President, a Vice-President, the general secretary of the network and the managing secretary.
- 3.3** The President, the Vice-President, the general secretary, the managing secretary, the Financial Adviser and the Q-Cities Co-ordination Office (QCO) constitute the Q-Cities Administrative Board (QAB), to take urgent decisions.
- 3.4** Elections to the posts on the Steering Committee will be held at the Annual General Assembly (AGA).
- 3.5** Observer status membership of the Steering Committee may be granted at the discretion of the Steering Committee subject to ratification by the AGA.
- 3.6** The Steering Committee will meet at least three times a year.
- 3.7** The Steering Committee will appoint one of its members as Q-Cities Treasurer. The Treasurer will oversee the management of Q-Cities income and expenses and will present an annual financial review at each AGA.

4. ELECTION OF THE STEERING COMMITTEE

- 4.1** Nominations for election of the Steering Committee must be received by the Q-Cities

Coordination Office not later than one month prior to the date of the Annual General Assembly.

- 4.2** Voting in the elections for the Steering Committee will take place by secret ballot on the basis of a simple majority. In the event of a tie there will be a re-ballot. Only the full members have voting rights for the election of the Steering Committee.
- 4.3** Full members not represented at the Annual General Assembly can vote by proxy or by post.
- 4.4** The Steering Committee members will be elected for TWO terms, renewable at the discretion of the Annual General Assembly, the term being the period between two Annual General Assemblies. These terms have to be synchronised with the Presidency and Vice - Presidency terms.
- 4.5** In the event that there are insufficient nominations, the unfilled posts will remain vacant until the next AGA, unless additional cities / towns come forward during the AGA with the restrictions of clause 3.5.

5. ELECTION OF THE PRESIDENT AND OF THE VICE - PRESIDENT

- 5.1** The President and the Vice - President will be elected at the AGA by secret ballot.
- 5.2** The President and the Vice - President are elected for two terms, subject to formal approval by vote of the Annual General Assembly at the end of the first term, the term being the period between two Annual General Assemblies. This clause does not exclude the Vice - President standing for the position of President.
- 5.3** The Q-cities Coordination Office must receive nominations for the election of the President and Vice - President not later than one month prior to the date of the Annual General Assembly.

6. RESPONSIBILITIES OF THE STEERING COMMITTEE

- 6.1** General supervision of the Q-Cities budget and activities.
- 6.2** Determination of the establishment, continuation and termination of working groups and projects where these operate in the name of Q-Cities.
- 6.3** Liaison with national associations of local authorities.
- 6.4** Definition of the Internal Rules subject to approval by the AGA.
- 6.5** Determination of the work programme and the Policy Statement of Q-Cities in conjunction with the Annual General Assembly.
- 6.6** Decision on the location of the next Annual General Assembly and the conferences / seminars that Q-Cities organises.
- 6.7** Definition of the membership fees subject to approval by the AGA.

6.8 Preparation of the annual work programme, the Policy Statement and the budget.

6.9 Decisions on subcontractors.

6.10 Decisions in the event of any internal conflict.

7. RESPONSIBILITIES OF THE ADMINISTRATIVE BOARD (QAB)

7.1 Official external representation of the network (towards European Institutions, conferences, regional and international organisations, etc.).

7.2 Mandate from the Steering Committee to take decisions on urgent matters.

8. ANNUAL GENERAL ASSEMBLY

8.1 Members of the Network will hold an Annual General Assembly once a year.

8.2 At the Annual General Assembly, the overall programme, budget, membership report, strategic developments and membership fees for the year ahead will be discussed and approved. Work progress will be evaluated.

8.3 At every other Annual General Assembly, elections to the elected posts on the Steering Committee will be held or renewed by discretion.

8.4 Only full members are entitled to vote at the Annual General Assembly.

9. COORDINATION OFFICE (QCO)

9.1 The Q-Cities Coordination Office is responsible for the day-to-day running of the network, and for establishing and maintaining contacts with the European institutions.

9.2 The Q-Cities Coordination Office staff is responsible to the Steering Committee and through it to the Annual General Assembly.

9.3 The Coordination Office is responsible to the Steering Committee of q-cities for all matters relating to the budget.

10. FINANCING

10.1 Membership fees, as approved by the Annual General Assembly, will be published as annexe to the Internal Rules.

10.2 All payments must be made in the first six months of the year of membership. Any city or town which has not paid its fee in time will be considered as having resigned from the network and will thus forgo its voting rights at the Annual General Assembly.

Annexe 1

Proposed Schedule for payment of annual f.E.s to Q-Cities for 2007
(in euro)

			Full Members	Associate Members
Cities and towns	in EU & EFTA	> 20.000 inhabitants	3.000 euro	–
		< 20.000 inhabitants	1.500 euro	–
Other public organisations	in EU & EFTA		–	1.500 euro
Private companies			–	3.000 euro
SMEs			–	3.000 euro

Annexe 2

Proposed Table of Services / Memberships Status for 2007

MEMBERSHIP	Full Members	Associate Members
SERVICES/RIGHTS		
Right to vote during the AGA	X	
Newsbrief	X	X
Free Participation to Conferences	X	X
Free participation to Working Groups	X	X
Website	X	X

Παράρτημα 4

Η διοικητική δομή των κρατών - μελών της Ε.Ε.

A/A	ΚΡΑΤΟΣ - ΜΕΛΟΣ	ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΗ ΔΟΜΗ
1.	ΑΥΣΤΡΙΑ	9 Κρατίδια 2.359 Δήμοι
2.	ΒΕΛΓΙΟ	3 Περιφέρειες 3 Κοινότητες 10 Επαρχίες 589 Δήμοι
3.	ΒΟΥΛΓΑΡΙΑ	6 Περιφέρειες 28 Διοικητικά Διαμερίσματα 287 Δήμοι
4.	ΓΑΛΛΙΑ	26 Περιφέρειες 100 Νομαρχίες 36.680 Δήμοι
5.	ΓΕΡΜΑΝΙΑ	16 Κρατίδια 439 Νομαρχίες 12.431 Δήμοι και Πόλεις
6.	ΔΑΝΙΑ	5 Περιφέρειες 98 Δήμοι
7.	ΕΛΛΑΔΑ	13 Περιφέρειες 50 Νομαρχιακές Αυτοδιοικήσεις 914 Δήμοι 120 Κοινότητες
8.	ΕΣΘΟΝΙΑ	15 Επαρχίες 33 Πόλεις 194 Δήμοι
9.	ΗΝΩΜΕΝΟ ΒΑΣΙΛΕΙΟ	170 Ενιαίες Αρχές 34 Κομητείες 264 Διαμερίσματα
10.	ΙΡΛΑΝΔΙΑ	8 Περιφέρειες 34 Κομητείες 85 Δήμοι
11.	ΙΣΠΑΝΙΑ	17 Αυτόνομες Κοινότητες 50 Επαρχίες 8.111 Δήμοι
12.	ΙΤΑΛΙΑ	20 Περιφέρειες 109 Επαρχίες 8.101 Δήμοι

A/A	ΚΡΑΤΟΣ - ΜΕΛΟΣ	ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΗ ΔΟΜΗ
13.	ΚΑΤΩ ΧΩΡΕΣ	12 Επαρχίες 458 Δήμοι
14.	ΚΥΠΡΟΣ	6 Επαρχίες 33 Δήμοι 286 Κοινότητες
15.	ΛΕΤΟΝΙΑ	26 Περιφέρειες 441 Αγροτικοί Δήμοι 53 Πόλεις 7 Μεγάλες Πόλεις 26 Συγχωνεύσεις Δήμων
16.	ΛΙΘΟΥΑΝΙΑ	10 Επαρχίες 60 Δήμοι
17.	ΛΟΥΞΕΜΒΟΥΡΓΟ	116 Δήμοι
18.	ΜΑΛΤΑ	3 Περιφέρειες 68 Δήμοι
19.	ΟΥΓΓΑΡΙΑ	7 Περιφέρειες 19 Επαρχίες 3.145 Δήμοι
20.	ΠΟΛΩΝΙΑ	16 Περιφέρειες 314 Επαρχίες 2.478 Δήμοι
21.	ΠΟΡΤΟΓΑΛΙΑ	2 Αυτόνομες Περιφέρειες 18 Διαμερίσματα 308 Δήμοι 4.241 Ενορίες
22.	ΡΟΥΜΑΝΙΑ	8 Περιφέρειες 41 Επαρχίες 103 Δήμοι 268 Πόλεις 2.686 Κοινότητες
23.	ΣΛΟΒΑΚΙΑ	8 Περιφέρειες 79 Διαμερίσματα 2.883 Δήμοι
24.	ΣΛΟΒΕΝΙΑ	210 Δήμοι
25.	ΣΟΥΗΔΙΑ	2 Περιφέρειες 21 Επαρχίες 290 Δήμοι
26.	ΤΣΕΧΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ	14 Περιφέρειες 6.248 Δήμοι
27.	ΦΙΝΛΑΝΔΙΑ	20 Περιφέρειες 6 Επαρχίες 432 Δήμοι

Παράρτημα 5

Κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 1082/2006 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 5ης Ιουλίου 2006, για τον ευρωπαϊκό όμιλο εδαφικής συνεργασίας (ΕΟΕΣ)

Επίσημη Εφημερίδα αριθ. L 210 της 31/07/2006 σ. 0019 - 0024

Κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 1082/2006 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 5ης Ιουλίου 2006

για τον ευρωπαϊκό όμιλο εδαφικής συνεργασίας (ΕΟΕΣ)

ΤΟ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟ ΚΑΙ ΤΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΕΝΩΣΗΣ,

τη συνθήκη για την ίδρυση της Ευρωπαϊκής Κοινότητας, και ιδίως το άρθρο 159 τρίτο εδάφιο, την πρόταση της Επιτροπής,

τη γνώμη της Ευρωπαϊκής Οικονομικής και Κοινωνικής Επιτροπής^[1],

τη γνώμη της Επιτροπής των Περιφερειών^[2],

Αποφασίζοντας σύμφωνα με τη διαδικασία του άρθρου 251 της συνθήκης^[3],

Εκτιμώντας τα ακόλουθα:

- (1) Το άρθρο 159 τρίτο εδάφιο της συνθήκης προβλέπει ειδικές δράσεις, οι οποίες αποφασίζονται εκτός του πλαισίου των ταμείων που αποτελούν αντικείμενο του πρώτου εδαφίου του εν λόγω άρθρου, προκειμένου να επιτευχθεί ο στόχος της κοινωνικής και οικονομικής συνοχής που θέτει η συνθήκη. Η αρμονική ανάπτυξη ολόκληρου του κοινοτικού εδάφους και η μεγαλύτερη οικονομική, κοινωνική και εδαφική συνοχή προϋποθέτουν την ενίσχυση της εδαφικής συνεργασίας. Προς τούτο, ενδείκνυται να θεσπισθούν τα μέτρα που απαιτούνται για τη βελτίωση των προϋποθέσεων εφαρμογής των δράσεων εδαφικής συνεργασίας.
- (2) Είναι αναγκαία η θέσπιση μέτρων για τον περιορισμό των σημαντικών δυσχερειών που αντιμετωπίζουν τα κράτη μέλη, και ιδίως οι περιφερειακές και τοπικές αρχές, κατά την εφαρμογή και τη διαχείριση δράσεων εδαφικής συνεργασίας λόγω των διαφορετικών εθνικών νομοθεσιών και διαδικασιών.

[1] ΕΕ C 255 της 14.10.2005, σ. 76.

[2] ΕΕ C 71 της 22.3.2005, σ. 46.

[3] Γνώμη του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου της 6ης Ιουλίου 2005 (δεν έχει ακόμα δημοσιευθεί στην Επίσημη Εφημερίδα), κοινή θέση του Συμβουλίου της 12ης Ιουνίου 2006 (δεν έχει ακόμα δημοσιευθεί στην Επίσημη Εφημερίδα) και θέση του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου της 4ης Ιουλίου 2006 (δεν έχει ακόμα δημοσιευθεί στην Επίσημη Εφημερίδα).

- [3] Λαμβανομένου υπόψη ιδίως της αύξησης του αριθμού των χερσαίων και θαλάσσιων συνόρων της Κοινότητας μετά τη διεύρυνση, απαιτείται να διευκολυνθεί η ενίσχυση της εδαφικής συνεργασίας στην Κοινότητα.
- [4] Οι υφιστάμενοι μηχανισμοί, όπως ο ευρωπαϊκός όμιλος οικονομικού σκοπού, αποδείχθηκαν ανεπαρκείς για την οργάνωση συγκροτημένης συνεργασίας στο πλαίσιο της πρωτοβουλίας Interreg κατά την περίοδο προγραμματισμού 2000-2006.
- [5] Το κεκτημένο του Συμβουλίου της Ευρώπης παρέχει διάφορες δυνατότητες και πλαίσια για τη διασυννοική συνεργασία των περιφερειακών και τοπικών αρχών. Ο παρών μηχανισμός δεν αποσκοπεί στην παράκαμψη των πλαισίων αυτών ούτε στην παροχή συνόλου συγκεκριμένων κοινών κανόνων οι οποίοι θα διέπουν κατά ομοίμορφο τρόπο όλες τις συναφείς ρυθμίσεις σε ολόκληρη την Κοινότητα.
- [6] Ο κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 1083/2006 του Συμβουλίου, της 11ης Ιουλίου 2006, περί καθορισμού γενικών διατάξεων για το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης, το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο και το Ταμείο Συνοχής και την κατάργηση του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1260/1999^[4], προβλέπει αύξηση των μέσων για την ενίσχυση της ευρωπαϊκής εδαφικής συνεργασίας.
- [7] Παρομοίως, απαιτείται η διευκόλυνση και η παρακολούθηση της εφαρμογής των δράσεων εδαφικής συνεργασίας, χωρίς την οικονομική συμμετοχή της Κοινότητας.
- [8] Προκειμένου να υπερπηδηθούν τα εμπόδια που αντιμετωπίζει η εδαφική συνεργασία, απαιτείται να θεσπισθεί σε κοινοτικό επίπεδο μηχανισμός συνεργασίας, ονομαζόμενος ευρωπαϊκός όμιλος εδαφικής συνεργασίας (ΕΟΕΣ), ο οποίος να έχει νομική προσωπικότητα και να επιτρέπει τη δημιουργία ομίλων συνεργασίας στο κοινοτικό έδαφος. Η προσφυγή στον ΕΟΕΣ θα πρέπει να είναι προαιρετική.
- [9] Ενδείκνυται να δοθεί η δυνατότητα στον ΕΟΕΣ να ενεργεί εξ ονόματος των μελών του, ιδίως των περιφερειακών και των τοπικών αρχών που τον συγκροτούν.
- [10] Τα καθήκοντα και οι αρμοδιότητες των ΕΟΕΣ πρέπει να καθορισθούν με σύμβαση.
- [11] Ο ΕΟΕΣ θα πρέπει να έχει τη δυνατότητα να ενεργεί είτε για την υλοποίηση προγραμμάτων εδαφικής συνεργασίας που συγχρηματοδοτούνται από την Κοινότητα, ιδίως από τα διαρθρωτικά ταμεία στο πλαίσιο του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1083/2006 και του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1080/2006 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 5ης Ιουλίου 2006, για το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης^[5], είτε για την υλοποίηση προγραμμάτων εδαφικής συνεργασίας που πραγματοποιούνται με αποκλειστική πρωτοβουλία των κρατών μελών και των περιφερειακών και τοπικών αρχών τους, με ή χωρίς οικονομική συνεισφορά της Κοινότητας.

[4] Βλέπε σελίδα 25 της παρούσας Επίσημης Εφημερίδας.

[5] Βλέπε σελίδα 1 της παρούσας Επίσημης Εφημερίδας.

- [12] Θα πρέπει να διευκρινιστεί ότι η οικονομική ευθύνη των περιφερειακών και τοπικών αρχών καθώς και των κρατών μελών όσον αφορά τη διαχείριση των κοινοτικών ή των εθνικών κονδυλίων δεν επηρεάζεται από τη σύσταση ΕΟΕΣ.
- [13] Θα πρέπει να διευκρινιστεί ότι οι εξουσίες που ασκούν οι περιφερειακές και τοπικές αρχές ως δημόσιες αρχές, ιδίως οι αστυνομικές και κανονιστικές τους αρμοδιότητες, δεν μπορούν να αποτελέσουν αντικείμενο σύμβασης.
- [14] Ο ΕΟΕΣ πρέπει να θεσπίσει το καταστατικό του, να συγκροτήσει τα δικά του όργανα και να θεσπίσει κανόνες όσον αφορά τον προϋπολογισμό και την άσκηση της οικονομικής του ευθύνης.
- [15] Οι προϋποθέσεις εδαφικής συνεργασίας θα πρέπει να δημιουργηθούν σύμφωνα με την αρχή της επικουρικότητας του άρθρου 5 της συνθήκης. Σύμφωνα με την αρχή της αναλογικότητας του ίδιου άρθρου, ο παρών κανονισμός δεν υπερβαίνει τα απαιτούμενα για την επίτευξη των στόχων του, δεδομένου ότι η προσφυγή στον ΕΟΕΣ είναι προαιρετική, σύμφωνα με το συνταγματικό σύστημα κάθε κράτους μέλους.
- [16] Το άρθρο 159 παράγραφος 3 της συνθήκης απαγορεύει την υπαγωγή οντοτήτων τρίτων χωρών σε νομοθεσία βασισμένη στην εν λόγω διάταξη. Ωστόσο, η θέσπιση κοινοτικού μέτρου που επιτρέπει τη σύσταση του ΕΟΕΣ δεν θα πρέπει να εξαιρεί οντότητες τρίτων χωρών από τη δυνατότητα συμμετοχής τους σε ΕΟΕΣ που έχει συσταθεί βάσει του παρόντος κανονισμού, εφόσον το επιτρέπει η νομοθεσία τρίτης χώρας ή συμφωνίες μεταξύ κρατών μελών και τρίτων χωρών,

ΕΞΕΔΩΣΑΝ ΤΟΝ ΠΑΡΟΝΤΑ ΚΑΝΟΝΙΣΜΟ:

Άρθρο 1: Φύση του ΕΟΕΣ

1. Ευρωπαϊκός όμιλος εδαφικής συνεργασίας, εφεξής καλούμενος "ΕΟΕΣ", δύναται να ιδρυθεί στο κοινοτικό έδαφος υπό τις προϋποθέσεις και σύμφωνα με τις διατάξεις του παρόντος κανονισμού.
2. Ο ΕΟΕΣ αποσκοπεί στη διευκόλυνση και στην προαγωγή της διασυνοριακής, διακρατικής ή/και διαπεριφερειακής συνεργασίας, εφεξής καλούμενης "εδαφικής συνεργασίας", μεταξύ των μελών του, όπως προβλέπει το άρθρο 3 παράγραφος 1, με αποκλειστικό στόχο την ενίσχυση της οικονομικής και κοινωνικής συνοχής.
3. Ο ΕΟΕΣ έχει νομική προσωπικότητα.
4. Ο ΕΟΕΣ διαθέτει σε κάθε κράτος μέλος την ευρύτερη δυνατή ικανότητα δικαίου που αναγνωρίζεται στα νομικά πρόσωπα από την εθνική νομοθεσία του οικείου κράτους μέλους· μπορεί ιδίως να αποκτά και να διαθέτει κινητή και ακίνητη περιουσία, να απασχολεί προσωπικό και να παρίσταται ενώπιον δικαστηρίου.

Άρθρο 2: Εφαρμοστέο δίκαιο

1. Οι ΕΟΕΣ διέπονται από:
 - α) τον παρόντα κανονισμό·
 - β) οσάκις το επιτρέπει ρητώς ο παρών κανονισμός, τις διατάξεις της σύμβασης και του καταστατικού που μνημονεύονται στα άρθρα 8 και 9·
 - γ) για θέματα που δεν εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής του παρόντος κανονισμού, ή εμπίπτουν σ' αυτό μόνον εν μέρει, τη νομοθεσία του κράτους μέλους στο οποίο έχει την καταστατική του έδρα ο ΕΟΕΣ.

Εφόσον απαιτείται, στο πλαίσιο του κοινοτικού ή του διεθνούς ιδιωτικού δικαίου, να καθορισθεί το δίκαιο που διέπει τις πράξεις ενός ΕΟΕΣ, ο ΕΟΕΣ αντιμετωπίζεται ως οντότητα του κράτους μέλους στο οποίο έχει την καταστατική του έδρα.
2. Εφόσον κράτος μέλος περιλαμβάνει διάφορες εδαφικές οντότητες οι οποίες έχουν τους δικούς τους κανόνες εφαρμοστέου δικαίου, η μνεία του εφαρμοστέου δικαίου στο πλαίσιο της παραγράφου 1 στοιχείο γ), περιλαμβάνει το δίκαιο των οντοτήτων αυτών, λαμβάνοντας υπόψη τη συνταγματική δομή του οικείου κράτους μέλους.

Άρθρο 3: Σύνθεση του ΕΟΕΣ

1. Ο ΕΟΕΣ αποτελείται από μέλη, εντός των ορίων των αρμοδιοτήτων τους δυνάμει του εθνικού δικαίου, τα οποία εμπίπτουν σε μια ή περισσότερες από τις ακόλουθες κατηγορίες:
 - α) κράτη μέλη·
 - β) περιφερειακές αρχές·
 - γ) τοπικές αρχές·
 - δ) οργανισμοί δημοσίου δικαίου κατά την έννοια του άρθρου 1 παράγραφος 9 δεύτερο εδάφιο της οδηγίας 2004/18/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 31ης Μαρτίου 2004, περί συντονισμού των διαδικασιών σύναψης δημόσιων συμβάσεων έργων, προμηθειών και υπηρεσιών^[6].

Μέλη μπορούν να είναι επίσης ενώσεις φορέων οι οποίοι ανήκουν σε μία ή περισσότερες από τις κατηγορίες αυτές.
2. Ο ΕΟΕΣ αποτελείται από μέλη εγκατεστημένα στο έδαφος τουλάχιστον δύο κρατών μελών.

Άρθρο 4: Ίδρυση του ΕΟΕΣ

1. Η απόφαση για την ίδρυση ΕΟΕΣ λαμβάνεται με πρωτοβουλία των προτιθεμένων μελών του.
2. Κάθε προτιθέμενο μέλος:

[6] EEL 134 της 30.4.2004, σ. 114. Οδηγία όπως τροποποιήθηκε τελευταία με τον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 2083/2005 της Επιτροπής (EEL 333 της 20.12.2005, σ. 28).

- α) γνωστοποιεί στο κράτος μέλος, δυνάμει του δικαίου του οποίου έχει συσταθεί, την πρόθεσή του να συμμετάσχει σε έναν ΕΟΕΣ, και
- β) αποστέλλει στο εν λόγω κράτος μέλος αντίγραφο της προτεινόμενης σύμβασης και του προτεινόμενου καταστατικού που μνημονεύονται στα άρθρα 8 και 9.
3. Μετά τη γνωστοποίηση δυνάμει της παραγράφου 2 από προτιθέμενο μέλος, το ενδιαφερόμενο κράτος μέλος εγκρίνει, λαμβανομένης υπόψη της συνταγματικής του δομής, τη συμμετοχή του προτεινόμενου μέλους στον ΕΟΕΣ, εκτός εάν κρίνει ότι η συμμετοχή αυτή δεν είναι σύμφωνη με τον παρόντα κανονισμό, ή το εθνικό δίκαιο, συμπεριλαμβανομένων των εξουσιών και των καθηκόντων του προτιθέμενου μέλους, ή ότι η συμμετοχή αυτή δεν δικαιολογείται για λόγους δημόσιου συμφέροντος ή δημόσιας πολιτικής του εν λόγω κράτους μέλους. Στην περίπτωση αυτή, το κράτος μέλος κοινοποιεί την αιτιολόγηση της άρνησής του.
- Το κράτος μέλος, κατά κανόνα, λαμβάνει την απόφασή του εντός τριών μηνών από την ημερομηνία παραλαβής παραδεκτής αίτησης σύμφωνα με την παράγραφο 2.
- Κατά τη λήψη απόφασης για τη συμμετοχή του προτιθέμενου μέλους στον ΕΟΕΣ, τα κράτη μέλη μπορούν να εφαρμόζουν τους εθνικούς τους κανόνες.
4. Τα κράτη μέλη ορίζουν τις αρμόδιες αρχές που παραλαμβάνουν τις γνωστοποιήσεις και τα έγγραφα της παραγράφου 2.
5. Τα μέλη εγκρίνουν τη σύμβαση που προβλέπει το άρθρο 8 και το καταστατικό που προβλέπει το άρθρο 9, μη παρεκκλίνοντας από την κατά την παράγραφο 3 του παρόντος άρθρου έγκριση των κρατών μελών.
6. Κάθε τροποποίηση της σύμβασης και κάθε ουσιαστικής τροποποίηση του καταστατικού εγκρίνονται από τα κράτη μέλη με τη διαδικασία του παρόντος άρθρου. Ουσιαστικές τροποποιήσεις του καταστατικού θεωρούνται όσες συνεπάγονται, αμέσως ή εμμέσως, την τροποποίηση της σύμβασης.

Άρθρο 5: Κτήση νομικής προσωπικότητας και δημοσίευση στην Επίσημη Εφημερίδα

1. Το καταστατικό που προβλέπει το άρθρο 9 και ενδεχόμενες μεταγενέστερες τροποποιήσεις του καταχωρίζονται ή/και δημοσιεύονται σύμφωνα με το εφαρμοστέο εθνικό δίκαιο του κράτους στο οποίο έχει την έδρα του ο ΕΟΕΣ. Ο ΕΟΕΣ αποκτά νομική προσωπικότητα από την ημερομηνία της καταχώρισης ή της δημοσίευσης, εάν η ημερομηνία αυτή είναι προγενέστερη. Τα μέλη ενημερώνουν τα οικεία κράτη μέλη και την Επιτροπή των Περιφερειών σχετικά με τη σύμβαση και με την καταχώριση ή/και δημοσίευση του καταστατικού.
2. Ο ΕΟΕΣ διασφαλίζει ότι, εντός δέκα εργάσιμων ημερών από την καταχώριση ή/και δημοσίευση του καταστατικού, αποστέλλεται στην Υπηρεσία Επισήμων Εκδόσεων των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων αίτηση για τη δημοσίευση στην Επίσημη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ανακοίνωσης σχετικά με την ίδρυση του ΕΟΕΣ, η οποία περιέχει το όνομα, τους στόχους, τα μέλη και την καταστατική του έδρα.

Άρθρο 6: Έλεγχος της διαχείρισης δημοσίων κεφαλαίων

1. Ο έλεγχος της διαχείρισης δημοσίων κεφαλαίων από τον ΕΟΕΣ οργανώνεται από τις αρμόδιες αρχές του κράτους μέλους στο οποίο ο ΕΟΕΣ έχει την καταστατική του έδρα. Το κράτος μέλος στο οποίο έχει την έδρα του ο ΕΟΕΣ υποδεικνύει την αρμόδια για το έργο αυτό αρχή, πριν εγκρίνει τη συμμετοχή στον ΕΟΕΣ δυνάμει του άρθρου 4.
2. Εφόσον απαιτείται βάσει της εθνικής νομοθεσίας των άλλων ενδιαφερόμενων κρατών μελών, οι αρχές του κράτους μέλους στο οποίο έχει την έδρα του ο ΕΟΕΣ προβαίνουν στις αναγκαίες ρυθμίσεις, ώστε οι προσήκουσες αρχές στα άλλα ενδιαφερόμενα κράτη μέλη να πραγματοποιούν τους ελέγχους στο έδαφός τους για τις πράξεις του ΕΟΕΣ που εκτελούνται σε εκείνα τα κράτη μέλη και να ανταλλάσσουν όλες τις προσήκουσες πληροφορίες.
3. Όλοι οι έλεγχοι πραγματοποιούνται σύμφωνα με διεθνώς αποδεκτά πρότυπα λογιστικού ελέγχου.
4. Ανεξάρτητα από τις παραγράφους 1, 2 και 3, όταν τα καθήκοντα ΕΟΕΣ που περιλαμβάνονται στο άρθρο 7 παράγραφος 3 πρώτο ή δεύτερο εδάφιο, αφορούν δράσεις τις οποίες συγχρηματοδοτεί η Κοινότητα, εφαρμόζεται η σχετική νομοθεσία περί ελέγχου των κεφαλαίων που χορηγεί η Κοινότητα.
5. Το κράτος μέλος στο οποίο ο ΕΟΕΣ έχει την καταστατική του έδρα ενημερώνει τα άλλα ενδιαφερόμενα κράτη μέλη όσον αφορά τις τυχόν δυσκολίες που ανακύπτουν κατά τη διάρκεια των ελέγχων.

Άρθρο 7: Καθήκοντα

1. Ο ΕΟΕΣ εκτελεί τα καθήκοντα που του αναθέτουν τα μέλη του σύμφωνα με τον παρόντα κανονισμό. Τα καθήκοντά του ορίζονται από τη σύμβαση που συμφωνείται από τα μέλη του, σύμφωνα με τα άρθρα 4 και 8 του παρόντος κανονισμού.
2. Ο ΕΟΕΣ ενεργεί εντός των ορίων των καθηκόντων που του έχουν ανατεθεί, τα οποία περιορίζονται στη διευκόλυνση και στην προαγωγή της εδαφικής συνεργασίας για την ενίσχυση της οικονομικής και κοινωνικής συνοχής και καθορίζονται από τα μέλη του, με βάση ότι όλα τα καθήκοντα εμπίπτουν στην αρμοδιότητα κάθε μέλους δυνάμει της εθνικής του νομοθεσίας.
3. Συγκεκριμένα, τα καθήκοντα του ΕΟΕΣ περιορίζονται πρωτίτως στην εφαρμογή προγραμμάτων ή έργων εδαφικής συνεργασίας που συγχρηματοδοτούνται από την Κοινότητα μέσω του Ευρωπαϊκού Ταμείου Περιφερειακής Ανάπτυξης, του Ευρωπαϊκού Κοινωνικού Ταμείου ή/και του Ταμείου Συνοχής.

Ο ΕΟΕΣ μπορεί να διεξάγει άλλες συγκεκριμένες δράσεις εδαφικής συνεργασίας μεταξύ των μελών του και στο πλαίσιο του στόχου του άρθρου 1 παράγραφος 2 του παρόντος κανονισμού, με ή χωρίς οικονομική συνεισφορά της Κοινότητας.

Τα κράτη μέλη μπορούν να περιορίζουν τα καθήκοντα που μπορεί να εκτελεί ο ΕΟΕΣ χωρίς κοινοτική οικονομική συνεισφορά· ωστόσο, τα καθήκοντα αυτά θα καλύπτονται τουλάχιστον τις δράσεις συνεργασίας που απαριθμούνται στο άρθρο 6 του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1080/2006.

4. Τα καθήκοντα που αναθέτουν στον ΕΟΕΣ τα μέλη του δεν αφορούν την άσκηση δημόσιας εξουσίας και αρμοδιοτήτων που αποσκοπούν στη διασφάλιση των γενικών συμφερόντων του κράτους ή άλλων δημοσίων αρχών, όπως είναι οι αστυνομικές και κανονιστικές εξουσίες, η δικαιοσύνη και η εξωτερική πολιτική.
5. Τα μέλη του ΕΟΕΣ μπορούν να αποφασίζουν ομόφωνα να αναθέτουν την εκτέλεση των καθηκόντων του σε ένα εκ των μελών.

Άρθρο 8: Σύμβαση

1. Ο ΕΟΕΣ διέπεται από σύμβαση την οποία συνάπτουν ομοφώνως τα μέλη του σύμφωνα με το άρθρο 4.
2. Στη σύμβαση διευκρινίζονται:
 - α) η επωνυμία του ΕΟΕΣ και η έδρα του, η οποία βρίσκεται σε κράτος μέλος βάσει της νομοθεσίας του οποίου έχει συσταθεί τουλάχιστον ένα από τα μέλη·
 - β) η έκταση του εδάφους στην οποία ο ΕΟΕΣ μπορεί να ασκεί τα καθήκοντά του·
 - γ) ο συγκεκριμένος στόχος και τα καθήκοντα του ΕΟΕΣ, η διάρκεια και οι προϋποθέσεις της λύσης του·
 - δ) ο κατάλογος των μελών του·
 - ε) το εφαρμοστέο δίκαιο για την ερμηνεία και εφαρμογή της σύμβασης, το οποίο είναι το δίκαιο του κράτους μέλους στο οποίο ο ΕΟΕΣ έχει την καταστατική του έδρα·
 - στ) οι κατάλληλες ρυθμίσεις για την αμοιβαία αναγνώριση, μεταξύ άλλων, όσον αφορά τα ζητήματα του δημοσιονομικού ελέγχου, και
 - ζ) οι διαδικασίες τροποποίησης της σύμβασης, που πρέπει να συνάδουν προς τις υποχρεώσεις εκ των άρθρων 4 και 5.

Άρθρο 9: Καταστατικό

1. Το καταστατικό του ΕΟΕΣ εγκρίνεται ομόφωνα από τα μέλη του με βάση τη σύμβαση.
2. Το καταστατικό του ΕΟΕΣ περιέχει τουλάχιστον όλες τις διατάξεις της σύμβασης καθώς και τα ακόλουθα:
 - α) τις διατάξεις λειτουργίας των οργάνων και τις αρμοδιότητες του ΕΟΕΣ, καθώς και τον αριθμό εκπροσώπων των μελών στα αρμόδια όργανα·

- β) τις διαδικασίες λήψης αποφάσεων του ΕΟΕΣ·
- γ) τη γλώσσα ή τις γλώσσες εργασίας·
- δ) τις ρυθμίσεις για τη λειτουργία του, ιδίως όσον αφορά τη διοίκηση του προσωπικού, τις διαδικασίες πρόσληψης και τη φύση των συμβάσεων του προσωπικού·
- ε) τις ρυθμίσεις που διέπουν τις οικονομικές συνεισφορές των μελών, τους εφαρμοστέους λογιστικούς κανόνες και κανόνες περί προϋπολογισμού, μεταξύ άλλων επί οικονομικών θεμάτων, εκάστου των μελών του σε σχέση με τον ΕΟΕΣ·
- στ) τις ρυθμίσεις για την ευθύνη των μελών σύμφωνα με το άρθρο 12 παράγραφος 2·
- ζ) τις αρχές που είναι αρμόδιες για τον διορισμό ανεξαρτήτων εξωτερικών ελεγκτών και
- η) τις διαδικασίες τροποποίησης του καταστατικού, που πρέπει να συνάδουν προς τις υποχρεώσεις εκ των άρθρων 4 και 5.

Άρθρο 10: Οργανωτική δομή του ΕΟΕΣ

1. Ο ΕΟΕΣ διαθέτει τουλάχιστον τα ακόλουθα όργανα:
 - α) τη συνέλευση, που αποτελείται από εκπροσώπους των μελών του·
 - β) τον διευθυντή, ο οποίος εκπροσωπεί τον ΕΟΕΣ και ενεργεί για λογαριασμό του.
2. Το καταστατικό μπορεί να προβλέπει πρόσθετα όργανα με σαφώς καθορισμένες αρμοδιότητες.
3. Ο ΕΟΕΣ φέρει την ευθύνη για τις πράξεις των οργάνων του έναντι τρίτων, ακόμη και όταν οι πράξεις αυτές δεν εμπίπτουν στα καθήκοντα του ΕΟΕΣ.

Άρθρο 11: Προϋπολογισμός

1. Ο ΕΟΕΣ καταρτίζει ετήσιο προϋπολογισμό τον οποίο εγκρίνει η συνέλευση και περιλαμβάνει, ειδικότερα, κεφάλαιο για τις τρέχουσες δαπάνες και, εφόσον απαιτείται, κεφάλαιο για τις λειτουργικές δαπάνες.
2. Η κατάρτιση των λογαριασμών του, συμπεριλαμβανομένης, εφόσον απαιτείται, της συνοδευτικής ετήσιας έκθεσης, και ο έλεγχος και η δημοσίευση των εν λόγω λογαριασμών διέπονται από το άρθρο 2 παράγραφος 1 στοιχείο γ).

Άρθρο 12: Εκκαθάριση, αφερεγγυότητα, παύση πληρωμών και ευθύνη

1. Όσον αφορά την εκκαθάριση, την αφερεγγυότητα, την παύση πληρωμών και συναφείς διαδικασίες, ο ΕΟΕΣ διέπεται από τους νόμους του κράτους μέλους στο οποίο έχει την καταστατική του έδρα, εκτός εάν ορίζεται άλλως με τις παραγράφους 2 και 3.
2. Ο ΕΟΕΣ είναι υπεύθυνος για τα πάσης φύσεως χρέη του.
Κατά το βαθμό που τα στοιχεία του ενεργητικού του ΕΟΕΣ δεν επαρκούν για να ανταποκριθεί στις οικονομικές του υποχρεώσεις, τα μέλη του φέρουν την ευθύνη για τα κάθε φύσεως χρέη του ΕΟΕΣ, το δε μερίδιο της ευθύνης εκάστου μέλους ορίζεται ανάλογα με τη συνεισφορά

του, εκτός εάν η εθνική νομοθεσία βάσει της οποίας συνεστήθη το μέλος αποκλείει ή περιορίζει την ευθύνη του μέλους αυτού. Οι τεχνικές ρυθμίσεις για την εν λόγω συνεισφορά ορίζονται με το καταστατικό.

Εάν η ευθύνη τουλάχιστον ενός μέλους ΕΟΕΣ είναι περιορισμένη λόγω της εθνικής νομοθεσίας βάσει της οποίας συνεστήθη το μέλος, τα λοιπά μέλη μπορούν επίσης να περιορίσουν την ευθύνη τους με το καταστατικό.

Τα μέλη μπορούν να προβλέπουν με το καταστατικό ότι ευθύνονται, και μετά την απόλεια της ιδιότητας του μέλους του εν λόγω ΕΟΕΣ, για υποχρεώσεις που προκύπτουν από δραστηριότητες του ΟΕΣ κατά την περίοδο που ήσαν μέλη του.

Η επωνυμία των ΕΟΕΣ των οποίων τα μέλη έχουν περιορισμένη ευθύνη περιλαμβάνει τον όρο "περιορισμένη ευθύνη".

Η υποχρέωση δημοσίευσης της σύμβασης, του καταστατικού και των λογαριασμών ΕΟΕΣ του οποίου τα μέλη έχουν περιορισμένη ευθύνη είναι τουλάχιστον ίση με εκείνη που απαιτείται για άλλα είδη νομικών οντοτήτων, τα μέλη των οποίων έχουν περιορισμένη ευθύνη και οι οποίες έχουν συσταθεί δυνάμει της νομοθεσίας του κράτους μέλους στο οποίο ο ΕΟΕΣ έχει την καταστατική του έδρα.

Τα κράτη μέλη μπορούν να απαγορεύουν την καταχώριση στο έδαφός τους ΕΟΕΣ, του οποίου τα μέλη έχουν περιορισμένη ευθύνη.

3. Με την επιφύλαξη της οικονομικής ευθύνης των κρατών μελών όσον αφορά κονδύλια που προέρχονται από τα διαρθρωτικά ταμεία και το Ταμείο Συνοχής και χορηγούνται στον ΕΟΕΣ, δεν προκύπτει δυνάμει του παρόντος κανονισμού οικονομική ευθύνη των κρατών μελών όσον αφορά ΕΟΕΣ του οποίου δεν είναι μέλη.

Άρθρο 13: Δημόσιο συμφέρον

Εφόσον ΕΟΕΣ πραγματοποιεί οποιαδήποτε δραστηριότητα κατά παράβαση της νομοθεσίας κράτους μέλους όσον αφορά τη δημόσια πολιτική, τη δημόσια ασφάλεια, τη δημόσια υγεία ή τη δημόσια ηθική, ή κατά παράβαση του δημοσίου συμφέροντος κράτους μέλους, αρμόδιος φορέας του εν λόγω κράτους μέλους μπορεί να απαγορεύει τη δραστηριότητα αυτή στο έδαφός του ή να απαιτεί από τα μέλη που συστάθηκαν βάσει του δικαίου του να αποχωρήσουν από τον ΕΟΕΣ, εκτός εάν ο ΕΟΕΣ πάψει τη δραστηριότητα αυτή.

Οι απαγορεύσεις αυτές δεν συνιστούν μέσο αυθαίρετου ή συγκεκριμένου περιορισμού της εδαφικής συνεργασίας μεταξύ των μελών του ΕΟΕΣ. Είναι δυνατή η επανεξέταση της απόφασης του εν λόγω αρμόδιου φορέα από δικαστική αρχή.

Άρθρο 14: Λύση

1. Κατά παρέκκλιση των διατάξεων της σύμβασης σχετικά με τη λύση, ύστερα από αίτηση οποιασδήποτε αρμόδιας αρχής που διαθέτει έννομο συμφέρον, το αρμόδιο δικαστήριο ή

η αρχή του κράτους μέλους στο οποίο έχει την καταστατική του έδρα ο ΕΟΕΣ αποφασίζει τη λύση του ΕΟΕΣ, εάν διαπιστώσει ότι ο ΕΟΕΣ δεν συμμορφούται πλέον προς τις απαιτήσεις του άρθρου 1 παράγραφος 2 ή του άρθρου 7 ή, ειδικότερα, όταν οι ενέργειες του ΕΟΕΣ δεν συνάδουν προς τα καθήκοντα που καθορίζει το άρθρο 7. Το αρμόδιο δικαστήριο ή η αρμόδια αρχή ενημερώνουν όλα τα κράτη μέλη βάσει της νομοθεσίας των οποίων συστάθηκαν τα μέλη του ΕΟΕΣ για οποιαδήποτε αίτηση λύσης του ΕΟΕΣ.

2. Το αρμόδιο δικαστήριο ή η αρχή μπορούν να τάξουν στον ΕΟΕΣ προθεσμία για θεραπεία της κατάστασης. Εάν ο ΕΟΕΣ δεν συμμορφωθεί εντός της ταχθείσας προθεσμίας, το αρμόδιο δικαστήριο ή η αρμόδια διοικητική αρχή αποφασίζει τη λύση του.

Άρθρο 15: Δικαιοδοσία

1. Τρίτοι οι οποίοι θεωρούν ότι ζημιώνονται από πράξεις ή παραλείψεις ενός ΕΟΕΣ δικαιούνται να διεκδικήσουν τις απαιτήσεις τους δικαστικώς.
2. Εκτός εάν προβλέπεται διαφορετικά με τον παρόντα κανονισμό, για τις διαφορές στις οποίες εμπλέκεται ΕΟΕΣ εφαρμόζεται η κοινοτική νομοθεσία περί δικαιοδοσίας. Για κάθε περίπτωση που δεν εμπήγει στην εν λόγω κοινοτική νομοθεσία, αρμόδια για την επίλυση των διαφορών θα είναι τα δικαστήρια του κράτους μέλους στο οποίο ο ΕΟΕΣ έχει την καταστατική του έδρα. Αρμόδια για την επίλυση των διαφορών, δυνάμει του άρθρου 4 παράγραφος 3 και 6 και του άρθρου 13, είναι τα δικαστήρια του κράτους μέλους του οποίου προσβάλλεται η απόφαση.
3. Ο παρών κανονισμός δεν εμποδίζει τους πολίτες να ασκούν τα εθνικά συνταγματικά τους δικαιώματα για προσφυγή κατά δημόσιων υπηρεσιών που είναι μέλη ΕΟΕΣ, όσον αφορά:
 - α) διοικητικές αποφάσεις σχετικά με δραστηριότητες που ασκεί ο ΕΟΕΣ·
 - β) την πρόσβαση στις υπηρεσίες στη γλώσσα τους, και
 - γ) την πρόσβαση σε πληροφορίες.

Στις περιπτώσεις αυτές, αρμόδια είναι τα δικαστήρια του κράτους μέλους βάσει του συντάγματος του οποίου εκπηγάζει το δικαίωμα προσφυγής.

Άρθρο 16: Τελικές διατάξεις

1. Τα κράτη μέλη λαμβάνουν τα κατάλληλα μέτρα για να εξασφαλίσουν την αποτελεσματική εφαρμογή του παρόντος κανονισμού.

Εφόσον το απαιτεί το εθνικό δίκαιο κράτους μέλους, το εν λόγω κράτος μέλος μπορεί να καταρτίζει πλήρη κατάλογο των καθηκόντων που έχουν ήδη τα μέλη ΕΟΕΣ κατά την έννοια του άρθρου 3 παράγραφος 1, που έχει συσταθεί βάσει του δικαίου του εν λόγω κράτους μέλους, κατά το βαθμό που αφορά την εδαφική συνεργασία, εντός του κράτους μέλους αυτού.

Το κράτος μέλος ενημερώνει αναλόγως την Επιτροπή και τα άλλα κράτη μέλη για κάθε διάταξη που θεσπίζεται δυνάμει του παρόντος άρθρου.

2. Τα κράτη μέλη μπορούν να προβλέπουν την καταβολή τελών για την καταχώριση της σύμβασης και του καταστατικού· τα τέλη αυτά δεν μπορούν, εντούτοις, να υπερβαίνουν το διοικητικό τους κόστος.

Άρθρο 17: Έκθεση και ρήτρα αναθεώρησης

Έως την 1η Αυγούστου 2011, η Επιτροπή διαβιβάζει στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και στο Συμβούλιο έκθεση σχετικά με την εφαρμογή του παρόντος κανονισμού και, ενδεχομένως, προτάσεις τροποποιήσεων.

Άρθρο 18: Έναρξη ισχύος

Ο παρών κανονισμός αρχίζει να ισχύει την επομένη της δημοσίευσής του στην Επίσημη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Τίθεται σε εφαρμογή έως την 1η Αυγούστου 2007, πλην του άρθρου 16 που τίθεται σε εφαρμογή από την 1η Αυγούστου 2006.

Ο παρών κανονισμός είναι δεσμευτικός ως προς όλα τα μέρη του και ισχύει άμεσα σε κάθε κράτος μέλος.

Στρασβούργο, 5 Ιουλίου 2006.

Για το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο

Ο Πρόεδρος

J. Borrell Fontelles

Για το Συμβούλιο

Η Πρόεδρος

P. Lehtomäki

ΠΑΡΑΓΩΓΗ: ACCESS ΓΡΑΦΙΚΕΣ ΤΕΧΝΕΣ Α.Ε.

Σολωμού 46, 106 82 Αθήνα

Τηλ.: 2103804460 - Fax: 2103847447 • e-mail: access@access.gr